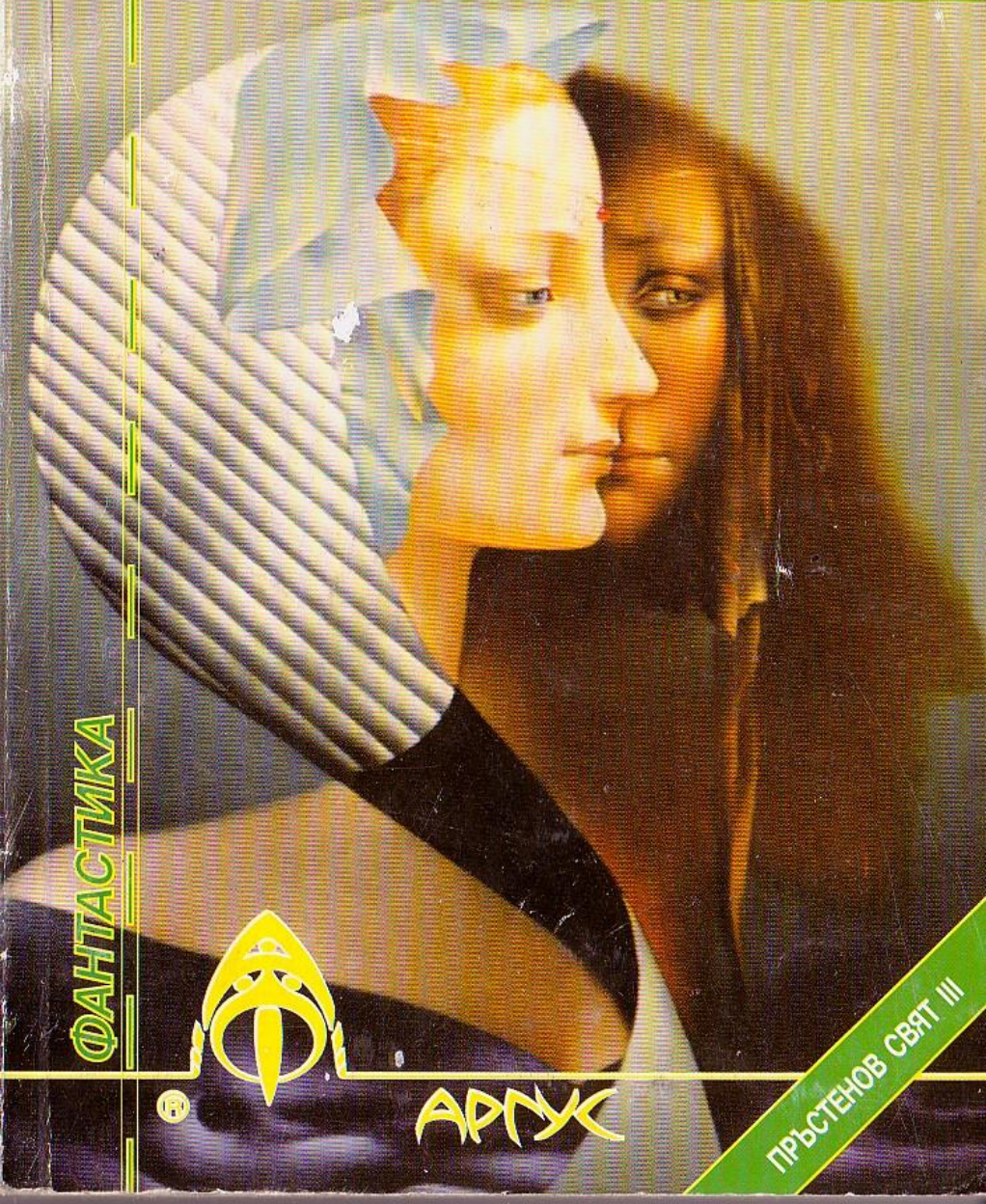

ЛАРИ НИВЪН

ТРОНЪТ

ФАНТАСТИКА

АРДУС

ПРЪСТЕНОВ СВЯТ III

Лари Нивън

Тронът

На Робърт Хайнлайн

ПРОЛОГ

КАРТАТА НА ВРЪХ СЕЙНТ ХЕЛЪНС

1733 г. от н.е. – Падането на градовете. (Управляващите в този момент кукловоди от експериментаторската фракция разпространяват по Пръстенов свят бацил, унищожаваш свръхпроводниците.)

2851 г. от н.е. – Първият контакт: „Лъжецът“ катастрофира на Пръстенов свят.

2878 г. от н.е. – „Гореща игла на дознанието“ излита от Каньон.

2880 г. от н.е. – „Гореща игла на дознанието“ достига до Пръстенов свят.

2881 г. от н.е. – Стабилността на Пръстенов свят е възстановена.

2882 г. от н.е.

Най-задния танцуваше.

И те танцуваха навсякъде, докъдето стигаше погледът, под плоското огледало, в каквото се бе превърнал таванът. Десетки хиляди от себе-подобните му очертаваха с движенията си стегнати спирали, свалили едната си глава и вдигнали другата, за да не губят чувство за ориентация Потракването на копитата им се вплиташе в музиката досущ като стотици хиляди кастанети.

Ритник пред целта, ритник встрани, отклони се. Едното око следи партньора срещу теб. И при това движение, и при следващото никога не поглеждай към стената, зад която са Невестите. От милиони години състезателният танц и други, извънредно разнообразни социални взаимодействия определяха кой ще има потомство и кой – не.

А зад илюзията на танца се издигаше илюзията на прозорец, далечен и огромен. Изгледът към „Скритият Патриарх“ разсейваше Най-задния, но беше насъщно напомняне за рисковете, макар и пречка в танца. *Протегни шия, поклони се...*

Другите трикраки танцьори, огромната площадка и таванът над нея бяха извлечени от паметта на компютрите в „Гореща игла на дознанието“. Танцът поддържаше уменията, реакциите, здравето на Най-задния. Изминалата година беше за него време на покой, възстановяване и размисъл. Но условията все пак можеха да се променят всеки миг.

Преди една земна година, половин древна година в света на кукловодите, четиридесет завъртания на Пръстеновия свят... Най-задния и съществата от други раси, които бе заробил, откриха закотвен под Картата на Марс океански кораб, дълъг цяла миля. Онези го нарекоха „Скритият Патриарх“ и отплаваха с него, оставяйки Най-задния тук. Сега екранът, натрапващ присъствието си и в танца на кукловода, му показваше в реално време картината от мрежовото око в предната наблюдателница на кораба.

И гледката беше далеч по-истинска от танцьорите.

Виждаше в едър план Луис Ву и Кхмий, които се излежаваха. Разбунтувалите се слуги на Най-задния му се струваха поизхабени. Неговите медицински програми бяха им възвърнали младостта и здравето преди малко повече от две години. Да, двамата все още бяха млади и здрави, но отпускането и леността не им се отразяваха добре.

Ритник назад, докосване на копитата. Завъртане на място, езиците се допират за миг.

Над Големия океан се стелеше море от мъгла. Раздърпана от вятра, тя се носеше на ивици край страховития кораб. А по брега се трупаше като надигаща се вълна. Само високата почти двеста метра наблюдателница стърчеше над мъглата. Далеч навътре в сушата планини пронизваха мътилката – почти черни, но с искрящи върхове.

„Скритият Патриарх“ бе достигнал целта си. Най-задния щеше да загуби възможността за наблюдение на бившите си спътници.

Мрежовото око му предаваше и гласовете им.

– Съвсем сигурен съм – обясняваше Луис Ву, – че това е връх Худ, а онзи там е Рейниър. За третия не знам, но щеше да прилича на Сейнт Хелънс, ако оригиналът му на Земята не си бе пръснал горната част на парчета преди около хиляда години.

– Е, да – промърмори Кхмий, – на Пръстенов свят планините не експлодират, освен ако ги цапардосаш с метеорит.

– Точно това исках да кажа. Мисля, че след най-много десет часа ще сме при картата на залива Сан Франциско. А с тези вълни и ветрове в Големия океан се нуждаеш от владен навътре залив, за да слезеш безопасно на сушата. Оттам можеш да започнеш завоеванията си, ако нямаш нищо против да се набиеш в очи веднага.

– Харесва ми да се набивам в очи.

Кзинтът стана и се протегна, ноктите му изскочиха от пръстите. Осем стъпки козина, завършваща с остриета – кошмарно видение. Най-задния си напомни, че все пак вижда холограма. Кхмий и „Скритият

Патриарх“ бяха на триста хиляди мили от неговия кораб, заровен в Картата на Марс.

Завърти се, предните крака се плъзгат вляво. Не си отвличай вниманието.

Кзинтът пак се отпусна на палубата.

– Знаеш ли, този кораб е белязан от съдбата. Построен е за нахлуване в Картата на Земята. Тила си го е присвоила, след като се е превърнала в пазителка, за да стигне с него до Картата на Марс и да превземе Ремонтния център. А сега „Скритият Патриарх“ се завръща за нашествие...

В пилотската кабина на осакатеното междузвездно возило веше хладен ветрец. Танцът ставаше по-забързан. Потта се процеждаше в елегантно сресаната козина на Най-задния и се стичаше по краката му.

Екранът показваше не само видимия спектър на светлината. С радар се различаваше огромният залив, по който бяха напластени градовете, издигнати от древните кзинти по брега. Ако се намираше на планета, извивката ѝ щеше да ги скрива от погледа му.

– Ще ми липсваш – изрече Луис.

В първия миг изглеждаше, че Кхмий не го е чул. После той заговори, без да завърти към него оранжевото си туловище:

– Луис, там има владетели, които да побежда, и самки, които да родят децата ми. Това е най-подходящото място за мен, но не и за теб. В тези земи хуманоидите са роби, пък и не са точно от твоята раса. Ти не бива да идваш, а аз не мога да остана.

– Че казвал ли съм друго? Ти тръгваш, аз оставам. Но ще ми липсваш.

– Противно на онова, което ти подсказва разсъдъкът.

– Ъ-ъ...

– Луис, чух да разказват нещо за теб преди много години. Много ми се иска да науча дали е истина.

– Питай.

– Когато се завърнахме в световите си и предадохме на нашите управници кораба на кукловодите, Чтара-Рит те покани да се разходиш из ловния парк край град Кръвта на Чуарамбър. Ти беше първото същество от друга раса, влязло там не за да умре. Прекара в парка два дни и една нощ. Е, как беше?

– Ами почти през цялото време бях очарован – промълви изтегналият се по гръб Луис. – Мисля, че се дължеше на оказаната ми чест. А и човек трябва да си опитва късмета от време на време...

– На угощението, дадено от Чтара-Рит следващата вечер, чухме една история.

– И какво гласеше тя?

– Навлязъл си във вътрешните земи, сред докараните от други светове твари. И си се натъкнал на ценно животно...

Луис изведнъж се оживи и се надигна да седне.

– Бял бенгалски тигър! Открих прелестна зелена гора наред с всички онези ваши растения в червено и оранжево. Почувствах се някак уютно, налегна ме носталгия. После този... хм, проклет човекояден красавец изскочи от храстите и се вторачи в мен. Кхмий, беше горе-долу с твоите размери. Тежеше към четиристотин килограма и ми изглеждаше малко поизгладнял. Извинявай, прекъснах те!

– А що за създание е бенгалският тигър?

– Стар обитател на Земята. Отдавнашни врагове сме, така да се каже.

– Разказаха ни, че си отскочил пъргаво и си вдигнал голям клон. После си застанал пред тигъра, размахал си клона и си му рекъл: „Помниш ли?“ А животното се обърнало и се махнало.

– Тъхъ.

– Е, защо постъпи така? Нима тигрите разбират човешката реч?

Луис се засмя.

– Надявах се да го разкарам, ако не се държа като безпомощна жертва. Не минеше ли номерът, смятах да го прасна по муцуната. Клонът беше много подходящ за боздуган. А пък заприказвах, защото си помислих, че някой кзинт може да ме чуе. Да умра като непохватен турист в ловния парк на Патриарха щеше да е достатъчно позорно, но и да хленча отгоре на това... о, не!

– Знаеше ли дали Патриархът е пратил някого да те охранява?

– Не. Все пак предполагам, че е възможно да има скрити наблюдателни устройства. Погледах как тигърът си отива, после се обърнах и едва не се блъснах в един кзинт. Да си кажа право, почти изскочих от собствената си кожа. Помислих го за друг тигър.

– Той твърдеше, че малко оставало да те зашемети. Ти си го нападнал, искал си да го удариш с клона.

– Щял е само да ме зашемети?

– Точно така. Луис Ву се ухили.

– Носеше зашеметител, каквито използват земните копои, само че дръжката беше преправена. Вашата Патриаршия никога не е произвеждала несмъртоносни оръжия, затова и си ги купува от Обединените

нации. Наканих се да замахна, а той пусна зашеметителя, ноктите му изскочиха... Видях, че е кзинт, и се разкикотих.

– Как тъй?

Луис отметна глава назад и избухна в смях със зейнала уста и оголени зъби. За кзинт такова поведение означаваше пряко предизвикателство и ушите на Кхмий прилепнаха към главата му.

– Ха-ха-ха-ха! Не можах да се сдържа. И наистина адски ми провървя. Изобщо не се канеше да ме зашемети. Щеше да ме убие с един удар на лапата си, но се овладя.

– Каквато и да е истината, историята е много интересна.

– Слушай, хрумна ми нещо. Ако имаше как да се махнем от Пръсенов свят, ти би искал да се завърнеш у дома като Кхмий, нали?

– Не вярвам, че ще ме приемат. Подмладяването, на което ме подложи Най-задния, заличи и белезите ми. Бих изглеждал почти на възрастта на най-големия си син, който в момента сигурно управлява владенията ми.

– Да-а... Пък и Най-задния едва ли би се съгласил да ти помогне...

– Няма и да го моля!

– А мен?

– Не смятам, че ще се наложи.

– Всъщност досега не съм се питал дали Патриархът би се доверил на твърдението на Луис Ву за твоята самоличност. Но е така, нали?

– И аз мисля, че това би било достатъчно, Говорещ с тигри. Само че ти реши да умреш.

Луис прихна.

– Едва ли умирам по-бързо от теб! Доста вероятно е да изкарам още петдесетина години. Да не забравяме, че Тила Браун направо *стопи* възлешбните медицински машинарийки на Най-задния.

„Може би стига!“ – каза си кукловодът.

– Той има свои медицински устройства и в пилотската кабина – напomini Кхмий.

– За нас са недостъпни.

– Луис, дори в кухненския робот са въведени медицински програми.

– Да, бе, ще прося от някакъв си кукловод!

Дали намесата му щеше да ги вбеси? Или биха я приели като желано разнообразие? Речта на кукловодите беше по-сбита и по-гъвкава от езиците на хората и кзинтите. Най-задния извири-изчурулика няколко фрази: *команда* [] *танц* [] *понижаване на сложност с една степен* []

отново [] шесто мрежово око „Скритият Патриарх“ [] предаване/приемане [] предаване образ и звук, без миризма, осезание, изключен зашеметител.

– Кхмий, Луис.

Двамата скочиха, извъртяха се, впиха погледи.

– В неподходящ момент ли се намесвам в разговора ви? Бих искал да ви покажа някои неща.

Отначало те само зяпаха танца. Най-задния се досещаше колко глупаво, изглежда в очите им. Устите и на двамата се разтеглиха, но човекът се усмихваше развеселен, а кзинтът се гневеше.

– Шпионирали си ни – изръмжа Кхмий. – Как?

– Погледни нагоре. Моля те да не го унищожаваш. То е над главата ти на мачтата, върху която е закрепена радиоантената. Можеш да го достигнеш с нокти...

Лицата се уголемиха пред погледа му.

– Като бронзова паяжина с черен паяк в средата – промърмори Луис. – Има фрактален характер. Трудно е да се определи къде свършва. Мислех си, че ги прави някакво местно насекомо.

Най-задния обясни:

– Това е камера, микрофон, телескоп, прожекторна система... Изпълнява функциите и на други уреди. Нанася се с пръскане. Поставил съм ги на различни места, не само по кораба. Луис, би ли повикал гостите си? – Чуруликане: команда [] намиране потомците на Строителите. – Трябва да ви покажа нещо. Искам и те да го видят.

– Това, с което се занимаваш, прилича малко на таекуондо – отбеляза Луис.

Команда [] търсене: таекуондо.

Получи информацията. Вид бойно изкуство на хората. Нелепо! Неговата раса никога не участваше в схватки.

– Не искам мускулният ми тонус да спадне – сподели Най-задния. – Неочакваното се случва тъкмо когато си най-малко подготвен за него. – Втори екран се отвори сред танцуващите – двама от расата на Строителите приготвиха храна в огромната кухня. – Трябва да ви осведомя за...

Ноктите на Кхмий сякаш замагнаха право към очите му. Изображението от шесто мрежово око примига и внезапно го смени празна белота.

Ритник. Въртене около Водеция на тази част. Спиране.

Преместване с милиметри. Спиране. Търпение.

Явно се опитвах да го отбягват през последните десет часа, а и вече половин година по древното летоброене. И все пак им се налагаше да хапнат.

Дървената маса беше огромна, за да е в състояние да побира участниците в кзинтско угощение. Преди година Най-задния по принуда снижи обонятелната чувствителност на мрежовото око в помещението заради застоялата смрад на кръв. Миризмата вече се усещаше съвсем слабо. Бяха махнати кзинтските гоблени и грубоватите фрески, защото хуманоидите трудно понасяха кървави сцени. Кхмий бе отнесъл най-добрите образци в каютата си.

Вонята на пържена риба тегнеше във въздуха. Кауаресксенджаджок и Харкабийпаролин шетаха в кухнята.

Мъничката им дъщеря май се чувстваше добре до единия край на масата. Чак в другия край суровата половина на огромна риба трябваше да подразни апетита на Кхмий.

Кзинтът огледа ястието.

– Добър улов.

После очите му зашариха по стените. Скоро откри каквото търсеше – блещукаща фрактална паяжина точно под оранжевата издуптина в сводевия таван.

Двамата от расата на Строителите привършиха работата и си измиха ръцете. Кауаресксенджаджок наскоро бе навлязъл в младежките години, Харкабийпаролин беше малко по-възрастна от него. Косата им започваше от темето назад и се спускаше почти до кръста.

Жената взе на ръце момиченцето, за да го кърми. Кауаресксенджаджок промълви:

– Значи скоро ще те загубим.

– Имаме си шпионин – веднага сподели Кхмий. – Предполагах и преди, но вече го знам със сигурност. Кукловодът е нагласил камери тук-там.

Младокът се засмя на гнева му.

– И ние бихме му сторили същото. Естествено е да се стремиш към повече информация!

– След по-малко от денонощие ще съм далеч от взора на кукловода. Кауа, Харки, много ще ми липсва компанията ви, вашите знания и малко смахнатата ви мъдрост. Но се радвам, че мислите ми ще си остават само мои!

„Губя всички тях – каза си Най-задния. – А потребностите на

оцеляването налагат да прокарам път за връщането им при мен.“

– Слушайте, приятели – обади се той, – ще ми отделите ли един час, за да внесе мъничко разнообразие в живота ви?

Двамата потомци на Строителите зяпнаха. Кзинтът се озъби. Луис Ву пък вдигна рамене.

– Нямам нищо против разнообразието.

– Бихте ли изключили осветлението?

Човекът изпълни молбата му. Кукловодът изсвири-изпя команда. Наблюдаваше лицата им на своите екрани.

Мрежовото око също се превърна в екран – носени от вятъра дъждовни струи край ръба на голяма плоча. Далеч долу се тъпяха стотици бледи хуманоиди. Май бяха свикнали да живеят стадно. Отъркваха се един в друг без прояви на враждебност, тук-там се съшаваха, забравили да потърсят уединение.

– Картина в реално време – поясни Най-задния. – Наблюдавам мястото, откакто възстановихме устойчивата орбита на Пръстенов свят.

– Вампири! – изсумтя Кауарескенджаджок. – Флуп! Харки, виждала ли си ги някога да се събират в такова множество?

– Е? – подкани Луис.

– Преди да върна нашата сонда към Големия океан, използвах я да пръска мрежови очи по маршрута си. В момента виждате първия изследван от нас район откъм най-високата постройка, която успях да открия, за да имам изглед. Уви, облаците и дъждът постоянно пречат на наблюденията ми. Въпреки това, Луис, можеш да се убедиш сам, че там има живот.

– Вампири...

– Кауарескенджаджок, Харкабийпаролин, мястото се намира вдясно от вашия град. Ето, животът благоденства както преди. Бихте могли да се върнете у дома.

Жената не продума веднага, но младежът май се двоумеше. Промълви нещо на своя език – дума, която си остана непреведена.

– Не обещавай каквото няма да дадеш! – изръмжа Луис.

– Луис, ти упорито отказваш да говориш с мен, откакто спасихме Пръстеновия свят. Държиш се, сякаш сме опустошили стотици хиляди мили обитаеми земи с плазмена горелка. Обясних ти защо се съмнявам в твоите изчисления. А ти не желаеш да ме чуеш. Поне сега се убеди, че там все още има живот!

– Чудесно – изпръхтя човекът. – Вампирите са преживели бедствието!

– Не само вампирите. Гледай!

Поредната изсвирена команда. Камерата доближи далечните планини към тях.

Повече от тридесет хуманоиди минаваха през проход между два върха. Двадесет и един вампири, шестима от дребните червенокожи пастири, петима от по-едра и смугла раса. Имаше и двама с малки глави, които вероятно не бяха разумни същества. Жертвите бяха голи и не се опитваха да избягат. Изглеждаха уморени, но весели. Всеки пленник имаше спътник измежду вампирите, малцина, от които носеха дрехи, за да се предпазят от студа и дъжда. А и одеянията им очевидно бяха отне-ти от създания с друго телосложение.

Вампирите не се отличаваха със самосъзнание, поне доколкото беше известно на Най-задния. Сега обаче се питаше дали неразсъждаващи животни биха завъдили роби или добитък... Нямаше особено значение.

– Луис, Кхмий, какво ще кажете? Ето че и други раси са оцелели. Веднъж дори видях потомци на Строителите.

– Не забелязвам явни тумори, нито мутации – призна Луис Ву, – което все пак не означава, че такива явления липсват. Най-заден, напомням ти, че чух предвиждания за пораженията от самата Тила Браун. А тя беше пазителка, много по-умна от теб или от мен. „Един и половина трилиона погубени.“ Това ни каза, нали?

– Тила наистина беше извънредно интелигентна и все пак за мен си остана човек. Дори и след коренната промяна. Хората не се вглеждат право в опасността. Вие наричате кукловодите страхливци, но как да определим нежеланието ви да...

– Откажи се! Мина само една година. Раковите заболявания понякога се развиват след десет, дори след двадесет. А за мутациите е необходимо цяло поколение.

– И интелектът на пазителите е скован в някакви граници! Тила дори нямаше представа за истинската мощ на моите компютри. Луис, нали остави на мен – да извърша окончателната подготовка...

– Откажи се!

– Ще продължа наблюденията си – невъзмутимо съобщи кукловодът.

Маратонският танц на Най-задния щеше да трае, докато той допусне грешка. Доближаваше предела на изтощението. След това тялото му щеше да оздравее и да възстанови силата си.

Не си загуби времето да подслушва по време на вечерята. Наистина този път Кхмий не унищожи мрежовото око в трапезарията, но не му се вярваше да говорят откровено.

И какво от това? Преди година, докато твърде разнообразният му екипаж още се мъчеше с Тила Браун и нестабилността на Пръстенев свят, неговата сонда разпръсна мрежови очи навсякъде по „Скритият Патриарх“.

Предпочиташе да се съсредоточи в танца.

Кхмий скоро щеше да му се изплъзне. Луис щеше да потъне в млчанието си. Нищо чудно след година и той да напусне кораба, ставайки недостъпен. А библиотекарите от града на Строителите... Дали да не се позанимава с тях?

Най-задния притежаваше медицинските машини в „Иглата“. Ако бившите му партньори смятаха, че ги изнудва с това, бяха абсолютно прави. Но сега си признаваше, че е действал прекалено грубо. И Кхмий, и Луис отказаха медицински грижи.

В момента двамата вървяха забързано по тъмен коридор. При такава липса на осветление картината не беше добра, но пък и те не можеха да видят мрежовото око. Кукловодът долови само част от разговора. Покъсно си го пусна няколко пъти.

– ... игра на надмощие – казваше Луис. – Най-задния се чувства принуден да ни наложи властта си. Прекалено осведомени сме за него, следователно имаме възможност и да му навредим някак.

– Опитвах се да измисля нещо – изсумтя Кхмий.

– Да, но доколко си впрегнал ума си в това? Все едно. Той ни остави на мира за около година, после изведнъж реши да се разсейва наред странните си упражнения. Защо да ни отделя внимание? Нищо в онова, което ни показва, не изглеждаше тревожно за него.

– Е, поне познавам *твоя* начин на мислене – подметна кзинтът. – А и той ни подслуша, нали? Ако успее да се върна в Патриаршията, не бих имал нужда от помощта му, за да си възвърна владенията. Имам теб, а ти не ми искаш цена за услугата.

– Тъх...

Кукловодът се двоумеше дали да се намеси. Но какво да им каже?

– Най-задния ме контролираше чрез земите, които изгубих – продължи Кхмий. – Каква власт имаше над теб? Да, изнудваше те чрез удоволствието от жицата, а ти взе, че се отказа от порока си. Добре, автолечителят в совалката беше унищожен, медицинските програми в кухнята обаче могат да ти приготвят лекарството за подмладяване. Не греша,

нали?

– Могат да приготвят съответното вещество и за теб.

Кхмий махна пренебрежително с косматата си ръка.

– И ако ти се оставиш да остарееш, не му даваш нищо, заради което да се пазари. – Луис само кимна. – Друго се питам – ще ти повярва ли Най-задния? За един кукловод... Моля те да разбереш, човеко, не искам да те обидя! Знам, че си искрен. Но за кукловода доброволното остаряване е форма на самоубийство.

Луис отново кимна безмълвно.

– Такава присъда ли си отреждаш за един трилион убийства?

В някоя друга вечер сигурно би прекъснал безцеремонно разговора. Този път само промълви:

– Възмездие и за двама ни. Аз ще умра от старост. А Най-задния губи робите си... и властта над обкръжаващата го среда.

– Ами ако наистина са оцелели?

– Да, бе! Той програмира всички действия за стабилизирането на орбитата. Аз просто не можех да вляза в онази част от Ремонтния център. Нали там имаше дърво на живота? Само че именно аз му осигурих възможността да поразии с плазмена струя от слънцето пет процента от повърхността на Пръстенов свят. Ако не го е сторил, значи ще ми е по силите... да живея. И тогава Най-задния отново ще ме притежава. Важно е, щом аз съм причината да не притежава *теб*.

– *Именно*.

– И си е рекъл: „Защо да не покажем на Луис стар запис, като го уверим, че е в реално време...“

Вягърът фучеше по-силно, заглушаваше гласовете. – Но ако... броя... – чу се от Кхмий.

– ... и на Най-задния да се откаже...

– ... мозъкът ти остарява най-бързо!

Кзинтът загуби търпение и отпраши нанякъде по огромната палуба. И без това вече бяха извън обсега на устройството.

Най-задния нададе вой като най-голямата вселенска машина за есперо, разкъсана от собственото си налягане.

В този вой имаше височини и обертонове, недостъпни за слуха на човек или кзинт, а акордите му съдържаха богата информация. Описваше произхода на две раси, наскоро напуснали дивите степи или слезли от дърветата. Обясняваше начините да предизвикаш слънчево изригване, после да превърнеш струята в лазерен лъч – оръдие, съизмеримо с мащабите на целия Пръстенов свят. Изреждаше техническите

характеристики на компютри, чиито модули са миниатюризирани до квантово равнище, затова покриват като боя стените на пилотската кабина. Споменаваше невероятната гъвкавост и изчислителна мощ на програмите им.

Ах, вие, изродени издънки на полуразумни диваци! Вашата жалка пазителка, онази злополучна за околните Тила нямаше нито прозорливостта, нито знанията, за да го разбере, а самите вие дори и в този момент не напъгвате рудиментарните си умове, за да ме изслушате! Аз ги спасих! С програмите на кораба си!

Един оглушителен писък, после кукловодът млъкна. Не бе пропуснал нито стъпка. *Сега назад и поклон, докато Водещият събира Невестите в четворната фигура. Миг на отдих, за да пийне глътка вода, за която е прежаднял.* Едната глава се наведе да пие, другата следеше танца – понякога имаше импровизации.

Нима Луис Ву наистина се поддава на старческо слабоумие? Толкова скоро?! Да, отдавна беше навлязъл в третото столетие от живота си. Но лекарството за подмладяване поддържаше някои хора бодри и умни поне по пет века, ако не и повече. Вероятно, лишен от медицинските грижи, Луис Ву остаряваше прекалено бързо.

И Кхмий щеше да му се изплъзне.

Не беше особено важно. Най-задния се намираще във възможно най-безопасното място. Корабът му бе погребан в кубически мили истинала магма близо до средата на Ремонтния център на Пръстенов свят. Нямаше нищо спешно. Можеше да почака. И да опита с библиотекарите. Все нещо щеше да се промени... а засега притежаваше своя танц.

ПЪРВА ЧАСТ ЗДРАЧНОТО ЛЕГОВИЩЕ

ПЪРВА ГЛАВА ВОЙНА НА УХАНИЯТА

2892 г. от н.е.

Облаците покриваха небето като сива каменна плоча. Жълтеникавата трева изглеждаше доста спаружена – твърде много дъжд, твърде малко слънце. Разбира се, никой не се съмняваше, че светилото е точно над главите им и Дъгата на света не е изчезнала изведнъж, но Валавиргилин не ги бе виждала от двайсетина дни.

Колите продължаваха на високите си колкото човек колела през неспирната пелена от ситни капчици, газейки избуялата трева. Вала и Кей бяха на седалката за водача, Барок стърчеше над тях като наблюдател и стрелец, а дъщеря му Форн спеше под навеса.

Може би този ден... може би след малко...

Сабарокареш посочи напред.

– Това ли търсеше?

Валавиргилин се изправи на седалката, но едва-едва различи къде свършва степта и започва опосканата до корени равнина.

– Ето какво остава след тях – ненужно напомни Кейуербримис. – Скоро ще видим стражи или косачи. Слушай, старша, не проумявам как тъй си знаела предварително, че тук ще има тревопасни великани. Аз поне за пръв път пътувам толкова надясно. А ти нали си от Средищния град? Той е на стотина пеши прехода вляво.

– Мълвата стигна и до мен – отвърна тя.

Не понечи да я разпитва повече. Търговците си пазеха тайните.

Стигнаха до окосеното поле и завиха. Едва подаващите се стъбла им бяха отдясно, високата до раменете трева – отляво. Далеч напред кръжаха и се спускаха птици. Едри тъмни силуети. Лешояди.

Кейуербримис докосна ръчните си оръжия, сякаш искаше да почерпи увереност от тях. Зареждаха се откъм цевта и бяха дълги наполовина колкото ръката му. Едрият Сабарокареш се вмъкна обратно във въртящата се куличка. Оръдието бе монтирано върху товарния корпус. Може

би щяха да имат нужда от него. Другите коли се раздалечиха от двете им страни, за да прикриват Кей и спътниците му, докато те проучват територията.

Птиците се махнаха, оставяйки навсякъде след себе си черни пера. Бяха двайсетина и личеше, че са преяли и едва летят. С какво ли се бе нахранило такова голямо ято?

С трупове. Дребни хуманоиди с изострени нагоре черепи. Костите бяха почти оглозгани. Стоици тела! Биха изглеждали като на деца, само че чедата им също бяха наоколо, още по-мънички от възрастните.

Вала се взря, за да провери дали са носили дрехи. В непознати земи отначало е трудно да прецениш кои хуманоиди са разумни.

Сабарокареш скочи на земята, стиснал оръжието в ръцете си. Кейуербримис се поколеба, но нищо не се нахвърли върху слезлите. Присъедини се към тях. Форанаидлай надникна сънено през прозорчето и ахна. Момичето беше на шейсетина фалана, тепърва навлизаше във възрастта за задомиране.

– От снощи са – съобщи Кей след малко.

Смрадта от разлагането все още не се усещаше силно. Щом мършоядите не се бяха появили преди птиците, значи съществата са били избити малко преди зазоряване.

– Как са умрели? – попита Вала. – Ако нравите на тревопасните великани по тези земи са такива, нямаме работа тук!

– Възможно е и птиците да са ги унищожили. Костите са спукани от твърди човки, за да бъде изсмукан костният мозък. Старша, тези тук са от расата на събирачите. Виж, накичени са с пера. Следват групите на косачите. Ловят смирпи или огнеточки, изобщо всичко, което се крие по дупки в земята. А след косенето скривалищата на гризачите се оголват.

Вярно, имаше тъмночервени и зелено-лилави пера, не само черни.

– Добре де, какво е станало тук?

– Позната ми е тази миризма – промълви Форн.

Да, долавяше се и нещо друго освен вонята на гнило. Не беше неприятно само по себе си... но Форанаидлай настръхна.

Валавиргилин бе наела Кейуербримис да води кервана, защото беше от местните и ѝ се стори опитен и умел човек. Той подбра останалите. Никой от тях не бе идвал толкова далеч надясно.

Вала знаеше повече за това място от всички тях, взети заедно... стига да не се заблуждаваше къде е попаднала.

– И защо ги няма?

– Може би ни наблюдават – предположи Кей.

Валвиргилин виждаше надалеч, стъпила върху предницата на колата. Степта беше плоска, тревата – окосена. Великаните пък достигаха на ръст по седем-осем стъпки. Дали обаче можеха да се крият там, където стръковете се издигаха наполовина от тази височина?

Търговците бяха наредили колите си в триъгълник. Ядоха плодове и корени от запасите си. Сготвиха и някакво местно растение с корени-те. Нямаха прясно месо този ден.

Не припираха. Повечето хуманоиди ставаха по-сговорчиви, след като хапнат. Ако и тревопасните великани мислеха като Народа на машините, биха оставили непознатите да заситят глада си, преди да пожелаят да общуват с тях.

Не се появи пратеник. Керванът продължи нататък.

Трите возила напредваха мудро по равнината, без да ги теглят впрегатни животни. Големите квадратни дървени платформи имаха по едно колело във всеки ъгъл. Разположеният в средата на задната половина мотор задвижваше още един чифт колела. Товарният корпус по-напред приличаше на стоманена къща с дебел комин. Под предната седалка бяха монтирани големи листови амортизъри. Някой дивак би могъл да се озадачи от куличката върху товарния корпус, но защо да се тревожи, ако никога не е виждал оръдие?

Щеше да му се стори безобидно.

Върху билото на далечен хълм различиха смътно два силуета с цвета на златистата трева – хуманоиди, прекалено едри, за да са хора. Вала успя да ги зърне едва когато единият се обърна и се отдалечи през степта в тежък тръс. Другият затича по рида към място, откъдето щяха да минат колите.

Изчака ги, взрян в тях. Наистина по цвят се сливаше с тревата – златиста кожа, златиста грива. Огромен. И въоръжен с голям извит меч.

Кейуербримис отиде напред да се срещне с великана. Валавиргилин караше колата зад него, сякаш е голямо дружелюбно товарно добиче.

Разстоянието изкривяваше странно търговското наречие. Кей се бе опитал да научи Вала на някои разлики в произношението, както и на нови думи и промени в значението на познатите. И в момента тя се вслушваше напрегнато, за да разбере какво казва спътникът ѝ.

– Идваме с мир... искаме да търгуваме... ришатра?

Погледът на грамадното същество шареше по бузите на Форн,

Вала, Кей и Барок. Личеше, че му стана забавно, макар че лицето му беше по-космато от техните. Хубавичката Форн беше още млада, затова гъстият мъх по линията на брадичката ѝ тепърва започваше да се къдри. Косъмчетата на Вала пък, разположени на същото място, белееха елегантно. Другите хуманоиди често се заплесваха по обраслите лица на Народа на машините, като най-вече зяпаха жените, разбира се.

Великанът изслуша бърборенето на Кей, после мина покрай него и седна на широката странична стъпенка. Облегна се на товарния корпус, но след миг се дръпна рязко от сгорещения метал. Възвърна си самообладанието и посочи да продължат напред.

Едрият Барок стоеше на поста си над великана. Форн се покатери при баща си. И тя беше необичайно висока, ала в сравнение с новия си познайник всички изглеждаха недорасли.

Кейуербримис попита:

– Натам ли е вашият стан?

Диалектът на великана се разбираше трудно.

– Да. Идвате. Вие иска подслон. Ние иска бойци.

– Как практикувате ришатра?

Естествено беше търговците да питат първо за това, а въпросът би трябвало да е особено интересен за подчинен мъжкар в ордата... стига тукашните тревопасни великани да живееха като онези в по-познатите земи.

– Идва бързо, иначе научи прекалено много за ришатра.

– Какво?!

– Вампири.

Очите на Форн се опулиха.

– Ето каква била онази миризма!

Кей се усмихна. Чутото за него не беше заплаха, а възможност да подхване разговор.

– Аз съм Кейуербримис. Тази тук е нашата старша – Валавиргилин, с нас са още Сабарокареш и Форанаидлай. И в другите коли има хора от Народа на машините. Надяваме се да ви убедим, че е добре за вас да се присъедините към империята ни.

– Аз Парум. Наш вожд вие трябва нарича Търл.

Вала остави Кей да завърже запознанство. Мечовете-коси на тревопасните великани нямаха необходимия обсег като оръжия. Оръдията на търговците обаче лесно биха се справили с нападение на вампири. Така щяха да впечатлят главния мъжкар в ордата, а после можеха да се заемат и с работата си.

Десетки тревопасни великани теглеха груби каруци, натоварени с трева, през пролуката в земен вал.

– Това е необичайно – отбеляза Кей. – Те никога не правят стени около станове си.

Парум го чу и разбра.

– Трябваше да научим как. Преди четирidesет и три фалана червенокожи се биха с нас. От тях видяхме правене на стени.

Четирidesет и три фалана означаваха 430 завъртания на звездните съчетания в небето, всяко състоящо се от седем и половина денонощия. За четирidesет фалана Валавиргилин бе успяла да забогатее, да се задоми с партньор, да износи и роди четири деца, накрая да рискува богатството си и да го пропилее. А през последните три фалана пътуваше.

Много време бяха четирidesет и три фалана...

Тя се опита да разсее съмненията си:

– Тогава ли се струпаха облаците?

– Да. Предишен Търл кипна морето.

Аха! Значи все пак попадна където искаше. Кейуербримис вдигна рамене. Сметна думите на Парум за поредното местно предание.

– А откога се появиха вампирите?

– Винаги са били. Но през последни фалани изведнъж отвсякъде идват, стават повече. Тази сутрин ние намерили къмто двеста събирачи – всички мъртъвци. А тая вечер вампири пак бъде гладни. Стени и наши арбалети ги отблъсне. Сега вие вкарва ваши каруци вътре и приготвя за бой.

Имаха арбалети?

Светлината вече избледняваше.

Вътре беше претърпано. Всички от ордата на великаните разтоварваха каруците, като в движение пъхаха в устите си стиски трева. Зяпваха за миг гостите, но не спираха работата си. Дали бяха виждали досега самодвижещи се коли? Все едно. Вампирите явно запълваха мислите им докрай и не оставяха място за друго.

Бойци в кожени брони вече се нареждаха по стените. Други струпваха пръст и големи камъни, за да запушат пролуката.

Вала все пак долавяше погледите на мъжкарите, отправяни към гъстите косъмчета по брадичката ѝ.

На око прецени, че са към хиляда, поравно мъже и жени. Във

всички познати й досега орди на великаните жените винаги бяха повече. Не виждаше обаче деца. Аха, значи трябваше да добави още няколко-тотин женски, грижещи се за малчуганите из постройките наоколо.

Странна, огромна сребриста фигура се смъкна от стената, за да ги посрещне.

Щом вдигна шлема си, показа се златиста грива. Ясно беше, че Търл трябва да е най-големият сред мъжкарите. Носената от него броня се издуваше в ставите. По очертания не напомняше на Вала за никоя хуманоидна раса.

– Търл – съдържано подхвана Кей, – търговците дойдоха да ти помогнат.

– Добре. Вие кои сте, от Народ на машините ли? Слушали за вас.

– Нашата империя е могъща, но я разширяваме чрез търговия, не чрез войни. Идваме с надеждата, че ще убедим и вас да правите за нас гориво, хляб и други неща. От вашите треви например се изпича чудесен хляб. Може и вие да харесате вкуса му. В замяна ще ви покажем истински чудеса. Най-малкото от тях са нашите оръжия. Ето тези в ръцете ни поразяват на много по-голямо разстояние от арбалетите. За близки схватки имаме огнехвъргачки...

– Значи неща за убиване? Наш голям късмет, че вие дошли! И ваш късмет, че стигнали до убежище. Трябва вече премести ваши оръжия при стени.

– Търл, големите ни оръдия са закрепени към колите. Загражденията бяха двойно по-високи от търговците.

Валавиргилин обаче откри решение.

– Нали имате наклонени пътеки към стените? Ще издържат ли тежестта на нашите коли?

Цветовете наоколо сивееха. Ръсеше ситен дъждец. Безмерно далеч над облаците сянката на нощта сигурно закриваше полека-лека светилото.

Всъщност нямаше никакви рампи към стените, докато Търл не изрева заповедите си. Огромните мъже и жени от ордата прекъснаха всякакви други занимания и започнаха да местят пръст.

Една от жените се открии веднага в тълпата – обикаляше, нареждаше, подканяше с викове. Гласът й сякаш можеше да разцепи и скала. Вала предположи, че тази Мунуа е първа сред избраниците на Търл.

Двигател и товарен корпус от метал, рамка и стъпки от греди, дебели цяла педя – колите бяха тежки. Рампата се ронеше и поддаваше. Изкачиха ги една по една, като ги отъркваха в стените отдясно, а отляво

ги подпирала десетина великани. Как ли щяха да ги спуснат после?

Горе ширината бе достатъчна само колкото да минат возилата.

– Обърнете оръжия налясно и в посоката на въртене – посъветвах ги стражите. – Вампирите идват оттам.

Водачите завъртяха колите си и се събраха да обсъдят положението. Кей попита:

– Уонд, Ант, какво ще кажете да стреляме с шрапнел? Вампирите често прииждат скупчени.

– Ще накараме великаните да ни съберат камъчета – предложи Антрантилин. – Трябва да пестим снарядите. Ще се наложи да стреляме и с ръчните си оръжия. Да се разположим ли по-нашироко по стената?

– Великаните предпочитат да е така – съгласи се Уондернотий.

– Аз също – не се възпротиви Кейуербримис.

– Нали имат арбалети? – намеси се Валавиргилин. – Защо се тревожат толкова? Вярно, не са с далекобойността на нашите оръжия, но ще поразяват вампирите, преди да вдишат уханието им.

Водачите се спогледаха. Ант вдигна рамене:

– Тревопасни, какво да ги правиш...

– Не си прав! – възрази Уонд. – Навсякъде ги смятат за страховити бойци.

Никой не пожела да добави нещо.

Колите на Уондернотий и Антрантилин се отдалечиха от средната. Станаха почти невидими в здрача и дъжда, преди великаните да им посочат най-подходящите места.

– Барок, ти ще си на оръдието – заповяда Кей. – Гледай pistolетите също да са ти под ръка. И аз ще стрелям с pistolети. Форн, ти ще презареждаш. – Твърде млада беше, за да й поверят нещо по-сериозно. – Старша, огнехвъргачката ли предпочиташ?

– Изобщо няма да стигнат толкова наблизо – усъмни се Валавиргилин. – Но хвърлям надалеч и точно.

– Добре, значи и ръчните бомби са за теб. Дано можем да използваме огнехвъргачката. Няма да е излишно, ако покажем още един начин за употреба на спирта. Великаните и без това не се нуждаят от нашето гориво, защото сами си теглят каруците. Впрочем вампирите са лишени от разум, нали?

– Поне онези, дето са по-наблизо до Средищния град.

– Повечето раси ги смятат за животни – обади се Форн.

– Старша, а те как нападат? Всички заедно ли?

– Само веднъж съм се сражавала с вампири.

– Значи с един път повече от мен. Но съм слушал истории за тях. Как беше?

– Единствена аз оцелях – натърти Вала. – Кей, научи ли достатъчно от чутите истории, за да използваш кърпи и спирт?

Споменатият сви вежди.

– За какво говориш?...

... а Вала извъртя рязко глава, щом чу басовия вик на един от стражите.

Навсякъде тегнеха плътни сенки, чуваше се звук като тихо свистене на вятър в опънати въжета, също и шепотът на стрелящи арбалети. Тревопасните великани внимаваха да не хабят напразно стрелите. Куршумите също не бяха безкрайно много, особено след като наблизко нямаше някоя обвързана в търговията раса, която да попълни запасите при нужда.

Вала още не виждаше нищо. Тъмнината сигурно пречеше и на грамадните бойци, но пък тази равнина беше домът им. Отново изсъска арбалет, блед силует се изправи рязко и рухна в тревата. Вятърът се засили... само че не беше вятър...

А песен.

– Гледайте за бели тела! – ненужно подвижна Форн. Кей стреля, смени pistolетите, пак се прицели и натисна спусъците.

Добре, че бяха раздалечили колите. Блясъците на изстрелите заслепяваха. Вала се почуди какво да стори, докато остатъчните огнени кълба полека гаснеха в ретината ѝ. Накрая се пхна под колата и придърпа при себе си огнехвъргачката и мрежата с ръчните бомби. Корпусът над нея щеше да предпазва поне малко очите ѝ.

А какво ли ставаше с оръдията?

Наоколо стреляха трескаво. Зрението ѝ се възстановяваше. Ето, различи блед силует на хуманоид. И още един. Вече виждаше двайсетина! Един падна, другите се отдръпнаха. Повечето сигурно бяха извън обсега на арбалетите. Песента на вампирите просто ѝ късаше нервите...

– Стрелям – предупреди Барок.

Този път успя да си затвори очите навреме.

Окосените почти до пръстта стръкове трева тлееха, но нямаше как да се подпалят. Тя преброи шест белезникави трупа... не, осем. Още трийсет-четирийсет вампири стояха по-нататък, изложени на огъня от pistolетите.

Защо ли бойци, въоръжени дори само с арбалети, трябваше да се боят от тези същества? Ами най-малкото защото никой никога не бе

виждал толкова вампири, събрани на едно място!

Необичайно, дори налудничаво. Как успявах да се изхранят?

Нейната търговска група бе намерила смъртта си до една полупорутена кула в изоставен град преди четиридесет и три фалана. Сблъскаха се само с петнайсетина вампири и убиха не повече от осем. Спътниците ѝ загинаха до един, а самата тя бе спасена от чудновата случайност.

Помнеше добре как и тогава песента проникваше в съзнанието им. Вампирите бяха бледи, голи, прекрасни. И онзи ужас. Групата стреляше от десетия етаж, по-надолу имаше часови. Те изчезваха един по един, а после...

– Вятърът духа надясно – отбеляза Кей.

– Стрелям – съобщи Барок.

Тя инстинктивно стисна клепачи. Оръдието над нея изрева, друго в далечината сякаш повтори експлозията.

Едва-едва чу гласа на Барок:

– Може да ни обкръжат.

– Не са разумни – напомни Кей.

Отляво пак долетя оръдеен гръм. После и отдясно.

Вампирите не използват сечива, не носят дрехи. Ако заровиш пръсти в пищната пепеляворуса коса на някой убит екземпляр, ще напишаш твърде малък и някак плосък череп. Тези същества не строят градове, не събират армии, не се сещат за обходни маневри...

Но бойците по стената сочеха навсякъде, пускаха стрелите си наляво и надясно, в посоката на въртене и срещу нея.

– Да, нямат разум, но имат носове!

Барок се вторачи в нея от куличката, Кей се учуди:

– Това пък какво означава?

– Не са съставили никакъв план за битката. Просто отбягват вонята на хиляда и петстотин тревопасни великани в селище с първобитна канализация. Същата миризма ги е привлякла насам! Когато заобиколят, за да духа вятърът откъм тях, няма да ги дразни. И тогава ние ще надушим тяхното ухание...

– Ще накарам Уондернотий да премести колата си – реши Барок и се втурна.

– Кърпа и спирт! – кресна Валавиргилин след него.

Той се закова на място.

– Какво?!

– Сипи малко спирт на кърпа и я вържи на лицето си. Ще те предпази от уханието. Кажй и на Уонд!

– Аз още имам в кого да се целя – обади се Кей над нея. – Старша, ти обаче не можеш да хвърлиш бомба дотам. Отиди при Ант и му кажи да се премести. Обясни му за кърпите и спирта. А и великаните едва ли знаят как да се предпазят. Ха! Тъкмо исках да им покажа и другите приложения на тази течност...

Идиот. Тя намокри една кърпа за себе си, взе още две. Май ставаше много напечено.

Налагаше се да внимава къде стъпва в тъмното, можеше да падне и навън, и в двора на селището. Вече не валеше. Песента на вампирите се носеше с вятъра. Вала вдишваше изпаряващия се спирт, главата ѝ се замайваше.

Чу отдалеч:

– Оръдието!

Затвори очи, изчака грохота и продължи към плътната квадратна сянка.

– Антрантилин!

– Вала, той е зает – отвърна Таратарафаст.

– След малко ще бъде още по-зает. Ония кръвопийци ни обкръжават. Извадете кърпи, сипете по малко спирт и ги вържете на лицата си. След това преместете колата с една шеста по дължината на стената.

– Валавиргилин, аз изпълнявам заповедите само на Антрантилин.

Ама че глупачка...

– Премести колата където ти казах, иначе скоро и двамата ще си приказвате с мършоядите! Накарай и Ант да си върже намокрена със спирт кърпа. Но първо ми дай едно шише, за да имам и за великаните.

Нерешително мълчание.

– Добре, Вала. Кърпите ще ти стигнат ли?

Голямата бутилка тежеше. Твърде остро съзнаваше, че не носи никакви оръжия. Когато застана до едрия силует, засрами се от чувството на облекчение.

Великанът не се обърна.

– Какво е положение при вас, Валавиргилин?

– Обкръжават ни. След минута ще ги надушиш. Вържи това...

– Фу! Що за воня?!

– Спирт. С него задвижваме колите си, а сега може да ни спаси. Вържи кърпата на лицето си.

Стражът не помръдна, дори не я погледна. Не би обидил гостенка

от друга раса. Значи все едно нищо небе чул. Тя обаче нямаше време за тези игрички.

– Покажи ми къде да намеря Търл.

– Дай ми кърпата...

Вала му я подхвърли. Великанът изпръхтя с погнуса, но все пак се зае да я връзва върху устата си. Посочи настрани, ала тя вече бе забелязала лъскавата броня на вожда.

Главният мъжкар на ордата се поотдръпна от миризмата и се вторачи в мократа кърпа.

– Но защо?!

– Нищо ли не знаеш за вампирите?

– Разни истории стигат до нас. Знаем, че вампири лесни за убиване, щото не мислят. А останалото... Не трябва ли с тези кърпи да закрием и свои уши?

– Как ти хрумна?

– Да не ни примамят към гибел с тяхна песен.

– Не с песните ви примамват, а с миризмата си.

– С миризмата, казваш...

Тя си напомни, че тревопасните великани не са слабоумни, просто не бяха имали късмет. Първо някой трябва да оцелее при нападение на вампири. А ако е дете, не би разбрало кой е убил възрастните. Ех, защо не им каза по-рано въпреки цялата шетня преди атаката?

– Търл, вампирите отделят миризма, подтикваща към съвкупление. Обзема те похот, мозъкът ти все едно заспива и отиваш при тях.

– Значи вонята на ваше гориво ще ни отърве? Но няма ли да попаднем в друг капан? Ние чували много за вас, Народ на машините, за ваша империя. Скланяте други раси да прави гориво за ваши коли. Но те научават се да пият него. И вече не иска работи и играе, не знае друго в живот, освен гориво. Накрая умира млади.

Вала се засмя кисело.

– Същото ще те сполети и от уханието на вампирите, но още преди да си вдишал и издишал стотина пъти.

Все пак Търл ѝ напомни за нов проблем. *Ами ако стражите се замят? Как ще стрелят с арбалетите, когато вампирите ни доближат отвсякъде?*

– Гориво ли е най-добро? Да опитаме билки със силен дъх?

– Къде ще ги набереш?! Имам спирта сега, а не утре!

Търл се завъртя на пети и започна да рече оглушителни заповеди. Повечето мъже бяха по стената, но жените се разтичаха. Тукатси се появи с множество парчета плат в ръцете си и се покатериха горе. Вала чакаше, едва-едва сдържайки нетърпението си.

Вождът я подкани:

– Ела!

Влезе в пръстена постройка, втората по големина в селището.

Покривът беше от опънато платно. Вътре имаше високи купища суша трева и какви ли не други растения. Смесица от хиляди аромати. Търл смачка едно листо под носа ѝ и тя се отдръпна рязко. Помириса по-предпазливо следващото. После още едно.

– Опитайте всички – посъветва го, – но не пренебрегвайте и спирта. Ще проверим кое е най-подходящо. Защо ги съхранявате?

Вождът се разсмя.

– За по-приятен вкус, а от ей това мляко на жени става добро за малките. Да не мислиш, че ние дъвче само трева? Ако е повехнала или кисела, трябва да добави нещо.

Той събра колкото можа в ръцете си и излезе с гръмогласни викове. Вала си каза, че сигурно би го чула дори ако още се намиреше в Средищния град. Взе си шишето и се покатери след него на стената.

Горе бойците не мърдаха от местата си, но жените щъкаха сред тях и разпределяха натъркани с билки или намокрени със спирт кърпи. Вала спря за миг една особено едра и решителна великанка.

– Мунуа?

– Валавиргилин, те с миризма ли убиват?

– Така е. Не знаем кой аромат предпазва най-добре. Някои вече имат кърпи със спирт. Оставете им ги, раздайте онези с растенията на останалите. Ще видим какво ще стане.

– Ще видим кой умре и кой живее, а?

Вала продължи нататък. Стъпваше малко неуверено заради спиртните изпарения, но можеше да се справи с това състояние, пък и кърпата вече беше почти изсъхнала.

Отдавна познатото ухание на похот и смърт гъделичкаше носа ѝ и сякаш се просмукваше полека в мозъка.

Бойците от племето на тревопасните великани още ѝ изглеждаха като неподвижни сенки сред трескаво обикалящите силуети на жените. Само че бяха по-малко отпреди.

И жените виждаха добре какво става, разнасяха се писъци на ярост и ужас. Три-четири от тях се втурнаха надолу по пръстената рампа, като

викаха оглушително Търл. Една обаче се понесе със стон в другата посока – към окосеното поле.

Вала минаваше покрай оцелелите досега защитници на селището, сипвайки спирт върху кърпите им. Чудеше се дали и билките ще опазят някого. Е, поне миризмата им беше по-трайна.

Навсякъде около стената се мяркаха бледи човекоподобни силуети. Не различаваше никакви подробности, но лесно си ги представяше, особено с раздразненото от уханието възбуждение – великолепни, неустойчиво привлекателни видения.

Промъкваша се по-наблизо. Но защо оръдията бяха замлъкнали? Стигна до колата на Антрантилин. Качи се на страничната стъпенка.

– Ант?

Нямаше никой. Тя се покатери на товарния корпус. Никакви следи от борба, нито повреди. Спътниците ѝ просто бяха изчезнали.

Намокри пак кърпата си и чак след това се зае с оръдието. Една групичка вампири се бе скупчила много удобно в посоката на въртенето. Може би около Ант, Форн или Химп? Все едно. Стреля и видя как половината твари изпопадаха върху късите стръкове на тревата.

По-късно през нощта някой зашепна настойчиво:

– Антрантилин?

– Няма го – отвърна, но не чу гласа си и кресна: – Няма го! Аз съм Валавиргилин!

И нейният вик, и този на мъжа до колата звучаха приглушено след страшните трясъци на оръдието.

Време беше да премести колата. Тук вампирите се отдръпнаха, явно разбрали, че не бива да припарват до стената. Може би щеше да намери по-непредпазливи жертви другаде? Оръдията бяха ненужни налясно и в посоката срещу въртенето. Там стрелите от арбалетите се носеха с вятъра и улучваха надалеч.

– Аз съм – Кей. Всички ли са изчезнали?

– Да.

– Боеприпасите ни свършват. Ти как си?

– Имам още много.

– До сутринта няма да ни остане какво гориво.

– Вярно. Аз раздадох всичко на жените и им обясних какво да правят. Мислех си... Дали да не научим онази Мунуа да стреля с оръдието?

– Старша, само това не! Трябва да си пазим тайните!

– И без това нямаме време да я учим.

Главата на Кей се подаде в оръдейната куличка. Хвана буренце с барут и го надигна, пъшкайки.

– Връщам се да си върша работата...

Той впи поглед в нея, вцепенен. Буренцето падна от ръцете му. Вала се плъзна надолу и се притисна о него.

– Трябваше пак да намокря тази кърпа – промърмори и после в главата ѝ задълго не остана място за мисли.

Кей, а не тя, се отдръпна по някое време и скочи в калта. Валавиргилин се хвърли след него, за да го задържи. Той обаче разкъса ризата ѝ, извъртя се в силните ѝ ръце и след миг-два опря единия парцал в лицето ѝ, а с другия закри носа и устата си.

Тя вдиша дълбоко и се задави.

– Така е по-добре.

– Аз се връщам при своята кола – каза Кей. – Ти ще трябва да се оправяш сама с оръдието тук.

– В такива обстоятелства... – вдигна рамене Валавиргилин. – Няма ли да е прекалено опасно за теб да си сам?

– Ще рискувам.

Тя го изпроводи с поглед.

Не биваше. Никога! Не биваше да го прави с друг. Съзнанието ѝ, самото ѝ „аз“ бе потънало във вълната на похотта. Какво би си помислил Тарб за нея?

Но с Тараблиляст преживяването никога не беше толкова завладяващо.

Вече се опомняше. Нали си имаше партньор?

Вдигна кърпата към лицето си. Спиртът сякаш проникна направо в главата ѝ и я проясни... Или беше илюзия? Огледа стената. Твърде малко бяха останали от едрите сенки. И бледите силуети отвъд като че бяха нарядко, но все пак приближаваха. Пееха, зовяха, скупчени почти под колата.

Вала се качи в куличката и зареди оръдието.

ВТОРА ГЛАВА СЪВЗЕМАНЕ

Небето светлееше, малко по-бледо към посоката на въртене. Песента бе стихнала, а и Вала от доста време не чуваше звън от тетиви на

арбалети. Не откриваше вампири, по които да стреля.

Ужасяващата нощ се изниза незабелязано.

И да е била толкова изтощена друг път, изцеденият ѝ мозък явно не е съхранил спомена. Ето го и Кейуербримис.

– Остана ли ти шрапнел?

– Малко. Тъй и не стигнахме до стрелба с чакъл.

– Когато се върнах при колата, Барок и Форн ги нямаше.

Вала си разтърка очите. Какво да каже?... Уондернотий и Сопашинтей се довлякоха при тях.

– Ама че нощ! – промърмори Уонд.

– На Чит тия песнички май му допаднаха прекалено – подхвърли Спаш. – Бяхме принудени да го вържем. Струва ми се, че сипах твърде много спирт на кърпата му. Сега спи, както аз бих се отнесла, ако... – тя обви тялото си с ръце, сякаш мръзнеше – ... престана да треперя.

Хм, сън. Само че няколкостотин мъжкари от ордата на великаните очакваха...

– В момента не бих понесла ришатра – измънка Вала.

Стараше се да прогони спомена за случката с Кей. Можеше да има неприятни последици.

– Отспете си в колите – реши Кейуербримис. – Поне засега. О, здравейте...

Ръката му хвана рамото ѝ и я завъртя полека. Имаха си компания. Деветима великани; сред тях изпъкваше сребрилата броня.

– Вие как, хора от Народ на машините? – попита Търл.

– Останахме половината – съдържано отвърна Вала.

– Изобщо не очаквахме да са толкова много – намеси се и Уонд. – Въобразявахме си, че нашите оръжия ще се справят с всяка опасност.

– Пътници ни казвали, че вампири примамва с песен жертви към гибел.

Кей поклати глава.

– Половината от мъдростта е да се научиш как да забравяш научените заблуди.

– Не знаели кой наш враг. Ухание! Как можели да се досетим? Но прогонили вампири! – избоботи вождът. – Ще подгони ли тях през трева?

Уонд вдигна раздражено ръце към небето и се отдалечи.

А Вала, Кей и Спаш се спогледаха. Щом великаните още имаха сили да мислят за битки... От Уонд нищо не можеха да очакват в момента, но *все някой* трябваше да защити честта на Народа на машините.

Затътриха се след бойците по окосеното поле.

Две голи тела се размърдаха в подножието на стената. Към тях се завъртяха пистолети и арбалети. Други ръце припряно наведоха оръжието надолу, чу се гръмката забрана за стрелба, изревана от Търл. Не бяха вампири. Граматна жена и доста по-дребен мъж си помагаха в изправянето.

– Барок!

Лицето на Сабарокареш беше отпуснато, дълбоко стаеният ужас изобщо не стигаше до очите му. Зяпаше Валавиргилин като че ненадейно се бе озовал срещу призрак. Полуобезумял, преуморен, окалян, но жив.

А аз си мислех, че от моята умора няма повече... Вала го тупна по рамото. Но къде ли беше дъщеря му? Не попита, а промълви:

– Сигурно си струва да чуем твоята история. По-късно и за нея ще имаме време.

Вождът подхвърли няколко думи на Парум, който прихвана омаломощения Барок и великанката и ги поведе към укреплението.

Търл затича в тръс надясно и по посоката на въртене. Хората му го следваха, а търговците изоставаха. Нощта на безсъние, страх и диво съвкупление бе изцедила силите им.

Подминаваха трупове на вампири. В тях нямаше и следа от лъжовната им красота. Великан спря да огледа една женска от тварите, пронизана от стрела. Спаш отиде при него.

Вала си спомни как правеше същото преди четиридесет и три фалана. *Първо надушваш разлагаща се плът. После другата миризма нахлува в сетивата ти...*

Едрият воин отскочи пъргаво. Преви се да повърне и се изправи мъчително, извърнал лице от срам. И Спаш изведнъж обърна гръб на трупа, притича към Вала и немощно опря чело на рамото ѝ.

– Мила, ти *за нищо* не си виновна – утеши я старшата на групата. – Мъчи те желанието да легнеш с труп, но не съзнанието ти говори в момента.

– Да, разбирам. Само че ако не можем да ги изучаваме дори мъртви, как да ги опознаем?!

– Точно затова са такава заплаха.

Похотта и вонята на мърша не се вмести в един и същ мозък...

Вампирите край стената бяха убити от стрели. По-нататък – разкъсани от гюллета или шрапнел. Вала видя, че малката им група е

унищожила поне толкова твари, колкото стократно превъзхождащите ги по брой тревопасни великани.

На двеста крачки от укрепението вече не намираха вампири. Там лежаха само мъртви гиганти – разкъсали дрехите си или полуголи, с хлътнали очи и бузи, с гадни рани по шиите, китките, лактите.

Близко до гъстата неокосена трева имаше ярко петно. Вала понечи да се затича... и се закова на място. Работната дреха на Таратарафаст.

Вдигна я колебливо. Беше чиста – нито кръв, нито кал. Защо са довели Тарфа чак дотук? И къде ли е сега?

Търл бе изпреварил много останалите. Колко ли тежеше тази негова броня? Изкатери бодро висока десетина великански разкрача могилка и изчака другите горе.

– Никъде не вижда вампири – съобщи им, когато се скупчиха около него. – Скрили се. Пътници казвали на нас, че гнусни твари не понасят слънце...

– Това поне е вярно – потвърди Кей.

– Тогава мисля, че те отишли надалеч – отседи вождът. Никой не възрази. – Бийдж!

– Казвай, Търл – обади се по-едър от останалите мъжкар, също дразнещо преливащ от жизненост като вожда.

– С мен, Бийдж. Тарун, вие заобиколете и срещнем се в другия край на полето. Ако не заварим ви там, значи сте намерили с кого сбиете.

– Добре.

Търл и Бийдж тръгнаха, останалите бойци поеха в противоположната посока. Вала поумува малко и се повлече след вожда.

Търл я забеляза и забави крачка. Бийдж също щеше да изчака, но вождът му махна да продължи напред.

– Няма намери живи вампири в трева. Стръкове прави, а нощ само се плзга пред слънце и отминава, то винаги над наши глави. Вече не мърда. Къде може вампир се скрие от светлина?

– Помниш ли времето, когато светилото се движеше?

– Дете бях. Всички много плашихме се.

Вала си каза, че едва ли са се страхували достатъчно. Знаеше, че Луис Ву е бил и при ордата, но явно не им беше обяснил същото, което каза на нея.

Светът е пръстен. Дъгата е част от него, върху която не си стъпила. А слънцето започна да шава в небето, защото пръстенът се е

изместил. След няколко фалана ще се отърка в звездата. Но аз се кълна, че ще го върна на мястото му или ще умра, докато поне се опитвам.

И след време светилото отново застина неподвижно.

Бийдж подгичваше, спираше тук-там да огледа телата. От време на време замахваше с извития си меч, за да окоси туфа трева и да провери крие ли се някой в нея. Изяждаше каквото бе отсякъл и продължаваше нататък. Май изгаряше още повече енергия от бодрия Търл. Вала не забеляза никакви търкания помежду им – уверени заповеди, непрекословно подчинение – но изобщо не се съмняваше, че вижда следващия вожд на ордата.

Престраши се да попита:

– Дали един хуманоид от незнайна раса е бил сред вас и е твърдял, че идва от някакво място в небето?

Той я зяпна.

– *От небето ли?*

Едва ли бе забравил, но може би предпочиташе да не издава тайните на ордата.

– Един магъосник, мъж. С безбрадо тясно лице, бронзов тен на кожата, черна права коса на темето, по-висок от моята раса, по-тесен в раменете и в задника. – Повдигна с пръсти крайчетата на клепачите си. – И с ей такива очи. – Трябва да е кипнал едно море наблизко, за да унищожи нападта на огледалните цветя.

Вождът кимаше.

– Да, предишен Търл направил това с помощта на онзи Луис Ву. Но ти как научила?

– С Луис Ву пътешествахме заедно далеч наляво отгук. Каза ми, че без лъчите на слънцето огледалните цветя не можели да се пазят от изтребление. Облаците обаче тъй и не се разнесоха, нали?

– Никога. Ние трева засяхме, както ни казал онзи магъосник. Дребни гризачи проникнали в тези земи още преди нас. Където и да отивали ние, намирали огледални цветя изядени от корен. Отначало трябвало яде тях, защото трева никнела лошо в този здрач. Червенокожи, които пасли свои стада на наша трева по време на мой баща, дошли след нас. Събирачи започнали да лови гризачи. А водни хора се върнали нагоре по реки, които огледални цветя им отнели.

– Ами вампирите?

– Както вижда и ти, те също благоденствали.

Вала се смръщи.

– Имало обширно място, което ние всички отбягвали. Вампири нуждаят от убежище срещу ден – пещери, гъста гора, ей такива неща. Когато се събрали облаци, те вече не плашили от слънце. И започнали да търсува надалеч от свое леговище. Друго не знаем.

– Трябва да попитаме мършоядите.

– Нима вие от Народ на машините говори с мършояди?

Тази идея май не допаднаше на вожда.

– Те с никого не се сдружават, но винаги знаят къде има мъртъвци. Значи са им известни ловните полета на вампирите, както и къде се крият през деня.

– Мършояди излизат само нощем. Не знам как трябва говоря с тях.

– Възможно е. – Вала се опитваше да си припомни разни неща, но умът ѝ не го биваше тази сутрин. Преумора... – Понякога се заражда друга вяра или умира стар жрец, или пък нов шаман се подлага на изпитание. Мършоядите трябва да познават и да приемат ритуалите, които той ще изисква от тях за мъртъвците.

Търл кимна. Мършоядите извършваха погребални ритуали за представителите на която и да е раса. С някои очевидни условия, разбира се...

– Е, как ще го направи?

– Като привлечем вниманието им. С любезност. Лукави са. И това е изпитание. Никой нов жрец няма да бъде почитан, ако не успее да се спогоди с мършоядите.

– С любезност, казваш... – малко се наежи вождът.

– Търл, ние дойдохме тук за търговия. А мършоядите разполагат с нещо, от което имаме отчаяна нужда – знания. Какво можем да предложим ние за размяна? Нищо особено. Мършоядите притежават света. Ще разбереш това, ако поприказваш с тях.

– С любезност... – намусено промърмори главният мъжкар на ордата. – Как?

Какво ли беше чувала тя, за да му обясни? Приказки нощем, не особено полезни при пазарлъци. Все пак бе срещала мършоядите, бе говорила с тях...

– Работят в сенчестата ферма под събрани на едно място въздушни сгради далеч вляво оттук. Ние им плащаме с инструменти и уреди, а потомците на Строителите им дават достъп до библиотеката си. Те са готови да се отблагодарят, ако могат да научат нещо ново.

– Ние обаче нищо полезно за тях не знаем.

– Така е, макар и не съвсем.

– А друго имаме ли? – промърмори Търл. – Ох, Вала, работа гадна е тази...

– За какво говориш?

Вождът махна към полето – трупите на вампирите пред стената и мъртвите великани.

Бийдж оглеждаше едно от по-малките безжизнени тела. Забеляза, че тя го наблюдава, и повдигна главата на трупа, за да го види и Вала-виргилин. Беше Химапертарий от екипажа на Антрантилин.

Ледена тръпка се плъзна по гърба ѝ. Търл беше напипал болното им място, затова му каза:

– Мършоядите също трябва да се нахранят. И друго не забравяй – ако тези почти хиляда трупа останат така, ще плъзне някоя болест. Тогава всички ще обвинят именно мършоядите. Те непременно ще дойдат да разчистят, за да няма зарази.

– А ще поискат ли изслушат мене?

Тя тръсна главата си, сякаш пълна с памук.

– И какво бъде прави, щом научи къде леговише на вампири? – не мирияваше Търл. – Ние ли напада тях?

– Мършоядите може да ни подскажат нещо и по този въпрос.

Вождът изведнъж се втурна в галоп. Вала се обърна – в същия миг Бийдж раздруса свирепото тялото, което държеше в едната си ръка, и го захвърли надалеч. То се погърчи малко и застина, а великанът кресна и отскочи.

Нещото на земята беше жив вампир.

– Търл, прости ми – смутено промълви Бийдж. – Тази твар беше ранена със стрела в корема. Мислех си да я огледаме или разпитаем, но... мизмизмата!

– Я успокой! Изведнъж ли замириса? Ти нападаш, то се отбранява с ухане, така ли?

– Все едно пърди? Ами не знам.

– Продължавай нататък.

Мечът на Бийдж се стовари в яростен удар, после великанът затича бавно към неокосената трева. Вала се помъчи да измисли нещо.

– Търл, трябва да оставим пратеници сред мъртъвците. Палатка с няколко от твоите хора...

– Ще ги намерим без кръв на друга сутрин!

– Не ми се вярва нещо да ги заплашва и довечера, и следващата нощ! Вампирите вече минаха отгук, а върнат ли се, първо ще надушат трупите на своите. Все пак нека хората ти са въоръжени... Хм, остави

тук и мъже, и жени.

– Слушай, Валавиргилин...

– Познавам обичаите ви, но ако вампирите се промъкнат, най-добре е пратениците да се съешават помежду си, нали?

Не прекаляваше ли? Досега не би й хрумнало дори да изрече нещо подобно пред вожд на тревопасните великани.

Главният мъжкар изръмжа, обаче промълви, свъсил вежди:

– Да, ти права. Каквото Търл не видял с очи, то не станало. – Размаха ръце, за да върне Бийдж, и се обърна към нея: – А търговци бъде ли с нас?

– Ще ви подкрепим. Гласовете на две раси в нужда звучат победително.

Народът на машините обикновено се отървяваше от такива проблеми, като увеличаваше разстоянието до тях, но този път нямаше как да стане. Почти привършиха запасите си от гориво през нощта.

– Не, бъде три раси. Много събирачи умрели предишна нощ. И техни хора чака с нас. Дали да повика още? Вампири сигурно били на лов и сред червенокожи.

– Струва си да пробваме.

Бийдж притича и Търл му заговори толкова бързо, че Вала не успяваше да схване смисъла. Вторият великан като че се опита да спори, но се отказа.

– Добре е да си отспим през деня – подхвърли тя.

Тялото ѝ май нямаше да издържи още дълго.

Нещо стисна китката ѝ.

– Старша...

Тя се събуди смразена. Тихото писукане, излязло от гърлото ѝ, трябваше да бъде панически вопъл. Отмести се и седна. Беше Кейуербримис.

– Какво сте се уговаряли с Търл?

Още се чувстваше като зашеметена. Имаше нужда от вода и баня, а също и... Това трополене на дъжд ли беше? Ами да, проблясък на мъляния и грохот наблизо!

Бе свалила мръсните си дрехи, преди да заспи. Отметна одеялата и излезе от товарния корпус под хладните струи. Кей я гледаше от оръдейната куличка.

Пак се замисли за нежеланите последици от случилото се помежду

им. Търговците не търсят партньори, а споделят ришатра с расите, които срещат. Връзката с човек от собствената раса е нещо съвсем различно. Кой би поискал съдружничката му да забременее или да се надлъгва с нея в игрички на сексуално надмощие? Още по-неподходящо е да се влюбиш наред търговско пътуване.

Но из тези далечни земи сред непознати хуманоиди нямаше как и да се отбягват напълно. Вала му подвикна:

– Ела да се измиеш. Кое време е сега?

– Скоро ще се здрачи. Дълго спяхме. – Кей смъкваше дрехите си с видимо облекчение. – Мислех, че трябва да станем по светло, за да се подготвим по-добре за ново нападение на вампирите.

– И това ще направим. Как е Барок?

– Не знам.

Пиха вода, изтъркаха си гърбовете, избърсаха се и се успокоиха – можеха да устоят на нагона.

Дъждът спря постепенно. Вятърът гонеше последните струи по полето. Неравни петна небе се показваха сред разкъсаните облаци, тук-там внезапно просветваха сини и бели ивици.

Вала се вторачи изумено. Не бе зървала Дъгата цели четири завъртания.

На светло успя да различи какво имаше в равнината – полукръг от бледи правоъгълници, а по средата палатка. Наоколо щъкаха великани заедно с по-дребни фигурки. Нарездаха трупове по платнищата.

– Старша, ти ли им каза да правят това?

– Не. Но добре са се сетили.

В опустялата кола на Антрантилин завариха Барок с двойно по-едра от него жена. Той изглеждаше необичайно унил, но се насили за една усмивка.

– Уемб, тези са моите съдружници Валавиргилин и Кейуербримис. Хора, запознайте се с Уемб.

– Не очаквах да... – започна Кей.

– Да, да! – Смахът на Барок не звучеше съвсем нормално. – Ако си предполагал, че спим, познал си!

Уемб се намеси.

– Спали заедно тук, за да пазим от другите. Да няма още ришатра. Ние имали късмет да се намерим.

Барок като че тършуваше мъчително в опустошения си ум.

– Форн... Не намерихте ли Форанаидлай?

– Няма я никъде – завъртя глава Вала.

Тялото му се разтресе за миг. Хвана я за ръката.

– Погледнах надолу и й викнах: „Презареждай!“ Не ми отговори. Беше изчезнала. Сkochих от колата да я търся, да я спра, ако е тръгнала към песента. И тогава мозъкът ми изключи. Стоях под стената, а дъждът сякаш щеше да ме сплеска в пръстта. Някой се блъсна в мен и ме събори. Беше Уемб. И ние... Не, ришатра е твърде слаба дума за онова, което правихме.

Уемб го хвана за рамото и нежно го обърна към себе си.

– Ние споделили любов, Барок, но трябва винаги казваме ришатра. Така е редно.

– Съдрахме си дрехите, не можехме да се откъснем един от друг, докато полека-лека се опомняхме. А няхахме време. Онези бледи гадини пак се промъкваха към нас. Видях, че навсякъде са разхвърляни арбалети. Бойци на великаните през цялата нощ се смъкваха от стената и отиваха при вампирите, всичко падаше от ръцете им...

– Взехме арбалети – продължи великанката. – Видях Маки да лежи мъртъв с вампирка, стрела пронизала тях. Прибрах негов колчан със стрели и дадох на Барок. Убих вампир, който бил най-близо. После друг.

– Отначало не успях да си заредя арбалета...

– Ти затова ли викал толкова ядосано? Все забравяла да те питам.

– Ами виках, за да събера сили и да обтегна тетивата. Вашите проклетии не са правени за дребни немощни хорица от Народа на машините.

– На полето ли бяхте цяла нощ? – слисано промълви Вала.

Уемб кимна, а Барок промърмори:

– Когато дъждът се поукроти малко, намерих кърпи. Имаше предостатъчно. Пръстите му стиснаха болезнено китката й. – Разбрахме защо...

– Много бойци минали покрай нас – добави Уемб. – Аз забила стрела в крак на Херст, но той продължил към песен. Вампири дошли при него и махнали кърпа от лице, после го отвели. Той мой син...

– Вала, ако имаш нещо на лицето си, те го взимат! А дъждът беше измил спирта от кърпата на Херст. Потърсихме си други, с билки, те бяха запазили по-добре миризмата си. Така оцеляхме – с кърпите и с ришатра. Щом започнехме да усещаме, че няма да издържим, пак се вкопчахме един в друг. И непрекъснато търсехме стрели. Стражите захвърляха мечовете и арбалетите си, но за колчаните просто не се сещаха. Взимахме ги от мъртвите.

– Аз видяла нещо, което не разбрала – вметна Уемб. – Трябва каже

на Търл. Вампири правили ришатра с някои от наши хора, после ги отведи във висока трева и нататък. Защо ги искали живи? И дали те още живи?

– Мършоядите може и да знаят – предположи Вала.

– Мършоядите пазят свои тайни.

Облаците пак се събираха. Барок изрече в тъмното:

– Застрелях вампирката, която отвеждаше Ант. Умря чак от втората стрела. Друга подхвана песента, убих и нея. Ант тръгна след трета, до там вече не можех да пратя стрела. За мъкнаха го в тревата и повече не го видях. Дали не трябваше да стрелям *по него*? – Вала и Кей не продумаха. – Не мога да бдя с вас. Не ми се мисли дори за ришатра. А и главата ми... Не знам как да ви обясня...

Стиснаха му ръцете и го увериха, че разбират. Оставиха го да си почива в колата.

ТРЕТА ГЛАВА НАЗРЯВА БУРЯ

Сгушената под стената палатка бе обърната с входа си към дъгата от бледосиви правоъгълници.

Нареждаха мъртвата глава до глава – по двама великани или четири вампира на платнище. Групите намериха Антрантилини и Химапертарий, телата им сега лежаха отделно. Таратарафаст и Форанаидлай бяха изчезнали с вампирите. Имаше и платнище с шест малки трупа на събирачи.

Великаните почти бяха привършили с печалната си работа. Дребносъците сред тях нямаше с какво толкова да помогнат, но носеха храна или други по-леки товари. Всички събирачи бяха наметнали правоъгълни парчета плат с дупки за главите по средата.

Тревопасен великан вдигаше вампир без усилие. Събираха се по двама, за да пренесат мъртвец от своите.

Но Бийдж дойде сам, на гърба му тежеше тялото на жена. Положи я внимателно върху платнище, хвана безжизнената ръка и зашепна тъжно. Вала се отказа да го разпитва.

Две великанки наредиха още едно платнище с вампири и дойдоха при нея.

– Натъркахме краища с билки – каза й Мунуа. – Миризма отпъжда дребни хищници. За по-големи имаме арбалети. Мършояди няма да се бият за онова, което тяхно по право.

– Много любезно – съгласи се Вала.

– Мога ли направя нещо за теб?

– Ще дойдем да бдим с вас.

– Вие много изморили в битка. Мършояди едва ли дойде първата нощ. Почивайте.

– Но нали аз предложих да ги посрещнем така?

– Търл се сетил – невъзмутимо я осведоми Мунуа. Вала кимна и се постара устните ѝ избобщо да не трепнат. Обичаят се спазваше неотклонно. *Луис Ву само помогна на Търл да кипне морето...*

Тя посочи дребните хуманоиди.

– Тези кои са? Мунуа повика:

– Перилак, Силак, Манак, Кориак... – Четири малки глави се обърнаха. – Тези са други наши съюзници – Кейуербримис, Валавиргилин, Уондернотий.

Събирачите се усмихваха и кимаха, но не доближиха веднага. Отидоха при великаните, които се отдалечиха от труповите и палатката. Чак тогава предпазливо смъкнаха от себе си замърсените парчета плат. Великаните взеха мечовете и арбалетите, събирачите окачиха на гърбовете си тънки саби.

Бийдж дойде и съобщи:

– Оставихме в палатката достатъчно кърпи, натъркани с билки. Добре дошли на всички.

Събирачите стигаха до раменете на търговците и малко над пъпа на Бийдж и Мунуа. Безбрадите им лица се стесняваха надолу. Широките им усмивки изглеждаха малко прекалено зъбати. Носеха туники от щавена кожа, изобилно украсени с пера. На раменете на Перилак и Кориак перата образуваха крилца и жените трябваше да ходят внимателно, за да ги опазят. В дрехите на Манак и Силак се забелязваха повече разлики. Ръцете им бяха голи, за да замахват свободно.

Пак затупаха тежки капки и търговците решиха да влязат в палатката. На земята беше застлан дебел слой трева – за лягане, а също и за храна на великаните. Вала спря спътниците си на входа и ги накара да си събуйт сандалите.

Вече беше достатъчно тъмно, за да не се виждат ясно лицата им. Нощта беше най-подходящото време за ришатра.

Но не и на бойно поле.

– Лошо... – промърмори Перилак.

– Колко от своите загубихте? – попита Уондернотий.

– Почти двеста досега.

– Ние бяхме само десет, четирима вече ги няма сред нас. Сопашинтей и Читакумишад останаха на стената при едно от оръдията ни, за да пазят. Барок още се опомня от адската нощ.

– Мъжът на нашата царица тръгна с пратен от Търл великан, за да доведе и хора от други раси за пазарлъка. Ако – очите на дребната жена зашариха неспокойно – Господарите на нощта не дойдат да говорят с нас сега, утре ще долетят още гласове.

Според някои предания мършоядите чуваха всичко изречено за тях, освен по пладне. Нищо чудно вече да бяха наблизно.

– Ще се присъедините ли към ришатра? – попита Кей.

Четиримата събирачи сякаш се притесниха. Разнесе се боботещият смях на Бийдж и Мунуа. Малката Перилак отвърна:

– Великанките може и да не забележат. Размерите имат значение, нали? Но двамата с теб бихме могли да опитаме...

Перилак и Кейуербримис се гледаха, като че споделяха безмълвно една и съща мисъл. Тя хвана ръката му. Той докосна туниката ѝ и попита:

– Сигурно имате повече кожи, отколкото са ви нужни за дрехи?

– Не, вмирисват се бързо. Нямаме много за размяна.

– Ами ако ви научим как да ги обработвате по-добре?

Понякога вонята дразнеше ноздрите на Валавиргилин и тя издишаше силно, за да прогони отвратителния спомен за предишната нощ. Но май никакви миризми не можеха да смутят Кей. Явно влезе в присъщата си роля на търговец. Съзнанието му се бе пренесло в свят, където печалбата или загубата бяха въпрос на дребна разлика в числата, където човек не можеше да си позволи глезотии, където империята се съхраняваше просто защото отпадците от дейността на една раса можеха да станат постеля за друга...

Падна нощта. Но в отблясъците от дневните правоъгълници на Дъгата Валавиргилин различи широката усмивка на Бийдж.

– Присъствал ли си и преди на пазарлъци?

– Случвало се. Луис Ву дойде, когато бях дете. Договорили се с предишен Търл. С червенокожи постигнахме пълен мир преди тридесет фалана. Поделихме си земи. Преди двадесет и четири фалана ние се събрали с червенокожи и морски хора и направили общи карти. Всички раси научили по нещо за тези нови земи, разменили сведения. Но ти може и да знаеш, че за всички тях ние – великаните, прекалено големи...

Ако тя се опиташе да го разубеждава от учтивост, Бийдж просто не би ѝ повярвал. Погали го по огромната ръка.

Един от събирачите измънка:

– Само да ги чакаме ли? Това ли искат като проява на уважение?

Този беше Манак. Или не? С по-гъста козина по гърлото. Може би бе главен мъжкар, а Силак – подчинен. В много раси беше така, но Вала не знаеше нищо за събирачите.

– Манак, ние и без това сме на тяхна територия. Ако искаш, представи си, че просто развличаме Господарите на нощта. Да споделим ли ришатра? – Веднага се обърна към Бийдж и му обясни: – Така ще се възбуда и ще съм по-широка. Като гледам, Уонд ще започне с Мунуа...

Защото Кей и Перилак вече не си говореха за търговия.

Ришатра със събирач наистина можеше само да я възбуди.

А с бъдещия Търл беше друго. Особено удоволствие. Той беше голям. И разпален. Гордеше се със своята сдържаност, макар че едва се владееше. Беше *много* голям...

Поне наглед Кейуербримис си прекарваше чудесно нощта. Сега шепнеше някаква шега или тайна на Мунуа. Биваше го за търговец. И иначе беше свестен човек. Вала току поглеждаше натам.

Не забравяше за предишната нощ с него, а и не искаше. Така се настройваше още по-добре за ришатра. И все пак...

Чифтосването се опира на норми. Безбройните хилядолетия на еволюцията са оформили реакциите на хуманоидите при избора на партньор – подход, миризми, пози и поведение, сигнали. Други е добавила културата – танци, стилове, позволени думи и изрази...

Само че еволюцията няма нищо общо със секса извън собствената раса. Ришатра си остава форма на изкуство. Ако нещо не се напасва, все ще се измисли друго. А които не успяват да участват, могат да гледат, да подхвърлят присмехулни съвети...

Или пък да стоят на стража, ако тялото или съзнанието им има нужда от отдих.

Нощта беше почти тиха, но не всеки шепот се дължеше на вятъра. Мършоядите сигурно се навъртаха наоколо. Изпълняваха задълженията си. А ако поради незнайна причина още не бяха получили вестта за осеяното с трупове поле, дали пък вампирите не шумоляха наблизко?

Вала стоеше върху висока три стъпки табуретка, достатъчно здрава да издържи тревопасен великан. Толкова се сгорещи, че си остана гола, но pistolетите бяха провесени на гърба ѝ. Почти нищо не различаваше през дъждовната пелена. Зад нея оживлението бе стихнало за малко.

– Ние с великаните сме задружни. Не сме само паразити – обясняваше един от събирачите. – Там, където някога имаше огледални цветя, са се развъдили много гризачи. С тях се храним. Тършуваме пред хората на Търл, проучваме земите, водим, правим карти.

Говореше Манак. Оказа се малко дребен дори за жена от Народа на машините, пък и неопитен. Нищо, поне искаше да се учи.

Събирането с партньор от своята раса има последици. Но не и ришатрата. Затова волята будува. Няма място за притеснения. Всички споделят смеха. Ришатрата е развлечение, дипломация, приятелство... и увереност, че оръжията ти са винаги под ръка.

– Надяваме се да забогатеем – казваше Кейуербримис. – Онези, които разширяват империята, са на почит, защото тя расте с по-големите запаси от гориво. Ако убедим някоя общност да произвежда гориво и да ни го продава, с печалбата ще можем да се задомим...

– Да, това е ваша награда – прекъсна го Мунуа. – Но на други племена причинявате равнодушие към живот, загуба на приятели, отчаяние и ранна смърт за всички, които се научат да пият ваше гориво.

– Е, да, някои са твърде слаби, за да кажат: „Стига.“ Мунуа, ти обаче несъмнено си достатъчно силна.

– Разбира се. Мога да кажа това и още сега. *Стига, Кейуербримис!*

Вала се озърна към белеещите в мрака усмивки. Бийдж подхвърли:

– Снощи носех кърпа, напоена с ваше гориво. Размътила ми глава. Лошо целих се с арбалет.

Кей благоразумно реши да не отговори.

– Валавиргилин, ще се върнеш ли в Средищния град, за да се задомиш и отгледаш потомство?

– Отдавна сторих това.

Ами да, Кей не знаеше!

Какво ли си е мислил? Че двамата ще станат партньори и официално? Вала реши да обясни:

– Луис Ву от звездната раса ми направи дар, с който забогатях. – Дребният факт, че тогава се занимаваше с нещо абсолютно забранено, не влизаше никому в работата. – И си избрах партньор. Родителите на Тарб са отдавнашни приятели на моето семейство. Това е обичайно при нас, Мунуа. Той нямаше почти никакви пари, но бе добър баща и ми предостави достатъчно за сделките. Веднъж, когато ме налегна скука, си спомних какво ми подсказа Луис Ву. Попита ме дали използваме за нещо кашата, оставаща след дестилацията на спирта. От нея се правели *пластмаси*. Неговото разговорно устройство не преведе думата, но аз я

запомних. Каза още, че означавала нещо податливо, на което да придадеш желаната от теб форма. За нас кашата и досега е безполезна, просто досаден отпадък. Другите раси сигурно ще са ни благодарни, ако измислим причина да ги отърваваме от нея, след като произведат гориво за нас. Затова създадох химическа лаборатория. – Тя вдигна рамене в мрака. – Всичко винаги излиза по-скъпо, отколкото очакваш, но полека-лека започвахме да налучкваме някои отговори. В тази каша наистина са скрити много тайни... Един ден обаче се оказа, че съм похарчила повечето пари. Тараблияст и децата сега са при баща ми, а аз съм тук, докато събера достатъчно, за да ги изхранвам отново. Кориак, ще застанеш ли на стража?

– Ей сега. Уондернотий, почакай ме малко. Вала, какво видя досега?

– Само дъжд. От време на време се мярка нещо черно и лъскаво, чувам и някакво хихикане. Не надушвам вампири.

– Добре.

Мунуа приказваше на езика на великаните и от шегите й Бийдж се търкаляше по земята. В сивеещото утро събирачите си поговориха, сочеха си нещо из околността, после заспаха скупчени.

– Как мислите, дали са идвали? – попита Спаш, която стоеше до палатката.

– Изобщо не ме интересува – прозя се Уонд. – Я да си отспим.

– Идвали са – промълви Спаш след миг.

Вала излезе навън.

Не забеляза веднага, че едно от платнищата е празно. Кос? Далеч наляво... аха, там лежаха шестима мъртви от събирачите. Останалите не бяха докоснати.

Бийдж тръгна напред, стиснал кривия си меч в ръка. Още великани се смъкнаха от стената. Посъветвах се и се пръснаха да огледат какво са сторили мършоядите през нощта.

А Вала се качи в товарния корпус на една от колите и легна.

Събуди се прегладняла, ароматът на печено месо гъделичкаше приятно ноздрите й. Побърза да слезе при палатката.

Завари там събирачите и своите спътници. Първите пече бяха излизали за всекидневния си лов. А Барок и Уонд се възползваха от запаления огън, за да опекаат хляб от местната зърнена трева.

– Ядем по четири, пет, шест пъти на ден – каза й Силак. Чувал съм, че вие хапвате само по веднъж. Тъй ли е?

– Да, но се тъпчем до пръсване. Тук намирате ли достатъчно месо за себе си?

– Когато вашите мъже дойдоха, нашите отидоха да търсят още. Каквото виждаш пред себе си, изяж го. Ще има за всички.

Плоските питки се оказаха много вкусни и Вала похвали мъжете. Месото от смирпи също й допадна, макар да беше доста жиливо. Зарядва се, че събирачите нямаха навика на други раси да го натъркват за вкус със сол, билки или разни плодове.

Същевременно се питаше дали тези животинки са подходящи за развъждане и другаде, но скоро се сети за прастарото правило на търговците – любимата плячка на една раса може да се превърне в напаст за втора. Ако няма местни хищници, които да съдържат размножението им, вампирите ще изядат нечий посеви, а после, щом гладът ги отслаби, ще се превърнат в преносител на зарази.

Наистина изяде всичко, което видя. И събирачите, и другите търговци я наблюдаваха развеселени. Силак се ухили:

– Ти много се потруди снощи.

– Пропуснах ли нещо, докато си отспивах?

– Мършоядите са шетали усърдно – увери я Кей. – Между стената и неокосената трева вече няма трупове на великани. Бийдж намери спретнати купчинки кости в тревата. Не са пипали обаче вампирите. Предполагам, че си ги пазят за довечера.

– Много предвидливо. – За великаните бе свършило времето на жалене по мъртъвците, но... – Още по-любезно щеше да бъде, ако бяха прибрали и нашите. Друго случи ли се?

Силак посочи.

Вече не валеше. Под високите плътни облаци се виждаше надалеч в степта. Огромна каруца, теглена от едри животни, се тътреше към укреплението.

Добичетата бяха пет, може би прекалено много дори за толкова внушително возило.

– Ще пристигнат преди здрачаване. Имаш време, ако твоята раса умее да си отспива на пресекулки.

Вала кимна и се качи в колата да навакса пропуснатия сън.

Парум седеше отпред до доста по-дребен червенокож мъж. Още

трима от племето на пастирите се возеха под навеса отзад.

Спряха до пролуката в стената. Свалиха нещо голямо от каруцата. Вала примижа от усилие да разгледа почти невидимото. Инстинктите ѝ се пробудиха.

В епохата на гибелта на градовете много въздушни машини бяха нападали по суша. От тях бяха останали също такива извити прозрачни плочи, само че повечето на парчета. Тази изглеждаше непокътната. Кой ли би могъл да познае колко струва?!

Червенокожите я държаха за краищата. На гърбовете им висяха мечове в кожени ножници, дълги почти колкото самите тях. Носеха препаски от боядисана кожа и кожени торби. Жените като че предпочитаха по-ярки цветове. Всички зъби в устите им бяха заострени.

Валавиргилин, Кейуербримис, Мунуа, Търл в бляскавата си броня, Манак и Кориак излязоха напред да ги посрещнат.

– Търл, това е дъвен илюминатор – тържествено изрече един от червенокожите. – Дар от блатните хора, които не напускат обитаваното от тях място. Умоляват да ги пазим от плъзналата навсякъде напаст на вампирите. Не могат да избягат, защото само блатото поддържа живота им.

Вала забеляза недоумяващия поглед на вожда.

– Познаваме не една такава раса – побърза да го увери тя. – В блата, пустини, планини или гори само с един вид дървета. Коремите им са се променили тъй, че не понасят друга храна. Някои не издържат на студ или на жегата, а също и на големи разлики във влажността на въздуха. Дарът обаче е великолепен.

– Така си е. Ще правим каквото можем за блатни хора – заяви Търл. – Тези наши съюзници...

Вождът представи събирачите и търговците, старейки се да произнасят правилно имената им.

– Аз съм Тегър хукай-Тандартал – отговори червенокожият. – Тази е Уорвия хукай-Тандартал. Пътуваме с Анакрин хукай-Уонхурхур и Чейчинд хукай-Карашк.

– Как се отнасяте към ришатра? – веднага се осведоми вождът.

– Не можем да участваме – отвърна Уорвия, без да обяснява повече.

Парум се позасмя и Вала му се ухили. Лесно си представи разочарованието на другите мъжкарите от ордата на великаните. Търл изрече каквото изискваше обичаят, но съвсем накратко. Какъв смисъл имаше да се впуска в подробности за навиците на гостите си в ришатра, ако новодошлите не бяха способни да я споделят? Другите червенокожи дори

не го слушаха, а се занимаваха с грамадните си добичета и оглеждаха труповете на вампирите върху платнищата.

Тегър и Уорвия много си приличаха. Гладки червени тела, лица без окосмяване. На ръст бяха колкото Народа на машините, но по-стройни. Големи уши стърчаха на тесните им глави. Гърдите на Уорвия личаха, макар и доста плоски.

– Не сме чували досега за толкова вампири, събрани на едно място – промълви тя.

– Избили сте цяла армия – добави Тегър. – Вашите съседи сигурно се радват.

– Мършоядите не са ли идвали? – попита жената.

– Тези вампири нахлули в нощ преди отминалата – започна Търл. – Още много избягали, когато сянка се дръпнала от слънце. Вие виждате колко мъртви останали, а наши мъртви вече прибрани от мършояди. Били наполовина по-малко от убити вампири, има още над сто умрели събирачи и четирима наши гости от Народ на машините. Вампири страшен враг. Вие добре дошли при нас.

– Не знаехме, че е толкова ужасно – поклати глава Тегър. – Изчезват млади ловци. Казвахме си – нашите наставници си губят ума от старост или някоя нова твар ловува сред нас. Парум, ако сме те обидили с недоверие, молим те да ни простиш.

Великанът кимна дружелюбно. Търл изрече:

– И половина от онова, което ние знаели за вампири, било заблуда. Империя на Народ на машините дошла навреме при нас, за да помогне.

Вала осъзна, че никой друг от познатите ѝ вождове на орди не би се насилл да каже нещо подобно. Срамът за ордата беше срам за Търл.

– Трябва покаже на вас укрепление – продължи той, – но вие дали вече заситили глада си? Трябва ли да сготви, докато още светло?

– Ядем месото сурово. И обичаме разнообразието. Знаем, че великаните не хапват месо, а какво предпочитат събирачите и търговците? Можем ли да споделим храната си? Нека ви покажем какво имаме.

Върху каруцата се издигаше клетка. Звярът вътре усети насочените към него погледи и изрева. Не отстъпваше по размери на тревопасните великани и несъмнено беше хищник.

– Що за твар е тази? – попита Вала.

– Хакарч – гордо отвърна Тегър. – Убиец от Преградните хълмове. Племето на градинарите ни изпрати два звяра, за да се позабавляваме. Пуснахме мъжкаря и го подгонихме. Дори на непозната земя успя да погуби един от нас.

Самохвалство. Вижете ни какви мозъци ловци сме. Преследваме и по-неумелите от нас убийци, значи ще се справим с вашите вампири.

Вала предложи:

– Перилак, ще опитаме ли от това месо? Не тази вечер, а утре, когато ние пак ще се храним.

– Споразумяхме се – потвърди Перилак. – Уорвия, довечера можете да убиее някое от добичетата си. А утре и на следващия ден ние ще се погрижим за храната. Ще ядем заедно, докато Господарите на нощта благоволят да разговарят с нас. Сигурно ще ви хареса месото на смирпите.

– Благодарим ви.

Пламъците на огъня бяха единствената светлина. Не стигаше за готвене, но поне с това бяха привършили.

Анакрин хукай-Уонхурхур беше набръчкан, но пъргав старец. Чейчинд хукай-Карашк имаше грозни белези и му липсваше едната ръка след някоя отдавнашна схватка.

Носеха свой дар – внушителен пръстен съд със силно тъмно пиво. Не беше никак зле. Вала долови и реакцията на Кей.

Да видим как ще се справи.

– Много ли пиво правите? – възкликна той разпалено.

– Да. За размяна ли си мислиш?

– Чейчинд, ще си струва да го превозваме само ако е достатъчно евтино...

– О, значи не са били преувеличени приказките за Народа на машините, които са стигали до нас!

Кей май се смути. Жалко. Време беше Вала да се намеси.

– Кейуербримис искаше да каже, че ако дестилираме достатъчно пиво, ще имаме гориво за нашите коли. А те могат да пренасят много оръжия. Движат се по-бързо от впрегатните животни, но не и без гориво.

– Значи искате дар? – усъмни се Чейчинд.

– Ще преварявате пивото ни на гориво?! – възкликна на свой ред Тегър.

– Дарове за войната. Всички трябва да допринесат с нещо. Великаните ще се бият, събирачите ще оглеждат, от вас – горивото...

– И прочете ни.

– А?

– Не познаваме раса с по-остро зрение от нашето.

– Добре, очите ви. От нас – колите, оръдията, огнехвъргачките. Ще отделите ли пиво колкото тежат триста мъже, за да воюваме срещу вампирите? От него ще направим десет пъти по-малко гориво. Донесли сме достатъчно просто устройство, можете да направите и други като него.

– За мъже от коя раса говориш? – уточни Тегър.

Ето, ето...

– От вашата.

Пастирът зададе естествен въпрос, но в него се подразбираше и съгласието му. Не биваше да прекалява – мъжете от нейната раса тежаха вероятно с около една пета повече.

– Мисля да взема две от колите. Третата ще остане тук. Нека хората на Търл се погрижат за горивото й.

– Уонд и Чит ще им помогнат – обади се Кей.

– Тъй ли?

Тъкмо се чудеше защо и двамата не се мяркат.

– Старша, те преживяха повече, отколкото могат да понесат. И Спаш още умува. Барок също.

– Мършоядите казаха ли нещо? – чу се гласът на Уорвия.

Търл вдигна рамене.

– Взеха някои от телата.

Като всеки търговец Вала умееше да говори гръмко, ако се налага.

– Господарите на нощта ще вземат последните мъртъвци, които опазихме от нахални твари. Прибраха първо събирачите, защото бяха престояли един ден повече.

Нощта щеше да я чуе.

Този път Кей и Барок дежуряха при оръдието; бяха си сменили местата с Уонд и Чит.

Нощта не беше изтощителна като предишните, но и нямаше особено веселие. Събирачите, търговците и една по-дребна великанка на име Тюк опитаха да подхванат разговор. Търл си остана с бронята. Четиримата червенокожи зяпаха с интерес отстрани и си бърбореха на своя език.

Не се държаха неприветливо. Ставаха малко по-сковани само близо до вожда, иначе бяха словоохотливи. Спаш си разменяше истории с трима от тях. Пастирите познаваха множество раси въпреки неспособността си да участват в ришатра.

Вала ги слушаше разсеяно. В скиталчествата си червенокожите се ориентираха според храната. Ядяха само сурово месо и всяко племе отглеждаше по един-два вида животни, вместо да смесва няколко. Затова племената се осведомяваха взаимно кой къде е и често се срещаха за общи пиршества.

Обичаха да слушат и да разказват. В момента споделяха наученото за две раси от водните хора, явно не същите, които Вала познаваше.

Четвъртият – Тегър, беше на стража отвън с Чит.

Търл спеше навлечен с бронята си. Наглед не го интересуваха нито ришатра, нито мършоядите.

Сопашинтей се опираше на един от прътите в палатката.

– Чудя се какво ли става тази нощ от другата страна на стената.

– Вождът е тук – напомни Вала. – „*Каквото Търл не вижда, то не е станало.*“

– От кого чу това?

– От самия него. Подчинените мъжкари сега се съешават усърдно с жените, може и да се побиват за разнообразие. Май пропускаме истинската веселба...

– Аз за втори път – подхвърли Спаш.

– ... но те и без това не биха поискали ришатра, щом имат своите жени тази нощ. А пък аз изпитвам нужда от почивка.

– Същото може да се каже и за Търл. Спи като угаснал вулкан.

Чит се озърна усмихнат към жените, вдигна кост, останала от вечерята, и я запрати в гъстата мъгла. Чу се приглушено изтракване.

Сребристото туловище се появи иззад гърба на Вала. Тя изобщо не усети кога Търл се надигна. Подуши въздуха, а ръцете му заредиха съвсем безшумно арбалета.

– Наблизо няма нито вампири, нито нощни хора – каза вождът след малко. – Читакумишад, ти чу ли нещо? Или надуши?

– Нищо.

Търл изглеждаше прекалено бодър за човек, унесен в сънища допреди няколко секунди. Сложи шлема на главата си и излезе, следван от друг великан.

– Сбърках, нали? – поклати глава Спаш. – Но защо...

– Заради червенокожите – прошепна й Вала. – Прастари врагове, а са съвсем наблизо. Затова не свали бронята си и се преструваше, че спи.

Сутринта нямаше трупове между стената и високата трева, освен онези върху платнищата. Мършоядите като че бяха решили да потвърдят думите на Валавиргилин.

Чейчинд попита:

– Къде да пуснем нашия хакарч?

Кориак и Манак се спогледаха. Жената предложи:

– Нека да е преди високата трева, но първо да предупредя другите.

Вала, твоите хора ще участват ли в лова?

– Едва ли, но все пак ще ги попитам.

Никой не гореше от желание. Народът на машините се хранеше и с месо, ала плътта на хищниците обикновено имаше твърде остър дъх. Кей обаче се наежи.

– Ще им се сторим плашливи, ако всички се откажем.

– Първо разпитай – посъветва го Вала. – Онази твар изглеждаше много опасна. Колкото повече знаеш, толкова по-рядко ти се случва да умреш.

Явно не бе чувал поговорката. Раззикоти се.

– Желателно е да се случи по-рядко от веднъж.

Тя си отспа по време на лова. Около пладне се събуди и хапна с останалите. Кейуербримис имаше прясна рана на едната ръка. Ама че глупак...

Вала го превърза с парцал, натопен в спирт. Месото на хакарча наистина вонеше на котка.

Макар мъртъвците да бяха по-малко, смрадта на разложението изпълваше палатката. Наближаваше нощта, от която всички се страхуваха.

Мършоядите щяха да постъпят както тя каза. *Последни ще вземат мъртъвците, които опазихме от нахални твари.* Значи щеше да стане тази нощ.

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА НОЩНИТЕ ХОРА

Когато сянката почти закри светилото, Вала намери събирачите и пастирите около разпален огън. Събирачите похапваха и й предложиха да сподели угощението им. Червенокожите бяха изяли веднага всичко, което убиха, за да утолят глада си.

Ситен дъждец започна да съска по жаравата. Избраните да преговарят се прибраха в палатката – Валавиргилин, Читакумишад и Сопашинтей от Народа на машините, трима от пастирите и четирима от събирачите. Вътре завариха Анакрин хукай-Уонхурхур, Търл и една великанка, която Вала още не познаваше.

Повяхналата трева беше сменена с наскоро окосена.

Мощният глас на вожда заглуши разговора:

– Хора, запознайте се с Уааст, която отишла да преговаря и има какво да разкаже.

Жената се изправи много грациозно за едрото си тяло.

– Преди два дни ние с Парум тръгнахме надясно пеша. После Парум се върнал с тези хора от племе на Гинджерофър. Аз продължих пак пеша със стражи от червенокожи, за да говоря с хора от мътна река. Те не могат да дойдат при нас, но ще кажат своя тъжба на нощни хора.

– Сигурно си имат същите неприятности – предположи Кориак.

(Нещо дразнеше сетивата на Вала, привличаше неволно вниманието й.)

Уааст си седна и се обърна към пастирите:

– Знаем, вие не можете участва в ришатра. А да любите един друг сега?

– Не ми е времето – малко надменно отвърна Уорвия. Анакрин и Чейчинд се подсмиваха. Тегър като че се ядоса.

(Вятърът...)

Много хуманоидни раси практикуваха моногамия във връзките между половете, ако не се брой ришатра, разбира се. Тегър и Уорвия несъмнено бяха постоянни партньори. А пък Търл изсумтя:

– Трябва да си остана с бронята. Не знаем кой може да ни изненада.

Жалко, биха могли да се повеселят покрай чакането.

(Музика ли беше?...)

Спаш се обади колебливо:

– Вие чувате ли някаква мелодия? Не е песента на вампирите...

Звукът беше още тих, но приближаваше, почти болезнено близък до горния праг на слуха им. Вала усети как косъмчетата по врата и гърба й настръхнаха. Чуваше някакъв духов инструмент, също и струни, имаше и дъднещи ритмични удари. Но не и гласове.

Вождът намести шлема на главата си и излезе от палатката. Носеше арбалета, но внимаваше да сочи в небето. Чит и Силак останаха от двете страни на вдигнатото платнище, готови да стрелят всеки миг. И останалите вътре хванаха оръжията си.

Дребният Силак влезе, с него проникна и миризмата – мърша и мокра козина.

Последваха го двама едри хуманоиди, накрая се върна и много пограмадният от тях Търл.

– Имаме гости – избоботи той.

В палатката цареше почти непрогледен мрак, Вала различаваше само отблясъците по очите и зъбите на мършоядите. Два неясни тъмни силюета в едва процеждащата се през облаците светлина на Дъгата. Зрението ѝ постепенно се приспособяваше и изостряше, долавяйки нови и нови подробности.

Бяха мъж и жена, покрити с гъсти косми почти навсякъде – черни, прави, лъскави от дъжда. Прекалено широките им усти откриваха широки като лопати зъби. Носеха торби на ремъци, иначе бяха голи. Големите груби ръце бяха празни. Не се хранеха в момента и Вала изпита ужасно за себе си самото облекчение, макар че потисна желанието да се отдръпне.

Подозираше, че тук не са срещали такива същества. Случваше се някои да реагират зле. Чит остана да пази пред палатката, но извърна лице. Спаш бе скочила при влизането на мършоядите и все още успяваше да не хукне нанякъде, но за повече не ѝ стигаше самообладание. Силак, Тегър и Чейчинд се свираха навътре, зяпаха ококорени, долните им челюсти бяха увиснали.

Значи на нея се падаше да направи нещо. Стана и се поклони любезно.

– Добре дошли. Аз съм Валавиргилин от Народа на машините. Чакаме ви, за да молим за помощ. Тези са Анакрин и Уорвия от племената на червенокожите пастири, Перилак и Манак от събирачите, Читакумишад и Сопашинтей от Народа на машините...

Сочеше поред онези, които поне привидно си бяха възвърнали частца от спокойствието.

Мъжкарят не я изчака да довърши словото си.

– Познаваме всички представени тук раси. А аз съм...

Името прозвуча някак задъхано. Устните му не можеха да се съберат напълно пред зъбите. Иначе владееш много добре търговското наречие – по-скоро като Кей, а не като Вала.

– Наричайте ме Арфиста, защото на това свиря. Моята спътница е... – Този път звуците повече наподобяваха музиката, която още се носеше отвън. – Нека за вас е Тъжната флейта. Какви форми на ришатра предпочитате?

Уплашеният Тегър мигом се озова до партньорката си.

– Ние не можем да участваме!

Мършоядката едва съдържа смеха си. Арфистът каза кротко:

– Знаем. Успокой се.

Търл се обърна към Тъжната флейта:

– Те са под моя закрила. Ако ни увериш, че сме в безопасност, ще си сваля бронята. Само ще трябва да внимаваш, защото съм възголемичък...

Уааст бегло се усмихна на мъжкаря, но Вала й се възхити за невъзмутимостта.

Четиримата събирачи вече се бяха изпъчили един до друг.

– Ние участваме в ришатра – съобщи Кориак от името на всички.

А Вала закопня за дома си. Все някак би осигурила прехраната на партньора и децата си, пък от жаждата за приключения можеше и да се откаже... Твърде късно беше обаче да съжالياва.

– Нашата империя се опира на ришатра – заяви тя пред Господарите на нощта.

– Ако бъдем точни – отговори Арфиста, – на ришатра се е опирала империята, създадена от Строителите на градове. Вашата се крепи на горивото. И ние участваме в ришатра, но не мисля, че трябва да отделяме време за това тази нощ, защото се досещаме колко бихме смутили червенокожите пастири...

– Не сме толкова чувствителни! – възрази Уорвия.

– ... а има и друга причина. Е, каква молба сте намислили да отправите към нас?

Изведнъж се разнесе нестройна гълчава:

– Вампирите...

– Виждате какъв ужас сеят...

– Толкова смърт...

Търл отново заглуши всички.

– Вампири унищожават всички раси на десет пеши прехода околоръст. Помогнете да премахнем тази заплаха за наш живот.

– Два-три пеши прехода, не повече – хладнокръвно го поправи Арфиста. – След нападение имат нужда от убежище през деня. Все пак зазегащата територия е обширна, населена е с над десет раси...

– Но те ни хранят добре – изрече спокойно Тъжната флейта с малко по-тънък от неговия глас. – Вашето затруднение се корени в това, че *ние* нямаме никакви проблеми. Каквото е добре за вас, добро е и за нощните хора. Вампирите осигуряват храната ни също както и горивото сред расите, обвързани с империята. Но и ако се справите с вампирите, пак ще ни облагодетелствате.

Дали другите се досещаха колко неща разкри мършоядката само с няколко изречения? Мнозина обаче изгаряха от нетърпение да се обадят и Вала си замълча.

– За да ни разберете, предлагам ви да обмислите няколко хипотези – продължи Тъжната флейта, щом шумът стихна. – Манак, ами ако твоята царица се скара с Търл и ордата му? Да речем, че ни убедите да не докосваме мъртъвците около укреплението им. Вождът ще трябва да се предаде съвсем скоро.

Манак сърдито възрази:

– Но ние и тревопасните великани сме... Никога не би ни хрумнало!

– Разбира се. Знам. Уорвия, твоето племе обаче воюваше с великаните само преди петдесет фалана. Ами ако Гинджерофър ни бе помолила да разкъсваме всеки великан, дръзнал да доближи добитъка ви, за да го изстреби?

– Добре. Разбрахме...

– Нима? Ние не бива да се съюзяваме с никоя хуманоидна раса срещу друга. Всички зависите от нас. Без нощните хора трупове ще се въргалат навсякъде, ще плъзнат болести, ще се замърси водата, с която поддържате живота си.

„*Май е изнасяла тази реч и преди*“ – поклати глава Вала.

– Ние забраняваме изгарянето на мъртъвците. Но я си представете, че го разрешим. Какво би станало, ако всяка раса разполагаше с гориво, за да се отървава по този начин от трупове? Облаците още тегнат в небето над тези земи – четиридесет и три фалана, след като морето кипна. А ако към тях се добавят пушечи и вонята става все по-непоносима с всеки следващ фалан? Досещате ли се колко хуманоиди от всяка раса умират за един фалан? Ние знаем точно. Затова не бива да заемаме ничия страна.

Чейчинд хукай-Карашк бе станал още по-тъмночервен от гняв.

– Как изобщо сте способни да останете безпристрастни?! Та вампирите са животни!

– Вярно, те не мислят за разлика от вас – призна Арфиста. – Но толкова ли държите на тази отлика? Познаваме хуманоиди, които са на самия праг на интелекта. Има няколко такива раси само във вашия сектор от Дъгата. Някои от тях си служат с огън, ако попаднат случайно на него, или пък се събират в силни глутници, ако набелязаната жертва е твърде могъща и свирепа. Една от расите чупи клони, бели кората им и ги превръща и примитивни копия. Друга живее във водата, немислимо е да си помага с огън, но пък обработва камъните за сечива. Как ще отсидите разумни ли са или не? Къде ще теглите чертата?

– Вампирите нямат нито сечива, нито огън!

– От огъня се боят, но сечива имат. И в този нескончаем дъжд се научиха да носят дрехи, отнети от жертвите. Когато са на сухо, захвърлят ги като непотребен боклук.

– Значи вече разбирате защо не можем да си позволим ришатра с вас тази нощ – вметна Тъжната флейта. – Принудени сме да пренебрегнем желанията ви.

Тя не забеляза или поне се престори, че не долавя смесените чувства, изписали се по лицата на останалите след тези думи.

Е, време беше Вала да опита нещо...

– Помощта ви обаче ще бъде неопенима, ако успеем да ви посочим сериозно основание да ни я окажете. Вече споделихте с нас докъде се простира зоната, застрашена от вампирите. Научихме и че трябва да се връщат в леговището си, а то е само едно. Какво друго бихте ни разкрили?

Арфиста сви рамене и тя трепна – бяха стряскащо подвижни, сякаш под кожата му свободно се местеха несвързани кости. Вала продължи упорито:

– Чувала съм слух, наречете го и предание, ако щете. Тази мътва стига до Народа на машините навсякъде, където се мяркат вампири. Моля ви да проумеете, че за търгуващите с нас раси далеч от Средишния град е необяснимо как тези твари изведнъж се развъдиха в такова множество.

– Плодовити са – отбеляза Арфиста.

А Тъжната флейта добави:

– Освен това групички непрекъснато се отделят от основната глутница в търсене на места за нови леговища. Десет пеши прехода не бяха чак такова преувеличение...

Другите, дори Чейчинд, оставиха Валавиргилин да се мъчи в надхитрянето с мършоядите.

– Разпространява се и една не особено логична измислица. Жертвата на онези твари, макар и мъртва, също се превръщала във вампир.

– Глупости – озъби се Арфиста.

Като че и аз не знам!

– Разбира се, но по-невежите смятат, че това също е добро обяснение за рязкото нарастване на заплахата. Поставете се на мястото на... – *Сега трябва да внимавам какво говоря!* – ... майката и вдовицата на мъж от горските хора. „Що да сторим, за да не стане наш враг в тъмата и горкичкият ни Вейня? Господарите на нощта ни забраняват да горим мъртвите. Но понякога се случва да позволят...“

– Никога – възрази Тъжната флейта.

– На дванадесет пеши прехода надясно от Средищния град – тутакси подхвана Вала – още пазят спомена за епидемия...

– Беше отдавна и далеч отгук! – отсече Арфиста. – Ние сами измислихме крематориума, научихме ги как да горят трупове, после се магнахме от областта. Върнахме се чак след много фалани. Заразата бе победена. Племената на копачите продължаваха да изгарят мъртъвците, но ние ги убедихме да престанат. Не ни беше трудно. Как ще намираш дърва, ако непрекъснато исчичаш околните гори?

– Но може би вече съзирате вероятната опасност? – подсказа Вала.
– Не знам дали местните са започнали да горят жертвите на вампирите...

– Не са започнали. Веднага щяхме да забележим дима.

– ... ала е достатъчно една от свързаните с нас раси да се сети за това, за да последват и другите примера й.

Тъжната флейта промълви печално:

– Тогава би ни се наложило да извършим немалко убийства.

Валавиргилин не си позволи да потрепери. Поклони се и настоя:

– Защо не започнете още отсега – с вампирите?

Мършоядката се замисли напрегнато.

– Не е толкова лесно. Те също властват над нощта...

Вала за миг притвори клепачи. *Това вече е проблем, предизвикателство. Ще искате да покажете на по-низшите от себе си как го преодолявате. Паднахте ми!...*

Мършоядите избутаха тревата към краищата на палатката. Чертаеха в пръстта и се препираха с високите си гласове на своя език. Най-сетне стигнаха до съгласие за особеност на релефа, която никои не различаваше в тъмното, и Арфиста се изправи.

– Когато сянката се отдръпне, изучете тези карти. Засега само ще ви опиша какво ще видите. Ето тук, на два и половина пеши прехода наляво и в посоката на въртене, древен промишлен център се рее двадесет човешки ръста над земята.

– Познавам един въздушен град – обади се Вала.

– Разбира се, съвсем близо е до вашия Средищен град – няколко свързани помежду си реещи се здания. Такива конструкции се срещат рядко в наше време. Според нас онази, за която говорим, е произвеждала машини за Строителите на градове. По-късно била изоставена.

Вампирите живеят под нея вече много поколения, от стотици фалани. Вечната сянка е идеално подходяща за тях. Някогашните обитатели на околните местности отдавна са се разбягали. Мирните пътешественици и скитащите племена биват предупреждавани да заобикалят. По-войнствените оставяме да се пазят сами както смогнат. Гази планинска верига наляво и срещу въртенето спрямо Здрачното леговище спираше разпространението на огледалните цветя. Хуманоидите от далечната ѝ страна я наричаха Огнената преграда, защото понякога виждаха пламъци по билата. Все пак цветята след време щяха да преодолеят планината и да изгорят Здрачното леговище, както правеха с всичко останало. Вампирите нямаше как да се спасят от насочените *хоризонтално* лъчи. Само че преди това се струпаха облаците.

Всички закимаха в мрака. Арфиста продължи:

– Достъпната за вампирите територия се разшири до радиус от цял пеши преход. И Тъжната флейта е права – заплахата плъзна по-нашироко. Вампирите се множат, гладът тласка цели родове към други земи.

– Можете ли да разпръснете облаците? – попита Валавиргилин.

И двамата мършояди се задавиха от кикот. Тъжната флейта попита, сякаш не вярваше на ушите си:

– Искаш от нас *да местим облаци*?

– Умоляваме ви.

– Но защо изобщо ти хрумна, че сме способни на това?

– Луис Ву е успял веднъж, нали?

– А, да, всеядният, който се намесваше навсякъде – спомни си Арфиста. – Срещали сме и по-чудати хуманоиди от него, но този не беше родом от Дъгата, а от далечни звезди. Имаше достатъчно странни уреди, за да потвърди думите си, обаче не знаехме, че е бил способен да мести и облаци.

– Но го стори! – твърдо се намеси Търл. – Той и предишен Търл кипнали море, за да има тези облаци над нас.

– Ами тогава помолете него.

– Луис Ву го няма – поклати глава вождът. – И предишен Търл го няма.

– Е, ние не знаем как да разпръснем облаците. Много ни засрачихте – засмя се мършоядът. – Какво друго, което не ви е по силите, бихме могли да сторим за вас?

– Ще послужим с ваши карти и бъдем много благодарни – изрече Търл. – Водя армия от раси, дето искат да се бият. Ще унищожим леговище на вампири.

– Търл, точно ти не можеш да тръгнеш с останалите – намеси се Тъжната флейта.

Арфиста ѝ каза нещо, което прозвуча като въпрос, и тя започна да обяснява, но вождът не ги изчака.

– Аз защитник на мой народ! Когато се бием, аз отпред...

– В броня – прекъсна го мършоядката.

– Ами как иначе!

– А не бива да я носиш. Тя задържа миризмата ти. Всички, които ще се биете, не можете да носите нищо по себе си. И трябва да се къпете винаги щом откриете вода. Също да миете обилно своите коли и каруци. Не разбирате ли, че иначе вампирите ще ви надушат?

– Трудно ще бъде с горивото – промълви Читакумишад. – Но червенокожите си правят пиво, можем да дестилираме гориво от него...

– Тръгнете на война през пасбищата на червенокожите. Ние ще им изпратим още утре данни за дестилационното устройство, имаме си тайни начини. Нека те ви приготвят гориво там, а тук ще си го правите от гниещи треви. И ще стигнете до Здрачното леговище след не повече от един фалан.

Чит закима, трескаво обмисляйки плана.

– Достатъчно гориво две коли да пътуват дотам и обратно...

– Налага се да прекосите Огнената преграда. Мисля, че вашите коли ще могат да минат. Има проходи.

– Значи ще се нуждаем от повече гориво.

– Също и за разузнаване, за намокряне на кърпите, за огнехвъргачките. И какво от това? Само при победа ще имате нужда от гориво за завръщането си. Нека третата кола ви пресрещне по обратния път или пък изоставете едната.

– Трябва да сте по двойки от партньори – добави Арфиста. – И ние с Тъжната флейта сме двойка. Търл, знам какви са обичаите на вашата орда, но нали се случва да се делите от време на време? И този път ще е същото. Тегър, ти и Уорвия вярвате, че ще устоите на уханието на вампирите. Дано да е така, ами другите? По-добре да се съешават помежду си, дори да ви разстройва гледката, отколкото да бъдат примамени от онези кръвопийци. Анакрин, Чейчинд, нямате партньорки, затова е най-разумно да се приберете у дома...

Разгоряха се спорове. Никой хуманоид не би приел без заяждане плана на мършоядите за война, в която ще участва и той. Вала не се обаждаше. Знаеше, че вече бе постигнала своята победа.

Те са с нас. Наистина! И ще се къпят...

ПЕТА ГЛАВА ЖИВЕЕЩИЯТ В ПАЯЖИНАТА

Градът на тъкачите, 2892 г. от н.е.

Не успяха да видят точно кога се появи магьосникът. Порасналите деца отидоха в Голямата гора да се състезават кой ще улови повече птици. Момчето Паралд хвърляше особено изящно – неговата мрежа най-дълго запазваше формата и стигаше далеч, макар че успя да хване само две хвъркати. Стрил тъкмо се чудеше как да започне беседата с него, когато случайно вдигна поглед.

Магьосникът беше при реката, носеше се високо над сребристите вода върху дебела кръгла опора с диаметър колкото човешки ръст и половина.

Всички се развикаха, започнаха да му махат, за да слезе при тях. Щом ги забележа, той прекъсна величавия си полет край короните на дърветата и се спусна плавно. Усмихна се и заговори на непознат език. Косми липсваха почти по цялото му тяло, но такава особеност се срещаше нерядко сред странниците.

Поведоха го към дома си, обсъждайки с увлечение видяното. Някои момчета решиха да проверят доколко ги разбира, като подхвърляха обиди. Стрил не одобри държанието им и скоро разбра, че е била права.

Магьосникът тъй и не научи тяхната реч освен основни думи като „флуп“ и „ришатра“, но имаше огърлица на врата си, която овладя изкусно словата още преди да влязат в селото.

Всеки от друга раса можеше да се окаже учител. А леляц магьосник, комуто служеше вълшебен преводач, сигурно имаше на какво да ги научи!

Девет години след раздялата с Кауаресксенджаджок и Харкабийпаролин, десет откакто започна завоевателният поход на Кхмий в Картата на Земята. Единадесет от потеглянето им през океана на борда на „Скритият Патриарх“. Дванадесет от завръщането им на Пръстеневия свят. И четиридесет и една, откакто за пръв път се врязаха в повърхността му, застинали в стазис, със скорост 770 мили в секунда.

Първите хуманоиди, които срещнаха тогава, бяха дребни, покрити с козина религиозни фанатици.

Бърборещите пораснали деца май бяха от същата или поне от

подобна раса. Главите им стигаха до брадичката му, козината им беше златиста и пухкава, носеха и препаски в пастелни оттенъци на кафявото. Бе видял как мятаха с изумително умение своите чудесно оплетени мрежи в хаоса от голи клони под дървесните корони с форма на гъби.

Държах се приятелски. Всяка раса около Големия океан се отнасяше дружелюбно с чужденците. Отдавна свикна с това.

Най-голямото момиче попита:

– Каква форма има светът?

Всички млъкнаха веднага и впериха погледи в него. Дали беше някаква проверка на интелекта му?

– Стрил, по-уместно е да питам, а не да поучавам. Е, каква е формата на света?

– Кръг. Формата на безкрая. Така ни каза Живеещият в паяжината. Но не разбирам. Виждам само арка като...

Момичето сочеше към малките конусовидни покриви долу, пръснати сред дърветата. Доста многолюдно селище по брега на широката река. По-нататък се виждаше градеж досущ като умалено копие на арката в град Сейнт Луис, възстановявана многократно през вековете – широка в основата, стесняваща се към върха.

– ... като Портала на горното течение.

Аха, чутото – но все още неосмислено – будеше съмнения.

– Дъгата е онази част от пръстена, върху която не си стъпила.

Що за твар е Живеещият в паяжината?

Вървеше, отпуснал собственическа ръка върху купчината от товарни дискове, плаващи във въздуха до него.

Имаше *милиони* от тях в Ремонтния център под Картата на Марс. Бе заварил някои най-необходими нещица върху горния – дръжки, облегалка, кутия за дрехи и друга за храна, също и малък тласкащ движител сред резервните части за сондите на Най-задния. И... онова, което намери оставено за него преди единадесет години, когато свърши битката с Тила Браун. Нейния медицински комплект.

Косматите възрастни и дребните космати дечица видяха, че групата, излязла да лови птици, се завръща твърде рано. Повечето не се откъснаха от заниманията си, но една жена и един мъж ги посрещнаха пред арката.

– Той е магьосник! – подвикна Стрил отдалеч. – Кидала, той казва, че светът е пръстен!

Мъжът се взря за миг в товарните дискове и попита:

– Това известно ли ти е, или само се досещаш?

– Виждал съм целият свят с очите си. Аз съм Луис Ву от расата, живееща на кълба сред звездите.

Не очакваше думите му да означават нещо за местните хора, но двамата – явно някакви старейшини – го зяпнаха, а децата ахнаха в хор.

– Значи ти си Луис Ву? – промълви жената.

Възрастта бе добавила бяло в златистата ѝ косина, по тялото на мъжа натрупаните фалани личаха още повече. А техните дълги до коленете препаски всъщност бяха изящни гоблени, които всяка културна цивилизация би оценила с възхищение.

– Аз съм Саур, а този е Кидала от Съвета на тъкачите. Не си от никое място по Дъгата, нали? Живеещият в паяжината вече ни увери, че си могъщ и мъдър.

– Тъй ли...

– За него пък няма съмнение, че е от друг свят – вметна Кидала. – Двуглав е! И му прислужват безчет подобни нему.

Ох, тандж!

– И какво още ви каза Живеещият в паяжината?

– Показа ни картини от място някъде далеч по Дъгата; поне така ни рече.

– Вампири ли видяхте?

– Бяха странни хуманоиди, живеещи в мрак. Видяхме и как хора от много други раси се съюзиха и тръгнаха да воюват срещу тях. Ти можеш ли да ни разкажеш още за тези събития?

– Знам това-онова за вампирите. Живеещият в паяжината сигурно е научил и повече, само че не съм говорил с него от тридесет и шест фалана.

– Как твоята раса практикува ришатра? – любезно попита Саур и децата се разкикотиха тихичко.

Луис се ухили.

– С цялото си старание. А вашата?

– За нас, тъкачите, казват, че сме много умели с ръцете си, пък и гостите твърдят, че допирът на козината ни е приятен. Но да те попитам и друго – предпочиташ ли да се измием преди това?

– Добра идея.

Наричаха се тъкачи.

Тяхното село... не – цял град! – съвсем не изглеждаше претъпкано, въпреки че се точеше сякаш безкрайно по брега сред дърветата на

обширната гора. Домовете на тази раса представляваха изплетени от клони кухи по-добия на същите тези гъбообразни дървета.

Сега водеха Луис към отвесна, бледа скална стена. Кидала посочи:

– Виждаш ли как се стича водата? Долу се къпем. Слънцето сгрива шо-годе вировете.

До самата вода имаше ниски поставки с натрупани по тях препаски. Саур и Кидала добавиха своите към една купчина. По гърба на стареца имаше три успоредни бразди – отдавнашни белези, обрасли с белезникава козина. Луис се зачуди какви ли са местните хищници...

По-възрастните тъкачи и децата се смесваха във водата, отраснали-те младежи се потапяха отделно, но рядко по двойки. Той вече се бе научил да се досеща за местните нрави и по такива дреболии.

Водата му се видя мътна. Не забеляза и нищо за бърсане. Пусна дрехите си – туристически екип с раница, купен още на Каньон, на двеста светлинни години оттук – върху поставката и нагази в дълбокото.

Не му се стори, че водата се е сгрля особено много.

Всички веднага се струпаха около госта от друга раса, наобиколиха учителя. Луис знаеше предварително какви въпроси ще му задават, защото така ставаше навсякъде.

– Аз и моите спътници доплавахме с огромния си кораб до брега на Големия океан преди четиридесет фалана. Попаднахме в пустош. Дълго преди някой от вас да се роди, Юмука на бога надигнал брега с няколко десетки човешки ръста по протежение на хиляди пеши преходи...

Загледаха го смутено. Преводачът лесно нагласяше привичните му мерки според тридесетчасовото денонощие на Пръстеновия свят и състоящите се от седемдесет и пет денонощия фалани. Само че човешкият ръст и пешият преход не бяха еднакви при всички раси. Той се отпусна спокойно по гръб във водата, докато слушателите му обсъждаха разстоянията, периодите, височината. Нямахме закъде да бърза. Неведнъж вече бе играл този танц.

– Народите наляво оттук още помнят в преданията си как се е появил Юмука на бога. Нещо по-голямо от планина е ударило отдолу основата на света преди три хиляди и петстотин фалана, като се е движело със страшна бързина. – Доколкото можеше да пресметне, бе се случило около 1200-та година от новата ера. – Надигнало я, после я разкъсало, превръщайки се в огнена топка от удара. Ето, вие сте на сто и петдесет хиляди километра от планината, а можете да я видите, също и пустините около нея. Брегът на Големия океан се отдръпнал хиляда и петстотин километра навътре. Условиата на живот наоколо се променили

напълно...

Водата стигаше до подмишниците му в плиткото, където се плаци-каха децата. Тук започваше нещо, може би не чак игра на прелъстяване, но край Луис се събираха жените на несъмнено плодовита възраст, а връстниците им мъже стояха по-назад. Образуваха пръстен. Да не беше някакъв танц, предхождащ ришатрата при тази раса?

Често срещаше внимателния поглед на Стрил и тутакси забелязва-ше чудесната ѝ усмивка. Всички имаха въпроси. Все същите както вина-ги, разбира се. Но Луис вече бе видял бронзовите проблясъци върху го-лата скала над главите им. Никой от тъкачите не би могъл да достигне с ръка фракталната паяжина, а стичащата се по камъните вода не я отмиваше.

Затова говореше и на невидимия си слушател.

– Наложил се отначало да останем в океана, иначе щяхме да гладува-ме. Два фалана обикаляхме бреговете и най-сетне се озовахме в устието на река. Продължихме срещу течението. Наносите на река Шенти бяха възстановили плодородието край бреговете ѝ. И тъй, вече тридесет и пет фалана сме в тази огромна речна долина. Моите приятели, потомци на Строителите на градове, останаха в едно село доста по-надолу по те-чението още преди двадесет фалана.

– Защо?

– Вече имат деца, не могат да скитат с тях. А аз продължих срещу течението. Всички народи, които срещам досега, се отнасяха дружелюб-но с мен. И харесвах историите, които им разказвах.

– Нима това те изненадва, Луис Ву? – учуди се Саур.

Той се усмихна на възрастната жена.

– Когато гост мине през вашето селище, вероятно не яде същото ка-то вас, не спи в същите часове или пък се чувства неуютно в домовете ви. Чужденецът обикновено не е съперник на домакина си във вашия свят. И може би има какво да научите от него. Но моята раса, живееща по небесните кълба, е една и съща навсякъде. И при нас се случва посе-тителите да са нежелани.

За малко настъпи неловко мълчание. Едно яко момче, настанило се до Стрил, подвикна:

– Можеш ли да направиш това?

Преметна едната си ръка през рамо, другата изви зад кръста си и сплете пръсти.

Луис Ву се разкикоти. Преди няколко години би сторил същото без никакво усилие.

– Не мога.

– Значи някой друг трябва да ти изгърка гърба – заключи дълбокомислено момчето и тъкачите веднага се събраха около госта.

Най-великолепната особеност на Пръстеновия свят беше разнообразието. А прекрасното в несходствата между расите беше, че ако ришатра изискваше сложни ритуали и увъртания, щеше да е немислима.

„Ей, хора, как предпочитате ришатра?“

„Достатъчно е да знаем от кой пол си...“

„Колко дълго можеш да си задържаш дишането?“ (Това чуваше от морските или речните народи.)

„Избягваме я, но обичаме да я обсъждаме.“

„Не можем. Моля ви да не се обиждате.“ (Това пък казваха червенокожите пастири.)

„С нея властвахме над света!“ (Потомците на Строителите.)

„Правим я само с разумни хуманоиди. Ако познаеш отговора на тази гатанка...“

„Единствено с лишени от разум видове. Предпочитаме да не се обвързваме в никакви отношения.“

„Може ли да гледаме как го правиш със спътницата си?“

Веднъж му се бе наложило да обяснява, че Кхмий няма нищо общо с хуманоидните раси и отгоре на това е мъжкар.

Питаше се какво ли знаят тъкачите за бронзовата паяжина над вира. Забеляза, че се разотиват по двойки, но не вършат нищо пред очите на другите. Каква ли щеше да е ришатрата с тях?

Саур го издърпа от водата и с негова помощ изстиска към литър вода от кафяво-бялата си козина. Щом видя, че трепери, веднага го изтри със собствената му риза.

Отнякъде замириса на печена риба. Облякоха се и Саур го поведе към кръг от плетени колиби.

– Това е Домът на Съвета – посочи една.

Над яма с жарава птици се изпичаха върху скара. Ароматът беше превъзходен. Имаше и огромна риба, за чието приготвяне се грижеха...

– Саур, тези не са тъкачи, нали?

– Така е. Лодкари и рибари са.

Един тъкач на средна възраст наглеждаше месото с помощта на седмина чужденци. Имаше двама мъже с ципи между пръстите на широките длани и ходила, и с лъскава дълга права коса. Другите – трима

мъже и две жени, бяха по-едри и много приличаха на тъкачите, но с незначителни отлики в очертанията на челюстите. Може би още бяха достатъчно близки генетично, за да не остават безплодните сношения между представители на двете раси. И седмината носеха от приказно красивите препаски на тъкачите.

Единият от яките наглед рибари – Шенс Змиедушителя, представи останалите. Луис се опитваше да запомни имената. Разбира се, преводачът щеше да му ги подсказва всеки път със съвсем правилно произношение. Шенс се впусна в обяснения:

– Ние разменя неща за плат, ясно? И наддава. Ние с Хищър Гмуреця предложи да пече на скара тази великанска риба, дето лодкари хванали надолу по река. Ама и те иска да пече. Много се бои, че ние приказва скришом с Кидала, научи нещо полезно. И изкрънка по-ниска цена.

– Да, сега спори и как се пече риба – обади се лодкарят Уийк. – Кидала поне може яде свои птички както харесва.

– Е, тези май са готови – отбеляза Луис, – но за рибата ме знам. Кога я сложихте да се пече?

– Ще е най-вкусна след сто издишвания – увери го Шенс. – По-препечена отдолу за лодкари, само гореща отгоре – за нас. Ти как я иска?

– Както е отдолу.

Тъкачите се бяха изсушили и стоплили, идваха да похапнат. Свалиха птиците от скарата и ги накъсаха. Рибата още се печеше. Луис реши на следващия ден да си потърси подходящи за храносмилането му зеленчуци.

Заприказваха се.

Сръчните пръсти на тъкачите правеха мрежи за лов ма хвъркати и по-дребни животни в гората, също и платове за дрехи по всеки вкус, хамаци, рибарски мрежи, колани и торби за носене на рамо. Изделията им допадаха па множество раси. Рибарите и лодкарите търгуваха нагоре и надолу по реката – предлагаха препаски от тъкачите, пушена и осолена риба, сол, корени...

Обсъждаха делови подробности и Луис се обърна към Кидала, за да попита от какво са белезите по тялото му. Научи за схватка с твар, която по описание приличаше на гигантска мечка. Тъкачите не слушаха – бяха чували историята неведнъж. Старецът беше умел разказвач, само че както представяше случката, белезите не би трябвало да са на гърба му.

По свечеряване местните жители се изгубиха един след друг в мрака. Саур поведе Луис към една колиба, сухи клонки припукваха под краката им.

Рибарите и лодкарите останаха на размудка до гаснещата жарава. Един подвижна след него:

– Недей броди по тъмно. Тогава обикаля само нощни хора.

Наведоха се и влязоха в колибата. Саур се притисна към гърдите му и тутакси се унесе. За миг Луис се поддаде на разочарованието, но после си каза, че всяка раса има право на свои собствени навици...

От много фалани... не, от стотици години не изпитваше проблеми със съня на ново място. Не го притесняваше и да заспи в прегръдките на непозната, да се отърква в пухкавата ѝ козина. Но будуваше дълго, защото знаеше, че мрежовото око на Най-задния е наблизо.

По някое време му се присъни, че чудовище забива зъбите си в крака му. Едва сдържа писъка си и се ококори. Саур попита, без да отваря очи:

– Какво има, учителю?

– Схвана ми се единият крак.

Измъкна се от ръцете ѝ и запълзя към изхода.

– И на мен ми се случва. Разтъпчи се да ти мине. След секунда-две жената пак спеше.

Той изкуцука навън. Подбедрицата му сякаш надаваше безмълвен вой. Как мразеше тези мускулни схващания!

Осветените части от Пръстеновия свят бяха много по-ярки от земната луна. И медицинският комплект можеше да му инжектира нещо за отпускане, само че нямаше да действа по-бързо от разходката.

Ниски сухи хрусталаци обкръжаваха колибите за гости. Колкото и приветливо да се държаха, тъкачите сигурно бяха измислили начин да отпъждат крадците. Може би с неизбежното пукане на съчките на всяка стъпка?

Кракът вече не го болеше, обаче се разсъни напълно. Товарните дискове си бяха на мястото близо до колибите. Издърпа се върху тях и седна. Прекоси живия плет без звук и се запромъква полека между дърветата.

Тъкачите очевидно използваша нощите само за отдих. Никой не се мяркаше. Щом се наслаждаваха на сънищата си, кой все пак бдеше за крадци? И гостите от други раси не се виждаха никъде. Фенери осветяваха носа и къмтата на дълга платноходка с ниски бордове, която Луис не бе забелязал досега.

След минута вече се носеше безшумно над вира, отразяващ Дъгата.

Някакво движение в скалата... после го заслепи светлина.

Луис замижа и изпсува. Помъчи се да надникне в сиянието... през прозорец с мъгливи краища. Виждаше въгленочерен конус, като че покрит с мръсен сняг. На всеки друг свят би предположил, че е вулкан. Тук обаче трябваше да е кратер, оставен от пробил основата метеорит. Напомняше за Юмука на бога, чиито ръбове стърчаха във вакуума.

Послание от Най-задния?

Щом кукловодът е научил, че Луис пътешества срещу течението на реката, могъл е да прати сондата си, за да пръсне мрежови очи и тук, и къде ли не още. Вече е общувал с тъкачите... Лесна работа, щом са толкова приветливи хора, но защо? Какво искаше?

Кратерът сякаш изплю нещо, после второ, трето – и то само за десетина секунди.

– Случи се преди шестстотин и десет часа – осведоми по познатият контралт. – Гледай.

Трите тела рязко се уголемиха на екрана. Космически кораби с формата на двойни лещи, при това – с внушителни размери. Луис веднага позна кзинтската конструкция. Спряха над върха и се спуснаха надолу само два-три метра над стъкловидния склон.

– Бойните кораби напредваха съвсем бавно – каза кукловодът. – Ще ускоря записа. – Облаците започнаха да се плъзгат стремглаво около нашествениците. – За два часа и двадесет минути със скорост малко под звуковата те изминаха две хиляди и двеста километра. Такава скорост у кзинти е направо изумителна. После се разделиха...

Средният кораб продължи напред, другите се стрелнаха в противоположни посоки под прав ъгъл спрямо него.

Бял проблясък, заличил за миг изображението. После всичко изглеждаше както преди, но трите кораба бяха някак издути, полуразтопени. Блестяха като огледала. И се приземиха... по-точно паднаха.

– Стазисните полета са спрели лъча – подсмихна се Луис.

– Тревожи ме състоянието ти. Две грешки за пет секунди. Нима твоят мозък вече губи способностите си?

– Нищо чудно – сговорчиво отвърна човекът.

– Лъчът беше насочен съвсем точно и с невероятна интензивност. При формирането си стазисните полета затвориха около корабите огромни количества енергия.

– Но нали...

– Ти и Несус сте оцелели при подобна атака, защото когато ние проектираме защитни механизми, грижим се да реагират бързо на опасностите! А кзинтските бойни кораби вече не са нищо повече от бомби, затворени в стазис. Освен това не аз включих антиметеоритната защита на Пръстеновия свят.

– Да, бе...

– Виж.

На екрана внезапно се появи затъмненото до поносима яркост слънце. Над привидно течната огнена буря по повърхността му се надигна фонтан, проточи се в нишка право към камерата... през стотици хиляди километри. Още по-светла ударна вълна плъзна нагоре покрай основата на нишката. И изведнъж избухна ослепително.

– Лазерен ефект на свръхпрегриване, Луис. Няма съмнение, включила се е антиметеоритната защита. Но не го предизвиках аз.

Е, и преди се бе случвало Най-задния да излъже. Само че защо би стрелял по нашествениците?

– Луис, проумей най-после, че не аз унищожих онези кзинтски кораби! Исках да се свържа с тях. С работещ хипердвигател бих могъл да се махна отгук!

– Звучи правдиво, признавам, и все пак... Най-заден, да не подозираш, че в Ремонтния център има още някой освен теб?

– Не разполагам с данни друг да е преодолял защитните ми системи. Има обаче два Големи океана.

Луис не схвана веднага защо кукловодът му напомняше очевидното.

Един-единствен океан би нарушил бързо равновесието на Пръстеновия свят. Водата в него се равняваше по маса на някой от по-големите спътници на Юпитер. Трябваше да са два на срещуположни места по пръстена. Така си беше.

Луис и Кхмий откриха Ремонтен център в единия Голям океан, скрит под Картата на Марс. Изобщо не огледаха другия.

От него ги делеше целият диаметър на Пръстеновия свят – шестнадесет светлинни минути. Значи би изминало точно толкова време, преди в другия Ремонтен център някой да научи за нахлулите кораби. Още осем минути, докато започне въздействието върху светилото. После час или два, за да се проточи плазменият шнур на няколко милиона километра от звездата и да бъде готов за превръщането си в лазер. И накрая – други осем минути, докато ужасяващият светлинен меч порази своята жертва.

Два часа и двадесет минути бяха съвсем подходящо време за реакция в този случай.

– Разбирам. Значи най-благоразумно за теб е да допуснеш, че в Големия океан от отсрещната страна на пръстена има още един Ремонтен център, в който шета пазител.

– Защо точно пазител? Преди да ми отговориш, искам да си призная, че стигнах именно до тази хипотеза.

– Един пазител би проникнал с лекота вътре. Дори и някой хуманоид-размножител да се е вмъкнал случайно, почти веднага също би се превърнал в пазител. Най-вероятно и другият Ремонтен център гъмжи от дърво на живота, както е в нашия. Затова ли ме потърси? Вече знаеш за пазителите почти колкото и аз, а тук е късна нощ и мозъкът ми не е особено бистър.

– Май и възрастта е повлияла на мозъка ти. Все пак трябва да поговорим; ще ти покажа още неща. Луис, да се явя ли отново на тъкачите, за да потвърдя могъществото ти? Или не е необходимо?

– Благодаря ти за любезното предложение, но може би вече е безполезно.

Местните хора спяха, какво обаче пречеше рибар или лодкар да е видял сиянието? И кой можеше да познае дали някой мършояд не се навърта наоколо?

Всъщност...

Най-задния като че не забеляза усмивката, внезапно озарила лицето на Луис.

– Тези тъкачи изглеждат много гостоприемна раса.

– Всички раси около Големия океан се държат приятелски, особено ако внимаваш какво приказваш.

– Какви новини имаш за нашите бивши сподвижници?

– Кхмий си натовари нещата във въздушна бойна машина. Нима си пропуснал да й лепнеш едно оценце?

– Зарови машината си в земята – недоволно сподели кукловодът. Луис се разсмя от душа. – Ако му потрябва отново, ще я извади. А какво правят двамата потомци на Строителите?

– Кауаресксенджаджок и Харкабийпаролин трябваше да се грижат за двете си деца, скоро щеше да се роди и трето. Не бих казал, че си омръзнахме, но... Както и да е. Оставих ги в едно село надолу по течението. Имат на разположение шурмови катер от кораба. С него щъкат и учат околните раси на разни неща. Ти как си?

– В не особено блестящо състояние. Луис...

Грите сребристи топки, подскачащи по склона на Юмрука на бога, бяха заменени от снежен блясък по билото на висок рид. Зелена сигнална рамка замига около две точки, пълзящи бавно през пролом в планината.

– ... искам да насоча вниманието ти към това. Преди десет години ти показах...

– Помня. Мястото същото ли е?

– Да. Запис отпреди три денонощия, направен от ръба на рееща се конструкция над вампирско леговище.

– Значи това си показвал и на тъкачите?

– Да.

Близък план... Големи тронави возила с по шест колела, вероятно задвижвани с парен двигател. Едното завиваше нагоре по полегатия склон, докато предната седалка на другото изпълни екрана.

– Тези нали са от Народа на машините?

Луис се вгледа.

– Ами да, познава се по окосмяването на лицето. И колите са като техните. Ей!...

– Програмата за разпознаване в моя компютър...

– Но това е Валавиргилин!

ШЕСТА ГЛАВА ПРОХОДА НА СНЕЖНИЯ БЕГАЧ

Огнената преграда тук изглеждаше по-ниска и разядена от ветровете.

Никой освен Валавиргилин не би се сетил да погледне по този начин на релефа. Луис Ву я бе научил да вижда света като маска. Той и чудноватите му спътници бяха го огледали откъм черната му долна страна, където моретата са издутини, планинските вериги – поредици от ями, а навсякъде се вият огромни тръби, пренасящи флуп – утайката по морското дъно – под основата и към страничните стени, за да се превърне накрая в пръскащи планини.

Някое незнайно същество бе *изваяло* Огнената преграда, за да угоди на прищевките си. А проходите в билото бе предвидило за удобство на пътниците. Множество племена на червенокожите пастири бяха последвали заедно с добитъка си през Прохода на снежния бегач отстъплението на измиращите под облаците огледални цветя. Двама от

пастирите сега превеждаха колите през него.

Нощта вече се плъзгаше по лика на слънцето, когато те стигнаха до най-високата точка на прохода. Никои не бе зървал синьо небе от множество фалани. Сега се наслаждаваха на гледката. Под тях се стелеше плътна облачна пелена. Имаше навят сняг само колкото да се хлъзгат колелата. Вала трудно овладяваше колата. Вляво и вдясно от нея заснежени склонове искряха до болка и очите.

Зад нея Уааст обясняваше на някого:

– Когато минахме оттук, нямало сняг. Огледални цветя го стапяли.

Тегър не се виждаше зад едрото й тяло. Той отвърна:

– Огледалните цветя не понасят нищо, което мърда. Затова пращат лъчите си и към облаците. Уааст, дали е добре да делим колите в края на деня?

– Трябва решаваме – непреклонно отсече великанката. Червенокожият се намръщи.

– Разбира се, който предвожда, той заповядва. Но помисли – така разделяме и партньори – Валавиргилин и Кейуербримис, също Арфиста и Тъжната флейта. Кейуербримис и Читакумишад са мъже, а са в една кола. Ами ако ни нападнат вампирите? Двамата с Уорвия сме н безопасност дори и разделени. Бийдж е с теб, Парум е с Тюк, Манак е с Кориак, но останалите какво ще правят?

Вала караше внимателно по дългия склон и се преструваше, че не чува. Пастирите винаги изразяваха на всеослушание несъгласието си. *Партньори, ха!* На следващия завой пред нея се откри широка река е мътнокафява вода.

Пастирите спазваха моногамия във връзките си, а и тези бяха двойка. Не им харесваше много да са разделени. Но и двете коли имаха нужда от съгледвачи, познаващи местността. Кей и Вала също не можеха да пътуват заедно – караха колите. Пък и без това не бяха партньори!

Озърна се – Пилак тичаше с все сила, изпреварил второто возило. Тя прекъсна подаването на гориво.

Събирачите май можеха да се надбягват и с вятъра. Пилак й се ухили за миг, докато си поемаше дъх.

– Кейуербримис иска да се изкачи по-нагоре.

Вала се обърна. Вляво от прохода наклонът беше достатъчно полегат, за да е достъпен. Кей щеше да бъде над линията на снеговете и да има добър изглед.

– Да го чакаме ли?

– Каза да не чакате. Спрете, ако се натъкнете на опасност. Ще ви

виждаме. И ще дойдем при нужда.

– Ясно.

Пилак се втурна. По-нагоре екипажът на Кей започна да разтоварва колата. Купчини припаси. Без усилията на Парум и Тюк би им отнело цяла вечност. А само след няколко десетки издишвания втората кола потегли отново. Кей караше, всички останали вървяха пеша. Не и мършоядката, разбира се. Тъжната флейта нямаше да се събуди, докато не пригъмнее напълно.

Неравностите по склона ги скриха от погледа ѝ.

В първата кола пътуваха Валавиргилин и Сабарокареш, Уааст и Бийдж, Манак и Кориак, Тегър и Арфиста. Стараеха се да не влизат напразно в товарния корпус, за пръв път толкова чист и обезмирисен. На мършояда мракът вътре би му допаднал, но и той се редуваше с останалите под навеса.

Във втората кола и двамата от Народа на машините бяха мъже. Вала и Кей дълго се колебаха за Читакумишад. Никой обаче не би рискувал живота на Спаш, щом вече е бременна. И макар че се бе наложило да вържат Чит при нападението на вампирите, той беше хитроумен и сръчен с инструментите.

Щяха да се оправят все някак. Винаги можеха да прибегнат до ришатра.

Вече се спускаха в облаците, кълбящи се по склона. Сгъстяващият се здрач показваше, че сянката е закрила наполовина слънцето.

Но какво ли ставаше долу?

– Тегър, услуги ми с острото си зрение. Погледни към реката.

Събирачите бяха доста късогледни, едва различаваха нещо по земята по-далеч от пръстите на краката си. Хората от Народа на машините виждаха по-добре. Но никой не можеше да се похвали със зрението на червенокожите.

Тегър стъпи върху предната седалка и заслони очите си с длан. После се покатери върху оръдейната куличка.

– Вампири. Тварите са две. Вала, отвратителни са. Чуваш ли някакви звуци?

– Не.

– Струва ми се, че пеят. И... ето, нещо тъмно излезе от водата. Как изглеждат речните хора?

– Лъскаво черни. Едри колкото теб, но по-набити, с плавни очертания на телата...

– ... къси ръце и крака, големи длани и стъпала с ципи между

пръстите? – довърши Тегър. – Аха, значи вампирите са подмамили някого да излезе. Тъй! Единият кръвопиец си тръгва. Май е от неподходящия пол, но е трудно да съм сигурен, далеч са. Колко бързо можем да се спуснем?

– Няма да стигнем навреме, за да спасим жертвата.

Все пак доближаваха гнусната сцена. Вала също вече виждаше две бледи фигури и една тъмна. Едната се отдалечаваше по брега. Черното същество се замъкна тромаво към другата, която го прие в обятията си. Но само след миг бялата твар отскочи толкова рязко, че се просна по гръб в калта.

Набитият черен хуманоид пак тръгна с протегнати ръце. Белият се мъчеше да отпъзли настрана. После си възвърна смелостта или пък глътът му стана по-остър. Изправи се и прие прегръдката.

Тъмно се отърка в бледо. Вала чу вопъл като на дива котка, когато вампирът се освободи бясно и се втурна по брега срещу течението.

Черното същество дори не се помъчи да го настигне. Само нададе отчаян вик.

– Колко бързо можем да слезем при него? – отново попита Тегър.

– Ще стигнем преди свечеряване и ще имаме достатъчно време да се измием по светло. Май ще ни се наложи да проверим как сме се подготвили да отблъснем опасността. По-добре е другата кола да остане на високо. Манак, слушаш ли ни? Кориак?

– Чух те, Вала – отвърна Кориак.

– Върви да предадеш това на Кейуербримис и остани е тях. Не искам да си сама по склона, когато притъмнее.

Бийдж вече крачеше вдясно и пред колата, заредил стрела в арбалета си. Барок беше готов да стреля с оръдието. Тегър стоеше до него.

Черният хуманоид лежеше безутешен в речната кал. След малко се обърна по гръб и забеляза колата. Остана на брега да ги чака.

Манак скочи от стъпенката и се втурна напред. Вала стискаше дългоцевния пистолет в ръцете си.

Единият вампир запя.

Кимаше с какво друго да сбъркат тези звуци – мигновено настръхнаха от тях. Манак спря, сякаш се блъсна в стена. Вала обаче не виждаше в кого да се прицели. Речният човек се затътри към храстите.

Втората твар излезе сякаш свенливо измежду клоните, за да го пресрещне. Протегна ръце с копнеж. Уханието и песента размътиха главата на Валавиргилин, но тя все пак успя да се прицели и натисна спусъка.

Куршумът се заби в горните ребра на вампира и го просна на земята. В здрача кръвта му беше тъмночервена като па всички останали раси. Вала усети още по-силно уханието му и притисна към носа си кърпата, от която се разнасяше силна миризма на билки.

Манак още стоеше встрани. Речният човек се хвърли върху ранената твар, която се сгърчи в агония и се отпусна.

Колата спря до двамата. Всички наскочаха долу.

Права и блестяща черна коса, къси дебели крака и ръце, широки длани и стъпала, загладено тяло... и дреха. Жената беше покрита с кафявата кожа на някакво животно. Вдигна поглед и с видимо усилие се откъсна от убития мъжкар.

– Приветствам ви. Аз съм Урбличууг...

Последваха бълбукащи съгласни, придружени с тънка усмивка. *Това не можете да го произнесете, дори да искате...*

– Приветстваме те и ние, Урбли. Как тъй вампирът не те погуби?

– Заради това.

Жената посочи тялото си и с двете ръце. Кожената ризница около врата ѝ изглеждаше много корава. Отстрани козината бе остригана, но отпред и отзад личеше, че кожата е одрана от някакво космато водно същество.

– Вземаме течност от един хищник в Дълбокото езеро, на половин пеши преход оттук – обясни жената. – С нея поразява риби, за да ги изяде. После намазваме елек от кожа на видра, но махаме козина там, където опираме ръце при плуване. Вампирите не търпят болка от течността, но после... после ние трябва да... – Тя се обърна към Манак. – Малък храбрецо, можеш ли да плуваш? Да задържиш дишането си?

– Ще се удавя.

Речната жена каза на Вала:

– Нашето племе има само четири елека. От много фалани вампирите ни пречат да излизаме на брега. Ако пък понякога излезем облечени и се оставим вампир да ни прегърне, свикваме ги да оставят речни хора на мира. И тогава поне за малко можем да ловуваме.

– Ти си много смела.

– Показвам смелост заради Борубъл, искам да се съединим.

– Пък и имаш малко ухание на вампир по себе си – ухили се Уааст.

– Ама че флуп! За това не се говори. Червенокожият, ти поне не можеш ли да се гмурнеш?

Тегър само завъртя глава. Подобни въпроси започваха да му дотягат. Речната жена въздъхна.

– Само чуваме за ришатра. Никога не я правим. Трябва да отида при своя мъжкар! И ще кажа на Борубъл добра новина. Тъкмо ще научи, че имаме и гости. Останете на брега, ще виждате вампири отдалеч.

Тя прекоси калта и се потопи във водата, преди Вала да отвори уста.

Реката обаче може би криеше още опасности. Всички се изкъпаха с мечове и ножове в ръце. После Барок тръгна срещу течението със събличачите, за да налови риба. Вала му завидя малко, но трябваше да се погрижи за предпазните мерки.

Прекараха нощта на плоския бряг. Не ги доближиха нито вампири, нито речни хора.

Валавиргилин си каза, че всичко потръгна прекалено гладко, точно според предвижданията и плановете им. Това кой знае защо я тревожеше.

Постигнаха окончателно съгласие в замислите си само преди три нощи.

Четирима червенокожи бяха дошли да участват във войната. Уорвия и Тегър останаха при съюзниците си, но всички заедно успяха да убедят лишените от партньорки Анакрин и Чейчинд да се завърнат в земите на пастирите. Щяха да занесат и послание, което може би щеше да спаси всички. На Уонд му бе дошло до гуша от вампирите, пък и искаше да се грижи за забременялата от него Спаш. На тях повериха задачата да произведат достатъчно гориво за третата кола. Валавиргилин и Кейурбримис щяха да карат другите две.

Почти веднага определиха екипажите, но и след това не спряха с вечерните пререкания.

Няколкодневното ровене в една от изоставените помийни ями на великаните изобщо не издигна Народа на машините в очите на останалите раси. Вала не се съмняваше, че е така. Само дето напълниха множество буренца със селитра на кристали.

Релефната карта до стената ставаше все по-подробна и точна. Единствено на свечеряване и на зазоряване мършоядите и останалите можеха да работят заедно по нея. Имаха обаче цял фалан на разположение, за да я довършат. Заменяха пръстта с разноцветна глина. Щом всички одобриха постигнатото, изпекоха картата под жарава, после се заеха да отбелязват на нея с шарен пясък възможните маршрути на колите.

Вампирите не идваха всяка нощ, но пък напиха на огромни

тълпи, когато нападаха.

Не се учеха от опита си, не споделяха преживяното. За няколко нощи Вала овладя стрелбата с арбалет.

Основната постройка беше изградена от глинени стени с опънато отгоре платнище, крепено и от стълб по средата. Беше стъписващо просторна... и потискащо претъпкана. Хиляда и петстотин тревопасни великани – повечето жени, а също множество деца и бебета – излъчваха толкова гъста миризма, че тя сякаш можеше да се сече с някоя от техните коси-мечове.

Уемб лежеше при няколко от съпругите на вожда, хранеха се усърдно. Барок ѝ махна и тя отвърна на поздрава, без да се надигне. Вала се зарадва, че великан-ката се е опомнила напълно от кошмарно изтощителната нощ, която бе прекарала заедно с мъжа от Народа на машините при първото нападение на вампирите.

Барок реши да тръгне с първата кола. Валавиргилин се бе чудила дали той ще избере да остане при Уонд и Спаш, или да се разправи с тварите, откъмнали дъщеря му.

Великаните бяха едри, но понасяха спокойно теснотията. За търговците най-големият проблем беше някой да не ги настъпи.

Червенокожите като че постоянно бяха нащрек и домакините се стараеха да не ги доближават без нужда.

Пастирите и търговците се чувстваха малко неловко сред толкова гиганти, докато още по-дребните събирачи не изпитваха никакви притеснения. Някои играеха с децата, други пощеха възрастните. Късогледите им очи откриваха отблизо и безпогрешно всеки паразит.

Търл се измъкна от скупчилите се около него десетина жени. Попита Вала любезно и без следа от подигравка:

– Взехте ли вече каквото трябва от онези стари говна?

Време беше да разкрие една тайна.

– Да, за което ви благодарим. Когато смесим кристалите със сярата и въглицата, дете ще ни съберат пастирите, ще имаме веществото, изстрелващо нашите куршуми и снаряди.

– Гледай ти... – промърмори вождът, прикрил умело изненадата си.

Разбира се, не би могъл сам да си направи барут – Вала не му каза пропорциите. Но поне вече знаеше, че не е станал свидетел на някой извратен каприз у Народа на машините.

На следващото утро потеглиха. Ношуваха на скала, спускаща се отвесно към река. Вампирите не се опитаха да ги доближат.

Стигнаха до стадата на Гинджерофър към средата на втория ден. Пастирите им бяха приготвили гориво, също сяра и дървени въглища, разменени срещу месо и докарани отдалеч.

Нощта закри светилото, преди да привършат товаренето на колите. Червенокожите се разположиха в кръг около тях. Щом се появиха вампирите, оръдията стреляха над главите на пастирите, които на свой ред бяха удивително точни с лъковете и копията си. На зазоряване намериха повече от четиридесет бледи мъртъвци.

Колите винаги носеха стоки за размяна и Вала раздаде дарове. Но убитите вампири скрепиха най-здраво съюза.

На третия ден минаха през Прохода на снежния бегач. Дължината на пешия преход беше променлива величина – според терена, височината, наклона, а и според расата. Но Вала смяташе, че са изминали поне два нормални прехода. Вероятно можеха да се доберат до леговището на вампирите още по пладне на другия ден... ако бяха достатъчно безумни да карат направо към него.

Сутринта втората кола се спусна при тях. Уорвия се взеше под най-високия навес зад оръдието.

Тюк подвикна оживено:

– Уааст! Значи Проход на снежен бегач бил най-лесен в цяла планина?

– И мършояди, и пастири казват така. Как да спорим с тях?

– И вампирите са съгласни!

Всички в колата се радваха шумно на победата си. Дори Тъжната флейта се подаде за миг, примижа на светлината, но се ухили грозновато, преди да се прибере. Вала не забеляза веднага мълчанието на Уорвия. Червенокожите и без това почти винаги си оставаха сдържани.

Врявата привлече и други. Мокри черни глави се подредиха край брега, но речните хора предпочетоха засега да не излязат от водата. Вала не им обърна внимание, а се заслуша в смесения разказ на Кей, Чит, Тюк, Парум, Перилак и Силак.

Кейуербримис настани втората кола на скална площадка над прохода. Облаците долу пак се състиха. Не на това се надяваше, но му

оставаше само да чака. Всички се бяха къпали в потоците, които прекосяха през последните три дни. Поне се опитаха да се освободят от телесните си миризми.

(В момента обаче от тях се носеха силни аромати, защото се хилеха, тупаха се по рамената и се надпреварваха кой да говори. Вала лесно се досети как са прекарали нощта.)

Щом се стъмни, вампирите започнаха да минават през прохода. Тъжната флейта бдеше и предупреди навреме останалите.

Стоварените в тревата тежки припаси явно бяха запазили някакви миризми. Кей насочи оръдието вдясно от купчината и се приготви. Уби двајсетина твари с три изстрела.

Отначало проходът опустя, после вампирите започнаха да се стрелкат на прибежки през него. Екипажът се възползва от възможността да упражнява уменията си в стрелба по подвижни мишени, но повечето време оставяше враговете си на мира. Стрелите можеха да приберат и после, но нямаше как да попълнят запасите си от барут.

По-късно вампирите отново се скупчиха. Кей стреля само веднъж с оръдието.

– Вала, те водеха пленници. Грамадни мудни мъжкарци с много яки рамене и широки в задника жени, по-ниски с цяла глава от тях. Всички имаха жълти коси, бухнали около главите им. Уорвия ги огледа най-добре.

Червенокожата жена се отърси от вцепенението си.

– Познаваме отдавна стопаните. Хранят се с растения. Отглеждат зеленчуци, също и добитък за размяна с нашите племена, които пък ги пазят. Снощи не видяхме никого от своите.

Парум се намеси нетърпеливо:

– Не ги водели заедно, но онези не се опитвали да избягат, защото до всеки вървял вампир. Аз не можех прицели се. Убихме малко кръвопийци, когато минавали сами...

– И пееха – прекъсна го Тюк. – Тъжната флейта пък им посвирила. Това ги уплашило много!

– Заради пленниците не стрелях с оръдието – пак подхвана Кей. – Не измислихме как да им помогнем. За какво са им на вампирите живи жертви?!

– За добитък – отрони разсеяно Тегър.

През цялото време се взираше в Уорвия, която пък се мъчеше да не срещне ничий поглед. Всички изтръпнаха от догадката му, защото тя, освен кошмарни намерения, предполагаше и неподозирано развит ум.

– Вятърът беше студен, влажен и чист в ноздрите ни – продължи Кей, – докато отмина половината нощ. После вампирите пак се появиха, но този път не водеха пленници. Тичаха. Може би ги безпокоеше миризмата на техните мъртъвци. Добре постреляхме. Накрая посоката на вятъра се промени... и ние също ги надушихме.

Тъжната флейта се обади откъм дълбоката сянка на навеса.

– Кей, аз можех да ги докопам. Нашата музика ги обърква до вцепеняване.

Кейуербримис старателно гледаше право към Вала.

– Все едно. Поканих Тъжната флейта за малко ришатра. – Неизречено опасение: „Ами ако се бе присъединила към вампирите!“ – Тя ни посвири, ние танцувахме. Уорвия ме обвини, че забравяме да изстребваме тварите, но другите бързо схванаха идеята...

И сред общия кикот ясно прозвуча шепнещият тенор на Арфиста:

– Е, как се прояви той?

– Беше вдъхновен – увери го Тъжната флейта. – Парум също.

– Всички ние... – Кей се запъна за не повече от един удар на сърце, но Вала прозря истината. – Всички участвахме. Нали разбираш, бяхме ги притиснали в прохода. Но щом престанахме да стреляме, понесоха се като река. Бихме могли да режем уханието им на парченца и да го продаваме на старците в нашите градове.

Тегър наблюдаваше вторачен партньорката си. Вала предположи, че мълчанието на Уорвия го тревожи, но засега не бе забелязал нищо по-неприятно.

– Мисля, че Търл прати Тюк с нас, защото е по-дребничка – ухили се Кей. – Превъзходно хрумване!

Великанката му се усмихна лъчезарно. Уорвия се взираше в далечината, лицето ѝ бе застинало досущ като каменно.

– Така мина още около една пета от нощта. И вятърът пак се обърна. Нямахме го уханието на вампирите, но пък ние вече миришихме достатъчно. И Чит видя...

– Как се опитват да пропълзят към нас по леда. Едва се забелязваха.

– Бяха десет десетки – вметна Парум.

– До сутринта ги отказахме да ни дебнат – похвали се Кей. – Настлахме прохода с трупове на вампири.

Тюк:

– Нищо под цяла Дъга не може се сравни с воня на стотина убити вампири. Те наистина бягат от свои мъртви.

Вала:

– Не е зле да помним това. Тюк:

– Щом започнала зора, ние прибрали товар и стрели. Вала, май зърнали Здравно леговище.

– Разкажи ми.

– Уорвия?

Червенокожата жена не ги погледна.

– Още бяхме на тъмно, а откъм посоката на въртене просветляваше. Бяхме преуморени, но аз стоях в куличката. Облаците се разкъсаха за малко. И видях две черни черти. Не знам колко далеч се намираха, но отгоре имаше черен кръг с постройки, по-високи към средата, със сребристи отблясъци, а отдолу – черна сянка под кръга.

– Това чухме и от Арфиста – нарочно се заяде Вала.

Сподавен пристъп на гняв.

– Видях и как извивките на тази река навлизат в сянката.

– Знаем за Здравно леговище – изрече нов глас.

Лъскаво черно тяло с неясен пол и на незнайна възраст се надигна от водата и се изправи в калта.

– Аз съм Рубалабъл. Добре дошли в Река-дом. Вървете по нея докдето искате. Говоря езика най-добре в наше племе. Чух, че никой от вас не иска ришатра с нас.

– Не можем да издържим под водата, Рубал – със съжаление потвърди Вала. *Ех, че преживяване пропускам!* – Какво е Здравното леговище?

– Пещера без стени. С черен покрив хиляда и петстотин крачки околоръст. Вампири живеят и се множат отдолу отпреди аз да се родя.

Арфиста се обади изпод навеса, но май само Вала го чу:

– Значи диаметърът е по-малко от петстотин крачки на речните хора. Двеста на великаните, триста наши. Съвпада с онова, което ни беше известно.

– Рубал, колко нависоко е покривът? – попита тя.

Той замени няколко бързи подвиквания със събеседник във водата.

– Фуджабладъл също не знае. – Още крякане. – Не много високо, спира дъжд и при силен вятър. Трябва да кажа на вас, че от всички само Фуджабладъл бил там.

– А каква е Реката-дом при Здравното леговище? Вампирите могат ли да плуват?

Обща гълчавя, накрая излезе още един от водните обитатели с бели косми по главата и се заприказва с Рубалабъл, който след малко обясни:

– Трябва да се плъзгаме по дъното, когато минаваме. Никой от нас вече не отива натам. Водата е помийна яма, понякога и *уонкий*. – Непознатата дума. – А вампири никога не плуват.

– Уонкий – „път на мъртвите“ – преведе скрилият се на сянка мършояд.

Уорвия се смъкна в оръдейната куличка. Вала наблюдаваше втората кола, но червенокожата повече не се показа. И къде ли изчезна Тегър?

Речните хора бяха наблюдавали поколения наред кръвопийците. Тварите от Здрачното леговище понякога хвърляха наведнъж по стотина трупа във водата – жертви, принадлежащи към десетина – двайсет раси, между които имало и мъртви вампири. Още на следващия речен завой гъмжало от риба. Това си струвало да се знае... но старият Фуджабладъл не бе припарвал до Здрачното леговище от поне двадесет фалана. Само заради рибата нямало смисъл да се рискува, а друго интересно там не се срещало.

Вала сниши глас.

– Арфисте, вие губите труповете, пуснати в реката, нали?

– Рибите ги изядат, после различни раси ловят рибите и накрая всичко пак става наше.

– Флуп! Грабят ви.

– Вала, вампирите са животни, а те никого не грабят съзнателно.

Рубалабъл промълви явно озадачен:

– Никой освен речни хора не може да доближи Здрачното леговище и да остане жив. Защо разпитвате? И защо сте се събрали от толкова много раси?

Бийдж изпревари Вала.

– Отиваме да се отървем от вампирска напаст. Ще ги нападнем где-то живеят. И други раси ни подкрепиха, макар да не пътуват.

Речните хора обсъдиха разпалено новината. Стори й се, че се смеят беззвучно. Може би все пак грешеше. Рубалабъл се обърна към нея:

– Валавиргилин, като че видяхме и един мършояд сред вас.

– Да, има дори двама от нощните хора. Други вървят успоредно на маршрута ни, но като приятели. Няма да ги видите, защото не понасят светлината.

– И мършояди, и вампири са нощни хора.

Нима Рубалабъл твърдеше, че трябва и да са съюзници?

– Съперничат си за една и съща плячка на едни и същи земи. Вярно, не е толкова просто...

– Уверена ли си, че са на ваша страна?

Цял фалан Вала бе умувала над подбудите на мършоядите. Но потвърди:

– Да, сигурна съм.

– Ние не можем да тръгнем с вас.

– Ясно.

– Но ако карате свои коли близо до Реката-дом, аз и Фуджабладъл ще ви следваме. Ще ви казваме каквото искате да знаете. Ще си носим елеците и ще дадем урок на вампирите.

Заеха се да обсъждат подробностите. Не биваше да изпускат неочаквания шанс, но Вала през цялото време се питаше защо Тегър и Уорвия не се мяркат никакви.

СЕДМА ГЛАВА БРОДЕЩ ДУХ

Тегър опираше гръб на голям светъл камък, подгънал крака под себе си. Не помръдваше. Храсталаците го скриваха отвсякъде.

Така ловуваха червенокожите. А сега той ловуваше из ума си, търсейки... Тегър. Ръцете му точеха разсеяно острието на сабята.

Мислите му сякаш се носеха по повърхността на езеро. Пуснеш ли ги да се гмурнат, щеше да се сети за Уорвия. А не можеше да го понесе, знаеше си.

Накрая поклати глава. Постоянният шум на течаща вода не би му позволил да чуе доближаването на което и да е същество. Е, вероятно щеше да го надуши или да усети движението на клонките. Чувстваше се достатъчно сигурен с острата сабя в ръка.

На брега стана много оживено. По някое време преговорите се бяха превърнали във водни игри.

Сабята поразява както враговете, така и онзи, който я държи. Просто трябва да обърне върха към себе си. Или да скочи от по-висока скала? Но тази мисъл само се плъзна по повърхността.

– Тегър хукай-Тандартал...

Той скочи, мигом се озова върху камъка и замахна в кръг, преди умът му да се справи с изненадата. *Вампирите не говорят. Кой тогава?...*

Глас, едва проникващ през шума на реката, толкова тих, че сигурно си го въобразяваше.

– Не мога да ти навредя. Но пък изпълнявам желания.

Нищо човекоподобно не се виждаше наоколо.

– Какви желания?

Нима го бе открил бродещ дух?

– Някога и аз бях жива жена. Сега помагам на когото срещна с надеждата да стана по-добра душа. Ще поискаш ли нещо от мен?

– Искам да умра.

– О, колко жалко...

Тегър долови тихичко хъркане дълбоко в гърлото, от което се изтръгваше шепотът. Незнайно защо не му се вярваше, че би успял да замахне достатъчно бързо със сабята.

– Чакай...

– Добре, чакам.

Този път много по-отблизо. Два пъти бе изрекъл думи, без да ги обмисли. Ето, размина се на косъм с мигновената смърт. Наистина ли се стремеше към нея? Щом съществото изпълнява желания...

– Нещо се случи снощи. Искам да не е било.

– Искаш неосъществимото.

Всеки мъж във втората кола, въпреки разликите в метаболизма, формата, предпочитанията към храната, се бе съсещавал с неговата партньорка. „Те трябва да умрат“ – повтаряше си Тегър. А жените?... Да, всички, които знаят. И Уорвия. Веднага отхвърли тази възможност. „Сториха това на Уорвия и на мен. Заради вампирите е станало! Нима бих изтребил половината от нас само с няколко изречени думи?! Другите ще бъдат беззащитни и също ще загинат...“

Изведнъж прозря как племената на червенокожите пастири можеха да бъдат сразени от неумолимо нарастващата вампирска напаст. Мъже и жени, загубили взаимното си доверие, ще се разделят с гняв. Семейства и племена ще се разпаднат. И вампирите ще ги ловят един по един.

– Тогава искам да убиеш всеки вампир под Дъгата – промълви Тегър.

– Нямам чак такова могъщество – отвърна гласът.

– А какво ти е по силите?

– Аз съм ум и глас. Зная разни неща. Понякога предусещам случките. И никога не лъжа.

Безполезна твар...

– Слушай, бродещ дух, добрите ти намерения далеч надхвърлят силите. Ами ако си поискам риба, защото съм огладнял?

– Това мога да направя за теб. Ще ме почакаш ли?

– Да, но защо?

– Не бива да ме видят. По-бързо ще стане, ако ти обясня къде да си уловиш рибата.

Вярно, врявата на брега не стихваше.

– Как се казваш?

– Наричай ме както предпочиташ.

– Шепот.

– Нямам нищо против.

– Шепот, искам да убивам вампири.

– Към това се стремят и твоите спътници. Ще се присъединиш ли отново към тях?

Тегър потръпна.

– Не!

– Помисли какво ще ти бъде необходимо. Вече си се уверил, че вампирът поразява отдалеч и сабята ти не може да го достигне първа...

Той застана, опрял брадичка в гърдите си, затиснал уши с длани. Гласът го остави да се опомни и продължи:

– Имаш нужда от неща, с които да се опазиш. Трябва да помислим.

– Шепот, не искам и да говоря с никого от онези.

Неволно си спомняше как цял фалан двамата с Уорвия обясняваха всяка нощ защо тяхната моногамна връзка ги прави недосегаеми за примамките на вампирите. Хората от други раси се дразнеха...

– Първото возило е празно, ако не броим Арфиста – подсказа Шепот. – Той спи. Дори да се събуди, няма да ти пречи. Вземи необходимото...

На Вала много ѝ се искаше да се включи искрено във веселието.

Измръзваше от студената вода. Трябваше да се движи непрекъснато. Наоколо сякаш всеки миеше и търкаше всекиго. Въпросите за телесните особености или ришатрата получаваха най-ясни отговори с посочване и жестове. Читакумишад и Рубалабъл, оказала се жена, се мъчеха да измислят нещо такова, че главата на търговеца да остане през цялото време над водата. Бийдж и Тюк ги наблюдаваха с интерес, подмятаха съвети. Всички паразити по телата на екипажите трябваше отдавна да са се издавили, но събирачите още почесваха сърбящите ги места.

Барок се обърна ухилен. Хвана Вала за раменете и я завъртя с гръб към себе си. Започна да я търка старателно с някакви жулещи кожата водорасли.

Беше възхитително, дружелюбно сборище, каквото е възможно само между раси, които не си съперничат. Всичко щеше да е наред, ако Тегър и Уорвия изскочеха от товарния корпус на колата, хванали се за ръце.

Озърна се. Плисъкът на водата не би позволил думите ѝ да се разнесат надалеч.

– Сабарокареш, имам нужда от помощта ти. Нужни са ми също Кейуербримис и Читакумишад.

Той продължи да я чисти.

– Що за помощ искаш?

– Да дойдете с мен, когато отида да надникна във втората кола.

Този път ръцете му застинаха на гърба ѝ. Той също се озърна.

– Май не бива да безпокоим Чит.

– Прав си. Дали ще успеят, а?

– Не знам. Най-много да се удави накрая. Кей е хей там. Затънал е в по-сериозни занимания.

Кейуербримис лежеше по корем, потопен почти целия, и чертаеше с пръст карта в калта. Неколцина от речните хора му помагаша. Вала се настани от другата му страна.

– Научи ли нещо полезно?

– Може би.

– Ще отделиш ли малко време за мен и Барок?

Той се взря в лицето ѝ и предпочете да не разпитва. Скочи гол като тях и ги задърпа да тръгват. Дори не ѝ позволи да отиде при дрехите си.

И без това би ѝ харесало да ходи гола, стига дъждът да престанеше. Дали в дрехите беше скрита чак такава опасност? Важно беше не само да останат чисти. Вампирите можеха да научат, че под миризмата на плат или продъбена кожа се крие кръв.

Не искаше да си вземе дрехите, а да стигне до раницата си. Която би изглеждала много нелепо в съчетание с една гола жена. Щом се отдадехи, Вала неспокойно попита:

– Кей, как се държа Уорвия?...

– Ришатра с всички ни – сдържано потвърди той подозренията ѝ.

Тя се качи на стъпката.

– Това потресе ли я?

– Несъмнено. Няколко пъти се опита да скочи от колата. Не знам дали за да се отърве от нас, или за да отиде при вампирите. Щяха да я докопат. Зablуждаваше се, че е недосегаема. Не можех да я пусна. Щом просветля, опитахме се да я успокоим. – Вече говореше през стиснати

зъби. – Нищо не направихме. Може би някоя жена ще се справи по-добре. Или стар познат, който изобщо не е бил там. Току-виж се разприказва и започне да й олеква на душата.

– Ще се постарая.

Вала махна резето и влезе в товарния корпус. Не беше съвсем тъмно. Откъм оръдейната куличка проникваше светлина. Тя надуши призрачния дъх на предишни товари и зачака очите ѝ да свикнат.

Барут. Билки. Много трева за Тюк и Парум. Сапун – странно вещество, произвеждано от един народ, живеещ далеч наядно. Опита се да усети студената пот на хора, криещи се от нападатели, страданията на ранените. Всичко беше изчезнало с почитването. И не вонеше на кръв.

Качи се по стълбичката при оръдието. Нито следа от Тегър.

Кей докосна глезена ѝ и тя изхълца:

– Ох, флуп, наистина очаквах да заваря локви кръв! Тегър трябва да се е досетил, а и как би могла Уорвия да го излъже? *Уорвия!*

Краката на червенокожата жена висяха безжизнено от прореза за оръдието. Вала се издърпа по-нагоре.

– Уорвия, къде е той? Никакъв отговор.

– А как го понесе?

– Мъртъв е отвътре – промълви отнесено Уорвия.

– Скъпа ни съратниче, никой не е очаквал да не се поддадеш на вампирското ухане...

– Мислех, че ще ме убие. Дори не му хрумна!

– Можем ли да направим нещо за него?

– Май иска да остане сам.

– А за теб?

– Аз искам същото.

Вала се спусна по стълбичката.

– Няма да ни изгуби от поглед – утеши я Кей. – Може да тръгне край реката или да върви по следите от колелата. Сигурно има нужда от време, за да се справи със станалото. Да премисли. – Тя кимна в здрача. – Вала, трябва да потегляме.

– Аз ще се движа отзад.

Докато другите подготвят първата кола, би могла да потърси Тегър. Макар че не ѝ се вярваше да го открие.

– Наглеждай Уорвия. Или да я взема при мен?

– Взemi я. Ти си старшата, а и тя вижда по-добре от всички ни...

– Не затова те питах...

– Но пък обяснението звучи уместно. И не е невъзможно да поговори с теб, защото...

– Защото не се е сношавала с никого от първата кола.

– Ами да.

– Кей, ти си мъж, дали...

– Старша, изобщо нямам представа как се чувства Тегър сега. Нали това уж *не можело* да се случи на червенокожите?!

Тегър скочи безшумно от оръдейната куличка. Нищо не помръдваше наоколо и той трепна, защото гласът прошепна твърде близо до ухото му:

– Взе ли каквото ти е нужно за пътешествието? Остана клекнал в тревата. Заговори тихичко:

– Кърпи и билки. Сапун. Чисти дрехи. Сабята. Ще вървя край реката, затова нямам нужда от манерката. Напълних я с гориво. Нищо чудно да ми бъде от полза.

– Дано не смяташ да го пиеш.

– То гори!

А и не е твоя работа...

– Какво си намислил? Безредно изстребление на вампири? Или се каниш да предприемеш нещо по-решително?

– Нищо не знам! Те живеят под промишлен град, голяма въздушна конструкция. Шепот, ако ние...

– Ако ти!

– Добре де, ако аз не успея да унищожа леговището им, значи нищо не съм постигнал. Ако не... не направя нещо велико...

– За да възвърнеш честта си ли?

– Да. Стореното от Уорвия... Вече съм нищо. Трябва отново да бъда някакъв.

– Кажете желанието си.

– Да унищожа Здравното леговище.

– Ще го направиш.

– Накарай го да падне. Смажи ги!

– Това може да се окаже твърде трудно.

– Само трудно ли?

Тегър нарама торбата си. Забеляза трима голи търговци да влизат във втората кола. Засега нямаше опасност, но после може би щяха да претърсят и първата. Шмугна се в храстите.

Заговори на себе си или на празния въздух:

– Трудно... Немислимо е! Не мога сам да нахлуя във вампирско левоище. Ако обаче се издигна над тях, вляза в онзи рееш се завод... Но как да полетя?

– А какво крие Валавиргилин? – обади се Шепот.

Ха, що за въпрос?!

– Народът на машините винаги си пази тайните.

– Знаела е, че дори ти и Уорвия ще се поддадете на вампирската съблазн. И въпреки това се надява да победи с малката си армия. Дали е научила нещо, което не е известно на другите?

Съзнанието на Тегър сякаш искаше да се вкамени. Стонът се надигаше в гърлото му. *Ще ме чуят. Ще ме намерят.* Не биваше да се поддава на слабостта си. *Мисли!*

И първата му свързана мисъл бе, че току-що е чул истинска заповед от Шепот, макар и прикрита.

Луис Ву от расата, обитаваща кълбовидни светове, бе идвал при племето на Гинджерофър. И Валавиргилин го е познавала... при това по-добре, защото умело владееше ришатра. Дали Луис ѝ е разкрил някаква тайна?

Преди малко я видя гола...

– Оставила е раницата при дрехите си. Шепот, къде са дрехите на Валавиргилин?

– Ще погледна по брега... Ей там са. Раницата е на открито, но можеш да я достигнеш с пръчка.

– Шепот, аз не съм крадец. Искам само да надникна.

– Ами ако Валавиргилин не желае да сподели знания, които биха помогнали на съратниците ѝ?

– И знанията са собственост.

Отвърна му само тишината.

Да не полудявам? Бродещият дух не бе подсказал нищо, което не би родил и собственият му ум. Сполетялото го би лишило лесно всекиго от разсъдък. Имаше ли изобщо Шепот?

А Уорвия бе преживяла ужасно сътресение. Какво ли изпитваше сега? Нямахме как да избяга от страшната истина – нищо не пречеше да е още по-безумна от него.

Тегър пък се промъкваше в хралалака като някакъв хищник; набеязаната жертва беше една кожена раница, която отгоре на всичко не му принадлежеше.

Спря, послуша се за Шепот или някой от спътниците си. Нищо.

Сигурно главата му съвсем се е размътила, щом започна да подозираща жената от Народа на машините. Всъщност Валавиргилин започна тази война. И привлече мършоядите, но не се опита да командва. Оръжията ѝ спасяваха живота на останалите...

Ето ги дрехите ѝ, изпрани и проснати да съхнат на храстите. Наблизо висеше и раницата. Защо да не погледне?

Дори не се подаде на открито. Достигна я със сабята си. Пъхна тъпата страна под ремъка и се върна в укритието си, пълзейки по корем.

Бе виждал много раници, но тази имаше повече джобчета от обичайното. Кожена отвън, а отвътре – някаква много фина тъкан за подплата. Паливото на Валавиргилин беше добре изработено (като неговото) и вероятно докарано чрез размяна отдалеч. Одеяло. Украсена манерка (в момента празна), кутия с мокър сапун, куршуми и незареден пистолет.

Оръжието... За него то би могло да означава разликата между живота и смъртта. Между крадеца и... Нямаше дума за онова, в което се превърнаха двамата с Уорвия, но на всеки хуманоид беше известна думата *крадец*.

– Побъркан! – изсъска си сам.

Опитваше се да подреди нещата както ги намери. Дали ще успее да върне раницата на мястото ѝ, без да събуди подозрения?

Прошепна на тишината:

– Нямам никакво право да взема барута на Народа на машините. Ако се опитам да разгадая тайната, това е *кражба*.

Изведнъж пак отвори раницата. Преди миг бе напипал нещо студено.

Подплата. Наистина беше студена, но усещането изчезна, щом я докосна.

Потърка я с пръсти. Толкова тънко изтъкана, че нишките не се виждаха дори отблизо. Беше на няколко слоя.

Отдели горния и дръпна. Слабичките конци поддадоха.

Колко е гладка... Не знаеше как да я нагласи обратно. И какво ли представляваше?

Защо и Шепот се намеси?

Взе парчето и го натъпка под препаската си. Едва ли щяха да търсват там, ако го хванат, но в торбата биха проверили непременно. Затвори раницата на Валавиргилин и отново я провесил на клоната със сабята си.

Доскорошните му спътници до един бяха излезли от водата и навлизаха в храстите. Дали не търсеха него? Време беше да тръгва.

Промъкваше се снишен, докато храстите не се разрешиха. После затича по голата кал в мъглата.

Реката се разширяваше, с нея и влажният бряг. Вече не различаваха колите зад себе си.

Не се опасяваше от речните хора. Техните очи трябваше да виждат и във водата, и във въздуха, значи едва ли биха го разпознали отдалеч. А и не можеха да плуват по-бързо, отколкото той тичаше. На брега пък едва ходеха. Как биха могли да предупредят екипажите на колите? Вярваше, че ще изпревари вестите за себе си.

Вече беше сам.

И това сякаш разкъсваше гърдите му отвътре. Почти не мислеше за хората от четирите други раси – негови съюзници и приятели само допреди ден. Тъгуваше за Уорвия. Откакто станаха партньори, значи още от детството, не се бяха делили за повече от няколко денонощия.

Светът трябваше да се промени, преди той отново да се осмели да я погледне в очите.

По-нататък реката не оставаше съвсем същата. Пясък. Обли камъчета. Няколко дървета, окопали се около гола канара почти във водата. Попадна на тесни бързеи, покатери се по стръмнината отстрани, за да ги преодолее. Под мижавата сянка на скален навес на отсрещния бряг се гущеха трима възрастни вампири и един по-малък. Проследиха го с погледи как бяга от тях, но не понечиха да го подгонят.

Денят отминаваше, а Тегър все още тичаше.

ОСМА ГЛАВА ЗАЩОТО НЕ Е УОРВИЯ

Валеше от обед. Вала се опитваше да задържи колата върху скала, но май навсякъде вече имаше само кал. Колкото и да се плъзгаха и накланяха, двете возила поне не се обръщаха. Напредваха упорито по течението към Здрачното леговище.

Когато сянката на нощта започна да закрива светилото. Вала бе успяла да избере удобна позиция нависоко.

Тук реката се разширяваше до четиристотин нейни крачки. Значи нищо нямаше да заплашва Рубалабъл и Фуджабладъл. Екипажите напълниха съдовете с вода и поеха нагоре към билото. Тези хълмове бяха

само подножия на Огнената преграда, но най-високият изглеждаше подходящ.

Колите като че все опитваха да се претърколят по склона. Дали дъждът би попречил на вампирите, както затрудняваше нея? Трябваше по-рано да помисли за място, където да ношуват.

Все пак имаше дневна светлина, когато стигнаха до избраната позиция.

Разположи колите с обърнати в противоположни посоки оръдия, но не съвсем една до друга. Който трябваше да си приготви храната, направи го по светло под опънат навес. Уорвия бе убила достатъчно голямо животно, за да даде част от месото на търговците. Измиха се в гъстия здрач и оставиха кърпите настрани.

Събирачите легнаха. Дъждът никак не им допаднаше, а и имаха нужда от сън. Останалите си приказваха, дремеха или просто чакаха.

Вала пък имаше нужда от съветите на мършоядите. Те се бяха качили върху зъбер, откъдето се откриваше изглед към Здравното леговище. Говореха си на своя език, обърнали гръб на гаснещата жарава и спътниците си. Виждаше само двамата, макар да чуваше още няколко гласа.

Другите явно нямаха особено желание да беседват. Тъй да бъде!

– Ако вампирите успеят да се изкачат към нас – подхвана тя, – ще бъдат преуморени. А миризмата е най-силна от кърпите. Това ще отвлече вниманието им. Лесно ще ги избием.

Хайде де, отворете си устите! Кажете ми какво съм пропуснала.

– Вампирите *ще се връщат* от лов – напомни Барок. – Не биха очаквали да намерят жертви толкова близо до леговището. Никой не е останал наоколо.

– Ще видим.

Чит добави:

– Налитат на големи глутници.

– А, сетих се нещо – сепна се Кей. – Вала, събрах три бурета дребни камъчета от реката. Искаш ли едното? Ще хабим само барут, но не и сачми.

– Добре.

– А как е Уорвия?

– Кейуербримис, Уорвия хукай-Мърф Тандартал може сама да отговори – сопна се червенокожата жена. – Радвам се на добро здраве. Зърнахте ли Тегър някъде?

– Някои неща липсват – вдигна рамене Вала. – Колкото да напълни

една торба с дреболии, необходими за оцеляване. Взети са само от първата кола. Тегър май е най-сръчният крадец тук.

Бе ровил и в нейната раница, но – поне наглед – не бе взел нищо. Реши да не споменава това.

– Сега да видим какво ще правим утре. Арфисте?

– Ела да погледнеш – покани я Тъжната флейта.

Вала се качи на студената скала. Видя, че Уорвия я последва и ѝ протегна ръка да я издърпа.

Надолу по течението Реката-дом се делеше на множество ръкави. Погледът ѝ проследи основното русло до плътната сянка. Въздушният завод беше заплашително близък... и огромен.

Тъжната флейта почти не миришеше, надушваше се само мократа ѝ козина.

– Валавиргилин, можеш ли да различиш нещо под конструкцията? – попита тя. – Виждаш ли висящите под нея намотки вдясно от средата?

Точно както го описваше Тегър – диск, издуващ се нагоре към центъра. А отдолу... само мрак с неясни движения по краищата му.

– Нищо не виждам.

– Аз ги различих – обади се Уорвия. – Щом се зазори, ще ти ги нарисувам.

– Уорвия – заговори мършоядът, – тази висяща спирала е рампа, достатъчно широка и за тежки машини. От едната страна има зъбци, за да не приплъзват возилата, от другата. – стъпала. Очите на разумни същества не са зървали тази гледка вече много поколения. Описанието, което имаме, е отпреди двадесет наши живота, съхранено в библиотека далеч отук по посоката на въртене. Получих го преди няколко дни в укреплението на Търл.

А как ли го е получил? Начините за предаване на съобщения обаче бяха съкровена тайна на мършоядите.

– Значи имате *карти* на този въздушен град? – недоверчиво попита Вала.

– Да, те са още отпреди Падането на градовете. Подробностите научих едва вчера, когато бяхме над облаците.

– Това е...

– Не стига до земята – прекъсна я Уорвия.

– Опасявах се, че е така – промърмори Тъжната флейта.

– Никой от нас не е доближавал мястото отдавна – вметна Арфиста. – Нямахме смисъл да идваме, преди Луис Ву да кипне морето, а след това стана прекалено опасно...

– Уорвия, рампата не опира ли в земята? – намеси се Вала.

– Не е лесно да преценим на око оттук, но се вижда, че краят виси във въздуха. Той е плосък като лопата, само че е двойно по-нависоко, отколкото могат да се протегнат вампирите.

– Не очаквахме това – сподели Тъжната флейта. – Най-добрият начин щеше да е нападение, чрез което да си пробием път в летящия завод. После вампирите биха могли да ни нападат само нагоре по рампата.

Вала се постара да сдържи раздражението си. Вече свикваше.

– Ясно. И не можем да я достигнем, така ли?

– Засега не се сещам как ще успеем – призна мършоядът. – Но нали тук сме се събрали много мислещи същества? Да използваме мозъците си!

Както бягаше от живота си през мъглата, приковал поглед там, където щеше да стъпи, Тегър не би могъл да забележи опасността. Но я надуши, сякаш самата тя го блъсна в гърдите, и пак го връхлетя споменът за Уорвия. Закова се на място, възстанови равновесието си, вдигна ръка към рамото... и вече беше въоръжен.

Пръсти се плъзнаха по лицето му. Той замахна свирепо от хълбок и светкавично върна острието за обратен разпарящ удар, преди очите и ушите му също да го подмамат към гибел.

Песента се превърна в мъчителен писък. Заби сабята право напред. Звучите секнаха.

Тегър затича.

Познаваше това ухание! Вампирите пееха нощ след нощ отвъд стените на великаните. Той обаче беше по-силен от клопките им. Колко пъти го натякваше на останалите?! Но тази витаеща наоколо миризма се вкопчваше в него – ароматът на Уорвия в най-предразполагачата към сношения част от цикъла ѝ. Издишваше с все сила, за да прогони и последните остатъци от ноздрите си...

... и в един миг изскочи от мъглата.

Почти цял фалан бе изучавал релефната карта, която направиха до укреплението на Търл. Сега му се стори, че е мравка и я гледа откъм земята.

Запъляз нагоре по брега и си избра камък, който да го скрие от очите на тварите под реещия се завод.

Мравка, взираща се в мравуняк. Още не беше толкова наблизо, но остро зрение бе едно от преимуществата на червенокожите. Виждаше

човешки силуети; движенията им подсказваха, че вършат някаква работа или се събират на групички да общуват. Някои носеха товари и по позата им позна, че са помъкнали малките си. Ту излизаха от черната сянка, ту отново се скриваха под огромния диск.

Мършоядите твърдяха, че някога било завод, но Тегър го възприемаше като град, останал от Строителите. Сега вече – град на вампирите...

Преброи най-много двайсетина заедно с няколкото при реката, обаче в сянката трябваше да има още хиляди. Ако въздушният град паднеше, щеше да смаже повечето от тях. А разлетелите се успоредно на земята парчета биха довършили почти всички оцелели.

Нещо висеше; приличаше на спирална стълба без опора. Дали пък не можеше да се изкачи по нея?

Но как да я достигне? Доколкото успя да прецени разстоянията в променливите струи на мъглата, до въздушния град имаше към хиляда и двеста разкрача по течението, и то по обширна кална равнина, в която Реката-дом бе прорязала множество канали. Основното русло минаваше точно под града. Тук-там вампирите се показваха, за да се напият.

Съвсем наблизо до Здрачното леговище водата заобикаляше нещо грамадно с килнат квадратен покрив, полузаровен в тинята. Някаква останка от Падането на градовете, не се съмняваше в това. Вампирите наоколо май не я отбягваха.

Жалко, че не умееше да плува. Би ли могъл да се скрие в реката и да напредва под вода? Или много скоро би се вкочанил от студ? Дали уханието на вампирите щеше да надделее над волята му?

И имаше ли тук речни хора? Беше готов да потърси помощ от тях.

Мъглата му пречеше да оглежда, ситният дъждец го мокреше, а неясен глас проникна в ушите му:

– Значи наистина си толкова силен, колкото смяташе.

Тегър изпръхтя. Умът му не пожела отново да си спомня на какво го научи в последните си мигове умиращата вампирка, а се зае с друга задача.

– Шепот, как успя да ме изпревариш?

Мълчание.

Питаше се вече дали всъщност Шепот не е някаква машина, съхранила се от загиналата цивилизация на Строителите. Или все пак беше бродещ дух, измъчван от страшни тайни? Кой знае! Шепот не отговаряше на никакви въпроси за самия себе си.

Тогава да попита друго...

– Има ли начин да стоварим въздушния град върху Здрачното леговище?

– Не ми е известен нито един.

– От баща си съм чувал, че Строителите на градове пускали мълнии по сребърни нишки и използвали силата им. Можем да ги изключим! Ще намерим нишките и ще ги разкъсаме!

– Отблъскващите се плоскости – поучително започна Шепот – не се нуждаят от енергия, макар тя да е била необходима при направата им. Тяхно присъщо свойство е да се оттласкват от скрита, образуващ основата на света.

Е, значи и това беше невъзможно. Тегър промърмори с явна горчивина:

– Толкова много знаеш и толкова криеш... Ти да не си от мършоядите?

Пак мълчание.

Защо да се озадачава, че разстоянията не означават нищо за един бродещ дух? Или че въображението на безумеца е още по-бързо от мисълта му? Пък и щом събирачите можеха да надбягат дори смъртно уплашен червенокож, защо да няма още по-бързи същества и от тях?

Да, но мършоядите изобщо не бяха пъргави. Макар и да се криеха умело, не му се вярваше Шепот да е мършояд.

Мъглата се стелеше – ту откриваше част от пейзажа, ту отново го скриваше. Скоро щеше да притъмнее съвсем. През редките пролуки в облаците Тегър зърваше синьо-бяло сияние. Дъгата си оставаше все същата, каквото и да бе сполетяло неговия свят.

Оживлението под реещото се туловище растеше. Вампирите се събуждаха.

– Трябва да се скрием.

– Знаем едно място, но и то може да не те спаси.

– Че защо?

Твърде остро съзнаваше, че по тялото му избива пот. Дъждът я отмиваше, но вампирите сигурно щяха да усетят миризмата дори от цял пеши преход.

Изчака мъглата да се съгсти. Шепот не се обади повече. Червенокожият запълзя на колене и длани към реката. Хвана сабята в ръка, преди да се потопи. Знае ли какво живее в тази кафеникава вода... Пък и ако докопа някоя риба, тъкмо ще има с какво да засити глада си.

Сепна се, когато водата се надигна до препаската му. Дали трябваше да изпере и онова парче плат на Валавиргилин?

Извади го. Тънка, фина, извънредно здрава тъкан. По светло виждаше ръката си през нея. Привлече вниманието му, защото когато я докосна, беше студена. Но не и миг след като се озова в пръстите му. Бе забравил това за половин ден тичане.

Сега потопи едното крайче във водата.

Не се разваряше. Добре. Но и горният ъгъл в ръката му незабавно стана студен като речната вода.

Той се потопи. Изтърка се с мъх, сетне побърза да излезе и да се разтрие, за да изсъхне. Бягането го бе стопляло в дъжда и вятъра, но сега стоеше на едно място. Добре, че имаше наметка в торбата си, също и паливо.

Хм! Платът на Вала беше като тръба, по която се стичат топлина или студ. Ами ако...

– Шепот, какво ще стане, когато пхна този плат в огън? Ще изгори ли? Или ще е прекалено горещ, за да го държа?

По тази плоска кал бродещият дух нямаше къде да се скрие.

Но и собственият му ум подсказваше, че е лудост да накладе огън. Всички хуманоиди използваша огъня. Вампирите, колкото и да бяха тъпи, трябваше да са се научили да напират към пламъците. Но още се чудеше за плата...

Изтри си лицето и свали кърпата навреме, за да види втурналите се към него шест вампира.

Не пееха, не заемаха прелъстителни пози, не го зовяха с телата си. Тичаха с все сила. Тегър сграбчи сабята.

Оръжието явно не ги плашеше. Пръснаха се в движение, за да нападнат като глутница. Червенокожият се метна вляво и замахна два пъти. Две твари отскочиха с не много тежки рани, но май засега се отърва от тях. Твърде зает беше, за да ги оглежда. Останалите вампири го наобиколиха.

Въртеше се полека, вдигнал сабята и опитващ се да си поеме дъх. Бе играл много пъти с приятелите си като дете, само че тогава се биеха с пръчки. А старците се сражаваха по същия начин срещу тревопасните великани.

Двамата ранени пълзяха нагоре към сянката. Край него останаха трима самци и една самка.

Досега не знаеше, пък и май никой от ловците на вампири не подозираше, че когато са много срещу един, тварите не изпускат уханието си, а направо нападат.

Оцелее ли, трябва непременно да се върне при колите, за да го

разкаже, дори ако заради това отново се наложи да застане срещу Уорвия...

И бледите същества като че не бързаха. Нямаше причина. Още се точеха по склона откъм Здравното леговище. Други щяха да се завърнат от земите отвъд планините. Падаше мрак.

– Шепот! – кресна Тегър. – Скрый ме!

Нищо не се случи. Вече не валеше. В това открито поле нямаше място за бродещ дух, пожелал да остане невидим.

Ето го и уханието... Този път не беше силно, но се промъкваше в главата му и не се махаше. Спомни си как уби вампирката, защото разбра, че не е Уорвия. Губеше власт над себе си и не биваше да чака повече.

А самката отвори подканящо прегръдката си.

Тегър отскочи назад, извъртя се и удари косо. Позна! Мъжкарите се бяха събрали зад гърба му, докато женската оплиташе неговия разсъдък. Острието се плъзна по очите на първите двама, но не улучи третия. Тегър не му даде време – промуши го в гърлото. И слепешката мушна назад, където трябваше да е самката. Тя се блъсна в него, сабята бе забита в тялото ѝ до дръжката. Успя да го събори, а зъбите ѝ се впиха в лявата му ръка. Отхвърли я с лекота. Чуваше своя рев сякаш отдалеч.

Единият sameц се влачеше по гръб, калта под него червенееше. Вторият май беше ослепен. Третият изтри с длан кръвта от лицето си и видя Тегър, който тъкмо го връхлиташе. Червенокожият стисна шията му и падна върху него.

Всичко се обгръщаше в мъгла. Мъжкарят впи пръсти в раменете му и се опита да го придърпа към зъбите си. Червенокожият го разтърсваше като плъх, докато го душеше. Самката почти се довлече до реката, когато Тегър я настигна и си взе сабята. Доближи непредпазливо един вампир, когото взе за труп, остри зъби тутакси се плъзнаха по глезена му. Червенокожият заби надолу острието и продължи нататък. Слепият вървеше към него, протегнал ръце, душейки шумно въздуха. Сабята явно се бе позатъпила. Едва с третия удар отсече главата на вампира.

Неясни силуети напиха откъм Здравното леговище.

Не забравяй торбата! Добре, прибрах я. А сега накъде?

– Шепот! Скрый ме!

Отговорът не беше тих – прозвуча като плясък на бич, а чудно защо се долавяше и леко заекване. Долетя отдалеч по течението, точно откъм Здравното леговище.

– Тичай към мен!

Тегър побягна. След стотина разкрача гласът се обади отблизо:

– В реката!

Свърна наляво към водата; към Шепот. Дали там имаше нещо? В мрака и дъжда различаваше сянка – твърде голяма, за да е на човешко тяло. И още по-тъмна ивица... Може би остров?

Речните хора казваха, че вампирите не плуват. Но и Тегър беше жител на степта. Никога не се бе опитвал да плува.

Водата стигна до глезените му, после до коленете... Спря за миг, колкото да метне торбата през рамо. Бе си забравил препаската. Прибра сабята в ножницата на гърба си. Ръцете му трябваше да са свободни, ако искаше да плува като Рубалабъл... Стига това да беше по силите на червенокож! Но водата не се вдигаше по-нагоре, само заливаше бедрата му. Накрая излезе в калта.

– Насам – подсказа Шепот, пак отдалеч. – Върви по течението.

Бе преджапал трийсетина разкрача по плитчините, за да стигне до мокра буца земя, която дори не заслужаваше да бъде наречена остров. Вампирите се трупаха на брега. Един, после още един нагазиха и тръгнаха към него.

Втурна се по течението под сянката, твърде голяма, за да е друго освен капризи на мъглата. Питаше се дали кръвопийците се бият по-зле, когато са до колене във водата. Това май наистина беше най-подходящото място за последна схватка.

Не се плашеше от мисълта за смъртта. „Убих една вампирка, защото не е Уорвия“ – призна си. Но когато изтреби шестте твари, струваше му се, че убива Уорвия отново и отново заради онова, което бе сторила през нощта... и тогава ликуваше.

Ако изтребеше още вампири, щеше да я прогони напълно от мислите си.

Краката му шляпаха в калта, а чудовищната сянка се местеше. Беше с твърде резки очертания. И изведнъж стана плътна, сгъсти се до него. Тегър замахна със сабята си и острието издрънча о нещо. Почука с юмрук.

Не бе попаднал на поредната илюзия, сътворена от мъглата. Нещото се лющеше и имаше еластичността на напластени тънки слоеве метал.

Сети се. Видя го отдалеч – килнатия квадрат, натрапчиво подсказващ, че е нечие творение. Ако половината се криеше под тинята, значи едната му страна беше петнадесет разкрача. По краищата имаше халки като за прокарване на въжета. Дебел стълб се издигаше по средата. В

един от още показващите се ъгли имаше макара, но въже не се виждаше.

Най-високият ъгъл се издуваше навън.

(Шепот си мълчеше. Тегър вече свикна, че невидимият му спътник говори рядко. Може би очакваше сам да се оправя. Но защо?)

Тук не надушваше вампирското уханье.

Ако се вярва на преданията, преди стотици или хиляди фалани множество летящи машини паднали от небето заедно с въздушните градове. Повечето вече ги нямаше, изядени от ръждата или скрити под натрупалата се пръст. Случваше се хора от някоя раса да се натъкнат на куха черупка или пък на напукани прозрачни прозорци. Рядко намираха нещо по-интересно.

Например големи плочи за пренасяне на товари, прекалено обемисти, за да се поберат във возило.

Мъглата си играеше с очите му, но той успяваше да разгледа все повече подробности. Издутината във високия ъгъл приличаше на събрани сапунени мехури и също като тях беше прозрачна – можеше да наднича вътре. Една от многото страни като че беше покрита с паяжини, през другите обаче виждаше ясно.

Тегър искаше да се покатери, но горната повърхност се оказа прекалено хлъзгава заради дъжда и калта.

Нямаше време за губене. Знаеше, че е надбягал преследвачите си, но колкото и бавно да джапаха в плитчините, вампирите щяха да го настигнат. Отстъпи няколко крачки и се засили.

Някъде по средата загуби предимството на набраната скорост. Мигновено се просна по корем, разперил ръце и крака. Тук вече нямаше кал. По метала май бе нанесено друго покритие – грапаво, предлагащо сигурна опора дори когато е мокро. Тегър запълзя нагоре.

Видя, че в издутината има и рамки от боядисан метал. Веднага забеляза откъде се влиза, защото вратата висеше накриво само на една панта. Пръстите му докопаха ръба, той се издърпа и се претърколи вътре.

И веднага се поддаде на изкушението да надникне. Долу стоеше вампирка – отметнала глава назад. Взираше се в него.

Тварите станаха две. После четири.

Пресегна се и хвана края на увисналата врата. Единият му крак натроши нещо хрускаво в търсене на опора. Дори не си позволи да трепне. Завъртя вратата – не беше тежка – и я намести. Имаше си ключалка, но не знаеше какво да я прави.

Вампирите започнаха да се катерят. Хлъзгаха се надолу и опитваха

отново.

Вратата нямаше да ги спре. Тегър разчиташе на стръмния наклон. Иначе този мехур щеше да им послужи като килер с припаси.

– Шепот, сега какво да сторя? – попита, без да очаква отговор.

Май се бе изгубил някъде навън. При вампирите. Досмеша го – не се притесняваше за безопасността на безплътния събеседник, дори да е наред гадните твари!

Свали торбата от рамото си. Искаше да има светлина, а и вече не би се изложил на кой знае каква заплаха, ако запали огън. Зашрака с паливото си.

Първо огледа хрускавите парчета. Бе виждал много кости на хора и животни. Явно петата му беше надробила нечий ребра.

Пилотът принадлежеше към непозната за него раса – по-висок от червенокожите, с едри кокали и дълги ръце. От дрехите му бяха останали само загубили цвета си парцалчета. Имаше масивната челюст на хуманоид, хранил се с растения.

Брей, скелет! Трудно му беше да си представи, че мършоядите не са го докопали навремето.

Можеше обаче да предположи колко преситени и непосилно заети са били след Падането на градовете. Сигурно след като са разбрали, че трудно ще се покатерят в повредената машина, за да стигнат до трупа в кабината, са се отказали. Сметнали са, че и никой друг няма да тършува вътре, за да порицае после небрежните чистачи на света.

Заслепен от пламъка, вече не различаваше вампирите долу. Единият извит прозорец не беше покрит с паяжини, както му се стори отначало, а напукан. Другите изглеждаха непокътнати.

Пред него имаше плъзгачи, удобни за пръстите му – местеха се наляво и надясно или нагоре и надолу. Намери малка вратичка с ширина две разперени длани, после друга, двойно по-голяма, обаче не можа да ги отвори. Разгледа и кръг върху лост, подвижен във всички посоки, но само ако го хванеше с двете си ръце и напънеш докрай мускулите си. Старателно опита всички плъзгачи. Нищо не се промени.

Праханта му вече тлееше, а друго за горене в кабината нямаше.

Ако Уорвия беше тук... Тя щеше да измисли нещо.

Ако Уорвия беше тук... Би й казал, че никога не се е съмнявал в нея. Не избра по своя воля да разкъса връзката им, а се бе поддала на ухаение, гасящо ума и пленяващо душата.

Хм, откога ли чуваше вампирската песен, без да се усети? В здрача се обърна към триъгълно лице, надничащо с копнеж вътре.

Животно! С мозък, наполовина колкото на разумните раси. Ако самката се досетеше за какво служи затворената врата, Тегър можеше да се смята за мъртъв. Знаеше обаче от какво трябва да се страхува повече – от миризмата, която ще го принуди сам да отвори и да изскочи навън. Той кресна отчаяно:

– Шепот!

В първия миг съществото навън се дръпна уплашено, но сякаш му отговори с песента си.

Червенокожият се извъртя на пети и заби с цялата си мощ юмрук в една от малките вратички. Тя изпука и се отвори. Кухината не беше много обширна, но все пак Откри каквото търсеше – дебела книга със сухи листове от леснозапалимо вещество.

Вампирката отскочи, щом пламъкът се разгоря. Всъщност вече бяха две самки и самец, които се крепяха някак над прозрачния мехур и чакаха.

Тегър вдигна усукания запален лист над главата си. Видя, че къса от книга с карти. Имаше кесия, пълна със сух прах, и странно оформен кинжал. Прибра го. Друго не намери.

Затова заблъска с юмрук по-голямата врата, колкото и да го boleше. Накрая я насили.

Само че отворът беше съвсем плитък. Загадъчна гледка – хаос от дребни топчета по стената. Вътрешностите на машина, сътворена от Строителите на градове. Тегър провери дали случайно сребърни нишки не свързват топчетата. Нали те бяха пренасяли силата? Разочарова се, защото нямаше нито една.

Докосна едновременно две топчета с върховете на пръстите си.

Мускулите на ръцете му се сгърчиха и го отхвърлиха право към седалката на отдавна мъртвия пилот. Няколко ужасни мига сякаш бе забравил как се диша.

Това ли изпитва човек, ударен от мълния? Ама че мощ! Спокойно можеше и да го убие...

Смачка още един лист и го запали пред стената с топчетата.

Този път се взря внимателно – между някои от тях минаваха прашни черти. Нещо като че събра отломъците в ума му. Извади парчето плат, което открадна от Валавиргилин. Чудатият кинжал нямаше острие, само плосък край. Отрязва тънка ивица от плата със затъпената си сабя.

Значи трябваше да я нагласи върху следата от прашеца.

Опряха предпазливо ивицата в двата края и се дръпна веднага. Този

път мълнията не го раздруса толкова болезнено.

Уханието... нямаше да издържи цяла вечност, но засега се бореше с вампирката, пееща сякаш в главата му. Озъби се ядно на тварите и насили ума си да работи.

Някаква ръкавица? Опита да държи плата през кърпата си. Безполезно. Хвана кинжала, пусна ивицата и я нагласи полека с края му, за да свърже двете топчета.

Внезапно нещо засия. Не видя какво – светеше навън. Сякаш слънцето се бе прокраднало зад гърбовете на вампирите. Изпицяха и се помъчиха да избягат от светлината. Самките се плъзнаха по наклона, самецът падна от ръба.

Вече нямаше нужда от огън, отразеното сияние му стигаше.

Остави първата ивичка на мястото ѝ. Отрязва друга и започна да опитва с нея. Зъбите го наболяваха от стискането на собствените му челюсти. Чуваше скимтенето си, усещаше как ужасно му се иска да се хвърли през вратата и да последва двете самки в калта. Но си повтаряше: „Уорвия, успех! Пуснах мълниците!“

Защо обаче имаше само светлина?

Може тя да бе онази част от чудесата на Строителите, която се запазва най-дълго. Или пък използва най-малко сила, вече не достигаща за друго... Тегър тутакси се усъмни в подобна догадка. Нали преди малко изпита удара върху себе си? Това беше *моц!* И тя прогонваше вампирите.

Погледът му се спря отново върху голия череп. Промълви на древния пилот:

– Мислиш, че краят ти е бил ужасен? Аз пък преживях ден, какъвто не бих пожелал никому. Твоят страх е секнал след няма и сто издишвания...

Укори се – за пилота падането сигурно е траяло цяла вечност. Дали бе рухнал заедно с цял облак други въздушни возила, докато е крещал за помощ на устройството, предаващо гласа му, но без да дочака отговор? Защото всяка частичка от тази вълшебна товарна машина вече е била тъмна и бездейна...

Аха!

Отново се захвана да мести плъзгачите. Когато с един от тях угаси светлините, върна го където си беше.

Ами да! Всичко е било включено, когато машината е паднала, а пък той ги бе разбутал. Само светлината пусна случайно. Явно бедствието е станало през деня.

Успя да причини глух шум, замириса на изгоряло. Уплаши се да не е повредил нещо.

След това в кабината нахлу хладен вятър, който отнесе вампирското уханье. Главата му се проясни. Изведнъж закрепва тържествуващо.

Притискаше лице към извитите прозорци. Трудно различи вампирите. Светлините бяха от двете страни па прозрачния мехур и хвърляха сенки край затъналата машина. А вампирите предпочитаха тъмнината. Преброи пет, но му се стори, че още два пъти по толкова се спотайват наблизо.

Вече имаше време да си спомни, че е гладен. Околността изглеждаше твърде пуста и гола, едва ли някое животно гнездеше или дълбаеше дупки по тези места. Щеше да почака изгрева на слънцето, за да си налови риба. Вече вярваше, че ще преживее нощта.

Откъде ли идваше тази сила на мълниците? Не му хрумна никакво обяснение.

Отрязва още една ивичка плат и започна да проверява.

ДЕВЕТА ГЛАВА ПОЗНАТИ ЛИЦА

Градът на тъкачите, 2892 г. от н.е.

През „прозореца“, появил се в скалата, Луис се вираше в коравата жена с поизносени дрехи. Тя караше возило с парна тяга надолу по някакъв склон, до нея седеше мъж от нейната раса, а над тях стърчеше дребен червенокож.

– Значи казваш, че записът е отпреди три дни?

– Точно деветдесет часа или три местни денонощия.

– Ако това е Валавиргилин, не изглежда особено добре.

– Както и ти, Луис. Дали не е забравила да си взима лекарството за подмладяване?

Той не обърна внимание на заяждането.

– Остаряла е, да. Единадесет години...

Самият Луис бе прекарал тези години, без да подкрепя организма си с извлека от семената, създадени чрез биоинженерни методи, които биха го предпазили от старостта. А Вала никога не е разполагала с такова средство. Дали тази жена наистина беше Валавиргилин?

Ами да, по дяволите! Защо още се колебаеше? Нали бе правил

ришатра с нея?!

– Е, Луис, това малко променя вероятностите, нали?

– Като гледам, в момента е на десетки хиляди километри вдясно от мястото, където я видях за последен път. Какво ли търси там?

– Доколкото разбирам, организирана е нападение срещу голямо струпване на вампири. Все пак тя е, няма съмнение. Успях ли да ти докажа нещо? Ако имаш възможност да видиш десет здрави хуманоиди, ще ми възразиш, че най-вероятно са десет оцелели срещу хиляда мъртъвци. Ето ти обаче жена, която си познавал преди радиоактивната буря, и отминалото време не ѝ личи.

Луис се понамести на изгладения от водата камък, който си бе избрал за седалка, и зададе въпроса, стоящ на върха на езика му цели единадесет, години.

– Да разбирам ли, че според теб Тила ме е излъгала? Каква е била целта ѝ?

– Опираше се е на твърде оскъдни знания. Със скока в нейния интелект, предизвикан от превръщането ѝ в пазител, е нараснала и самонадеяността. Спомни си, Луис, че тя и без това не се е отличавала с особено здравомислие. Би могла да стигне до същите изводи като мен, ако е разполагала с компютрите ми. Но без тях дори не е била способна да си представи колко точно ще насоча плазмения шнур, който изтръгнахме от слънцето. Разпределях го направо към двигателите за корекция на орбитата по ръба. Плазмата изобщо не засегна по-голямата част от сектора, над който минаваше. А радиацията, от която толкова се стряскаше Тила... е, да, равнището ѝ беше много над обичайния фон.

– Страничната стена... – отнесено промълви Луис. Започваше да вярва на Най-задния.

– Да, страничната стена, разбира се.

– И как според теб са го преживели расите, обитаващи пръскащите планини покрай стената?

– Предполагам, че в участък, заемащ пет процента от нея, съм погубил мнозина.

Десет, може би дори стотина милиона хуманоиди, които Луис Ву не бе виждал никога. Вероятно няколко раси бяха изчезнали.

Въпреки това се насили да каже:

– Най-заден, май ти дължа извинение...

Кукловодът издаде мелодичен звук. Дали не се уверяваше още веднъж, че думите на човека са съхранени в паметта на компютрите му?

После изведнъж заговори за друго:

– Има още нещо. Виждаш ли оня човек на мястото на наблюдателя? От расата на червенокожите пастири е, нали?

– Тъх. Месоядни са и живееха не чак толкова далеч от страничната стена. Страхотни бегачи.

Голямата тровава кола изведнъж се запровира светкавично между огромни камънаци. Кукловодът ускори записа и вече изглеждаше, че воzilото се движи със свръхзвукова скорост; после изчезна.

– За известно време колите станаха недостъпни за устройството – обясни Най-задния. – След петнадесет часа видях ето това...

Дребен червенокож мъж тичаше по речен бряг, привидно с няколко хиляди километра в час.

– Е, не са чак такива бързаци – засмя се Луис.

– Същият ли беше?

– Така нищо не успявам да различа. Пусни го с нормална скорост.

Оказа се, че и при реалната бързина на червенокожия би могъл да завизда всеки олимпийски шампион.

– Ако не се лъжа, същият е!

– Инфрачервено – предупреди кукловодът.

Розова сянка светна в екрана. Бягаше до черна река сред сияещи скали. Появи се ярък зелен курсор и посочи. Понякога за частица от секундата се мяркаше още една сянка – в друг оттенък на розовото. Пастирът поддържаше равномерно темпо. Някакво по-топло тяло се стрелкаше от укритие към укритие, фучеше със смайваща пъргавина между камънаците...

– Забави записа!

Ето, второто същество прекоси вихрено хрусталака и... Къде изчезна? Червенокожите тичаха бързо, но странното създание не изоставаше, като при това през повечето време бягаше на зигзаг.

Луис тъй и не можа да придобие ясна представа за формата му.

– Видяхме как бяха изгорени три кораба на Патриаршията – подхвана Най-задния. – Подозирам, че го стори пазител. Как мислиш, възможно ли е да наблюдаваме друг пазител на този запис?

– Защо да не е мършояд?

Екранът отново показваше бягачия във видимия спектър, записът се ускори. Виждаше се само пастирът. Понякога около него се долавяше неясно движение, очите на червенокожия шареха неуморно.

Нещо изскочи и прегради пътя му. Той мигновено извади сабята си от ножницата...

Картината застина. Курсорът обаче започна да се движи отново.

– Пастир. Вампир. Друго виждаш ли?

– Я пак превключи на инфрачервено! Този път имаше цели пет светеци силуета.

– Да погледнем отново – пастир, вампир. Тези двамата са мършояди.

Луис не се усъмни нито за секунда. Спомняше си добре едрите им източени фигури.

Но петото същество се криеше дори от мършоядите. Различи по-дребна китка без никакви косми... затова пък с видимо издути стави.

Пазител?

– Защо един пазител ще си губи времето да наблюдава това начинание?

– Не ми е известна причината. Гледай нататък.

Ускорен запис. Вампирката падна мъртва. Червенокожият побягна, спря, нагази в реката и тогава изведнъж го наобиколиха още половин дузина вампири. Движенията на всички станаха много мудни. Сабята се завъртя в блестяща дъга... бледа самка се готвеше да се метне върху гърба на пастира... една ръка се вкопчи в глезена ѝ.

Скритото същество беше цялото наплескано с кал. Ръката с издути кокалчета на пръстите само стисна и пусна крака на самката. Тя замахна, но не виждаше противника си. Реши отново да се захване с набелязаната жертва и в същия миг острието я прониза.

– Явно е привърженик на минималната намеса – поклати глава Луис.

Някакво особено шумолене се натрапваше на вниманието му.

– И е много потаен – добави кукловодът.

Червенокожият тичаше по калта, към него се устремяваха още бледи твари... Групата се смали в далечината.

– Пак излязоха от обсега на устройството. Едва не изгубих от поглед и криещия се, а това ме тревожи. Виж.

Камерата отново затърси по реката, улови пръски и бързо проследи неясно движение по склона към сянката.

– Аз не... – промърмори Луис.

– Пускам в инфрачервено – прекъсна го Най-задния. – Въпреки това потайното същество е почти невидимо.

– Естествено. Допреди малко пазителят е бил във водата, телесната му температура е паднала. Но накъде се е втурнал така? Към леговището на вампирите ли?

Кукловодът повтори момента с изкуствено изяснен образ – нещо

изскочи от реката и пробяга по склона с чудновато резки и неравномерни движения. Стоп-кадър: не особено добро изображение, ала силуетът несъмнено беше на хуманоид. Свърна към сянката и се скри в нея.

– Повече не го открих. Очевидно не е вампир. Бди над червенокожия пастир, може би и над спътниците му, но се стреми на всяка цена да остане незабелязан.

С пукот на сухи съчки рибарите и лодкарите се събираха край вира и гледаха ту Луис Ву, ту отворилия се в скалата прозорец, показващ далечни планини, окъпани в дневна светлина.

– Какво друго се случи? – попита човекът.

– През последните три часа – нищо интересно.

– Най-заден, мозъкът ми наистина умира за сън.

– Почакай! Онова същество...

– ... е на тридесет и пет дъгови градуса оттук, иначе казано – на пет и половина светлинни минути. С нищо няма да ти навреди засега. Прав си, обаче – пазител е.

– Луис, трябва да приемеш медицинската помощ, която ти предлагам.

– Нищо не можеш да ми предложиш. Забрави ли, че беше сложил автолечителя в совалката?

– Роботизираната кухня в помещението за екипажа също има медицински програми. Ще те снабди с лекарство за подмладяване.

– То не подобрява здравето. Само спира старостта.

– Ти да не си...

– Не съм болен. Но нали на хората им се случва да се разболеят? А аз помня добре защо в момента не разполагам с изправен автолечител. Двамата с Кхмий не дойдохме съвсем доброволно с теб. И ти си се опасявал да не откажем да обикаляме със совалката. Затова си поставил там автолечителя. Обаче Тила го изпържи накрая.

– Ами...

– Остави екрана активиран. Не искам никой тук да си помисли, че крием нещо.

Луис стана и му обърна гръб.

– Омръзна ми да не ме изслушваш докрай! Човекът направи още две крачки по инерция. Все пак единадесет години инат не бяха за пре-небрегване, а никак не му се искаше да се извини... Просто се върна и седна на камъка.

– Казвай.

– Имам и свои медицински системи.

– Все едно не знаех! – *Кой би се усъмнил, че един кукловод непременно ще се погрижи да бъде опазен от болести или злополуки?* – Настроени обаче за твоята обмяна на веществата. Каква полза от тях за...

– Луис, технологията е създадена в човешките светове! Купихме я от кзинтски пазител на реда на планетата Фафнир. Доколкото успяхме да проучим, тя е резултат от експерименти на земната полиция преди около два века. Била е открадната. Възстановява направо клетките чрез нанотехнологии. Известно ни е, че втори екземпляр от машината не е бил създаден. Приспособил съм я да лекува и кукловоди, и хора, и кзинти.

Луис вече се смееше неудържимо.

– Ех, че предвидливост!

Повечето машини в „Иглата“ бяха продукт на човешката цивилизация, а останалите – скрити много старателно. Най-задния нямаше да си навлече обвинения от Флота на световете, ако го бяха заловили, докато се опитваше да отвлече екипажа си.

– Жалко, че едва ли ще видя това приказно устройство...

– Мога да го преместя в помещението на екипажа. Луис усети как студът се плъзна нагоре по гръбнака му, сякаш потапяше тялото си в реката.

– Не говориш сериозно, а аз съм твърде уморен, за да умувам над всяка твоя дума. Лека нощ, Най-заден.

Остави купчината си товарни дискове до дома за гости. Щом стъпи, запукаха клонки. Загледа се в нощта и тихо рече:

– Когато си готов да се срещнем, ще се радвам да си поприказваме. И отсега се хващам на бас, че ти също носиш бродирана препаска!

Мракът нямаше отговор на думите му. Саур изобщо не помръдна, когато Луис пропълзя до нея. Заспа веднага.

ДЕСЕТА ГЛАВА УЛИЦА ОТ СЪПЛАЛА

Дъх на гнило я изтръгна рязко от сънищата ѝ. Опомни се окончателно, щом пръсти с остри нокти я стиснаха за лакътя. Вала седна и

изпищя задавено. Арфиста се дръпна от цевта на пистолета, а тя го позна на време, за да не натисне спусъка.

– Валавиргилин, ела да видиш нещо.

Флуп...

– Нападат ли ни?

– Досега щеше да си усетила уханието на вампирите. Изненадан съм, че още не са ни навестили. Вероятно защото има какво друго да им отвлича вниманието.

Тя се измъкна и застана на страничната стъпенка.

Дъждът падаше на тежки капки. Навесът я предпазваше отчасти, но пък видимостта беше лоша. В посоката срещу въртенето и наляво се виеха мълнии. Натам беше вампирското леговище. Но имаше и друга светлина по-близо до реката – устойчива и бяла.

Нима Тегър бе запалил огън, макар да знаеше колко е опасно? Пламъците обаче нямаше да излъчват това нетрепкащо сияние, нито пък сяха да имат такъв цвят.

Тъжната флейта седеше на скалата над тях и бдеше. Арфиста помоли:

– Ще събудиш ли Уорвия?

– Ей сега.

Вала се вмъкна обратно в товарния корпус. Нямаше смисъл да вдига от сън всички, но Уорвия вероятно би различила подробности, а и може би щеше да познае по нещо дали Тегър е запалил онази светлина.

– Уорвия?

– Будна съм.

– Ела да погледнеш.

Дъждът ту плющеше, ту спираше, размятан от вятъра. Успяха да различат, че сиянието идва не от една точка, а от наклонена черта.

Примига и пак светна. Уорвия промърмори:

– Тегър обича да пипа и да опитва.

– Сигурна ли си, че е той?

– Откъде да знам? – сопна се червенокожата.

Взираха се напрегнато, след малко Арфиста подхвърли:

– Светлината би държала настрани вампирите, стига да е достатъчно силна.

Уорвия се бе подпряла на скалата. Спеше.

– Събуди ме, ако забележиш някаква промяна – каза Вала. – Ще остана навън, но имам нужда от одеяло.

Понечи да влезе в товарния корпус, за да вземе две – едно за себе

си и едно за червенокожата.

Сиянието затрептя отново. Тя се обърна да види какво става.

Много ярка точка се отдели от наклонената черта и се понесе право нагоре.

Товарната платформа се тресеше, сякаш всеки миг щеше да се пръсне на парчета. Тегър се бе вкопчил в креслото, както би притиснал Уорвия към себе си. Дали можеше да освободи едната си ръка, за да махне ивичката черна тъкан?

Това ли искаше? Друсането нямаше да го убие, в края на краищата, само зъбите му тракаха.

Каква ли беше причината? Полуразпаднал се двигател? Или пък си е в пълна изправност и само върши онова, за което е подадена команда – опитва се да издигне товарната платформа заедно с речното корито, в което е затънала?

Докато умът му прехвърляше догадките, пръстите местеха усърдно плъзгачите.

Флуп! Пак угаси светлината. Този нищо не прави, следващият също... Аха, с тоя се спира вятърът. Пусна го пак. Един от плъзгачите предизвика зловещо стържене някъде долу, но без да причини видими щети.

Нещо се подаваше от сенчестата ниша, където отдавна мъртвият пилот трябваше да си пъха коленете. Голям лост с раздвоена дръжка накрая... само че ръката на Тегър изобщо не успяваше да го помръдне.

Стисна зъби, обви креслото с крака, стисна дръжката с двете си ръце и дръпна яростно.

Никакъв резултат. Добре де... Този път бутна напред.

И завъртя.

Лостът като че по своя воля се изтръгна от пръстите му, а челото му се удари болезнено в таблото с плъзгачите. Мощен тласък го запрати към небето.

„Ивичата! Махни я веднага!...“ Не смееше обаче да се пусне от креслото и след малко се поздравя, че не стори някоя глупост. Колкото и тъмна да беше нощта, виждаше как реката се смалвява под него. Ако паднеше от такава височина, нямаше дори нищожен шанс за оцеляване.

Кабината се завъртя и Тегър зърна полупогънатата в калта квадратна плоча с дупка в единия край. Бе отделил прозрачния мехур, откъдето се управляваше товарната платформа.

После усети с вътрешностите си, че пада. Скоро обаче кабината се ускори на трийсетина човешки ръста над равнината. И се понесе право към въздушния град.

Трябваше да има все някакъв начин да я управлява...

Но можеше ли да има пълно доверие на Шепот?

Странният глас го отведе до товарната платформа, подсказа му да вземе от тънката черна тъкан на Валавиргилин. А какво ли щеше да стои Шепот, ако не бе успял да го подтикне към такива постъпки? Сега тази част от повредената машина се бе насочила към въздушния си пристан.

Червенокожият не се съмняваше, че именно намеците на другия го бяха насочили натам. Да му се довери означаваше да остави нещата да се случват. Само че не знаеше що за същество се крие зад потайния глас и към какво всъщност се стреми...

Дъждовните струи по извитите прозорци му пречеха да се ориентира. В проблясъците на мълниите и отраженията от Дъгата забеляза, че доближава плоско тъмно туловище... и изведнъж се озова наред с облак кряскащи птици.

Дали вампирите можеха да летят? Но дори в мократа тъма позна тварите наоколо – синьоперести грабливци, почти същите като в земите на неговото племе. Крилето им бяха по-дълги от разперените му ръце. Птиците се рееха умело по въздушните течения. И бяха месоядни – случваше се, макар и рядко, да отнесат някое дете от племената на пастирите. За пръв път обаче виждаше толкова многобройно ято.

Не би успял да се провре през гъмжилото, дори ако знаеше как да управлява машината. Не отдели ръцете си от облегалката на креслото.

Крилатите твари се отдръпнаха и образуваха кръг около кабината. – Която пък бе застинала неподвижно във въздуха.

Макар да беше жител на равнините, Тегър веднъж пътува дълго на шлеп, за да размени стоки с друго племе. Познаваше предназначението на пристаните. Сега висеше на около три разкрача от ръба на въздушен док. Явно летящите машини са се опирали в него, а с висящите над ръба въжета са ги привързвали към пристана. Товарите трябва да са били в онези грамадни здания зад огромните врати...

Птиците губеха интерес към хвъркатото съоръжение и се връщаха по гнездата си. Грабливците и без това спяха нощем.

Само че вратата на прозрачния мехур не беше завъртяна към дока. Нямаше ли поне начин да обърне кабината? Ако поразмести нещо... Не му се рискуваше на такава височина.

А какво ли *трябваше* да се случи сега? Може би устройствата в кабината очакваха сигнал от града, за да довършат кацането. Или пък изпращаха свое съобщение, за да се премести някое въже с кука и да издърпа машината? Не, това нямаше да стане, защото и машинариите в пристана бяха мъртви като всички подобни творения още от Падането на градовете.

Вратата висеше хлабаво, както я бе заварил Тегър.

Торбата. Сабята.

Той отвори, стъпи на ръба, после се покатери върху несигурната опора, която все пак издържа тежестта му. Оттам скочи върху покрива на мехура и се притисна о него с разперени ръце и крака. Птиците отново закръжиха по-наблизо – оглеждаха го.

Тегър запълзя напред по извивката на кабината. Още малко... Сега на длани и колене, със свити крака. Вече се плъзга! Отново скок...

Плюсна по корем, удари си брадичката, зарита с крака във въздуха и се издърпа върху пристана, чиято повърхност напомняше меко дърво.

Щеше да полежи, докато си поеме дъх, но птиците се спускаха към него. Превъртя се, скочи и извади сабята си от ножницата. Зачака. Щом първата го доближи достатъчно, той замахна.

* * *

– Трябва да е намерил някоя стара въздушна кола на Строителите. Накарал я е да проработи. И вече е горе.

Уорвия се бе вторачила без да мигне в точката, грееща в края на въздушния завод.

Вала още не беше готова да сподели нейната увереност.

– Какво виждаш?

– Светлината ми пречи. Там кръжи ято от едри птици. Май го видях да скача!...

Ярката точка пропадна, ускори се, блесна ослепително и изчезна.

– Скочи в града – повтори убедено Уорвия. – Вала, ще се строполя от умора. През деня мога да разгледам по-добре и да ти опиша всичко.

– В състояние ли сме да направим нещо?

– Бих направила и невъзможното, за да отида при него!

Над тях Тъжната флейта поклати глава.

– Най-добре е да почакаме. Наоколо няма по-сигурно място за колите, а и изгледът оттук е превъзходен. Ще се окопаем, ще наблюдаваме и ще решим какво да предприемем.

Грабливците предпочитаха да улавят жертвите си живи, но не се гнусяха и от мърша. Затова месото им имаше отвратителен вкус.

Все пак Тегър се почувства много по-добре, след като разкъса и погълна птицата. Ето, отърва се от глада, ако можеше сега да разпръсне по някакъв начин и влудяващото ухание на десет хиляди вампири, а и да намери равно местенце, за да си почине... На такава височина вятърът беше доста студен. Той извади наметалото от торбата си и го нахлузи през глава.

Студът, негодите, тревогите на един кошмарен ден започнаха да потъват дълбоко в душата му. Но пък сънят прие образа на вампир, впил зъби в гърлото. Не би дръзнал да заспи на открито. Заозърта се, натежал от умора и уплаха.

Великанската врата на онзи куб за съхраняване на разни неща сигурно беше твърде тежка, за да я помръдне.

Строителите също не са били толкова могъщи люде...

Свърна зад ъгъла и както очакваше, намери друг отвор, съразмерен с неговия ръст.

Подритна вратата и тя се заклати на пантите си. Вмъкна се в тъмнината, заопипва, откри нещо податливо и гъвкаво, върху което се покатери и заспа.

Вкопчваше се в унеса, боеше се от онова, което паметта щеше да му натрапи. Спомените обаче нахлуха, колкото и да бягаше от тях. След миг се ококори от пробягващата по клепащите му светлина.

През вратата с разбита ключалка, клатена от вятъра, проникваха слънчеви лъчи. Острият им блясък избледня, докато той се смъкваше от купчината бали, лъхаци на вехти растения. Предположи, че е трябвало да ги превърнат във влакна за платове. Храните щяха да смърдят далеч по-зле.

Излезе навън.

Накъсани и променливи облачни фигури минаваха мудно над главата му. Понякога отвесни колони светлина огряваха пристана. Тегър не видя нито един грабливец, докато не припъзля към ръба, за да надникне надолу.

Мехурът с извити прозорци, пренесъл го тук, лежеше разбит на земята. Нямахме как градът да се напусне по този начин... но и без това намеренията му бяха съвсем други.

Безброй птици кръжаха с разперени криле и начесто се спускаха да грабнат... какво? Щом се въдеха в такова множество тук, значи намираха изобилна плячка. Може би и други твари се хранеха с измуканите трупове, захвърляни от вампирите.

Въпреки всичко не му се вярваше още някое същество освен птиците да се е заселило във въздушния град.

О, я почакай... На отвесната външна страна на дока имаше паяжина, обърната надясно. Наведе се, с риск за живота си, да я разгледа по-добре.

Когато слънцето огрееше по-силно нишките, те хвърляха бронзови отблясъци, но иначе едва-едва се забелязваха. Не можеше да прецени на око размерите на паяжината заради странния начин, по който тя се делеше на все по-дребни частички в краищата. На ширина май достигаше ръста на тревопасен великан. А неподвижната черна точка в средата може би беше съществото, изплело самата паяжина. Дали е умряло от глад?

Изобщо не забелязваше други насекоми, грабливците вероятно ги бяха изстребили отдавна. Вече се питаше как той самият ще се спасява от гладната смърт. Явно не разполагаше с много време. Това обаче си го знаеше и преди!

Творението, което мислено наричаше „град“, му беше чуждо и непознато в почти всяка своя подробност. Не знаеше всъщност какво представлява видяното. Начупените несиметрични постройките постепенно се издигаха към центъра, където над всичко стърчеше отвесна тръба.

Тегър затича.

И внезапно страхът му изчезна. Така щеше да разглежда по-бързо, без да се помайва. Отначало пристанът беше широк осем човешки ръста, после се стесни до два, но продължаваше. Вече не беше док, а само ръб.

Обиколната улица... Край нея се редяха градежи. Някои имаха врати. Тук-там между грамадите се провираха тесни улички. Имаше и някакви закръглени здания без отвори, по които бяха прикачени стълбички за катерене чак до плоските им покриви.

Отново заваля. Трябваше да внимава повече как и къде стъпва, но повърхността под краката му оставаше грапава, а водата се стичаше в канавка по вътрешната страна на Обиколната улица.

Тъкмо се сгряваше приятно от тичането и зърна нещо ново – широк

път, преминаващ в стъпала, а от двете му страни...

Спря и поумува. Жилища? Познаваше огромните палатки на великаните, племето на Гинджерофър пък правеше по-малки. Бе виждал и постоянните домове на раси, склонни към уседнал живот. Но досега не се беше натъквал на такива весело нашарени кубове. Все пак реши, че са къщи – с врати според човешкия ръст, със засадени наоколо дървета.

И с прозорци...

После! Продължи на бегом обиколката си.

Нататък нямаше повече къщи. Затова пък попадна на истинско изобилие от колосални форми – правоъгълни или като разкривени яйца, цели гори от тръби, плоски, чудновато извити метални мрежи. Не откриваше смисъла или предназначението на почти нищо от видяното. Важно обаче беше да добие представа какво има тук. Дреболиите щеше да остави за по-късно.

Бе насочил вниманието си само към града, почти не поглеждаше към ландшафта долу. Но по едно време реката отново се откри пред него, а върху редица от зъбати скали...

Колите!

Доколкото му беше известно, никоя раса не можеше да се сравни по остротата на зрението си с червенокожите пастири; не би сбъркал природна форма с тромавите очертания на возилата. Значи върху онзи хълм беше малкият керван на Валавиргилин.

Повечето хора в момента май се бяха разпръснали. Дълго не забелязваше признаци на живот, после една-две точки се изправиха, сякаш да се протегнат. Часови измежду великаните? Тегър пристъпи към ръба и размаха ръце, като че се опитваше да литне.

Дали щяха да го забележат?

Не и тук, както бе застанал пред объркващите окоото творения на Строителите. Но ако зад него е само небето...

Имаше време и за това. Колите нямаше да изчезнат изведнъж.

Не е много лесно да се натъкнеш на изненада, когато всичко наоколо ти е непознато.

Обиколната улица отново се разширяваше. Далеч напред видя вратата, която бе отворил с ритник снощи. А тук, в левия край на дока, имаше друга улица, отклоняваща се навътре под прав ъгъл. Тъмна, широка поне осем човешки ръста, спускаща се стръмно надолу, докато всичко останало се издигаше полека към средата на града.

Свърна по нея.

Тичаше в мрак.

И скоро забави крачките си. Вонята би накарала всекиго да се замисли. Миризма на смърт и разложение, а в нея се вплиташе и нещо познато, нещо много опасно! Вече виждаше по-добре в тъмното. Улицата завиваше надясно и слизаше все по-надолу...

Върна се обратно с цялата бързина, на която беше способен.

Онова, дете бе сметнал за спирална стълба вечерта, се оказа неочаквано широко. По него спокойно можеха да минат едновременно четири коли. За вампирите това сигурно беше пътят към града.

Тегър се озърна към тъмата. Знаеше, че ще трябва да проникне там. И да чака, докато очите му се нагодят. За да се взре в Здрачното леговище и да срещне погледите на тварите в него.

Не, още не! Отново затича.

Пристан и складове... великански сребристи съдове, вероятно за течности. Ето, тук слънцето се отразяваше от прозорци. Къси улици и широки стъпала, отклоняващи се в различни посоки към къщите, редящи се една над друга, издигащи се към нещо като гигантска очна ябълка.

Отново се бе озовал на Улицата от стъпала. Тръгна по нея.

Между домовете и около тях имаше ивици и парчета земя. Почти по цялата дължина широкият участък от пръст, започващ пред входа, се превръщаше в покрив на долната къща.

Някои от парчетата представляваха подгизнала кал, други бяха смити от дъждовете. На места се поклащаше избуяла трева, другаде нямаше нищо. Мъртви, паднали дървета, но и живи – обсипани с плод. Криволичещи клони, натезжали от зрели подобия на круши или ябълки, се спускаха от най-горната къща почти до Обиколната улица. Отначало му се стори, че всички дървета са посадени. После обаче видя, че горните две са изсъхнали от старост, а долните са започнали да дават плод наскоро. Представи си как хиляди меки топки са се търкаляли през стотиците фалани и са засели целия склон.

Попадна на прозорец – плосък, голям колкото тревната постеля на Търл. Впечатляващо... Повърхността му изглеждаше мътна. Тегър надникна, но вътре беше тъмно.

Нататък едно огромно дърво бе напукало стената с корените си. И тази къща имаше голям прозорец, обърнат към някогашната градинка.

Тегър взе спечена буца пръст и замахна. Не прозорецът, а пръстта се натроши в ръката му.

Ами пролуката в стената? Дали ще успее да се пъкне през нея?

Да, успя!

* * *

Беше просторно според неговите представи, несравнимо по-широко от палатките в племената на червенокожите. Очевидно и обитателите са били по-едри от него, макар и не колкото тревопасните великани. Опита да седне на някакъв стол; краката му не опираха в пода.

Намери овално легло. И пет скелета в него три на възрастни хуманоиди, два детски. Наглед се бяха простили мирно със света. Но друг детски скелет беше проснат пред една врата.

А зад нея също надничаше мракът.

Усука разпадащите се в ръцете му завивки и си направи факел, после предпазливо пристъпи. Никакви прозорци. Мебели... или устройства за управление? Лостчета, които се местеха във всички посоки над чучури, излизаци от стената. Два от чучурите бяха над голям продълговат съд с отточна дупка в дъното. Ами да, водни кранове, отдавна пресъхнали.

Продължи търсенето.

Още една стая без прозорци. И скелет на възрастен, паднал до плитка ниша с десетки копчета. Много приличаха на онези в кабината на товарната платформа.

Тегър свали торбата от гърба си. Кърпата. Ножът с тъпия връх. Вече нарязаните ивици от плата на Вала. Започна да ги наглася между копчетата.

Нищо, нищо, нищо... после – чудо!

Светлина. Една точка в тавана сияеше толкова силно, че го заболяха очите. Излезе от стаята.

Къщата беше осветена навсякъде. Реши да я остави така. С огромна изненада откри, че силата в машините на града е все още жива. Откъде се взимаше? От гръмотевичните бури ли? Нали всъщност представляваше насочвани по желание мълнии...

Вървеше забързано край къщите, бегло надничайки през прозорци-те. Често виждаше скелети. Навън обаче не забеляза никакви човешки останки. Птиците отдавна се бяха погрижили за месото, а костите –

разпръснали.

Намираше различни жилави треви, поникнали в пръстта. С някои от тях явно можеха да се хранят хуманоиди. Имаше и твърде чудати растения, засадени изглежда само за украса. Ами това с широките лилави листа?...

Разкопа около стъблото, дръпна силно и извади едри грудки. Земеделците по устието на Облачната река ги ядяха сварени.

Значи тези парчета земя представляваха миниатюрни стопанства!

Тегър се настани със скръстени крака в края на един покрит с пръст покрив, уви се в наметалото и се остави дъждът да го мокри, сякаш е недушевена част от околността.

Вече никой не обработваше малките градинки. Нямаше подредени, грижливо поддържани лехи. Струваше му се доста вероятно да са изоставени още от Падането на градовете. Не беше ли обаче твърде странно, че обитателите на това място са засявали площи, всяка от които не би изхранила дори един смиргп?

Тази тяхна приумица му се стори особено любопитна. Слава богу, никакви досадни животинки не се опитаха да похапнат от него през нощта. Може би все пак тук живееха само грабливците, които си намираха храна долу? Но ако във въздушния град бе възникнала някаква хранителна пирамида, тя естествено започваше от растенията...

Значи трябваше да е нашрек, все едно е излязъл на лов.

Какво още не биваше да пропуска?

На две тесни ивици бяха израснали лози, буквално разкъсали къщата зад гърба му. Прозорците бяха разкривени. Виждаше съсипаните от дъжда мебели.

Ама че жилища! Плоски повърхности, прави ъгли. Но в горния край на Улицата от стъпала се възвисяваше купол от вещество като това на прозорците, по-голям от три къщи, струпани накуп. Щом го видя, Тегър мислено го оприличи на очна ябълка, защото куполът отразяваше белите облаци. Всъщност нямаше собствен цвят. А тръбата, увенчала града, се издигаше още по-нависоко.

Вече навлизаше сред горните редици домове – по-просторни и с най-обширни градинки. Явно Строителите на градове са ценили прекрасния изглед...

Застана на нов ръб. Празното място под него представляваше почти правилен квадрат. В средата имаше вдлъбнатина, оформена като закръглената раковина на мида. По ъглите някога са били засадени четири дървета, но дъждът бе прокопал улеи в пръстта и от едното рухнало

дърво стърчаха само корените.

На Тегър този басейн му хареса. Сякаш бе попаднал в крайбрежна пещера на някой от Скупчените острови. Загладеното дъно от непознато вещество синееше, имаше стълбички за по-удобно слизване. Дори и водопад – чучур със силна струя сред струпани скали в единия край. Водата от чучура и от дъждовете се оттичаше в дупка на дъното.

Веднага позна, че на пръстта в басейна не ѝ е тук мястото. Твърде малко беше, за да е сипана нарочно. Въпреки това някои по-жилави растения се бяха вкоренили и напукваха упорито синьото дъно.

Място за плуване. Защо ли им е било potrebno? Стълбичка за влизане и излизане. Дали защото иначе някой би могъл да се удави? Или самите Строители на градове са обичали да плуват, или пък понякога са им гостували речни хора...

Но защо бяха го оставили празен, след като веднъж са го направили?

Нищо не помръдваше сред редките туфи трева. Тегър си каза, че най-доброто време за лов е по здрач. Смяната на деня и нощта беше момент на трескаво оживление за тварите, свикнали да се изплъзват на кръвожадните хищници. Надяваше се да подгони нещо и да го приклези в басейна.

А дотогава... Скочи в тревата по страните на квадрата и слезе в сияня вдлъбнатина.

Каналът беше наполовина задръстен от кал. Но кръглата решетка се виждаше.

Под нея имаше гърло на тръба. И също така кръгъл капак с ширина колкото разперените пръсти на едната му ръка. Завърташе се на малка ос, а към него беше прикачена ръждясала верига. Тегър се обърна – би трябвало краят ѝ да е отвъд ръба на басейна. Така човек, решил да отвори пътя на водата, само е дърпал капака, оставайки сух.

Опита се да го затвори. Не поддаваше. Налегна го с цялата си тежест и прогнилата тънка ос се пречупи. Той нагласи похлупака върху решетката. Водата не можеше да го отмести. Гледаше как басейнът започва да се пълни.

ЕДИНАДЕСЕТА ГЛАВА СТРАЖА

Градът на тъкачите, 2892 г. от н.е.

Дневната светлина играеше по клепачите му. Луис понечи да се обърне, но се спря. Щеше да я събуди.

Паметта му полека се наместваше. *Саур. Тъкачите. Долината на река Шенти. Най-задния, вампирите, расите, обединили се да ги изтребват, криещ се пазител...*

Тя се завъртя в ръцете му. Златисто-сребриста козина, тънки устни. Гърдите ѝ бяха почти плоски, зърната – щръкнали през козината. Саур се разбуди в миг. Заради голите черни клепачи кафявите ѝ очи изглеждаха огромни.

Взря се в него, за да се убеди, че и той не спи. После... Не бе попитал предишния ден, защото се досети – утрото беше най-доброто време за ришатра при тъкачите. А той имаше нужда от това, и то до болка.

Тя обаче почувства, че нещо не е наред. Отдръпна полека главата си, за да го погледне в очите.

– Да не си много гладен след зазоряване?

– Понякога.

– Угнетен и разтревожен си.

– Вярно е. Извинявай.

Саур почака, но когато Луис не добави нищо, го попита:

– Днес ще ни учиш ли?

– Трябва да потърся растения, с които мога да се храня. Моята раса е всеядна. Червата ни имат нужда от груби влакна. Нали по-големите деца ще излязат на лов?...

– Да. И ние ще тръгнем с тях. От теб в гората ще научат повече, отколкото от мен тук. Вземи. Това щеше да е подаръкът ти на сбогуване, но мисля, че ще ти е от полза още сега.

Издърпа от ъгъла някаква вещ с ремъци. Луис я изнесе на слънце, за да ѝ се полюбува. Сложно, прелестно вземо. Скъпоценен дар – раница, направена и украсена от тъкачите!

В угасналите въглени намери остатъци от снощната риба, грижливо увити в листа. Тази закуска го засити приятно.

Отиде навреме при Саур, която се опитваше да събере и поведе в една посока двайсетина деца, докато ги наставляваше за растенията, гъбите, животните и техните следи.

Вчера бе забелязал месести листа с формата на острие, растящи на лилави стъбла между корените на дърветата. И надолу по течението

имаше почти същите, бяха годни за ядене.

Обикновено хората от всеядни раси, попаднали в непознати земи, наблюдаваха с какво се хранят местните жители и опитваха всичко, което сметнат за безопасно. Но нямаше как да си помогне с наблюдения сред хуманоиди, които не хапваха друго освен месо.

Пък и не би му се наложило да дели с тях каквото намери. Отровеше ли се, щеше да разчита на медицинския комплект. Ще опитва растенията едно по едно и ще следи състоянието си. Ако някое се окаже умерено вредно, може би пак би го ял по принуда, за да осигури на тялото си целулоза, калий или още някой микроелемент, липсващ в останалата храна.

Децата го гледаха с любопитство, докато отхапваше, дъвчеше, изхвърляше или прибираше находката в раницата си. Саур се стараше да му помогне. Посочи му една отровна увивна лоза, преди да си е навлякъл бея с нея, после сини ягоди, които птиците много обичали. Бяха безвредни и имаха чудесен вкус на сладък лимон. Но гъбите колкото чинии за супа съдържаха силен алерген...

Стигнаха до езерцето малко преди децата. Саур докосна рамото му и го спря за миг. Водата беше спокойна. Коленете и гърбът на Луис нададоха безмълвен вопъл, когато приклекна.

Косата му... За пръв път в живота си я виждаше прошарена. И тази плетеница от бръчки около очите... Взираше се в белезите на възрастта.

Прониза го кисело съжаление. „Защо не се бях маскирал така, когато навършвах двеста години! Всички на купона щяха да се побъркат!“

Саур му се ухили лукаво.

– Да не се надяваше, че Стрил ще те навести в къщата?

Луис я зяпна, после избухна в искрен смях. Жената виждаше не неговата старост, а своята! Не се наложи да ѝ отговори – децата пак се скупчиха около тях.

Искаше непременно да узнае нещо и можеше да постигне целта си най-лесно, като на свой ред поучава. Избра си едно момче с русолява козина, което се опитваше да привлече вниманието на Стрил с майсторското хвърляне на мрежата си.

– Паралд, знаеш ли, че някога всички хора са били еднакви?

Бяха чували за това, но се колебаеха между доверчивостта и съмнението си.

Той започна да рисува с клечка по пръстата: *хомо хабилис* в

естествена големина. Опита се да постигне по-пълна прилика.

– Ето ви един пак-размножител. Нашите предтечи са живели на планета, подобна на моята – кълбо, обикалящо около светилото си, но много по-близо до центъра на звездната спирала. – Изобрази галактиката със спиралните ѝ ръкави. – Ние сме тук. А паките са били там. – Не можеше да им нарисова тяхната планета. Никой не бе я виждал. – Там е виреело едно растение, наречено „дърво на живота“.

Зае се да промени своя *хомо хабилис* – направи главата му издута и уродлива, уголеми като топки всичките стави, надраска бръчки и гънки по кожата, а челюстите превърна в тъпа човка от сраснала се кост.

– И вие постепенно израствате от деца в зрели хора – каза на заобиколилите го. – Когато всички са били еднакви, още преди да бъде създаден Пръстенев свят, е имало деца, възрастни, които зачевали още деца, и трета разновидност, чиято задача е била да ги пази. Тогава възрастните не са били разумни. Щом някой натрупвал години, хапвал от дървото на живота...

– Тя хапвала – поправи го засменият Паралд.

Ясно, тук основният род в езика беше женският.

– След това заспивала – продължи невъзмутимо Луис – и се променяла в съня си като пеперудите. Лишавала се от своя пол. При пазителите мъжете и жените не се различават по нищо. Втвърдените челюсти замествали изпадалите зъби, черепната кутия се разширявала, ставите се раздували, за да дадат по-добра опора на мускулите, кожата се превръщала в труднопробиваема броня. След преобразяването тази разновидност ставала по-схватлива и силна, интересувало я единствено оцеляването на нейните деца. Пазителите се впусkali в ужасни войни помежду си, за да осигурят надмощие на чедата си.

– Защо това не ни сполетява? – попита Стрил.

– Необходим е елемент, който почти не се намира в почвата по Дъгата. Вирусът, превръщаш размножителите в пазители, не може да живее без него. Но в една дълбока пещера под остров в Големия океан още има дърво на живота с вируси в корените си. Най-страшното свойство на пазителката е, че тя е готова на всичко в грижите за сродните ѝ размножители. Който и да е построил Пръстенев свят, не е забравил да скрие добре дървото на живота, за да е недостъпно. То расте на изкуствена светлина в големи кухни под Картата на Марс. Но някой все пак се е добрал до него...

– Значи от това се плаши Живеещият в паяжината! – подвикна Паралд.

– Правилно. Той си мисли, че е открил един пазител в другия Голям океан, още един далеч срещу посоката на въртене по Дъгата, а може би и неколцина, които вършат някаква работа по страничните стени. Живеещият в паяжината няма родство с пазителите от която и да е човешка раса. Те ще го сметнат за свой враг, водени от инстинктите си. В момента обаче той владее антиметеоритната защита в Ремонтния център. С нея може да изпепели каквото си поиска, където и да е по Дъгата. Е, добре, тогава от кого трябва да се боим ние? От Живеещия в паяжината или от пазителите?

Децата потръпваха, кискаха се, започнаха да обсъждат шумно разказа му.

Луис ги слушаше и се учеше. Те знаеха за паките. Воините обаче бяха само мъгла за тях, макар и в образа на броня с формата на пазител. Май всички хуманоидни раси познаваха този образ – като герой или чудовище.

След разгорещен спор децата като че заеха страната на Най-задния. Странните чужди същества не съперничеха на хората, не ги ограбваха, не ги насилваха. А кой можеше да им бъде по-чужд от Живеещия в паяжината? След малко всички се завтекоха да се къпят в езерото.

Луис се сети за още едно кореноплодно растение, подобно на цвеклото, и започна да копае. Саур го позяпа и попита:

– Е, Луийву, намери ли с какво да се нахраниш?

– Така ми се струва. Но няма опасност да затлъстея.

– А радваш ли се, че дойде при нас?

– О, да – отвърна той разсеяно.

Премисляше едно решение, което бе взел преди единадесет години.

– И все пак ти се искаше да си със Стрил.

Луис въздъхна. Би било голямо удоволствие да има Стрил в постелята си, но и забавлението, което му предложи Саур – с четиридесетгодишната си зрялост – при неговата възраст се доближаваше до границата на блудство с малолетни.

– Стрил е прекрасна – призна той. – Но ако тя бе останала с мен през нощта, нямаше да се зарадвам. Познавам богатството на расите, които навещавам, по дошлите при мен жени. Аз сега съм най-важният тук, независимо колко ценен съм за вас.

– Много!

– ... и ти заяви правото си над мен. Но когато някой народ гладува,

тормозят го хищници или воюва с друга раса, хората се опитват да познаят какво бих искал аз. Намирам някоя ослепителна млада красавица в леглото си и разбирам, че има проблем за решаване.

Бе дал два от дисковете си на крайбрежно племе, което имаше отчаяна нужда от превоз на тежки товари. Не смяташе да споделя подробности със Саур, затова каза само:

– Знанието е като ришатра. Имаш го, даваш го и не го губиш. Понякога обаче ми се налага да се разделям и с някои от инструментите си.

– От какво си настръхнал тази сутрин? Заради пазителите ли е?

Луис пусна поредния корен в раницата си. Станаха четири.

– Какво знаеш за тях?

– Слушам приказки от дете. В приказките те са герои, ала в края на времето разрушават Дъгата и целия свят. Двамата с Кидала вече не разказваме тези легенди на децата.

– Да, понякога са герои – съгласи се Луис. – Онези по страничните стени възстановяват двигателите, които задържат Дъгата на мястото й. Други унищожават нашественици. Но могат да бъдат и ужасна напаст. Живеещият в паяжината има едни записи и ако може да им се вярва, тъкмо пазители са изстребили всичко живо на една от нашите планети. Бедствието се случило по време на някаква тяхна война за повече територии, където да заселят своите размножителни.

– А ти вярваш ли на записите му?

– Те са пълни и подробни.

– Ще поплуваме ли?

Към средата на следобед момчетата повалиха местна разновидност на дребна антилопа. Отрязаха и издялкаха прът, на който я понесоха. Луис водеше доволната група по обратния път. Беше му донякъде приятно и тук да е най-силният мъж, както често се случваше. Хуманоидите на Пръстенов свят обикновено бяха по-дребни от него.

Рибарите си бяха тръгнали, корабът обаче още чакаше до пристана. Лодкарите бяха уловили няколко риби, огънят вече гореше. До здрач и антилопата се опече.

Тази вечер прозорецът в скалата показваше Пръстеновия свят от стена до стена – бяло-синя ивица с черно небе от двете страни.

Тандж! Къде ли бяха безстрашните ловци на вампири?

Луис пхна разнообразните корени да се пекат в края на жаравата. Деца и възрастни изгаряха от нетърпение да му зададат въпросите си.

– Това е Дъгата – обясни им веднага. – Сигурно Живеещият в паяжината оглежда отсрещната ѝ половина. Ей там е светилото, вижда се част от засенчваща плоскост, която го скрива, за да настъпва нощта. Белите петънца са облаци. Не, няма как да забележите движението им. Ако се носеха с такава скорост, вятърът отдавна щеше да е оголил основата на света. Ония блещукащи точки и чертички са морета и реки.

– И звездите показва уголемени – подхвърли старият Кидала. – Каква е онази, дето мърда? Луис, Живеещият в паяжината май се опитва да ти подсказва нещо?

Да, най-ярката звезда се местеше спрямо останалите. Не я изпускаше от поглед. Забави движението си, щом доближи страничната стена. И вече беше върху нея, превръщайки един отрязък в ослепителна синя ивица... после угасна.

Той поклати глава.

– Не ми подсказва, а направо натъртва, че нов нашественик навлиза в Дъгата.

Паралд започна да реже парчетата месо. Подаде първото на Кидала, следващото на Саур и изведнъж около него се струпва тълпа. Уйк предложи на Луис риба, набучена на клечка. Тъкачите и рибарите си взеха храна и тръгнаха между къщите към скалата над вира.

Показвам ти поредното нахлуване в Пръстенов свят. Ела да поговорили В момента не виждаш Валавиргилин нито жива, нито мъртва. Ще трябва сам да ме помолши за това.

Той прие и мръвка от антилопата. Тръгна с Паралд към скалата.

Тъкачите насядаха на поставките за дрехи или по пясъка. Саур му направи място до себе си.

В прозореца на паяжината една засенчваща плоскост закри слънцето. Детайлите станаха по-отчетливи.

Отново ярко сияние върху страничната стена. През следващите минути светещата точка се премести във вътрешността на Дъгата, избледня, разплу се и угасна.

Скучно зрелище, но зрителите гледаха очаровани. Луис се питаше дали тъкачите не започват да се пристрастяват към пасивните развлечения.

Записът се ускоряваше и облаци се местеха вихрено над огромна територия. Дребен полегнал пясъчен часовник ги поглъщаше в двете си широки страни – ураган над дупка от метеорит.

Още по-ускорено – слънчев протуберанс се стрелна край ръба на засенчващата плоскост. По него профуча по-бърза вълна от зелен

блясък и докосна стената, където бе спряла движещата се точка.

Когато и последният резен от светилото се скри над главите им, тъкачите се разотидоха по домовете си. Прозявки прекъсваха оживеното им бърборене. Луис ги наблюдаваше учуден. Те *наистина* не бяха способни да бодърстват нощем!

Преди Най-задния да се разприказва пред малцината останали сънливци, той се върна при огъня и извади два корена от жаравата. Единият се оказа лют, другият обаче не беше никак лош на вкус. Не винаги хапваше толкова добре.

Един от рибарите дойде при него.

– Онези картини са за теб, нали?

Луис се озърна през рамо. В прозореца на скалата вече нищо не светеше.

– Не знам какво да му кажа – вдигна рамене. – Уийк, а с теб говорил ли е?

– Не. Плаша се от него.

Посланието на кукловода беше достатъчно ясно. Термоядрени двигатели за преходи във вътрешността на звездни системи. Поредният натрапник. Земната полиция. Патриаршията и Флотът на световите знаеха за съществуването на Пръстенов свят. Имали са време да подготвят експедиции. Или пък се завръща кораб на Строителите? А може да е някой съвсем нов участник в играта...

Ако нашественикът се движи бавно, антиметеоритната защита няма да реагира. Значи някой съзнателно погубва корабите.

Но унищожителят също имаше проблеми. Най-трудният – скоростта на светлината. Корабът бе кацнал на броени светлинни минути от отсрещния Голям океан, а атаката започна след часове. От слънцето трябваше първо да бъде изтръгнат плазмен шнур, за да се превърне по-късно в свръхпрегрят лазер. Не ставаше мигновено. Жертвата би могла да се изплъзне.

А Най-задния сигурно *жадуваше* да се докопа до непокътнат кораб с хипердвигател!

Тиха музика се носеше откъм далечни дървета. Уийк се бе прибрал на кораба. Луис извади трети корен. Срязва го и надуши миризма като на сладък картоф.

Чудеше се дали не е намерил диво дърво на живота. Все едно. В почвата нямаше достатъчно талий, за да оцелее вирусът, предизвикващ промяната. Пък и горещината би го убила. Луис изяде спокойно корена и тръгна към къщата на Саур.

Приятните звуци се усилиха. Странна музика, сякаш съчетала духов и струнен инструмент. Спря пред входа и се заслуша.

Мелодията секна. Прозвуча глас:

– Няма ли да говориш с Живеещия в паяжината?

– Не и тази нощ.

Луис се огледа. Гласът беше детски, долавяше се и леко фъфлене. Имаше рехава мъглица, но тук нощите по принцип бяха ясни. Все нещо трябваше да забележи.

– Ще се покажеш ли?

Съвсем наблизко иззад нисък храст се надигна кошмарно видение. Сплъстена козина с цвета на нощта покриваше тялото. Големите зъби пресилваха усмивката. Дълги силни ръце, миниатюрна арфа в едната.

Стори му се, че мършоядът е мъжкар, но не можеше да е сигурен заради препаската. Почти нямаше окосмяване по лицето.

– Хубава препаска имаш – подхвърли Луис.

– И твоята раница е красива. По цялата долина на Шенти ценят изделията на тъкачите.

Луис знаеше това – бе ги виждал и десетки хиляди километри надолу по течението.

– Ти да не си страж на тъкачите?

– Страж ли? Какво е това?

– Ами пазиш им нещата нощем.

– Да, не пускаме крадците да се промъкнат.

– Но не ви плащат за обичайната...

Вместо отговор – какви ли бяха местните думи за прибиране на отпадъците и погребална служба? – детето подухна в дръжката на арфата си, пръстите на едната му ръка заиграха по дупките, а с другата задърпа струните. Изсвири няколко акорда и посочи инструмента си:

– Как би го нарекъл?

– Незаконно отроче на кавал и арфа. Нека да е каварфа.

– Значи за теб и аз ще се казвам Каварфа. Ти нали си Луис Ву?

– Как...

– Знаем, че си кипнал едно море далеч нагоре по Дъгата. – Каварфа се извърна и посочи. – Някъде там. След това изчезваш за четиридесет и един фалана, накрая те откриваме тук.

– Каварфа, съобщителните ви средства вдъхват страхопочитание. Как го правите?

Не очакваше отговор. Мършоядите също си пазеха тайните.

– Със слънчева светлина и огледала – охотно обясни Каварфа. –

Живеещият в паяжината приятел ли ти беше?

– Съюзник, но не и приятел. Отношенията ни са доста сложни.

Невръстният хуманоид с остра брадичка се взираше внимателно в Луис, който пък се опитваше да не забелязва вонята на гнило в дъха му. Детето попита:

– Ще поговориш ли и с баща ми?

– Може би. Каква е възрастта ти?

– На почти четиридесет фалана съм.

Десет години...

– А баща ти на колко е?

– На сто и петдесет фалана.

– Моята възраст, измерена във фалани, доближава числото хиляда – каза Луис.

Появата на детето го подсещаше, че някой друг се крие наоколо. Бащата ли?

Как да сподели? И трябваше ли да го прави?

– Живеещият в паяжината, грамадният котарак, двама потомци на Строителите и аз спасихме всичко съществуващо по Дъгата.

Каварфа не продума. Вероятно си повтаряше наум факта, че някои от скиталците са безогледни лъжци.

– Имахме план как да постигнем целта си – продължи Луис. – Но така щяхме да изтребим някои... не!, много от хората, които искахме да спасим. И аз съм виновен като Живеещия в паяжината, но го намразих за стореното. Сега обаче откривам, че той е опазил много повече хора, отколкото си въобразявах.

– Значи е редно да му се извиниш. А може би и да му благодариш...

– Направих го вече. Каварфа, сигурно пак ще се срещнем да поприказваме, но моята раса има нужда от сън през нощта. Ако баща ти пожелает да ме намери, за един мършояд това няма да е странно.

– Остана ли ти лош вкус в устата от тази хапка?

Луис едва не се засмя. Намерил се кой да го пита за лошия вкус! *Но гласът не беше на Каварфа...*

Обърна се на входа.

– Да.

– Въпреки това си я преглътнал. Сега на Живеещия в паяжината се пада да решава. Ценен съюзник, ала с лоши обноси... Значи ти си на хиляда фалана? Тогавя каква е неговата възраст?

– Дори от опита да гадая ще ме заболи главата.

Детето седеше със скръстени крака и свиреше тихичко, сякаш за да подчертава гласа, който изрече:

– Ние живеем по около двеста фалана. Ако неразбирателството помежду ви ти е струвало само четиридесет-петдесет, може би е по-разумно да го премахнете.

– Аз все пак съм виновен. Дадох съгласието си, макар да разбирах, че ще изтребим онези хора, за да спасим останалите.

– Радвай се, че си надмогнал заблудата.

– Ъхъ...

Дори не му хрумна да обяснява на мършояда за смъртта на колко хуманоиди го мъчеше съвестта. Никой не би могъл да осмисли числото.

По Пръстенев свят са горе-долу тридесет милиона, а възможната грешка далеч надхвърля броя на обитателите в целия човешки космос. Можем да спасим повечето. Ще предизвикаме слънчево изригване и ще го насочим към повърхността на част от пръстена, за да захраним с водород малкото върнати по местата им двигатели. Трилион и половина ще умрат от прегряване и радиация. Те и без това щяха да загинат заедно със света си. Но ще запазим живота на двадесет пъти повече разумни същества.

Съвършените гъвкави програми в компютрите на Най-задния бяха контролирали точно плазмения шнур, по-голям от която и да е планета. Кукловодът изобщо не бе погубил трилион и половина разумни същества.

Само че Луис Ву се съгласи те да умрат.

– В онази част от Ремонтния център имаше дърво на живота – подхвана той. – Растението превръща хуманоидите в нещо съвсем друго. Както чух от Каварфа, ти си на подходящата възраст да станеш пазител. Аз обаче съм седем пъти по-стар от теб. Вирусът щеше да ме убие. Затова пуснах Живеещият в паяжината сам да свърши работата. Иначе щях да се убедя, че не са загинали толкова, колкото очаквах. Единственото изкупление, което ми беше достъпно, стана собствената ми смърт.

– Но ти още не си мъртъв.

– Умирам. Все пак с медицинския комплект, който нося на товарните си дискове, мога да изкарам някой и друг фалан...

Мелодията на детето прекъсна рязко, нощта стихна.

Тандж! Имаше дългия си живот, но го захвърли в калта. А тези двамата никога не са имали избор. Колко груб и безчувствен се показва пред тях?

– Отказал си се и от приятелството му – обади се бащата.

– Живеещият в паяжината няма приятели. Пазари се много умело и целта му винаги е да осигури собствената си безопасност. Изглежда се надява да живее вечно и като че не подбира средствата. Това ме дразнеше тогава, дразни ме и досега. Какво ще поиска този път, какво е готов да стори?

– Може би се стреми да възстановите съюза си? Има ли шанс пак да извлече полза от теб?

– Чифт пътуващи ръце. Живот, който да излага на риск вместо своя. Мнение, различно от неговото. Срещу това ми предлага още сто и двадесет фалана живот.

Ето от какво се плашеше...

– Би ли могъл да го направи и за Господарите на нощта, да речем?

– Не. Системите... програмите, които лекуват него, големия котарак или мен, са създадени, преди да потегли насам. Няма как да се върне у дома. Аз му попречих. А и защо да не остане тук?

За мършоядите би се наложило да съчини нова програма. Дори цената на моя живот сигурно ще се окаже прекалено висока, а какво ли би поискал, за да продължи дните на цяла друга раса? Щом Луис Ву го помоли да направи мършоядите дълголетници, защо не и тъкачите? После – потомците на Строителите... Невъзможно!

Скритият мършояд прие на доверие думите му. Или може би си мислеше какви безумци се срещат по света. Каварфа засвири.

– Когато си представях, че съм унищожил толкова разумни същества... Реших да се състаря и умра по старомодния начин. Защо да е лошо? Хората го правят, откакто са хора.

– Луийву, бих дал всичко, за да съм със стотина фалана по-млад.

– Живеещият в паяжината може да го направи за мен... и за всеки от моята раса. А когато отново остарея, пак да ме подмлади. Само че всеки път ще иска каквото му е нужно. Това ми е проблемът. – Луис се взря в мрака. – Как да те наричам?

Кавалът-арфа изведнъж се сдоби с басов съпровод. Той се заслуша. Дали инструментът имаше струни?

– Ще бъдеш Ритмотворец. Разговорът с теб ми облекчи душата и ми помогна.

– Трябва да поговорим и за пазителите.

Какви ли вести за тях предаваха хелиографите на мършоядите?

– Изтощен съм. Утре вечерта.

Луис се приведе и влезе в къщата да поспи.

ДВАНАДЕСЕТА ГЛАВА КАК СЕ ОТБИВАТ ВАМПИРЧЕТА

Тегър очакваше и куполът от прозорци да е някакво странно жилище, но не позна. Не откри начин да заключи вратата. Вътре имаше само една огромна стая, и то цялата осеяна със стъпала, подредени на изкачващи се полукръгове, твърде високи дори за разкрача на тревопасните великани. Преброи и дванадесет крехки наглед подвижни масички.

Това пък какво беше? Представи си, че стотина хуманоиди са насядали по стъпалата. Щяха да имат чудесен изглед към промишления град и земите наоколо. Да не са се събирали за съвет тук? Поумува и продължи нататък.

Намери врата над най-горното стъпало. А зад нея – мрак. Запали факла.

И тази стая не беше за живеене. Само плоски повърхности и дебели врати с малки прозорчета, зад които се виждаха кутии.

„Докато се чудиш какво си намерил, продължавай да търсиш“ – каза си той. Три големи вместилища за вода с отгочни тръби. Някога равна дървена маса, вече разкривена. На стотина куки висяха метални купи и плоски съдове с дълги дръжки. Зад капак на равнището на очите видя нещо познато – мънички издатини, свързани с тънки прашни линии.

Започна да слага по чертите ивички от плата на Вала.

Стаята се освети.

Беше сложил шест ивички. Едната бе за светлина, а останалите?

Отсреща имаше още врати. Тегър вдигна факлата и започна да ги отваря.

Складове – проходи към кухни, също чекмеджета и кутии. Призрачните остатъци от миризми му се сториха достатъчно приятни. Растения... Според него не ухаеха на храна, но може да са били точно това. Огледа разпадналите се на прах остатъци, ала не зърна нищо, което би пожелал да хапне дори тревопасен великан.

Дали тукашните хора са седели на полукръглите стъпала и са се хранили?

Как можеше да знае? Върна се в осветената стая. Несъмнено беше по-топло, но не се досети защо, докато не се опря на една от плоските повърхности.

Червенокожите пастири не пискат от болка. Тегър стисна озъбен изгорената си ръка. Помисли усърдно и се захвана да плюе по всичко

подозрително.

Два пъти се чу съскане.

И вратичките на две от кутиите се оказаха горещи.

Реши, че е попаднал в някаква химическа работилница. Току-виж хуманоид от друга раса се ориентира по-добре тук...

Градът беше увенчан с широка тумбеста тръба, но пристегната по средата, сякаш е тяло на оса. Спирална стълба го отведе до ръба. Застана там и се огледа с гордостта на владетел.

Щом се озова в най-високата точка на града, тутакси в погледа му се наби онова, което досега бе пропуснал да забележи.

Еднаквите на цвят покриви!

И плоските правоъгълни постройки, и леко закръглените горе цистерни бяха с блещукащо сиво покритие. Тук-там се виждаха символи, изписани с тънки черти. Само къщите по Улицата от стъпала се отличаваха заради пръстта и локвите, но... самите стъпала също проблясваха в сиво.

Стените обаче пъстрееха във всевъзможни цветове. Зданията, използвани според Тегър за производство на нещо, засега поне неизвестно му, не бяха украсени, а просто обозначени с непознати за него букви – приплеснати и с разни завъртулки. Имаше дори простички картинки.

Някога Строителите на градове са можели да се издигат в небето. Защо не са изписвали буквите си и по покривите, за да се знае и отгоре кое за какво служи? Освен ако сивата повърхност е... Флуп, догадката все му се изплъзваше!

Напреди ума си. А дотогава... Стоеше на ръба на огромна тръба – висока и широка по десет човешки ръста. Надникна надолу. Беше много дълбока. Колкото и слаба миризма на сажди и химикали да надушваше, не се заблуди. Тук имаше комин, в който можеха да изгорят цели села.

Дали това не е подтикнало някогашните Строители да вдигнат промишления си град над земята? Дори пушеците да са се разстинали за години напред, ветровете са ги отнасяли нагоре. Това би успокоило малко раздразнените съседи. Пък и щом този огромен завод се е реел недостижим над тях, как биха отишли да се жалват?

Обърна се. Изкачваше стълби и оглеждаше къщи четвърт ден, а колите не бяха помръднали. Сигурно Валавиргилин бе избрала онзи хълм, защото там спътниците му ще се бранят по-лесно от вампирите. Часови се сменяха на скалата, наблюдаваха реката, Здрачното леговище и

огромния ѝ чудноват покрив.

Тегър пусна наметалото до себе си, за да се вижда цветът на кожата му. И – застанал на най-високото място в града – размаха двете си ръце.

Уорвия, със силата на любовта помежду ни, и Валавиргилин, със силата на откраднатия от теб плат, аз се добрах до това място. Тук все някак си ще постигна нещо. Непременно!

Дали го видяха? Стори му се, че сочат към него...

Е, добре.

Градът се простираше под краката му. Лесно намираше с поглед въздушния пристан и се ориентираше кое къде е. Къщите и стъпалата се спускаха на криволици чак до Обиколната улица в срещуположната посока.

Не схващаше смисъла на почти нищо от видяното, но...

Цистерни. Огромни цилиндри, отворени към небето, разположени равномерно по града. Преброи шестнадесет. Най-вероятно бяха съдържали вода. И в къщите, и в онзи прозрачен купол хората са имали нужда от нея. Сега цистерните бяха празни също като малките басейнчета край Улицата от стъпала. До последната!

След Падането на градовете вече не са разполагали с машините си, за да се спуснат на повърхността. Някои може да са слезли по спиралната рампа, но щом вампирите се примъкнали, това също е станало невъзможно. Озовали са се в безизходица.

И са имали нужда от вода. Ето я реката, трябва да са разполагали с помпи. Иначе защо са трапосали въздушния си завод над нея? Само че помпите също не са работели, а тогава още е нямало неспирни дъждове по тези земи...

Строителите обаче източили цистерните на града. Защо са го сторили? Дали вече са били обезумели от отчаяние?

Шепот не беше тук да му подсказва, собственият ум не му стигаше. Значи се налагаше все някак да качи колите в града!

Спа в купола на едно от високите стъпала. На това място се чувстваше в безопасност, а и гледката го омагьосваше.

Щом сянката закри наполовина светилото, стотици вампири тръгнаха от Здрачното леговище край реката и се закатериха по планината. Когато слънцето изчезна напълно, последваха ги още хиляди.

Хората от различни раси в отряда на Вала не реагираха еднакво на близката опасност. Събирачите просто не я забелязаха – *не можеха* да

не спят нощем. А Вала скоро осъзна, че не бива да използва тревопасните великани като часови. Всеки виждаше колко са храбри, но и отдалеч надушваше миризмата на страха им...

Това не важеше за Бийдж, разбира се. Как ли успяваше ордата да подготви толкова добре следващия си Търл? Дали тези похвати нямаше да ѝ послужат в бъдеще, ако ги разучи? Накара всички да си легнат, разчитайки само на своите хора и на мършоядите.

Преживяваха разочарования и преমেждия, но и научаваха много нови факти за вампирите.

Втората нощ беше към края си. В проливния дъжд, падащ от черния похлупак на облаците, вампирите се връщаха в леговището си. Тъжната флейта не пропусна да отбележи, че колоните им са доста пооредели, затова пък си водеха няколко десетки пленници. И не се ежеха чак толкова, както на тръгване.

Мършоядите споделиха, че са забелязали някакви постройки в Здрачното леговище. Приличали на бараки или складове, повечето изглеждали порутени. Нещо подобно на малка планина стърчало на сред реката.

Но не откриваха друг път към града освен по рампата.

Вляво и срещу въртенето спрямо леговището имаше бунище. Сигурно се трупаше отдавна – хълм от изсмукани трупове на пленници и умрели вампири. Накрая дори Вала го различи, щом ѝ посочиха накъде да гледа. Каза си, че е твърде близо до свърталището на кръвопийците, за да са извличали мършоядите някаква полза от него...

А тварите щъкаха навсякъде под въздушния завод.

Денят започваше, последните изостанали вампири се завръщаха.

– Щом се махнат, отиваме при реката – реши Вала.

– Ние имаме нужда от сън – напомни Арфиста.

– Знаем. Останете тук.

– Необходимо е обаче и да се изкъпем, да узнаем нови неща. Ще спим под навеса. Щом стигнете до реката, събудете ни.

Валавиргилин караше колата по плоския бряг до самата вода. Нямаше как да скрие нещо толкова едро, затова не се и опитваше.

Ту просветляваше, ту отново притъмняваше, но дъждът никога не спираше напълно. Здрачното леговище чернееше твърде наблизко. Никой от спътниците ѝ не успяваше да надзърне в мрака под древното туловище. Само когато облаците се събираха по-плътено и прихлупваха земята,

тя забелязваше движение по краищата на сянката. Поне някои от вампирите не преставаха да шетат и денем.

Наближаваше пладне. Вала следеше напрегнато промените във времето. Ако паднеше достатъчно гъста тъма, тварите щяха да излязат, за да търсят храна.

Забитият наклонен квадрат стърчеше напред мудното кафеникаво течение. Питаше се могат ли да се доберат дотам. Засега преценяваше, че вампирите се държат на безопасно разстояние. Спря колата и стъпи в гъстата кал.

Две черни глави се подадоха над повърхността и заплуваха към нея.

При среща с други раси беше по-уместно да се представя всеки път – може би събеседниците трудно различаваха новите си познати.

– Аз съм Валавиргилин...

– Рубалабъл, Фуджабладъл – обадиха се и те. – Тук реката е плитка. Колата ви ще стигне до острова, без да затъне. Там е по-трудно да ви нападнат.

– ... а тези са Уорвия, Манак, Бийдж. – Барок и Уааст бяха останали в оръдейната куличка. – Не смятаме да оставаме дълго. Слушай, Рубал, снощи ставаха разни неща.

– Видяхме червенокожия ви съратник, когото ти ни помоли да търсим. Не можехме да го доближим, но наблюдавахме как се сражаваше, а после полетя. Фуджабладъл твърди, че някой го е придружавал. Аз обаче не зърнах никого...

– Кой го е придружавал?! – възкликна Уорвия. – Та наоколо има само вампири! Нима тварите са успели да пленят Тегър?!

– Казах вече, не видях никого. А и зрението на Фуджабладъл не е същото както преди. Тегър обаче май си приказваше сам от време на време. Дойде да огледа това наклонено летящо творение. Шест вампири го нападнаха. Изобщо не се опитаха да го подмамят, направо му се нахвърлиха.

Рубалабъл говореше раздразнено, сякаш тварите бяха престъпили някакво правило. Вала кимна. *Струва си да запомним това...*

Речните хора бяха видели не много повече от Уорвия. Щом изслуша разказа им, Вала попита:

– Можете ли да се опазите тук?

– Убедени сме. И ние научаваме нови неща. Знаете ли, че под Здравното леговище живеят пленници?

– Видяхме да водят още през проходите – намеси се Уорвия.

– На някои позволяват да щъкат наоколо, без да се отдалечават. Не ги доближихме, но гледахме. Пускаха само по двама-трима, не повече.

– От кои раси са пленниците?

– Двама големи отидоха да търсят храна по брега, после се върнаха към сянката. Май бяха тревопасни великани. Пресрещнаха ги мнозина вампири. Сбиха се помежду си. Някои избягаха, другите започнаха да смучат кръв. Великаните не оживяха. Видяхме обаче стопани от устието на реката в посоката на въртене да изравят корени, да ги варят и ядат. Те не умряха.

Фуджабладъл се намеси. Речните хора обсъдиха нещо, после Рубалабъл започна да превежда.

– Фуджабладъл наблюдавал една червенокожа жена. Ловувала половин ден, но зле. Нямаła търпение. Отново и отново се връщала към сянката при своя вампир. Той пак я пращал да търси плячка. Накрая издебнала скоклива сърна, която дошла на водопой. Хвърлила се върху животното и му счупила врата. Завлякла го в сянката. Трима вампири отпъдили останалите настрана. Изпили кръвта на сърната, след това се сношавали поред с жената. Тя изляла месото на животното. Личало, че е много гладна.

Вала се стараеше да не гледа към очите на Уорвия, пламнали от ярост и срам. Попита Рубалабъл:

– Имаше ли някой от моята раса?

Още неразбираемо бърборене, после:

– Ами да, една млада жена. Мъжкар от тварите върви навсякъде с нея. Валавиргилин, вие какво постигнахте?

– Какво ли... Видяхме Тегър да ни маха. Горе е, жив и здрав. Май се опитва да измисли нещо. Аз обаче не се сещам как да отидем при него. А иначе... нищо няма да направим.

– На какво си се надявала?

Уорвия изръмжа тихичко:

– Мършоядите уж имали някакъв план! Оказа се обаче, че рампата не стига чак до земята.

Вала не би се учудила, ако откъм навеса долети хаплив отговор, ала нощните хора не се ядосваха толкова лесно.

– Преди трябва да е стигала – предположи Рубалабъл. – Иначе за какво би могла да служи? Докато в града са вършили онова, заради което е бил построен, имало е летящи машини, но другите – на колела – явно са били по-евтини, а и някои товари сигурно са се оказвали прекалено тежки за въздушните платформи...

– Мисля, че вампирите са се настанили тук след Падането на градовете – каза Вала.

– Защо? – обади се Бийдж.

Вторачена в неясните очертания на Здрачното леговище, тя остави ума си да се рее, а езика си – да го следва.

– Промислен център не би позволил на тварите да се въдят в сянката му. Значи някак са ги държали надалеч, докато след Падането на градовете не са станали безпомощни. Вампирите се стремят към тъмните кътчета. Веднага са се настанили тук. И една нощ се качили по рампата. Не са успели да докопат всички, затова на другия ден оцелелите са я издърпали нагоре...

– Как? – отново попита Бийдж.

Вала вдигна рамене, а гласът на Рубалабъл зазвуча като мехури, пукащи се в тинята.

– Построили са грамаден висящ път за най-тежките товари. Кой би го направил подвижен? Такъв... отвесен мост трябва да е здрав, а ако са го вдигали и сваляли, сигурно би се повредил лесно. Живеем във вода, разбираме от тежест и маса.

Вала отвърна сърдито:

– Не знам отговора на загадката. Ами при евентуална война между обитателите на града и раса, която не е можела да лети? Тогава биха искали да си прибират моста, нали?

Спътниците ѝ се спогледаха, Бийдж неотстъпчиво попита:

– Сред някои от вас запазени ли са спомени за такава война? – Мълчание. – Или поне предания?

– Остави това! – сопна се Вала. – Просто се опитвах да налучкам.

Намеси се и Манак:

– Че защо да прибират рампата? Не могат ли да повдигнат малко целия град? – После, макар да не беше от расата на Вала, изглежда се досети за настроението ѝ. – Все едно, де...

Тегър слизаше в сянката.

Носеше запалена факла, но светлината не се простираше надалеч – само колкото да се вижда еднообразната извивка на пътя надолу. Присътпи към вътрешния ръб и откри парапет, който стигаше до ребрата му. Надникна надолу и не различи нищо.

Онези обаче трябва да са го видели. Може и да не им харесваше пламъкът, ала примамливата жертва се открояваше добре. Носеше още

девет незапалени факли. Какво ли щеше да стане, ако пусне една?

Предпочете да запрати горящата надолу, към отсрещната извивка. Почака, за да се увери, че не е угаснала при падането, и се спусна още малко по рампата. Бе изминал повече от едно пълно завъртане на спиралата.

Сега беше време да остави на мира очите си, за да привикнат с тъмата.

Миризмите му напомняха за нощите, които бе прекарал заедно с останалите в очакване да се появят мършоядите. А звуците бяха както в грамадната палатка на Търл – шетня, мърморене, внезапни разпри на чужд и неразбираем език. Заглушаваше ги шум като от водопад. Дали въображението не му поднасяше гледки, по-страшни от случващото се долу?

Тегър пак се наведе над парапета и се взря напрегнато.

Краят на рампата не опираше в земята.

Досмеша го. Още по-забавно му беше да вижда бледите триъгълни лица, хищно обърнати към него. Раззикоти се.

Дълбоко в сянката сякаш падаше отвесна река, по-точно – стъписващо огромен водопад. Май дъждът, заливащ града, се стичаше върху някаква внушителна тъмна маса, а от нея към Реката-дом.

Тегър бе по-близо до края на града, значи водопадът се намираще почти в средата, шумът обаче беше силен и тук. Водата се изсипваше върху... не!, стичаше се навътре в сложен градеж, от който пък се разделяше на по-дребни потоци. Трудно различаваше очертанията в мрака, ала явно стоеше пред колосален фонтан, какъвто можеха да измислят и създадат само Строителите на градове.

Реката-дом се делеше на два протока около фонтана. Тук бреговете ѝ бяха стегнати в бетон. Под мястото, където стоеше Тегър, бетонът свършваше и започваха бързеи. Падащата от града вода добавяше сила, изравняйки дълбоко корито. Само стените му, но не и дъното, се виждаха в отблясъците от деня около Здрачното леговище.

И, разбира се, навсякъде гъмжеше от вампири.

Повечето спяха, скупчени на семейни групички. Я почакай... Долу имаше някой от Народа на машините. Жена. Различи гърдите ѝ в тъмата. Беше гола. Насред кръг от вампири.

Стори му се, че я пазят от другите. Бояха се от крадци. Четири зрели твари, две деца и едно малко в ръцете на вампирка – достатъчно, за да се преборят и да съхранят пленничката си.

Тегър си спомни, че някои от търговците бяха изчезнали по време

на нападенията срещу укреплението на Търл. Наблюдаваше търпеливо.

Малкото се събуди и се опита да суче. Вампирката също се размърда. Подаде бебето си на жената. Ох, флуп, тя го вдигна към шията си!

Тегър се свлече на рампата, опрял немощно гръб о парапета. Не бе ял скоро, но дори отдавна смляното месо на птицата като че се мъчеше да изскочи от корема му.

Защо вампирите оставяха живи пленници?

И как отбиваха от сучене вампирчетата?

Не му се искаше да знае повече!

Понякога успяваш да надхитриш ума си, като просто оставяш затруднението да отлежи. Почти стигна до закрепения горе факел, когато всички късчета се събраха и си намериха местата в ума му.

Вода. Рампа. Светлини. Вампири долу, закъсали Строители горе. Колите!

Трябваше да научи още, но вече знаеше с какво да започне. А после... щеше да има много помощници в борбата с тайните.

Навсякъде по въздушния завод сияеха светлини.

Валавиргилин се измъчваше от недоспиване и искаше да си легне, но те бяха толкова красиви...

В главата ѝ се мяркаха разпокъсани мисли.

По тези възвишения храната не беше в изобилие. Нямаше много трева, рядко се срещаха животни, пък и повечето бяха твърде пъргави. Речните хора наловиха риба и за себе си, и за останалите. Първата кола се върна с пълни кошове. Рибата обаче нямаше да нахрани мършоядите и тревопасните великани. А и търговците щяха да имат нужда от нещо друго, макар не веднага.

Неколцина изгладнели вампири бяха излезли на лов около бунището на Здравното леговище. Имаше какво да хванат. Уорвия описа крилати лешояди, каквито червенокожите пастири не бяха виждали досега. Може би мършоядите ги изтребваха, за да не делят с тях онова, което им се падаше по право.

Фуджабладъл бе споменал, че преди вампирите са хвърляли труповете в реката. Тогава трябва да са били не толкова многобройни. Вече струпваха отпадците си встрани от водата. Лешоядите налитаха в търсене на храна, вампирите ги ловяха и им изсмукваха кръвта.

Колите отново се подредиха с опрени една в друга задници. Кръвопийците бяха пренебрегнали натрапниците първата нощ. „Имаха обаче

цял ден да ни оглеждат, както и ние тях.“

След ден-два събраната трева щеше да свърши. И великаните трябваше да слизат в равнината, но само по светло, докато останалите бдят около тях. Вероятно и мършоядите щяха да си намерят храна. Несъмнено част от пленниците бяха умрели по пътя към Здрачното леговище.

– Енергията не протича в машините, ако липсват някои твърде необичайни материали – обади се Тъжната флейта.

Валавиргилин не подскочи от изненада, дори не понечи да се озърне.

– Знам.

– Да, твърде необичайни. Някакви проводници може да са се съхранили след Падането на градовете, или пък да са били донесени изпод Дъгата по-късно. Питам се обаче къде би ги намерил един червенокож пастир?

– В раницата ми – тръсна Вала. И без това трудно би опазила тайните си от мършоядите. – Тегър е проявил предвидливост. Иначе щеше да умре още при реката.

– Така е.

Вала помълча и подхвана:

– Луис Ву ми остави голямо парче... името е дълго – свръхпроводяща тъкан. Продавах по малко от нея на някои родове потомци на Строителите в един въздушен град. Използваха я, за да възстановяват осветителните си системи и водните колектори. Така забогатях. Избрах Тараблияст за свой партньор. Родих три деца. И започнах да влагам пари в проект, за да произведа нещо, което Луис Ву ми описа. *Пластмаса*. Тараблияст не ме укоряваше, че прахосвам нашето богатство. Е, само веднъж, ако трябва да бъда съвсем откровен... В края на краищата аз го бях натрупала! Той не допринесе с почти нищо.

– А тази *пластмаса*... – Тъжната флейта произнесе думата точно както и Вала. – Има ли слова за нея и в нашите езици?

– Не ми се вярва. Луис ми описа вещества, които могат да се получат от отвратителната каша, оставаща след производството на гориво. Пластмасата не мирише. И е податлива на оформяне. Показа ми няколко предмета от нея. Но не знаех подробности, налагаше се да налущквам. И нашите „Лаборатории Тарбавала“ постигаха резултати... даваха отговори... обаче нямаше нищо, което бих могла да продам. Сега Тарб и родителите ни се грижат за децата, докато аз се мъча да натрупам пари, за да продължим работата. Надявах се една търговска експедиция да е достатъчна. Ако убедим поредната хуманоидна раса да произвежда гориво,

премията ще е голяма. И от размяна на стоки може да се забогатее.

– Откога не си се прибирала в дома си?

– От почти десет фалана.

– Твърде дълго може би...

– Не знам. Сношавах се с мъж от моята раса. Тарб едва ли би преглътнал лесно това. – Вала тръсна глава, – Все пак имам нужда и от сън!

– Спи. Аз ще будувам.

ТРИНАДЕСЕТА ГЛАВА САУР ОТСЪЖДА

Градът на тъкачите, 2892 г. от н.е.

Луис се събуди прегладнял. Беше сам в плетената къща. Навлече гащеризона си, дръпна циповете и излезе сред пукот на съчки.

Наоколо не се мяркаше никой.

Пепелта от снощния огън още излъчваше топлина. Изрови последния си корен и го разряза. Имаше вкус почти като на патладжан. Нелюта закуска.

За миг му се стори, че е спал до пладне, после си спомни, че светилото винаги е точно над главата му. Яхна дисковете си и се понесе да огледа какво става. Веднага ги забеляза – кометата Саур, повлякла опашка от деца. Минаваха под арката, вървейки срещу течението на реката.

Настигна ги, слезе от дисковете и тръгна с тях.

Вървяха бавно и спираха начесто, за да надраска Луис в пръстта карти на Пръстеновия свят. Разказваше за сътворилите го същества, за древността и съдбата му. Стараеше се да акцентира кое е факт и кое – само негово предположение. Нарисува им двойния свръхпроводников тороид, който зърнаха за пръв път на туловището на гигантски кораб, създаден от Строителите на градове. Бусардов правоточен двигател, свален от страничната стена. Не спомена какво е преживял, когато захраниха с гориво върнатите по местата им двигатели за корекция на орбитата.

Някои от момчетата бяха изчезнали от погледа му. Сега те вече се връщаха. Намерили стотици птичи гнезда по клонатите дървета! Цялата

тълпа от хлапета се завтече натам, Луис и Саур ги последваха, но по-бавно.

– Не мога да разбера кога спиш и кога будуваш – подхвърли жената.

– Снощи говорих дълго с двамина, които ти може би няма да срещнеш никога.

– Нощни хора ли? Мълви се, че знаят всичко и са господари на Дъгата. Мъртвите им принадлежат. Луис, преди също сме посрещали гости, дето държат да говорят с тях. Но защо и ти го правиш?

– Готов съм да беседвам с всекиго – отвърна той. – Саур, ще ти призная, беше ми много приятно. И май научих още нещичко за света. Онова дете явно беше настроено приказливо и бащата не успя да го спре навреме. После и Ритмотвореца се изтърва, без да забележи. Вече съм почти наясно как мършоядите успяват да предават съобщенията си през безмерните разстояния на Дъгата. – Видя, че тя зяпна от изненада и добави припряно: – Съжалявам, но нямам съгласието им да споделям тайната. Все пак трябва да ти кажа, че не знаят всичко. Аз имам свои проблеми, те също...

– Вярно е, нещо те мъчи – малко рязко го прекъсна жената. – Тази сутрин не можеше да се събудиш, но говореше насън. Какво те терзае така?

Разговорът секна за малко, защото изведнъж се озоваха сред облак от малки мрежи.

Децата бяха обкръжили горичката отвсякъде. За около час наловиха учудващо количество птици с големината на гълъб.

Тъкачите май се отнасяха с равнодушие към яйцата им, но Луис все пак събра десетина. Бяха лъскави и гладки – като пластмасови, поддаваха се на натиск подобно на съдовете за пиене в безтегловност. Струваше си да ги опита.

Към средата на следобед се върнаха в града. Хлапетата тутакси се захванаха да скубят птиците, а Луис и Саур се отдръпнаха, седнаха на плосък камък и се загледаха в неколцина от възрастните тъкачи, които разпалваха огъня.

– Е, какво може да измъчва един учен? – настоя жената.

Той се засмя. Нима бродещите учители си нямаха трудности в живота? Но как да ѝ обясни?...

– Държах се глупаво. Беше отдавна. Живеещият в паяжината сигурно се е чудил цели четири-пет фалана, докато осмисли цялата дълбочина на тъпотията ми и разбере защо някой си Луис Ву не желае да му

продума. Е, вече си говорим, поне това не ни пречи! Само че, Саур, порано той плени мен и Кхмий, за да му бъдем слуги. Крайно оскърбително, разбира се, макар че имаше с какво да ни се отплати. Притежава извлекци от семена, с които може да подмлади и мен, и кзинта.

Жената замислено подъвка устни.

– Ясно. А ще го направи ли?

– Само в замяна на нещо твърде ценно за него... Разполага и с едно устройство, наречено автолечител. То изцерира и най-тежките рани, дори кара откъснати крайници да пораснат наново. Предполагам, че се справя и с онова, което не може да се възстанови с лекарството за подмладяване. Саур, разбери – за да се върне пълното здраве на човешкото тяло, са необходими съвършени медицински машини. Щом може да ме направи млад, значи може да ме превърне и в покорен слуга. Защото двамата с Кхмий се оказахме твърде бунтовни пленници за неговия вкус. А той искаше да станем напълно послушни изпълнители на волята му. До миналата нощ имах с какво да се възпирам, за да не припаря до неговите машини. Но вече не ме съдържа!

– Досега си бил подвластен на машините му?

Виж ти, прозорлив въпрос...

– Спах в тях непробудно две години. Нищо чудно да се е позанимвал и с процесите в организма ми. Могъл е да прави каквото си поиска с мен.

– Но не те е променил.

– И аз не вярвам. Не се чувствам различен.

Тя замълча, а Луис изведнъж се разкикоти и обгърна раменете ѝ с ръка.

– Имам и доказателство! Нарязах на отпадъци хипердвигателя в неговия кораб! Не може да се завърне сред звездите, затова беше принуден да спаси Дъгата от гибел. Дори да се е помъчил да ме направи свой слуга, лошо си е свършил работата!

Саур се ококори насреща му, после също се закиска.

– Луис, но така си обрекъл и себе си да останеш тук!

– Бях обещал... – На Валавиргилин от Народа на машините, добави мислено. – Зарекох се, че или ще спася света, или ще умра, докато се опитвам.

Този път събеседничката му предпочете да не каже нищо.

– Той си мислеше, че манипулира един жицоман. – Долови пролуката в превода. Нямахше съответна дума в езика на тъкачите. – Ами... Въобразяваше си, че съм готов на всичко, за да имам устройството,

което пуска електрически ток през центъра на удоволствието в моя мозък. Както впрочем някоя от вашия народ би продала свободата си заради спирт, нали така? Дори не подозираше, че съм способен да се откажа от порока. Но вече знае!

– Добре, какво като те направи млад и покорен? Нали още преди това си решил, че няма да изпълняваш заповедите му?

– Но той щеше да сломи волята ми!

– Аха...

За известно време Луис потъна в мрачни мисли.

– Аз по природа съм хитър и гъвкав, това е известно на Живеещия в паяжината. Ако ме промени, може би ще стана тъп или муден. Опитвам се да си внуша, че не е толкова недосетлив и няма да ровичка в мозъка ми. Ужасно изкушение... Боя се, че накрая ще си повярвам.

– А той би ли спазил собственото си обещание?

Още един чудесен въпрос.

Несус, отхвърлен от своите... Лудият кукловод поиска най-задния да влезе в любовна връзка с него, когато се завърне от Пръстеновия свят. Най-задния се съгласи. *И спази уговорката.*

Но онова беше съглашение между равни. Ами! Не беше. Несус бе смятан за безумец от себеподобните си в продължение на векове.

В целия известен космос обаче кукловодите държаха на думата си при сделките с разумни същества...

Бе забравил, че Саур седи до него, и трепна от звука на гласа ѝ.

– Колкото по-стара съм, толкова повече бих дала, за да бъда отново млада. Ако изобщо нямаш намерение да се пазариш с Живеещия в паяжината – добре. Но ако се изкушиш, за нищо на света не бива да протакаш, докато за всеки стане очевидно колко възрастен и болен си.

„Улучи десетката!“ – възхити ѝ се Луис.

Вечерта тъкачите опекоха птиците, а рибарите – улова си. Той свири яйцата и един вид речна папрат, която се оказа твърде вкусна. После всички отидоха да седнат под, отвесната скала.

Хвана се, че наднича в тъмата за Ритмотвореца. От мършояда нямаше и следа, но сигурно ги слушаше внимателно отнякъде.

Предишният път въздушният индустриален комплекс тъмнееше пуст и безжизнен в екрана. Сега мрежовото око на Най-задния го показваше облян в ярки светлини.

– Ей, хванах се на въдичката ти – призна на глас Луис. – Изгарям от

нетърпение да науча новините.

Образът се смени рязко...

ЧЕТИРИНАДЕСЕТА ГЛАВА НАШЕСТВИЕТО

Остри нокти стиснаха китката ѝ.

– Тъжна флейта, ти ли си?

– Не, аз съм – Арфиста. Тя буди останалите. Валавиргилин, трябва непременно да видиш това...

Струваше ѝ се, че току-що е затворила очи. Но се измъкна от одеялото си. И не се заеде. Другите раси имаха свои представи кое е важно. На търговците им се налагаше винаги да внимават с обноските.

Черна нощ и дъжд извън товарния корпус. Здрачното леговище приличаше на съзвездие зад лека мъглица. Появиха се Уааст и Бийдж, след тях и Барок, който попита:

– Старша, какво става?

– Нищо особено не виждам.

– Валавиргилин, там е трудно да се различи нещо – обади се застаналата до нея Уорвия.

– Знам.

– Но рампата... Наистина ли не забелязваш? Не само рампата, а и целият град се е спуснал малко. Флуп! Манак позна...

Всички от втората кола сякаш изскочиха наведнъж. Зяпаха и обсъждаха оживено, но и тяхното зрение не помагаше в тази мътилка. Арфиста обаче дойде при Уорвия и попита:

– Не се заблуждаваме, нали? Вампирите като че се опитват да подскочат до долния край на рампата. Все още е твърде високо за тях...

– Ако градът продължи да се спуска, ще се хванат за ръба след няколко десетки вдишвания – обади се Вала.

– Тегър го е направил! – възкликна Уорвия.

– Но нали тварите ще нахлуят там?!

Вала още не знаеше дали да вярва. Само червенокожата и мършоядите биха различили промяната в този дъжд, но и те не се осмеляваха да твърдят, че рампата е опряла в земята...

– По колите! – кресна тя изненадващо за самата себе си. – Който се забави, остава тук! Въръжете се! Ние ще се качим в града, не вампирите!

Тегър лежеше по корем и гледаше над края на въздушния пристан. Не забелязваше кой знае колко вампири. Единствените лесно достъпни жертви в леговището бяха замаяните пленници. А по границата се мотаеха само неколцина прегладнели слабаци, достатъчно отчаяни, за да дебнат рядко мяркащите се животинки заради кръвта им.

Въпреки тъмнината и дъжда нямаше с какво да сбърка силуетите на колите. Напредваха бавно – кал и пясък засмукваха огромните колела.

Четири твари се метнаха към първата кола, по-бързи и от събирачи. Закатериха се към предната седалка.

От куличката скочиха истински събирачи с кърпи на лицата и саби в ръце. Парум се подаде иззад товарния корпус, ловко се прехвърли на страничната стъпенка. Носеше дълъг боздуган.

Нападателят не успя да се превърнат в изкусители. Още в следващия миг двама от тях загинаха, другите се опитаха да избягат, но боздуганът му достигна единия...

Тегър усети лекия удар и с гръбнака си. Очакваше го отдавна.

Почти целия ден търсеше схеми с прашни следи, слагаше ивичките тъкан и проверяваше резултата. Научи се да разпознава кои табла с издатини са за осветлението. Вече бе поправил онова за лампите на доковете. Бутна два плъзгача и над въздушния пристан отново настана ден.

Той стисна клепачи, гмурна се по Улицата на рампата и потъна в мрака. Почака очите му да се приспособят и надникна.

Вампирите вече се качваха по намотките на спиралата. Не бяха цяла тълпа. Вероятно носовете им подсказваха каква жалка плячка ще заварят – само един дребен червенокож и никои друг.

Спокойно се зае да пали факла. После я остави настрани и пак погледна надолу.

Трийсетина младоци и пораснали деца. Не бързаха. Какво ли си мислеха, ако изобщо бяха способни на това? „Ето път, какъвто доскоро нямаше. Не надушваме жертви. Ще отидем, разбира се, но защо да припираме? Светлина, ах как наранява очите!...“

Струпаха се на една обиколка от спиралата под него, закривайки лицата си с длани. Той обаче се питаше дали сиянието откъм пристана ще се окаже достатъчно препятствие за тях.

Уханието нахлу в ноздрите му.

Рефлексите крещяха безмълвно: „Направи нещо!“ И го зовяха надолу. А не биваше. Просто не можеше да се предаде. Завъртя факлата над главата си и я запрати като огнена топка към отсрещната част на

рампата. Всички бледи лица се дръпнаха пъргаво, след миг повечето бяха надолу към леговището. Неколцина останаха в капан между светлините на пристана и пламтящата факла.

Тегър също избяга. Едва на ръба на доковете си позволи да поеме по-чист въздух.

Колите приближаваха, до рампата им оставаха още двеста-триста негови вдишвания.

А вампирите ги тормозеха неспирно, при това – ставаха все повече!

Бойците се бяха наредили по страничните стъпенки. Събирачите мушкаха с копия между краката на тревопасните великани, които пък поваляха със стрели по-далечните твари. В шепота на реката Тегър дочу и странната музика на мършоядите, които свиреха и пееха на двете оръдейни кулички.

Но защо нямаше изстрели? Дали Валавиргилин бе заповядала да пазят тишина, за да не вдигнат на крак всички кръвопийци, останали през нощта в Здрачното леговище? Само че тварите и без това се тълпяха около колите. Събираха се да посрещнат нашествието.

Неугледните возила се гмурнаха в чернилката, следвайки течението на реката.

Мрак... В който очите на вампирите виждаха чудесно. Мършоядите можеха да насочват колите, останалите обаче щяха да са като слепци.

Знаеше как да направи още нещо за тях. Но трябваше да разчита на волята и меча си.

С едната ръка Валавиргилин караше, с другата стискаше дръжката на пистолета. Барок седеше до нея, обърнал се с лице назад. С всяко вдишване в ноздрите ѝ нахлуваше острият аромат на билки. Търл се бе досетил още в началото, че растенията ще им помогнат повече от горивото.

Бяло лице изскочи пред тях, тя насочи оръжието с две ръце и стреля, после побърза да хване кормилото. Затрещяха още изстрели. Барок взе нейния пистолет и ѝ подаде зареден.

Шумът накара вампирите да отстъпят; колите продължиха напред и се гмурнаха в най-плътната тъма.

Въздушният завод грееше над главата ѝ като съзвездие. Все още различаваше нещо само под ръба. Поне знаеше къде трябва да е рампата и се насочи натам.

Как ли щяха да се бият най-големите смотаняци измежду

вампирите? Навлизаше в гнусна смрад, каквато нямаше никъде другаде в този свят, непознаващ гробищата. Отвращението уж трябваше да й послужи като защита... но беше безсилно. Както винаги истинският ѝ враг беше страшното желание да се съеши наред битката.

Арфиста спря смразяващата си песен, за да кресне:

– Старша! Наляво! После свърни рязко вдясно и ще се изкачиш по рампата! Там също има вампири!

Дотук екипажите на колите се справяха добре в схватката. Сенките, с които се сражаваха, бяха деца, сакати, старци и бременни самки – останалите в леговището, след като ловците се бяха изнизали в мрака. Но посред нощ бяха най-бодри. Тя бе обмисляла дали да не изчакат утрото. Само че тогава ловците щяха да се връщат с хиляди, макар и изтощени. А и онези, с които сега се биеха, щяха да имат половин нощ, за да докопат Тегър.

Пред нея започнаха да падат огнени кълба.

Дебнещите твари между колите и рампата заврещяха и се разпръснаха. Някои от хвърлените факли угаснаха, но шест все пак се разгоряха. Дар от Тегър...

Вече беше на рампата, следвана плътно от втората кола, а вампирите се струпваха отвсякъде. Един успя да се стовари на седалката. Изстрелът го запрати обратно. Вала пусна оръжието. След миг оръдието изрева – ураган от огън и дребни камъчета прочисти пространството пред нея.

А зад гърба ѝ всичко се освети, сякаш слънцето бе паднало върху Дъгата. В ужасното сияние вампирите се смръзнаха и приклегнаха, закрили очи. Превъзходни мишени. Куршумите и стрелите не ги пропусаха.

Седалката се разтресе. Вала изви глава, влудена от уханието на тварите. Нямаше зареден пистолет. Разкривено, смъртно познато лице се вдигна към нея. Обезумялата Форанаидлай се вкопчи в седалката с ръце, крака и зъби.

Вала продължи нагоре по спиралата, намотка след намотка. Сянка в светлината размахваше ръце, в едната проблясваше меч. Колата нахълта в сиянието.

Червенокожият – защо ли беше гол? – отскочи, за да ги пропусне.

Вала видя как и Уорвия скочи. Блъсна се в Тегър и мечът му отлетя нанякъде. Туниката на Уорвия литна след него. Време за празнуване, време за ришатра.

Но *някой* трябваше да съхрани ума си поне още малко, за да се

погрижи за безопасността на всички!

Спря колата на ярко осветения пристан. Разнесоха се яростни крясъци. Вампири?! Не, различаваше думите...

Форанаидлай бе намерила баща си. Разменяха си непоносими оскърбления.

Вала се чудеше дали един от двамата няма да бъде убит. В същия миг те млъкнаха, за да си поемат дъх. Стисна и двамата за раменете – докато привлече вниманието им, отстъпи бързо, заговори трескаво...

– Недей, Форн! Барок, вината е и моя. Всички сбъркахме. Трябваше да предвидим какво ще ни сполети. Защо да се караме, щом грешката е обща?

Потресени, баща и дъщеря се гледаха втрещено.

– Знам, не биваше да сте заедно, когато дойдоха вампирите. Трябваше да се сетя, да ви пратя на различни места. Не помните ли – всички го правихме! Невъзможно беше да се сдържим. Чит е бременна. Барок, никои друг не знае за теб и Форн, нали?

– Не ми се вярва да са се досетили... – смънка той.

– Но сега не можем да се приберем у дома! – изхленчи Форн.

– Я върви да правиш ришатра с някого! – заповеднически я посъветва Вала.

– Старша, не разбираш...

– *Веднага*, глупаво момиче! Виж, Парум изглежда доста податлив. Изкарай си нагона от кръвта, та да *мислиш* отново. Върви, казах!

Форн неочаквано се разсмя.

– Старша, ами ти?

– Имам работа за довършване. Барок, намери Уааст... – Заслуша се за миг – Уааст вече беше намерена, и то не от един мъж. – ... или която ще да е. Хайде!

Разбута ги в противоположни посоки.

Какво друго имаше за оправяне? Доколкото виждаше, червенокожите се помиряваха усилено. Нищо чудно дори да забравят за раздора помежду си. Уханието още искреше и лудееше в мозъка и по вените й, но нали го бе изпитала и несравнимо по-силно, а устоя? Е, вярно, не съвсем...

Блед дребосък стоеше пред нея, примижаваше на светлината и я зовеше безмълвно.

Вала пристъпи към него. Стрела от арбалет се заби в гърдите му. Недораслият вампир нададе вопъл и се заклатушка към тъмнината.

Тя изви глава. Парум бе стрелял.

– Мислех да му строша главата с цевта на пистолета. Твърде малък беше, за да изпускат миризма.

Великанът преглътна кроткия укор.

– Може още някой от тях проникнал с колите. Но не виждал други.

– Провери ли по рампата?

– Намерил четири съсечени твари. Май ги довършил Тегър.

– Това ще ни е от полза.

– На едната женска избити всички зъби. И... Какво казваш? Ами да, вампири не обича воня на техни мъртви. Няма да се качи при нас.

– Значи... успяхме? Нищо вече не ни заплашва.

– Това добре.

Парум я пое в прегръдката си.

Празненството беше към своя край, но Вала не забелязваше това, увлечена в разгорещеното наслаждение с Кейуербримис. Надяваше се да е безопасно, макар че щеше да го направи въпреки всичко. Все пак след половин нощ неспирна ришатра никои мъж не би могъл да зачене дете.

Слънцето представляваше размито сребристо петно над сиво-белият облаци. Четиримата събирачи спяха скупчени. Мършоядите се бяха оттеглили от забавленията още по-рано и сега чакаха, сврени под един навес. Едва накрая великаните обърнаха внимание на себеподобните си, както бяха сторили тя и Кей. А Тегър и Уорвия просто си говореха.

Мъжът се отпусна в ръцете ѝ и заспа дълбоко. Вала се дръпна, нави туниката му и я пхна под главата. После се повлече към червенокожите, като внимаваше за опасни признаци. Не ѝ се сториха настръхнали.

– Тегър, разкажи ми как се сваля към земята цял въздушен завод...

Той се ухили гордо, Уорвия също.

– Главоблъсканица! Виждаш късчетата навсякъде около теб. Имаше басейни и цистерни, но всички бяха празни, когато се качих. – Вала чакаше, без да го прекъсва. – Строителите са били заклещени тук след Падането на градовете. Видях костите им. Знаем, че вампирите са се наместили в сянката почти веднага. Трябва да са се качвали и по рампата. Ти какво би направила, за да им попречиш?

– Преди да дойдем се питахме дали рампата не се вдига никак...

Тегър щастливо закима.

– А цистерните – празни! Но градовете рухнали дълго преди Луис Ву да кипне морето. Нямало е облаци. Нуждаели се от вода, само че

страхът от вампирите бил по-силен. Изпуснали цялата вода и градът се надигнал.

– Значи си запушил дъната на цистерните...

– В доковете намерих големи метални листове. Тях използвах вместо запушалки.

– ... и си чакал дъждът да ги напълни, за да спуснеш града?

– Да.

– Благодаря ти за светлината. Той се разсея.

– Знаех си, че ще ти хареса. Запалих всичките си факли и ги пуснах долу. После излях върху тях цяла манерка гориво.

– А сега какво ще правим?

– Ами... Поне сме тук, където наистина можем да направим нещо, пък и при мен има още петнадесет хитроумни приятели, които ще си напънат мозъците.

Явно Тегър нямаше готов отговор, но тъй или иначе бе извършил чудеса!

ПЕТНАДЕСЕТА ГЛАВА ЕНЕРГИЯ

Късно през деня той ги поведе нагоре по Улицата от стъпала, за да покаже находките си.

Не беше спокоен. Уорвия се шумуваше в къщите или сред превърналите се в малки джунгли декоративни растения, после притичваше да изстреля въпросите си. А Тегър не можеше да върви навсякъде с нея, защото трябваше да придружава останалите.

Събирачите щъкаха още по-пъргаво, завираха се й там, където червенокож не би успял да се промуши. После се връщаха да бърбят с великаните.

– Ето, тези треви може да ви допаднат – каза той на Уааст, когато я зърна наблизо.

Грамадната жена взе стиската, усмихна му се и дъвчейки, влезе с Перилак и Силак в една разкривена къща.

– Не видях обаче животни, дето да се хранят с растения – сподели Тегър с Кориак. – Търсех изпражнения, но няма. Е, все ще намерим какво да ядем! Зърнах някакви паяжини. Сред нас има ли и такива... готови да дъвчат насекоми? – Вече говореше на Валавиргилин. – Очаквах да срещна същества, които ядат растения, но успях да хвана само птици.

– А мърша? – попита тя.

Знаеше защо се интересува.

– Голи кости – завъртя глава Тегър. – Мършоядите няма да хапнат тук нищо, освен ако самите ние не умрем от глад. Вече опитах плодовете от дърветата, годни са за ядене. Вземи!

Жената разчупи плода и го захапа. Да, търговците можеха да се зазитят с това, но не задълго.

– Тегър, а какво всъщност са произвеждали?

– Намерих цял склад, претъпкан с платове. Сигурно тук са ги правили. Още не съм оглеждал навсякъде...

Вала обаче искаше да провери ще успее ли да включи нещо – имаше в раницата си още много от черната тъкан на Луис Ву. А дори всички машини да са се повредили с времето, пак би могла да се натъкне на чудеса отпреди Падането на градовете.

Но повечето й спътници трябваше да се нахранят веднага. Не беше сега моментът да крои планове за печалби. Първо да измислят как ще се спуснат обратно долу!

Събраха се пред купола и влязоха.

Неизвестното за Тегър се оказа познато за Народа на машините. Барок се засмя, после ги поведе по грамадните стъпала към задните стаи.

– Зала за пиршества – реши след малко. – И потомците на Строителите са всеядна раса, която готви храната си. Обичат разнообразието. Вижте каква кухня са имали!

– Кутии и плоскости, които се нагорещяват – обясни Тегър.

– Да, а тук са рязали продуктите.

Над Улицата от стъпала бяха само коминът и спиралната стълба около него. Уорвия седеше на ръба, клатеше крака и зяпаше земите край града. Изглеждаше необичайно щастлива.

– Ей, виждам нашите приятели – речните хора. Погледнете, това е Рубалабъл! Хайде, нека някой да се качи при мен, за да проумеят, че сме успели! Иначе сигурно ще ме помислят за Тегър...

Вала се покатери по стълбата, мина край една бронзова наглед паяжина, вкопчена в камъка. Двете жени се преместиха по ръба, за да направят място на Кориак, Манак, Парум и Барок. Тегър се позабави да огледа внимателно паяжината и се качи при тях.

Чувстваш нещо особено, когато се изправиш на върха... сякаш си господар на всичко, до което достига погледът ти.

Но Вала не виждаше онова, което я интересуваше най-много – вампирите, гъмжащи в Здрачното леговище. Далеч в планините мудни

бледи колони се спускаха по проходите. А по-наблизо, по брега на Реката-дом, се разпадаха на отделни точки – хиляди излезли на лов твари се връщаха в дневното си убежище.

По водата и снега играеха петна слънчева светлина. Още по-наблизо два черни силуета се открояваха сред просветващите вълнички. Всички започнаха да им махат. Успокоените Рубалабъл и Фуджабладъл се гмурнаха в реката.

Е, поне въздушният град се виждаше от край до край. Тегър бе оставил лампите включени навсякъде. Начупена зелена ивица се простираше по Улицата от стъпала. Другаде не растеше нищо. С какво ли се е хранило съществото, изплето паяжините?

А покривите, плоски или издути, блещукаха в еднообразно сиво. Само къщите бяха изключение, но дори стъпалата сивееха.

– Валавиргилин – обади се Парум, – ти виждаш тези сиви покриви?

– Е, какво ще ми кажеш за тях?

– Отдавна се чудя защо град още може да бъде осветен.

– Погледни внимателно – всяка обърната към слънцето повърхност е искрящо сива. Май съхранява светлина.

– Да! – възкликна Тегър.

Великанът се усмихна.

– Много ли измъчил се да търсиш отговор?

– Така е, но щом ми подсказа, той не може да е друг! Чакай... През онези облаци отгоре не е прониквала много светлина, но пък и силата не е била използвана, преди да се кача. Стотици фалани. Значи...

– Може свърши, да. По-добре да спираме лампи денем.

– И онази товарна платформа имаше същия цвят. Ето защо кабината успя да излети! Значи мълниите са като светлината... Казваш да изключваме лампите? Парум, а защо трябва да пестим?

– Не знам, но не обичам хабя. Оставяме лампи около пристан, защото оттам идва вампири. Тъй мисля аз.

Тегър вдигна рамене. Изведнъж доби много измъчен вид. Уорвия го поведе нанякъде, шепнейки галовно в ухото му.

Другите засега не намираха нищо особено важно. Скоро се повлякоха обратно към колите. Повечето сякаш щяха да се строполят всеки миг.

Събирачите, които непременно си отспиваха нощем, изглеждаха съвсем бодри към средата на деня. Затова Вала заръча на Манак и

Кориак да пазят. И припълзят под един от навесите.

Форн беше там, унесена дълбоко. Горката, не само се преумори, но беше загубила и много кръв.

Вала намокри кърпа с гориво и изми очевидно възпалените рани по шията ѝ. После разстла одеяло и се просна върху него.

Когато дойде Бийдж, тя едва-едва примижа срещу светлината. Великанът нагласи наръч прясна трева в малкото свободно кътче и се сви на кълбо. Промърмори замайно:

– Червенокож Тегър се оказал умник.

– Тъх...

– Можем довърши каквото той започнал.

– Тъ-ъ?

– Старша, можем съберем още вода. Пробием дупки в покриви, да се напълни навсякъде. Нека вали повече! Ще съберем цяло море. И този завод потъне още, нали? Ще смачка вампири.

Дали предлагаше разумно решение? Беше прекалено уморена, за да мисли...

– Няма да стане.

– Кой казал?

– Аз – Форанаидлай. Бийдж, под въздушния завод не е плоско навсякъде. Има постройка, сигурно по-грамадна и от Управлението в Средния град.

– Ох, флуп! Вярно, ти била няколко дни там долу. Как изглежда постройката? Като статуя или здрава сграда? Можем ли смажем и нея?

Форн започна да обяснява, а Вала си прибра одеялото и се вмъкна в мрака на товарния корпус. Пак го разстла и...

– Валавиргилин – спря я глас, – сега е най-доброто време да огледаме Здравното леговище.

Беше Арфиста.

– Не те надуших веднага.

– Обиколихме, преди да заспим. Има много къщи – видяхте ги вече, нали? – и басейни. Истинско удоволствие. Отъркаляхме се в тревата, за да се изсушим.

– От което и аз съм доволна. Слушай, мисля че сега е най-доброто време *да се настим*.

– Старша, и нощните хора си отпиват денем. Точно това ми се иска да правя сега. – Върхът на нокът бодна хълбока ѝ, за да я събуди. – Но така е и с вампирите. Налегнала ги е обичайната вялост. Ако са се натъркаляли по рампата, просто ще ги изхвърлим долу. Искам на всяка

цена да се възползвам от дневната светлина, за да огледам. Да слеза със събирачите, какво ще кажеш?

Няма как, трябваше да се насили да мисли.

– Казах на двама да бдят. Взemi Силак и Перилак. И Кейуербри-мис. – Той поспа малко, а трябваша различни гледни точки. – Питай и Бийдж иска ли да дойде с вас. – Наследникът на Търл би се включил охотно във всяко начинание. Флуп! Вала се надигна, взе пистолет и огнехвъргачка. – Идвам и аз.

Накрая станаха осмина – двама търговци, Бийдж, двама събирачи, Уорвия и мършоядите, които внимаваха да вървят пред осветения кръг от включената на слаб пламък огнехвъргачка. Другите ги следваха полека, овързали лицата си с кърпи.

Вала огледа четирите трупа на вампири. Трябваше да внимава повече къде стъпва. Подхлъзна се... на шепа вампирски зъби, заострени като на червенокожите пастири. Ами да, едната самка наистина беше с избити зъби, както я бе описал Парум снощи. И не просто съсечена, ами накълцана... Вала потрепери.

Тъжната флейта изведнъж се втурна надолу. Валавиргилин отвори уста да подвикне, но и Арфиста изчезна светкавично. Тя затича след тях, вдигнала високо огнехвъргачката, и завари мършоядите застанали над една още гърчеща се твар.

Продължиха по рампата. Тежки миризми проникваха полека през аромата на билки. Но очите й свикваха с мрака.

Спряха две намотки над гъмжилото от вампири.

Неравният кръг на деня, заобикалящ Здрачното леговище, го осветяваше достатъчно, за да я заболят очите.

И по двата бряга на Реката-дом имаше обширни участъци тъмна пръст. По тях растяха огромни гъби, под които живееха вампири. Някогашните сенчести ферми... Тук може да е имало стотици видове гъби, преди да се нанесат тварите. Но чудовищните сортове са били прекалено едри, за да стъпчат и тях.

А точно под рампата забеляза настилка, каквато Народът на машините използваше за пътищата си.

– Видяхте ли, всъщност е доста светло – бодро подхвърли Тъжната флейта.

– Искаше ми се да духа и по-силен вятър – промърмори недоволно Арфиста.

Да, нямаше да е зле. Вала усещаше как лудостта кипва в кръвта ѝ. Силният аромат на кърпата се превръщаше в бледа добавка към разпалващото нагона ухание. Онези долу като че бяха десетки хиляди... и някои вече започваха да вдигат глави към рампата.

Уорвия дишаше учестено през широко отворената си уста. *Знаеше*, че волята ѝ не е несломима. Кей благоразумно се отдръпна от Вала – не биваше да се разсейват точно сега. Да се съсредоточи в онази постройка по средата!...

Не беше само гигантски фонтан. По страната, обърната към рампата, личаха прозорци, малки тераски без перила и множество външни стълби. Предположи, че е била служебна сграда, не за живеене.

Имаше и равна площадка, заобиколена от издигащи се концентрични полукръгове. Трябваше да е сцена! Паднала крехка стена откриваше плетеница от устройства зад нея. Валавиргилин не беше сигурна дали и останалите ще разберат какво са открили.

Падащата отгоре вода бе обкръжена от неясни каменни колоси, а след това се пръскаше в сложна система, пронизваща целия градеж. Имаше водоскоци, статуи на Строители, изливащи я от изящни съдове. Стелеше се и като постоянен фон зад сцената. Накрая се стичаше по хаос от тръби и улеи към Реката-дом.

Да, Форн беше права... Тази грамада може би нямаше да издържи цялата тежест на въздушния завод, но как да съберат достатъчно вода, за да смажат и нея?

– Добре, ясно – обади се Перилак. – Така едва ли ще погубим вампирите. Ами ако преместим града настрани? Нещо го задържа тук, но не можем ли да го освободим? А пък тварите нека си го гонят. Ще бъдат хубави мишени, нали?

– Налучка решението поне отчасти – съгласи се Тъжната флейта. – Наистина нещо го задържа тук, трябва да е...

Заговори с Арфиста на техния език. Вала не им обръщаше внимание. Не ѝ се вярваше, че дори мършоядите са способни да преместят въздушен завод.

Арфиста пак превключи на общия език.

– ... все едно е в дъното на купа – ниска точка в света на магнитната сила. Да, бихме могли да го изтеглим, ако разполагахме с нещо мощно, но само с две коли?... Флуп, как ми се иска изобщо да не бяхте хували за Луис Ву!

Статуи, редици прозорци, сцена, фонтани...

– Какво липсва? – запита се Вала гласно.

Тъжната флейта я чу.

– Старша, каза ли нещо?

– Опиши ми онова, което виждаш.

Мършоядката започна да изброява:

– Обществена сграда. Разположили са я тук, за да не канят горе важните посетители от други раси. Мястото е отредено за произнасяне на слова и свикване на събрания, но също е и сцена. Средище за общуване.

– Трябва някак да огледам и от другата страна... – промърмори Арфиста.

– Какво се надяваш да намериш? – веднага попита Вала.

– Ами... някакъв подиум. Тук наистина е имало представления, но не е подходящо за речи или, да речем, за музика. Обзалагам се, че създателят на това място е бил възхваляван за начина, по който е вписал водата в гледката. Представи си колко красиво би било, ако успеем да махнем вампирите...

– Ами да! – кресна Вала. – *Осветлението!*

Очите на мършоядите насреща блеснаха.

– Осветлението! – натърти отново тя. – Представления, музика, речи, прекрасни изваяния?... – Вампирската песен се засили след вика, но съратниците ѝ чуваха само нейните думи. – Никой освен може би мършояд няма да си помисли, че всичко това е ставало на тъмно! Уорвия, Тегър сигурно е научил откъде се включват долните лампи.

Червенокожата умуваше усилено.

– Щеше да ги е включил, ако ги беше открил.

– Флуп...

– Старша, може би се управляват накъде отдолу.

– Пфу! Ама че гадост! Арфиста промълви:

– Видях... – Сочеше нагоре. – Уорвия, погледни към най-горната група статуи. Воини от расата на Строителите, високи три човешки ръста. Всички държат копия...

Вала различаваше някакви смътни сенки. Дневната светлина не проникваше чак дотам.

– За мен са само черна купчина – оплака се и червенокожата.

– По-големи от тях няма. А копията им са дебели колкото краката ми. Без върхове; продължават в основата на въздушния завод. Оттам минава енергията. Старша, съжалявам...

– Флуп! Не са тръби за вода, а? Разбира се, вода са имали в изобилие. Какво да се прави... Първо ще претърсим горе, защото е по-лесно.

Нека Тегър ни покаже каквото е намерил, след това ще надникнем и там, където той още не е бил.

Уорвия не им позволи да събудят партньора ѝ.

– Вече ви показва всички места!

Двамата мършояди също се свряха в един товарен корпус. А и никой не очакваше точно те да знаят къде хората от друга раса са разположили превключвателите за осветлението.

Другите им съратници се пръснаха из града. Вала нарязва на ивички парче от тъканта на Луис Ву – доскорошната ѝ скъпоценна тайна – и ги раздаде като сладкиши. Заеха се да си играят с таблата, открити от Тегър. Скоро въздушният завод светеше по-ярко от сумрачния ден.

От искрящо сивите покриви по стените се спускаха линийки в същия цвят. Неколцина ги проследиха, търсейки мястото, където те се събират. Накрая Тюк отведе Валавиргилин при дупка в средата на града. Вала бръкна с пръст и помириса праха. Не беше сигурна дали е унищожен свръхпроводник, но вече не се съмняваше какво са намерили.

Искаше ѝ се да направи и следващата неизбежна стъпка, но... Тръбата май беше дълга двайсетина човешки ръста. Наряза остатъка от тъканта на тънки лентички, върза ги и спусна странното въже в дупката, докато то започна да се нагъва.

Дали в основата на копието докосваше непокътната линия за предаване на енергия? Засега нямаше как да познае. Стори каквото можа. С един откъснат клон премести края към мястото, където се събираха сивите черти. Поне беше плоско. Не измисли къде да върже свръхпроводника си, но щеше да го затисне с парче от стена, което само двама-трима тревопасни великани биха успели да повдигнат.

Облаците се събраха нагъсто, скоро заваля по-силно. Търсачите понесоха колкото можаха от бурята, ала накрая се върнаха на пристана. Всеки надничаше поред от върха на рампата. Тревопасните великани се предадоха последни на съня. Останалите бяха споделили откритията си, но те искаха да се уверят сами във всичко.

Здрачното леговище вече тънеше в сенките си.

ШЕСТНАДЕСЕТА ГЛАВА ПАЯЖИНИ ОТ СЪГЛЕДВАЧИ

Сянка мина по клепаците му.

Бе изплувал дотолкова от унеса, че да се радва на топлината, на

покоя, на усещането гърбът на Уорвия да се опира в гърдите му, докато той вдишва аромата на косата ѝ. Но позволи ли си да се събуди още малко, щеше да се сети за глада.

Как да я нахрани? Крилатите лешояди избягаха от шума, миризмата на спирт и множеството герои във въздушния град. Е, имаше вампири... умът му сякаш се дръпна с погнуса от спомена. Какви възможности оставаха за месоядните червенокожи?

Да прогоним тварите, да слезем и да отидем на лов.

Денем всички сенки бяха малки под увисналото в зенита светило. Значи беше нощ и светлините на пристана хвърляха сенки. А кой шета-ше нощем? Тегър веднага отвори очи.

Гърбовете на двама обрасли с козина хуманоиди се отдалечаваха по Обиколната улица.

Отмести се полека от Уорвия. Намери одеяло и я зави. Арфиста и Тъжната флейта вече тръгваха по Улицата от стъпала. Последва ги безшумно.

Мършоядите си бяха потайна раса. Червенокожите обаче обичаха да дебнат.

Нощните хора отново навлязоха в ослепителен кръг от изкуствена светлина. Останалите от отряда на Вала откриха и превключватели, които Тегър бе пропуснал. Хм, мършоядите бродеха по тъмно, значи в момента бяха полуслепи. Но сигурно поначало разчитаха много на обонянието си...

Къщите по улицата не бяха разположени в прави редици и той имаше къде да се прикрива. Шмугваше се зад стени и дървета, като внимаваше да не доближава прекалено двамата.

Тъкмо излизаха през разбит прозорец, мърморейки недоволно на своя език. Той си спомни, че намери в онази къща скелетите на цяло семейство. Ако нощните хора са надушили мърша, щяха да останат разочаровани.

Стигнаха края на улицата и влязоха в прозрачния купол. И там нямаше нищо за тях. Тегър изчакваше в един празен басейн, едва подал глава над ръба.

Излязоха и продължиха нагоре в сянката. Връхната точка на града – коминът – тънеше в мрак. Нима щяха да се качат, за да огледат нощните си владения? Но докато се промъкваше по виещата се Улица от стъпала, не бе забелязал тъмни силуети да се открояват в небето. Стана още по-предпазлив.

После се разнесе доста силен шум от насилван метал.

Пропълзя по криволичеща стълбичка и се озова върху цистерна за някакви химикали сред оплетени тръби. Зърна мършоядите в основата на комина. Мракът му пречеше да види с какво точно се занимават. Но по звуците съдеше, че разбиват и режат стена. Спусна се обратно по стълбичката и се примъкна по-наблизо.

Значи не търсеха храна. А какво тогава? Надникна с едно око иззад ъгъла и в същия миг Тъжната флейта стисна китката му.

Прояви здрав разум да не посегне към меча си, само прошепна:

– Аз съм – Тегър. Мършоядката подвижна:

– Тегър е! – Ухили му се в лицето. – Ти проспа част от откритията. Валавиргилин е убедена, че градежът под нас може да бъде осветен ослепително. Само трябва да включим някак си лампите. И ние сме на същото мнение... но превключвателите са някъде долу.

– Какво, във фонтана ли?!

– Не е само фонтан, а подиум за речи, сцена за представления, стаи с машини за обслужване на сцената. Техниците сигурно са управлявали осветлението оттам. А Валавиргилин възстанови кабела, пренасящ енергия, подобна на слънчевата и на мълниите.

– И са могли да слизат долу – добави Арфиста, доближил ги безшумно. О, червенокожите пастири явно имаше на какво да се поучат от мършоядите и в дебненето на плячка... – Чудех се дали няма да намерим стълба или друго спускащо устройство за жителите на града, както и за гостите. Рампата е неподходяща...

– Тя е за коли – натърти Тъжната флейта. – Хората не биха се чувствали в безопасност на нея.

– Затова погледнахме няма ли нещо покрай комина. Вече знаем, че той прониква дълбоко надолу. Но на Тъжната флейта й хрумна по-обнадеждаваща идея.

– Коминът стига до някаква фурна – завъртя глава Тегър.

– Не само до една. Димоотводите се разклоняват навсякъде. Вече проверихме. – Големите квадратни зъби на Арфиста лъснаха в усмивка. – Идваш ли с нас? Или предпочиташ да дебнеш зад гърбовете ни?

– Тук няма голямо разнообразие от забавления, а и с какво да се разсее един червенокож, за да забрави глада си?...

– О, това затруднение вече си го решил – напомни мършоядът. – Нали си хапнал от...

– Ела де! – припряно се намеси Тъжната флейта, – ще ти намерим интересно занимание.

Тръгна към кръглата прозрачна трапезария. Така се отдалечаваха от

комина. А пръстите ѝ не пускаха китката на Тегър и сякаш никаква сила на света не би могла да ги откопчи.

– Не съм забравил какво ядох – унило промърмори той.

– И на нас ни е ясно. Но защо да казваш на още някого? Ще споделиш ли с партньорката си?

– Да.

Мършоядката спря рязко пред входа.

– Наистина ли?

– Разбира се, че трябва да кажа на Уорвия!

– Имало е четири твари на рампата – бавно заговори Арфиста. – Убил си три, избил си зъбите на оцелялата самка и си се сношавал с нея, после си отсякъл парче от бедрото ѝ. За нас нямаше съмнение, че си го изял.

– Виждах как колите навлизат в най-плътния мрак – изрече Тегър също с равен глас. – Трябваше да слеза на рампата, за да ви осветя пътя. Уханието и гладът ме подлудиха, затова извърших безумия. И все пак не забравих да хвърля факлите, а после да сипя гориво върху тях.

Накрая Арфиста се извърна пръв.

Докато се катериха по гигантските стъпала, паднаха една-две масички. Явно тук мършоядите не бяха особено сръчни.

– Когато старшата се сети за светлините – подхвърли Тъжната флейта, – замислих се какво още са искали да имат долу. Храна, уверена съм в това.

В голямата стая отзад беше нетърпимо горещо.

– Не пипайте нищо! – побърза да предупреди Тегър. – Трябваше да ги изключо, но забравих...

– Направи го сега, ако помниш кой превключвател е за осветлението – помоли мършоядката.

Той кимна и започна да маха черните ивици сред искри от прекъснатата енергия.

– Там долу някои хора са работили – поде Арфиста. – Други са се дели около сцената. Трети просто са зяпали падащата вода. Не са ли имали нужда от храна? Всеядните раси огладняват често.

– Не само те – отбеляза Тъжната флейта. – Тук са идвали хора от всякакви раси.

– Доста тровав начин са избрали според мен – поклати глава Тегър. – Първо събират храната долу – ловят дивеч, отглеждат растения. После я качват тук, където я горят, режат, смесват с подправки... Може наистина така да е било. Но защо? Само за да я спуснат пак долу ли?

Мършоядката въздъхна.

– Прав е. И аз не виждам смисъл.

– Как да намерим, каквото търсим под тези гадни лампи? – изсумтя Арфиста. – Тегър, огледай ти.

Отвори следващата врата. Беше складът, където червенокожият вече бе тършувал. Сякаш целият таван светеше. Имаше вратички и чекмеджета – едни над други, макар че не си спомняше да ги е оставил отворени. Май целият отряд на Вала бе минал оттук.

А не се виждаше кой знае какво. Няколко вида сушени растения, повечето обрасли с гъбички и лишеи...

– Тези светлини ни заслепяват – обясни мършоядът, – но ако ги изключим, все едно сме погребани в земята.

– Нима не виждате в тъмното?!

– Не можеш ли да проумееш, че зрението ни е приспособено към нощта, въпреки че и тогава има отблясъци от Дъгата? Дори при плътни облаци светът не е напълно лишен от светлина.

През никоя вратичка не би успял да се промуши даже събирач.

– Не видяхте ли още някакви отвори?

– Нищо, откъдето да мине човек.

– И горските хора ли? – обади се весел глас някъде отгоре.

Тегър подскочи. Беше Уорвия! Хилеше му се изпод тавана, покатирила се върху цяла стена от кутии.

– Откъде се взе?!

Тя се закиска, доволна от изумлението му.

– Тръгнах след теб още от пристана. Като видях, че те откриха, изкъпах се в един басейн, за да не ме усетите.

– Хитро – одобри Арфиста. – Обонянието ни е много по-остро, отколкото си представяте. Е, каним те тогава да търсиш решението на главолюбъсканицата заедно с нас.

Тя скочи ловко. На гърба си носеше една от огнехвъргачките на Валавиргилин.

– Чух какви въпроси си задавате и знам някои отговори. Елате да ви покажа.

– Води ни.

Уорвия ги върна в горещата зала.

– Мисля си – подхвана тя, – че повечето сурови храни са били качвани на пристана и пренасяни тук. Май са ги обработвали с някаква химия, макар да не разбирам защо. Ние не разваляме така храната си. А готовите гозби е трябвало да бъдат спускани долу на малки дажби.

– Нима? – учуди се Тъжната флейта. – Защо?

– Да речем, че гледате представление. Или пък играете на нещо, като сте заложили източник на вода или пасище. Или пък вашият вожд говори за бъдещето на племето... И отгоре ви спускат вечерята – половин изгорен скокливец. Отвън е хрускав, отвътре крехък, точно както ви харесва. Ще стигне за двайсетина души, но вие сте двадесет и шестима! Ами сега?

Тегър се досети, че е съчинила обяснението чак след като е открила отговора. Партньорката му явно се забавляваше до насита.

– Какво, ще се биете за своя дял ли? Или ще се опитате да разделите храната справедливо, при това като всички се заемете с тази задача едновременно? Няма да гледате представлението, ще забравите кой ви говори... Вашият Търл много ще се ядоса, нали? Но ако прашат храната долу на даджи, няма да има никакви разпри.

В стената беше вградена дебела вратичка с прозорче. Вътре се виждаше кутия с два рафта. Уорвия дръпна вратичката и бръкна...

– Горещо е! – кресна Тегър.

– О, любими, първо пипнах, за да проверя. – Тя побутна дъното и кутията се разлюля. – Сега гледайте. Затвори и натисна превключвателя на стената. Кутията се спусна в кухнята.

– Ето, вече не може да се отвори.

– Докъде стига? – веднага попита Арфиста.

– Където трябва да попадне храната, струва ми се. Още като ви слушах, не разбирах защо някой трябва да я носи долу. Затова отворих всяка врата, която не беше гореща. И намерих това. После се наложи да измисля къде да сложа ивичка от плата на Вала.

Мършоядът премести превключвателя.

– Все пак кутията не би побрала човек.

– Аз ще се напъхам, ако извадим рафтовете.

Тегър предполагаше, че и той би се вместили вътре, но не се обади. Уорвия бе разничила загадката, тя избираше какво да прави. Червенокожите пастири бяха свикнали да бранят територията си.

Рафтовете се вадеха лесно. Строителите може би понякога са спускали и цял изгорен скокливец... Уорвия се помъчи да пропъзли вътре, но не успя.

Нощните хора я вдигнаха и се заеха да помогнат. Не сполучиха, макар да я обръщаха настрани, по корем, по гръб. Тя не можеше да си свие краката чак толкова. Тегър вече се чудеше дали си струва да избият капака на кутията, но каза само:

– Дори да си отрежеш нещо, няма да се побереш, ако носиш и оръжия.

– Ще слеза гола!

– Не, може да влезе само събирач – отсъди Тъжната флейта. – Да не бързаме излишно. Хайде, драги ми Арфисте, няма какво да правим тук до зазоряване. Събирачите ще се събудят тогава.

Нощните хора си бърбеха по пътя към пристана.

– По-добре първо да спуснем нещо друго вместо човек – сети се Арфиста. – Да речем, бутилка гориво, подпряна така, че да се разсипе при отваряне. Ами ако трябва да мине през вампири, за да намери превключвателя долу? Не е зле да ги пропъдим с някое огнено кълбо.

На Тегър не му се приказваше, Уорвия също мълчеше. Настаниха се под навеса и съпроводиха с погледи двамата мършояди.

После жената го хвана за ръка, измъкнаха се от колата. Затичаха безшумно към Обиколната улица.

– Тършувахме, докато ти си отспиваше – прошепна Уорвия. – Ела с мен.

– Трябва да ти кажа нещо... – промълви Тегър.

– За онова на рампата ли? Чух. Бил си безумен: И аз бях безумна. Пак сме партньори. Само че, любими, не си представям как ще се приберем у дома.

Той въздъхна. Какво облекчение... Толкова лесно се отърва от кошмара.

– А къде да отидем?

– Вече ми хрумна нещо.

Промъкнаха се на зигзаг по проходи между сгради и цистерни, минаваха през огнати по всевъзможни начини тръби и постепенно се изкачваха към средата на града.

Уорвия го преведе край купола на трапезарията. Запълзяха около комина към вече познатия шум на насилван метал.

Звучите секнаха изведнъж.

Тя му направи знак да не се показва и стана.

– Е, добре, но как ще го смъкнете от този въздушен завод?

Арфиста и Тъжната флейта тъкмо бяха свалили внимателно големия керамичен къс. Частта от стената, която изчукаха, беше дебела колкото пет пръста и Уорвия помисли, че трябва да е твърде крехка. Отпред имаше сложна бронзова паяжина.

– Предпочитаме да си пазим тайните – напомни Арфиста. – Но можем да пренесем това само с кола. Принудени сме да кажем на старшата и на останалите. Ти какво смяташ, че научи?

– Само ви видях да къртите парчето. А когато отведохте Тегър, разгледах паяжината. За какво ви е?

– Според нас служи като око и ухо, може би и вместо други сетива – обясни Арфиста. – И сме уверени, че принадлежи на Луис Ву и сподвижниците му, дошли на Дъгата от звездите.

– Освен това знаем, че точно те върнаха нашия свят на мястото му около слънцето – добави Тъжната флейта. – Значи са невъобразимо могъщи. Бихме могли да ги посъветваме към какво да насочат силата си, ако успеем да поговорим с тях чрез това устройство...

– Луис Ву се появи за пръв път в някаква летяща машина – подхваща Арфиста. – По-късно ни съобщиха, че същата машина или друга като нея е кръжала над Здравното леговище. Нощни хора са виждали такива паяжини и на още места. Трябва да са един вид съгледвачи.

– Ще говорите на това нещо? – пожела да се увери Уорвия.

– Ще се опитаме. Ако не ни отвърнат, поне ще го занесем там, където те ще видят онова, което искаме да им покажем.

– Двамата с Тегър не можем да се приберем у дома – предпазливо изрече червенокожата. – Но ако нощните хора ни представят като герои, ще бъдем приети в друго племе на себеподобните ни. Затова ми се иска да ви попитам накъде ще се насочите...

Арфиста прихна, но Тъжната флейта го сряза:

– Стига глупости! Не е нужно да пътуват с нас до края. Слушай, ние... По-добре ми кажи – колко силен потрес можеш да понесеш?

Уорвия повика Тегър с жест. Защо да се крие, като буйният му смях отекваше наоколо?

– Ако си мислите, че още има какво да ни потресе, опитайте...

Арфиста започна да обяснява.

СЕДЕМНАДЕСЕТА ГЛАВА ВОЙНАТА СРЕЩУ МРАКА

От скалата сякаш щяха да изскочат огромни лица, килнати под смахнат ъгъл. Двама червенокожи пастири и двама мършояди обсъждаха тайни, които никой от зяпачите не разбираше...

Само Луис Ву се кикотеше. Все пак успя да откъсне поглед от

представлението, което му предложи Най-задния. На другите сигурно им се струваше, че гледат богове, решаващи съдбините им.

Рибарите просто избягаха.

Засега търсещият му поглед не откриваше Ритмотвореца или Каварфа.

Навсякъде около него клюмаха заспиващи тъкачи. Дремещите деца се мъчеха да задържат очите си отворени. Утре май щяха да си мислят, че са сънували странното зрелище. Луис всъщност бе останал сам пред тези грамадни лица.

Заговори на интересик, за да го разбира единствено кукловодът:

– Тия мършояди са се впуснали в страшничко начинание, за да открат едно мрежово око. Личи, че горят от желание да си поприказват с теб.

Картината на екрана се промени. Преди Луис да мигне, вече виждаше в инфрачервено околността на вира под скалата – черна вода, мъждиви силуети на тъкачи, проснали се върху ниските поставки за дрехи, по-ярката светлина от собствената му гола кожа... и дантелено сияние зад гърба му, както и още едно близо до Дома на Съвета.

„Каварфа и Ритмотвореца се крият във високата трева. Мършоядите внимават да не пропуснат нещо. Дали ще се познаят в такъв вид на екрана?“

После мрежовото око угасна, остана само тъмната скала.

Слънцето все още беше бледо късче, едва надничащо през облаци-те, когато Валавиргилин се надигна и изскочи от колата, за да види кой и защо вдига врява.

Червенокожите и мършоядите съпровождаха четирима тревопасни великани, понесли парче изчукана от стената керамика надолу по Улицата от стъпала. А върху нея имаше бронзова паяжина. Явно тежеше, като ги гледаше как пристъпят. Стигнаха до втората кола и опряха товара си внимателно на страничната стъпенка.

Мършоядите се захванаха да обяснят какво става, червенокожите се опитваха да вметнат по нещо, но рядко успяваха да ги прекъснат.

Щом приключиха с приказките, настанаха паяжината в товарния корпус на колата. Сънливите събирачи тепърва започваха да се вълнуват от новите случки, а заспиващите мършояди се пхнаха под навес, за да съберат сили. Всички вярваха, че малко остава до разчистването на пътя надолу.

Валавиргилин си каза, че някъде над черните облаци сянката трябва да се е отдръпнала, откривайки напълно светилото. Но през кипящите слоеве на бурята до тях достигаха само отблясъци от лудо танцуващите мълнии.

Вървеше с четиримата събирачи към горния край на Улицата от стъпала. Влязоха в прозрачния купол, следвани от всички останали без мършоядите. Покатериха се по гигантските стъпала към изумителната кухня.

Силак се напъха в подвижната кутия. Само той и другите събирачи си знаеха как е бил избран. Огнехвъргачката също се намести удобно в ръцете му.

– Пусни пламък в някоя стена или по вампирите, ако ги има – настояваше го трескаво Манак. Стискаше е две ръце пистолет, даден му от търговците. – Слизам веднага след теб и ще нося само това. Трябва да виждам, ако някой ни налети. Значи щом вратичката се отвори, постарай се да осветиш долу!

Затвориха и натиснаха превключвателя. Шум и трептене на носещото въже белязаха спускането на първия щурмовак.

Бръмченето на електромотора спря. Чакаха.

Манак се опита да бутне превключвателя нагоре. Не поддаде. Вала не му позволи да натисне с все сила.

Изведнъж устройството прещрака само и въжето се напрегна. Скоро кутията се появи пред очите им.

Силак се изтърколи от нея и си пое дъх, за да изкрещи:

– Свети! – Перилак се хвърли върху него и го стисна в прегръдката си, а той бълваше поток от думи над рамото ѝ. – Манак, извинявай, но таблото беше точно пред мен. Мислих си, че ще трябва да се махна веднага, щом преместя плъзгачите. Флуп, познах! Включих всички светлини и онези...

– Долу свети ли?! – писна Перилак.

– Да – увери я Силак и слушателите им се втурнаха към изхода.

Валавиргилин се задъхваше, когато стигна до Обиколната улица. Събирачите и червенокожите търчаха далеч пред нея, тревопасните великани не изоставаха от тях, макар да трополяха тежко.

Лампите по пристана разсейваха сумрака на неспирния дъжд. Всички се втурнаха по рампата.

Долу сиянието разкриваше кошмарно стълпотворение. Грамадната

постройка под града грееше ослепително. Здрачното леговище беше осветено по-ярко от сивия ден наоколо. Обезумели от страх вампири се мъчеха да избягат и се сблъскваха с онези, които искаха да се приберат в убежището си.

А Силак се напъваше да надвика ужасния шум:

– Щом включих всичко, вампирите за щъкаха като буболечки. И двайсетина от тях решиха, че онези стаи са пещера! Там има голяма зала между подиума и сцената – Тъжната флейта беше права за двете места – от нея се влиза и в работните стаи. Тварите ме налетяха от три страни. Манак, добре, че оставих вратичката отворена, когато се измъкнах. Знаех си аз, че няма да имам никакво време!

– Ах, ти, алчен ваятел на флуп!

– Разбирам те, ама...

– Цялата става запази за себе си!

– ... много се радвах, че можах да избягам мигом. Нахлуха там, опърлих ги с огнехвъргачката и се качих при вас.

Разгаряха се свирепи схватки между вампирите, устремили се навън и онези, които напиряха в обратна посока. Три намотки на спиралата по-нагоре тревопасните великани ги насърчаваха весело. Май вече се канеха да залагат кой ще надделее.

Валавиргилин се опита да привлече вниманието на всички.

– Слушайте! Сега е най-доброто време да се махнем. Повечето вампири още не са се прибрали от лов, а тези тук са ослепени и объркани. Дори да изчакаме само хиляда вдишвания, ловците ще се върнат и ще трябва да разчитаме на нощта. Аз обаче умирам от глад! Тръгваме веднага!

Хайде де, кажете ми, ако съм полудяла!

Зяпах я сред воплите на десетина хиляди вампири.

– Веднага! – повтори тя оглушително и хората се втурнаха вкупом.

Луис наблюдаваше трима рибари, които надничаха над покрива на Дома на Съвета. Не можеше да им отрече смелостта, но те виждаха само каквото и той – екранът в скалата не светеше. Зоркото мрежово око на Най-задния лежеше в товарния корпус на шестколесно возило.

Кукловодът сподели на интересик:

– Луис, все пак мога да ги чувам, а и да ги помириша.

Скалата отново се превърна на екран. Най-задния танцуваше, безрой други образуваха фигури около него – мрачна гора от еднооки змии.

– На тъмно ли танцуваш? – подсмихна се човекът.

Най-задния се завъртя и отвърна:

– Изпитание на пъргавината. Преди много време е трябвало да се примиряваме с ношта. Не е невъзможно който и да е от нас отново да попадне в трудни условия.

Значи взаимно се поставяха на изпитание, за да получат своята привилегия – създаването на потомство. Както впрочем постъпваше и Съветът по раждаемостта на Земята. Кукловодът се стараеше да не губи уменията си.

– Кого чуваш?

– Спътниците на Валавиргилин. Нищо, че вратата е затворена. Готвят се да отбраняват колите. Ето, тръгнаха, а вампирите са навсякъде около тях. Искаш ли и ти да слушаш?

– След малко. Питам се какво ли си мислят нашите приятели мършоядите, като гледат твоя танц.

– Малкият постоянно се мести. Големият не мърда. Желаш ли да го заловиш?

– О, не!

– Докосни с преводача си ядрото на мрежовото око. Ще ти предавам звука.

Луис преджапа в плиткото до скалата, която си оставаше прозорец с размити ръбове, показващ танцуващите в здрача кукловоди. Черно кълбо като сърце сякаш се рееше на височината на носа му. Опря в него преводача си.

Долови човешки гласове и животинско ръмжене – от дълбок гърлен бас през писклив фалцет та чак до ултразвук. Веднъж се разнесе вик на болка и изненада, нещо тежко като че тупна право върху мрежовото око. Понякога различаваше гласа на Валавиргилин, която реवेशе запевднически. Не я помнеше такава.

През последните няколко минути вампирските крясъци отслабваха и се отдалечаваха. После хладен мелодичен глас удари разтърсващо по нервите му... и настъпи призрачна тишина.

* * *

Вала подкара по течението, защото от обратната посока още се нижеха потоците вампири, прибиращи се от лов. Продължи доста по-нататък, след като се отърваха от преследвачите. Загладени черни глави изскачаха над водата – речните хора не изоставаха от колите.

Още не бяха спрели, когато Бийдж пристъпи тежко в товарния

корпус на първото возило.

Вала чакаше, затаила дъх.

Великанът извлече едно отпуснато тяло и го търкулна на земята. Беше Парум. Тварите се скупчиха върху него за миг, разкъсваха и смучеха, докато другите от отряда ги посичаха безмилостно отвсякъде. Един вампир одра жестоко Перилак.

Бийдж се премести на седалката до нея.

– Той мъртъв. Но Перилак не зле. Измих нейни рани с гориво. Това наистина помага?

Вала кимна. Чудеше се дали Тъжната флейта и Арфиста ще се обидят... Ще разберат ли защо е по-добре трупът на Парум да бъде намерен от непознати мършояди, отколкото с него да се заемат двамата му съратници измежду ношните хора? Не каза нищо на наследника на Търл. Правото да решава се падаше единствено на него.

Стигнаха до обширна поляна, започваща от речния бряг. Изглеждаше добро място за лов. Вала нареди да не се разпръскват, както и всички да носят кърпи на лицата си. Наоколо щъкаха немалко вампири.

Бе напълнила колите с много топове плат от складовете на въздушния пристан. Даде на Рубалабъл и Фуджабладъл дълго парче мрежеста тъкан, за да наловят риба. Те направо се престараха, имаше предостатъчно за всеки, който можеше да се тъпче с такава храна.

Великаните бързо си намериха подходящи видове трева. Не липсваше и дивеч. Червенокожите и събирачите нямаха нужда от огън за готвене, но търговците кипнаха вода в голям котел, нарязаха вътре месо и корени.

Екипажът ѝ се засищаше след дългия глад.

Наблюдаваше ги незабелязано. Тегър изглеждаше много по-добре, щом се нахрани. Форт и Барок готвеха заедно. Не личеше да са настръхнали един срещу друг.

А Тъжната флейта и Арфиста бяха клекнали само на двайсетина човешки ръста от бивака. И те имаха какво да ядат. Намериха мъртъв мъж от народа на земеделците, вероятно пленник на вампирите, който не бе стигнал до Здрачното леговище. За щастие се въздържаха да го довлечат чак в бивака.

Походите се мяркаха немалко от бледите твари. Суетнята около убежището им ги привличаше като магнит.

Настроението ѝ се кисваше полека-лека, може би просто заради глада. Щура прищявка я подтикна да отиде при ношните хора.

Тъжната флейта я видя отдалеч и се изправи, но не понечи да я

доближи прекалено.

– Още не си хапнала.

– Скоро ще се наям.

– И ще се развеселиш. Валавиргилин, изплъзнахме се невредими.

Имаме да разказваме история, с каквата никоя раса не е могла да се похвали отдавна.

– А какво постигнахме?

– Не разбирам защо се гневиш.

– Дойдохме, успяхме да се качим във въздушния завод. Похабихме почти цялата вълшебна тъкан, оставена ми от Луис Ву. Измислихме и как да се спуснем. Убихме малко вампири, останалите прогонихме в дъжда. Загубихме Парум. Сега ще се лиша и от едната кола, С това ли да се хваля?

– Спасихме Форанаидлай. А ти натовари в своята кола десет човешки тегла великолепно съхранили се древни платове.

Вала вдигна рамене. Да, щеше да припечели чудесно от всичко, което събра по складовете – не само платове. А и Форн... вярно, спасиха я.

Мършоядката пусна в тревата оглозгано ребро и пристъпи към нея.

– Старша, свършено е с вампирската напаст.

– Ох... Разпръснахме ги. Ще плъзнат навсякъде из околните земи.

Значи нападта става още по-страшна. – Ще намалеят рязко след едно поколение – невъзмутимо я увери Тъжната флейта. – След някакви си четиридесет-петдесет фалана. Вече можеш да се хвалиш, а скоро ще бъдеш и възмездена за прекеждията си.

– Не виждам как ще стане.

– Валавиргилин, нали и ти изпита неустоимата сила на вампирското ухание? Никой не издържа, дори червенокожите пастири. Не ти ли хрумна, че те изпускат тази миризма и за да привличат партньори измежду своите, та да зачеват потомство?

– Какво?!

– Слушай внимателно. Тварите започват да ухаят, когато открият жертва. Щом разполагат с храна, значи е дошъл моментът и да се размножават. Намерят ли тъмно убежище, отново имат стимул за сношение, а пещерата запазва миризмата. Още когато праотците им са били като нашите, уханието им е помагало да привлекат партньор. Така е и досега. А ние им отнехме Здравното леговище, за да бродят под дъжда, който не е спирал, откакто Луис Ву кипна морето. Водата отмива уханието.

Валавиргилин обмисляше усилено чутото, докато накрая си позволи да му повярва. В един миг подскочи и кресна:

– Вече няма да се множат!

Денят отминаваше; преди здрачаване колите трябваше да са там, където вампирите няма да ги намерят. Сутринта Вала щеше да източи горивото от втората, за да се добере с другото возило до укреплението на великаните.

– А вие се сдобихте с лелеяната бронзова паяжина...

– Някъде по Дъгата Луис Ву може да вижда и чува през тези особени шарки. Искаме непременно да покажем нещо на онзи магьосник, стига да е жив и да ни обърне внимание. И ако паяжината все още е прозорец към него.

– Ще трябва сами да се погрижите за горивото – натърти Валавиргилин.

Тъжната флейта кимна спокойно.

– Ще оповестим какви са нуждите ни. Други нощни хора ще ни пригответь запаси по пътя чак до страничната стена. Тегър и Уорвия казаха ли ти вече, че идват с нас?

– Добре са се сетили. Навсякъде има племена на червенокожите пастири. Ще си намерят нов дом.

– Така е.

– Е, каква цена предлагате за една търговска кола? Мършоядката примига.

– Аха, пословичната алчност на Народа на машините...

Валавиргилин, имаме нужда от твоята кола, за да се справим с опасност, застрашаваща всички по Дъгата. Вече знаеш достатъчно, за да приемеш сериозно думите ми.

– Не подценявам вашата загриженост, но не сме се договаряли предварително да превозвам и този тежък съгледвач, изкъртен от стената на въздушния град.

Усмихна се съдържано, като си спомни за преговорите до укреплението на Търл. Въобразяваше си, че само с изобретателност и хитрост убеди нощните хора да се присъединят в нападението срещу Здравното леговище! А едва ли можеше да ги отпъди дори със залп от трите оръдия...

– Много се постаряхте, за да вземете съгледвача, оставен от Луис Ву. Но как смятахте да опазите тайната от мен?

Тъжната флейта вдигна рамене сякаш никакви стави не свързваха костите ѝ.

– Можехме ли да знаем предварително дали нямаше просто да отлепим паяжината от стената, да я навием и да изчезнем с нея? Оказа се здраво закрепена, затова се наложи да поискаме помощ. Добре, Валавиргилин, ще купим твоята кола. – Тя назова сумата. – Ще ти бъде изплатена след завръщането ти в Средищния град от местната общност на нощните хора.

– Дадено.

Сумата беше малко над минимално приемливата, но какво друго да направи? Дълго преди да се върне, за да си прибере возилото, двамата мършояди щяха да разполагат с гориво и просто да ѝ го отнемат.

– Може би ще трябва да обясня продажбата на по-високопоставени от мен. Вашите хора в Средищния град ще потвърдят ли разказа ми?

Форанаидлай подвижна отдалеч:

– Старша, храната е готова!

Гладът загриза с остри зъби стомаха на Валавиргилин.

– „Плюскане“ е тайното ми име – ухили се тя на Тъжната флейта и тръгна към огъня.

ОСЕМНАДЕСЕТА ГЛАВА ЦЕНИ И СРОКОВЕ

Градът на тъкачите, 2892 г. от н.е.

Дори рибарите се бяха махнали. Вече само двете горещи тела в тревата и Луис Ву наблюдаваха танца на Най-задния.

Ритъмът се ускоряваше, кукловодът обаче не се бе задъхал.

– Луис, проблемите край нямат. Чух отчасти разговора между мършоядите и червенокожите пастири. Споменаха пръскащите планини и нещо смуцаващо за основата от скрит.

– Ами използвай мрежовото си око и ги попитай накъде са се запътили.

– Засега няма да разсейвам опасенията им. Ще проследя начинанието, преди да получат отговор. Искам да проверя колко силно се стремят да привлекат вниманието ти.

– Моето ли?

– Ами да, на Луис Ву, който кипва морета, о, Велики! Нищичко не са чували за някакъв си Най-заден. Умствените ти способности определено западат. Нуждаеш ли се от медицински грижи?

– Да – натърти човекът.

– Чудесно. Но рисковете, които поемам, и усилията да изпратя при теб своята сонда за презареждане трябва да бъдат компенсирани...

Луис махна небрежно с ръка.

– Защо да рискуваш сондата си, след като може пак да ти е жизнено необходима? Ще се върна по пътя, който изминах дотук – по течението на река Шенти. Няма да повтарям грешките си и ще се придвижвам по-бързо. Дойдох при тъкачите за единадесет години, но ще стигна при теб за по-малко от девет. Тъкмо ще имаш време да преместиш автолечителя в помещението за екипажа.

– Монтирах прехвърлящ диск в сондата. Тя ще долети при теб само за едно завъртане на Пръстеновия свят. А след миг ще си в кораба.

– Най-заден, не ти остана друг източник на гориво...

– Презаредил съм напълно „Гореща игла на дознанието“, която впрочем още е заклешена в изстиналата лава.

– ... и дори не ми се мисли каква цена ще ми поискаш, за да се възползвам от нея. Нали все пак ще трябва да преместиш автолечителя – ако не в каютата, поне в дока на совалките?

– Вече го сторих.

Образът в екрана се смени – за пръв път от единадесет години Луис Ву виждаше каютата. Огромен ковчег заемаше някогашния кът за физически упражнения.

Да му се не знае!... Кукловодът напираше прекалено настойчиво.

– Оставих „Скритият Патриарх“ само няколко хиляди мили надолу по течението – напомни човекът. – Не си ли забравил някой прехвърлящ диск и там? Ще се добера до кзинтския кораб само за седем-осем фалана.

– *Две години?* Луис, имаме да решаваме неотложни проблеми. Както изглежда, пазителите са плъзнали навсякъде по Пръстенов свят.

– Нима?

Луис Ву беше самото възплъщение на невинността, а усмивката всеки момент щеше да разтегне устните му. Да, накрая всичко опираше до пазителите...

– Преди да умре, Тила рече, че е оставила жив един от тях – бивш мършояд – да надзирава дейностите по страничната стена. Мога веднага да ти покажа, че аварийният екип не е спирал работа нито за миг.

– Добре де, покажи ми – съгласи се човекът.

Появи се панорама на стена, висока хиляда и петстотин километра.

Под отвесната грамада с цвят на земната Луна изпъкваша като

барелефи пръскащи планини. Сенките от закриващите слънцето плоскости се плъзгаха едва забележимо по нея. Отрязаните наполовина конуси на планините изглеждаха съвсем мънички, макар да се извисяваха на десетки километри. А отгоре на стената пламтяха в дъга двадесет виолетови огнени струи, насочени към звездите.

– Двигателите за корекция на орбитата, които задействахме – не нужно поясни кукловодът. – Тогава още изпробвах мрежово око – същото, дето сега е при мършоядите. Ето ти запис пет години по-късно...

Призрачните пламъчета бяха угаснали.

– Тогава Пръстенев свят вече си беше на мястото – вдигна рамене Луис.

– О, да. Но аз наблюдавах.

Камерата показваше стената по-отблизо. Различаваха се тъмните гърла на тръбите, изсипващи утайката от моретата обратно, за да се трупат пръскащите планини. Имаше ги и двигателите – много по-големи, ако ги сравни с планините, отколкото си ги бе представял. Двойни тороиди около тънката среда на съединени с върховете си конуси от съвършено точно разположени проводници. Двадесет и един Бусардови пратовочни двигатели.

– Значи всичко това е отпреди шест години?

– Ами тогава забелязах. Може да съм се увлякъл в танца и да съм пропуснал около... един фалан.

Самотен до полууда, търсец забравя в своя танц с призраци. Някога всемогъщ, а сега отхвърлен от своите изгнаник...

Луис се постара да прогони съжалението.

– Ясно, някой е върнал на мястото му двадесет и първия двигател, който видяхме на кораб върху издатината на космодрума.

– Да, но първо го е копирал! Ето ти запис само отпреди две години...

Двадесет и три двигателя; двадесет и четвъртият още не беше ориентиран правилно като останалите. Луис не успяваше да проследи какво го движи, виждаше само дребните промени в положението му.

– Това е пределната разделителна способност на мрежовото око от такова разстояние – обясни кукловодът. – Но както се убеждаваш, някой произвежда нови двигатели и ги разполага по страничната стена. Какво друго доказателство искаш за намесата на пазители?

– И то поне неколцина – съгласи се Луис. – Производство, превоз, разполагане, контрол...

Най-задния пак заговори колебливо.

– Някои хуманоиди са стадно настроени, но според моите записи пазителите не са се отличавали с тази особеност. Предполагам, че с компютрите си бих се справил с всичко това. Защо и пазителят да не е само един?

– Хм... Ами отбраната?

– Вторият пазител използва антиметеоритната защита, за да унищожава нахлуващите кораби.

– Факт.

– Ами невидимото същество, следвало червенокожия пастир?

– Не съм толкова склонен да повярвам. Може да е мършояд, който има някакви причини да се крие дори от себеподобните си.

– Луис, напрегни си поне малко ума! Видяхме го да прониква най-невъзмутимо във вампирското логовище. Трябва да е пазител, щом уха нието не му е подействало...

– Добре, прав си. И какво е търсил там според теб?

– Грижил се е за безопасността на червенокожия. Възможно е да е произлязъл от тази раса. Тъй... Вече изброихме трима, а ако твоята догадка е по-близо до истината, не е изключено да са шест или дори осем. Нали не си забравил, че войната между паките-пазителите е превърнала родния им свят в радиоактивна пустош?

– Разбирам какво те тревожи – нехайно отвърна Луис.

– А пазителите, принадлежали към различни раси, ще оставят след себе си само парченца от Пръстеновия свят, разлитаци се към звездите! Луис, нямаме две години! Е, да, мога да се шмугна в стазисното поле, но то най-вероятно ще си остане включено до свършена на Вселената. А ти изобщо не би успял да стигнеш до „Гореща игла на дознанието“!

– Защо да не предположим, че ще се погаждат? – учуди се човекът. – Хуманоидите на Пръстенов свят предпочитат разбирателството, защото расите им използват различни ресурси, а с мършоядите всички имат уговорки.

– Имаше война между червенокожите пастири и тревопасните великани.

– Ами, просто случайно пожелаха едни и същи пасища!

– Продължавам да мисля, че положението е много обезпокоително.

Луис се протегна. Ставите му изпукаха, а сухожилията още не се бяха възстановили след умерените следобедни упражнения.

– Чуй какво ти предлагам. Прати сондата си на „Скритият Патриарх“. Голям е, ще го откриеш лесно. Аз ще тръгна по течението и ще попитам нашите двама потомци на Строителите дали искат пак да се

присъединят към нас. Ще минат само осем фалана, тоест две земни години или една ваша. После ще приема медицинските ти грижи, ако се споразумеем.

– За какво?

– Ще подготвя чернова на договор.

– Не си в много изгодна позиция за пазарлъци.

– Ако си промениш мнението, потърси ме.

Луис преджапа обратно към брега. Питаше се ще чуе ли мелодичния писък зад гърба си. Не, не го дочака.

Събуди се постепенно, още замаян от недоспиване. Беше хубаво Саур да се отгърква в него. Попита я:

– Тъкачите само денем ли правят ришатра?

– Така предпочитаме.

– Разбрах. – Той плъзна ръце по козината ѝ. – Ей, че приятно...

– Благодаря ти.

Лесно навлязоха в общия ритъм.

Такъв живот също си имаше своите прелести. След малко Саур отметна глава, за да го погледне в очите.

– Виждаш ми се много спокоен, макар и уморен.

– Май този път го приклеших в ъгъла.

Късна вечер.

– Аз подготвих договор – обяви Най-задния.

– Аз също. – Луис потупа преводача. – В паметта е.

– Мрежовото око не може да го разчете. Да започнем с това...

Цялата скала изведнъж се превърна в бяло поле с черни букви, появи се и виртуална клавиатура, по-висока от човешки ръст.

Зрителите замърмориха одобрително. Повечето тъкачи бяха насядали около Луис. Какво ли си мислеха, че виждат?

Цял следобед той бе нахвърлял изискванията си. И сега да обсъжда проекта на Най-задния? Така би отстъпил от най-основното си преимущество. Нямахше подобни намерения!

Друг принцип на пазарлъка обаче гласи, че не бива да се издаваш, ако времето те притиска. Попита на интересик:

– Как да работя?

– Лявата ти ръка е курсор, с дясната печаташ.

Луис опита – размахвайки ръце като диригент. „Възможна е

промяна на психическите особености...“ Веднага изтри реда и написа: „Психическите особености са неприкосновени независимо от обстоятелствата.“ Разделът „Заплащане“ на пръв поглед беше приемлив. Щеше да плати за процедури, сравними с извършваните в земните болници, със служба за срок не по-дълъг от дванадесет години.

Я постой...

– Лекарство за подмладяване и стандартно възстановяване?

– В никакъв случай!

– Аха, ще ме подлагаш на шури експерименти, така ли?

– Вече се помъчих да ти обясня с какво разполагам – модифицирана X-програма на земната полиция.

– И ще ми пресмяташ цената според процедурите в земните болници! Твоята система би ми дала горе-долу тридесет години живот. Значи службата ще бъде не по-дълга от седем години след излизането ми от автолечителя.

– Настоявам за дванадесет! Луис, моята система може да те направи двадесетгодишен. Ще имаш поне петдесет години, дори ако изобщо повече не се грижиш за себе си!

– Като знам срещу какви опасности ще ме пратиш, може да не изкарам и петдесет дни. И на двамата ни е ясно. Затова побързах да се разделя с теб навремето. Седем години.

– Съгласен съм.

Луис посочи с левия си показалец. „Времето на службата ще се начислява само при конкретни действия по изрично нареждане на Найзадния.“

– Що за флуп ми пробутваш? Ами когато се съветвам с теб? Пътуванията? Как ще броим случаите, когато действам самостоятелно, защото не е имало време да те питам? Или решаването на проблеми от подсъзнанието ми, докато спя, а?

– Впиши условията си.

– Поведението ти започва да изглежда съмнително. Никое почтено същество не би паднало до такова ниво.

– Подобни похвати са допустими при преговори.

– Ха, сега пък ти ще ме учиш как да преговарям...

Луис изтри оскърбителната уловка и написа, почуквайки с един пръст във въздуха: „Срокът на службата изтича седем години след началната дата на този договор.“ Престори се, че не чу недоволното възклицание на кукловода.

– Искам и клауза, която да ме предпазва от превръщането в

покорен слуга. Не видях такъв текст.

Изречението се появи. Луис го прочете и завъртя глава.

– Не става.

– Напиши го ти.

– Не. Не измисли ли как да получиш копие от моя проект?

– Няма начин.

– Значи ще почакаш, докато достигна „Скритият Патриарх“. Тръгвам още утре.

– Стой! Тук ми е по-лесно да те намеря.

– Най-задан, осъзнах, че трябва да настоявам ти да приемеш моя проект, а не аз твоя. Щом не можеш да го прочетеш, как ще поискаш промени?

– Ти ще ми го прочетеш на глас.

– Добре, но утре. И друго ме безпокои. Колко време е необходимо да изтеглиш плазмен шнур от слънцето и да предизвикаш лазерния ефект?

– Два до три часа, зависи от състоянието на звездата.

– Три кораба нахлуха през Юмука на бога и някой им видя сметката. Един кацна от другата страна на Пръстенов свят и също беше улучен. Но дали не мина *повече* време? С твоите ускорени записи нищо не можах да пресметна.

– Аз ще проверя.

Луис се събуди късно. Саур бе излязла с децата. Нямахше нищо за ядене. Седна да съчинява край пепелта в огнището.

„Никой субект или процес няма да променя мисловните особености на Луис Ву с медицински или химически средства, освен с изричното съгласие на същия Луис Ву, дадено от него в напълно будно и нормално състояние. Никакви поети задължения не го обвързват, ако това условие бъде нарушено.

Срокът на службата...“

Поумува и изтри последната дума.

...на взаимната зависимост ще завърши след не повече от седем години от влизането в сила на този договор. Ву има право на достатъчен сън, храна и почивка според потребностите си. Извънредни обстоятелства, прекратяващи тези почивки, ще се приспадат от срока на взаимна зависимост в троен размер. Наказания за нарушения... Периоди на отдих и възстановяване... Луис Ву има право да откаже изпълнението на

всяко нареждане, ако според собствената му преценка то предполага недопустим риск, ненужни вреди, нанасяни на местните хуманоидни раси, тяхната култура и жизнена среда, или глобални щети на Пръстенев свят, както и при неразрешими морални противоречия.“

Не би навредило, ако има за какво да поспорят с Най-задния...

Огладняваше зверски. Знаеше къде да си намери още корени. Качи се с дисковете право нагоре, за да открие пътека, и зърна децата в гората нагоре по другия бряг.

Саур бе намерила две грамадни гъби от различни видове, а децата бяха убили живеещо на сушата ракообразно, по-голямо и от заек. Всички наблюдаваха любопитно как Луис уви храната в широки листа и я намаза с мокра глина. После извади лазерното си фенерче от заключената кутия на горния диск. Настрои го на широк лъч, средна интензивност, микровълнови честоти... Скоро от глината започна да се издига пара. Грижливо заключи фенерчето. Опасно беше да го оставя без надзор.

– Стрил, Паралд, внимавайте никой да не доближава глината. Ще се опарите. Саур, искам да ти подаря нещо на раздяла.

– Ще се разделяме ли?

– Живеещият в паяжината е пратил сондата си за гориво да напръска онова око на скалата. Значи машината е някъде наблизо. Може да долети за няколко часа. Сега ще ти покажа моя дар, само се чудя дали той да е лично за теб или за целия ви град.

За отделянето на товарен диск от купчината се искаше сила на патител. Нагласи във вдлъбнатината здрав лост и натисна с двете си ръце. Долният диск увисна на два пръста над тревата.

– Ще го подариш ли довечера? – помоли Саур. – Нека да е за целия град, но го повери на мен и на Кидала. И аз ще бъда изненадана като останалите. Покажи само на нас двамата как да го управляваме.

– Бива и така.

– Луис, това е великолепен дар!

– Саур, ти пък ми подари живота, струва ми се.

– Още ли те мъчат съмнения?

– Чакай малко...

Той изчука глината от единия край. Гъбите изглеждаха готови за ядене.

И вкусът им беше превъзходен. Разтроши остатъка. Ракът също се беше задушил както трябва. Децата си поделиха месото от щипките и тялото, опашката остана за него и Саур.

– Сега съм по-добре. Когато огладнея, преставам да мисля разумно.

Гледай... – Луис очерта кръг в пръстта. – За тридесет и две минути светлината прекосява Пръстеновия свят и се връща.

Преводачът променяше съответно мерките.

– Тъй ли било?

– Повярвай ми. Значи лъчът от слънцето докосва Дъгата след осем минути. Три звездни кораба изскачат ето тук от една дупка близо до Големия океан, а след два часа и половина някой ги унищожава. После кораб каца на това място върху стената. Два часа по-късно и той не съществува. Къде е онзи, който е стрелял по тях със светлина?

Саур се взря в схемата и посочи.

– От другата страна на Дъгата. Имал е нужда от онзи половин час в повече, за да види трите кораба.

– Ами ако следващият кораб е нападнат три часа по-късно?

– Значи нападателят е там, където ти нарисува Големия океан.

– Ъхъ...

Преди сянката да докосне светилото, Луис бе съставил договор, който трябваше да го защити... ако кукловодът нямаше намерение да го наруши веднага.

Връчи товарния диск на тъкачите, докато вечерята се препичаше на огъня. Възхвалиха го като могъщ магьосник, истински *ваишец*. Децата напиреха да яхнат диска, а възрастните ги разубеждаваха да не вършат шуротии. Луис показа на Кидала как да нагласи височината на полета само две стъпки над земята.

Надяваше се да не повредят машината с безцелни разходки. Все някой ден щеше да им бъде нужна за пренасяне на тежки товари.

Светлината бледнееше полека с бавното движение на засенчващата плоскост. Ловците бяха повалили хищник, затова месото лъхаше на котешко. Тъкачите си взеха мръвките и се настаниха да гледат скалата, която скоро засия. Яхнал купчината си дискове, както подобаваше на магьосник, Луис похапваше сочна папрат и един корен.

Кукловоди танцуваха сред променливи небесни дъги. Човекът позяпа с останалите зрители, преди да заговори на интересик:

– Тази пиротехника е за отвличане на вниманието, нали?

– За красота! Луис, трябва веднага да дойдеш при мен.

– А какво правят нашите безстрашни изтребители на вампири?

– Чувам само гласове. Колите се разделиха. Втората пътува надясно, в товарния ѝ корпус е моето мрежово око. Червенокожите пастири

си говорят за същество, което наричат Шепот. Тегър предполага, че ги е изоставило. Уорвия е убедена, че той е блънувал. Аз пък смятам, че Шепот е нашият неуловим пазител. Е, идваш ли?

– Да обсъдим условията...

– Приемам твоя договор.

– Още не си го погледнал!

– Приемам го в сегашния му вид с настояване да не внасяш повече промени. Нямах с какво да ме изнудваш, затова най-вероятно си бил честен. Сондата ми ще долети при теб след дванадесет минути.

Луис огледа небето. Засега не се виждаше нищо.

– Къде ще се появя?

– В жилището си на борда на „Иглата“.

Жилище ли? Едно-единствено помещение, което от – горе на всичко делеше с Кхмий!

– Според договора при извънредни обстоятелства времето се зачита тройно. Искаш ли да бъде въоръжен?

– Да.

– Саур, накарай децата да излязат от този вир! Най-заден, спусни сондата тук. Спомням си как пълзах към диска за зареждане с гориво. Доста трудничко беше.

– И аз се уча от опита си! Монтирах голям прехвърлящ диск върху корпуса на сондата, за да пренесеш всичките си устройства.

Добре, че винаги съм готов за неочаквани обрати...

Извади от заключената здрава кутия две мощни оръжия – лазерното фенерче и променливия нож. Нагласи лазера на тесен лъч, близък обсег, висока интензивност. Извади острието на ножа две стъпки, но размисли и го намали до стъпка и половина.

Ако го изтърве, тънкото колкото молекула острие ще среже всичко наоколо.

Виолетово-бял пламък грейна над близкия хълм.

Сондата кацна с термомодерния си двигател. Кухината в носа ѝ беше системата за зареждане с гориво – филтър, пропускащ само водородни йони, и възтесничък прехвърлящ диск. Наистина имаше значително по-голям отсрани на корпуса.

Тъкачите ахаха и възклицаваха, но се дръпнаха настрани, подгонени от облаците пара. Огнените струи угаснаха. Луис се понесе с товарните си дискове към сондата.

А над прехвърлящия диск водата се набръчка.

Значи беше включен. Той се спусна право надолу. Само с ъгълчето

на окото долови как една сянка скочи след него.

ВТОРА ЧАСТ ТАНЦУВАМ КОЛКОТО МОГА ПО-БЪРЗО...

ДЕВЕТНАДЕСЕТА ГЛАВА ЧОВЕКЪТ ОТ БУЦИ

„Гореща игла на дознанието“, 2892 г. от н.е.

Корабът се състоеше преди всичко от корпус трети размер, построен от „Дженеръл Продъктс“, имаше и вътрешни стени, които отделяха екипажа от кукловода-капитан. В момента беше по-скоро жилище, а не звездолет. Не можеше да достигне скорост над светлинната, защото преди единадесет години Луис Ву сряза опорите на хипердвигателя и го повреди. Смяташе, че има твърде основателни причини да постъпи така. А после корабът затъна в разтопена магма по време на „преговорите“ с пазител, наричан някога Тила Браун.

По-късно Най-задния разположи прехвърлящи дискове по звездолета, в Ремонтния център и на други места.

Луис очакваше да попадне в каютата на екипажа, където нямаше други входи и изходи. Може би кукловодът не смееше да настоява – за да не го подслушат – съратникът му да побърза.

Купчината товарни дискове се блъсна тежко в пода. Луис пое удара с присвитите си крака, но въпреки това загуби равновесие. Успя да кресне:

– Нещо се...

Трябваше да прозвучи горе-долу така: „Нещо се метна след мен!...“

Само че тук събитията се развиваха достатъчно напрегнато, за да губи време в предупреждения.

Хиляди кукловоди от Пиърсън пристъпяха, въртяха се и подрипваха вляво от него. Гледката би могла и да го разсеи; но Луис и Кхмий се бяха научили още преди години да не обръщат внимание на ставащото в онази част от кораба. Макар и прозрачна, преградата към пилотската кабина на Най-задния не беше изработена от стъкло, а от неуязвимия материал, отличаващ корпусите на „Дженеръл Продъктс“.

Но едно двуглаво трикрако същество с накъдрена и блещукаша от

скъпоценности козина се намираше между кухнята-робот и ковчега на автолечителя, по-голям и от пренасяща кабина, сложена по дължина на пода.

А един хуманоид, сякаш целият сглобен от буци, налиташе в развяващ се торбест елек към Най-задния. Коленете и лактите му се движеха със скоростта на бутала в дъвен мотор.

Имаше и прикрит прехвърлящ диск – път за отстъпление към пилотската кабина. Луис предположи, че кукловодът не се е отдалечил от него. Само да стъпеше върху диска и щеше да е в безопасност.

Но инстинктите като че надделяха у трикракия. Обърна гръб на нападателя.

Всичко се случи светкавично бързо. Луис още се мъчеше да не падне. А Най-задния се завъртя, раздалечил главите си – обемното му зрително възприятие за света имаше основа почти цял метър. Прицелваше се в мишената. Задният му крайник се сгъна, после се изстреля право към човека от буци.

Чудесен удар, за по-точен не можеше и да се мечтае. Чу се глухо дрънчене – нападателят изглежда носеше някаква броня. Въпреки това ритникът би проснал в несвяст всеки нормален хуманоид. А натрапникът само се завъртя, отделил крака от пода. Едната му ръка стискаше копитото на Най-задния, за да използва силата, с която кукловодът сви крака си за втори удар. Плъзна се напред и стовари тежко юмрук върху основата на двете шии.

Там беше скрита черепната кутия на трикракия.

Луис вече вдигаше ръката си с лазерното фенерче. Твърде бавно, прекалено мудно – зашеметен, Най-задния му пречеше да се прицели. Нещо го прасна по китката и оръжието отлетя. Не беше ли метална топка? Следващата изби от ръката му и завъртя из каютата променливия нож.

Луис отскочи с все сила от фучащото острие.

Кукловодът се свиваше на пода, прибрал главите с дългите шии между предните си крака. Чак сега човекът осъзна, че газии до глезените във вода.

Променливият нож все пак не го сряза на две. Сляп късмет... Ала усещаше костите на китките надробени, не можеше да възстанови равновесието си, докато купчината от буци вече го връхлиташе. *Пазител!*

Хвърли се към ъгъла, претърколи се и се изправи. Дясната ръка го болеше неописуемо. Лявата само бе изтръпнала до безчувственост.

А върху прехвърлящия диск, където беше стъпил допреди миг, се

появи нещо огромно. Изпъна се мигом като невероятно едра оранжева мечка. В едната си страховита лапа стискаше малко ръчно оръдие.

Нападателят се извъртя, преди да се шумгне и замахне с променливия нож на Луис към неочаквано изникналия кзинт. Оръдието отлетя заедно с пръстите. Кзинтът застина приклепнал, сподавяйки яростното си ръмжене. Човекът от буци вече държеше и лазерното фенерче.

– Ти не мърдай. Ти също, Живеец в паяжината. Луис Ву, и ти не мърдай. Договорът изисква ли от теб да умреш?

На лицето му не се виждаха устни, а подобие на тъпа човка, образувана от втвърдените назъбени венци. Изричаше думите някак задъхано, с лек говорен недъг, но на интересик. Че откъде ли го бе научил?! Подслушвал е Най-задния ли?

Спомена договора...

Случките преплуваха до съзнанието на Луис през море от болка. От единадесет години не беше загазвал така.

– В извънредни обстоятелства сам решавам кой риск е прекален. Смяташ ли условията в моя договор за приемливи?

– Да – веднага отвърна пазителят.

Това като че беше най-изумително от всичко...

Срязаната лапа на кзинта, на която бе останал само палецът, кървеше обилно. Едрото същество стискаше китката си, за да затвори артериите. Не отделяше поглед от човека. Попита – също на интересик:

– Какво да правя?

– Вдигни ранената си ръка над главата. Стискай силно. И дори не си помисляй да се биеш! Този е пазител. Най-заден, настрой автоле... Най-заден! Свърши времето за дрямка!

Главите на кукловода се подадоха.

– Слушам те.

Първо черния ковчег...

– Нали твоят автолечител може да възстанови кзинт?

– Да.

– Ами настрой го, де! После ще ми обясняваш. Между другото, в момента времето се начислява в троен размер. Ако това не е извънредна ситуация, здраве му кажи.

Кукловодът явно не беше в най-добрата си форма точно сега. Попита нерешително:

– Значи да лекувам един непознат кзинт?

– Веднага!

– Но, Луис, той...

– Изпълнявам условията на договора, разбра ли?! За наше добро е. Не се ли сещаш кой трябва да е този?

Най-задния застана пред автолечителя и започна да опипва таблото за управление с устите си.

Пазителят бе отнел лазерното фенерче и променливия нож. Луис имаше сериозно намерение да се съобразява с този факт.

Тандж! Трябваше да решава проблемите си един по един.

Първо кзинта.

– Ти кой си?

– Новака.

– Аха, значи си син на Кхмий.

Бе забравил колко потискащо грамаден е един зрял кзинт, особено ако е застанал близо до теб. А Новака нямаше как да е на повече от единадесет години и още не се отличаваше с внушителните размери на баща си.

– Не притежаваш истинско име засега?

– Така е. Аз съм първият син на Кхмий. Предизвиках го. Сбихме се. Баща ми победи. Заръча ми да се уча на мъдрост. Да следвам Луис Ву. Затова съм Новака.

– Охо... Най-заден, още колко ще се туткаш, докато нагласиш автолечителя за неговата обмяна на веществата?

– Само няколко минути. Дотогава измисли с какво да му стегнеш лапата.

Луис отиде при изходния улей за дрехи, като внимаваше пазителят да вижда ръцете му през цялото време. Дясната му китка се подуваше все повече и повече. Вдигна я над главата си. Надяваше се да свърши някаква работа с изтръпналата си лява ръка.

Кухнята-робот съдържаше менюта за всякакви човешки и кзинтски гозби, хранителни добавки, антиалергични вещества, дрехи, тоалетни принадлежности и какво ли не още. Не бе успявал да извика на екрана лекарствено меню, но не се съмняваше, че го има. Най-задния го бе направил насила свой помощник още по времето, когато бе пристрастен към жицата в главата си. Естествено тогава кукловодът нямаше намерение да му покаже как да си поръча и разни опии.

Набра „Слънчева система/Северно облекло/ Официално“, после посочи няколко вратовръзки. Въздържа се от ненужната шега и подбра една с жълто-оранжеви шарки, която щеше да подхожда на кзинта. Дори не погледна изкопния инструмент, типичен за цивилизацията на поробителите, който бе закрепил под улея преди толкова години...

Новака почти не миришеше. Луис предположи, че се е измил, за да може да го наблюдава по-отблизо. Изпод оранжевата козина личаха три успоредни белега в областта на корема. Иначе приличаше на плюшена играчка под коледна елха – тъмнокафяво, почти черно по връхчетата на ушите, широка шоколадова ивица по гърба, още едно кафяво петънце на опашката. Беше висок около седем стъпки, а широк колкото баща си – смеска между Кхмий и самка от древните мутирвали кзинти, обитаващи Картата на Кзин.

Новака седна и протегна лапа към него. Луис стегна китката му, като помагаше на лявата си ръка със зъби. Кръвта вече не шуртеше, а само капеше.

– Кой ме нападна? – изръмжа младият кзинт.

– Да пукна, ако знам, но мога да налучкам... Ей, човек от буци!

– Говори.

– Двамата с Най-задния се досетихме, че в Ремонтния център има пазител. Ти унищожаваше нахлуващите кораби, нали? Забавянето на атаките показваше без никакво съмнение, че управляваш антиметеоритната защита отгук. А кукловодът е разположил прехвърлящи дискове къде ли не. За един пазител не би било сложна задача да промени програмата на някой диск и да го свърже с този...

– Така беше.

– ... та да се появиш тук миг преди мен. Много точно си пресметнал момента. Имал си нужда от появата ми, за да му отвлека вниманието, а и си разчитал на инстинктите на кукловода. Много любопитно! Най-заден, какво ще кажеш? Разполагаше с частица от секундата, за да избягаш, но предпочете да отвърнеш на нападението.

– Да не се впускаме пак в отдавнашни спорове. Признавам, по рефлекс обърнах гръб. Така се бием. Прав си.

Луис се ухили. Болката не го мъчеше чак толкова, но знаеше, че то е, защото мозъкът му се къпе в потоци от ендорфини.

– Новако, това е пазител – потвърди пред кзинта. – Огледай го добре. Всички имат такива издути стави. Пазителите са извънредно умни и опасни.

– Заблудих се, че е най-обикновен хуманоид – поклати глава младокът.

– Откога ме дебнеш?

– От два дни. Искях да проверя дали ще мога да се поуча на нещо от теб още преди да ти се представя.

– Защо именно от мен си решил да се учиш?

– Баща ми твърдеше, че ако е помъдрял, го дължи на теб. Но един хуманоид, хранещ се с мърша, ме откри.

– Момчето ли?

– Да. Ти си го нарекъл Каварфа.

– Запознах се и с родителя му.

– С момчето си поприказвахме. Баща му не беше далеч и ни подслушваше. Мислеше си, че не го забелязвам. Разказах им каквото знаех за теб, защото не беше никаква тайна. Обаче изобщо не споменах за Най-задния.

– Според него как сме попаднали на Пръстеневия свят?

– За Дъгата ли говориш? Обясних му, че сте имали кораб. Не разправих на Каварфа за мигновеното пренасяне от едно място на друго. Още не бях повярвал ма баща си. Но когато ти включи пренасящите кабинни...

– Тези са прехвърлящи дискове. Пренасящи кабинни има в световите на хората и на Патриаршията. Не са толкова усъвършенствани.

– ... да, прехвърлящи дискове. Сkochих! Много изненадах Каварфа и баща му. Оставих ги с увиснали ченета. Ама че слисани бяха!... – главата на младия кзинт внезапно клюмна.

– Най-заден!

– Готово. Довлечи го тук.

Луис подложи рамо под мишницата на Новака и напъна с все сила. Кзинтът също се опомни за миг и се надигна. Заклатушка се към автолечителя, преди да се свлече в кухнята под отворения капак.

Луис махна импровизирания турникет и понамести крайниците на пострадалия. Погледът му откри отсечената китка до двете безполезни парчета от оръдието. Вдигна я и кукловодът я пое за пръстите с едната си уста.

– Затвори капака – нареди с другата и пъхна косматата лапа в специален отвор.

След това подгъна крака и скри главите си под тях. „Пак изпада в шок“ – поклати глава Луис. А човекът от буци попита:

– Какво сега, ще се самоубиваш ли?

Едната глава се подаде за малко.

– Така показвам своята безпомощност. Знак, че се предавам.

– Предаваш се? Това е добре.

Кзинтът вероятно щеше да остане поне няколко денонощия в автолечителя.

За миг Луис май загуби съзнание.

Опомни се рязко от неопишуема болка. Уродливите ръце на пазителя наместваха костичите в дясната му китка. Изврещя и запъшка.

Добре, че се сети за оръжията, чак когато онзи се отдръпна. Торбестият елек имаше изумително множество джобове и лазерното фенерче издуваше един от тях.

Трябваше ли да направи още нещо, преди да припадне пак?

Аха, *договорът*. Извади бележника си и го подаде на Най-задния.

– Ето с какви условия се съгласи. Не е зле да ги прочетеш на глас, защото и нашият неочакван посетител като че е готов да се съобразява с тях.

Кукловодът взе бележника, другата му глава се вторачи в пазителя.

– Защо ни нападна?

– Имам нужда от съюзници, които да не са като мен. Защото пазителите се избиват помежду си. Ще приема обвързването чрез официално обещание, дадено в името на взаимната изгода. Чети!

Кукловодът го послуша.

Дали натрапникът е бил мъж или жена преди преобразяването си? Изглеждаше малко по-нисък и тънък дори от Тила Браун след нейната метаморфоза. Вече нямаше никакви отличителни белези на единия или другия пол. На Луис му се стори, че вижда атрофирали остатъци от мъжки гениталии, но не беше сигурен.

Зад несъкрушимата стена танцуваха милиони холографски призраци на кукловоди.

– „...ако според собствената му преценка то предполага недопустим риск...“ Собствената ти преценка, тъй ли?

Луис се усмихна и вдигна рамене.

– „...ненужни вреди... неразрешими нравствени противоречия...“
Значи ти ще преценяваш?

Пазителят попита:

– Най-заден, готов ли си да се обвържеш при същите условия?

Главите изсвириха възмутено.

– Предлагаш ми робство! С какво ще ме възнаградиш за рисковете и усилията? Аз поне щях да подаря живота на Луис Ву... Да, вярно, важи и в моя случай. Приемам.

Човекът не можеше да съдържи любопитството си.

– Кой си ти все пак?

– Досега не се нуждаех от име. Избери което ти хареса.

– От коя раса беше преди?

– На вампирите.

– Шегуваш се.

– Не.

Май пак се канеше да загуби съзнание.

Преди единадесет години Тила Браун бе заварила медицинския комплект към най-горния товарен диск от купчината. Наложил се да стане, за да стигне до него. Скърцаше със зъби, докато напъхваше подутата си ръка в диагностичния отвор.

Болката стихна веднага. Екранът му задаваше въпроси. Да, искаше да остане буден. Не, не можеше да попълни запасите от тези лекарства... Зловещо дълъг списък на изчерпани вещества.

Изпитваше илюзията, че се е лишил от цялата си дясна ръка. Други силни болки нямаше. Умът му се избистри, вече прехвърляше късчетата действителност и се опитваше отново да сглоби цяла картина от тях. Изведнъж се оказа на служба при пазител... Нали така се извъртяха нещата? И пазителят се обвърза – според договора трябваше да ограничава властта си над Луис Ву. А кукловодът вече имаше да изпълнява задължения и към двамата.

Чуваше разговора, но повечето думи не стигаха до съзнанието му.

– ... необходима е спешна намеса... нашественици... отвъд Дъгата.

– Кораби на земната полиция и на Патриаршията – намеси се той. – Готов съм да се обзаложа.

Политиканите нямаше как да не подготвят нахлуване – такива си бяха по природа. Нали навремето описа подробно Пръстеновия свят за архивите на Обединените нации? Кхмий пък беше говорил с кзинтския Патриарх. Кой ли други сили знаеха за съществуването на колосалната конструкция?

– Дали няма кораби и от Флота на световете?

– Толкова крехки и зле защитени? – възкликна кукловодът. – Не може да са наши!

– Опасни ли са Властите, които спомена? – попита пазителят.

Най-задния веднага заяви, че заплахата е твърде сериозна. В мозъка на Луис вече играеха всякакви химикали. Не си направи труда да отговори.

– Вероятно ли е да се откажат от замислите си?

– Не. Мога да ти демонстрирам къде се крият звездолетите им – предложи кукловодът. – Те няма да участват в нахлуването. Дори твоят лазер с мощност на цяло слънце не би поразил най-далечните цели. Само бойни кораби без хипердвигатели ще правят опити за кацане.

– Покажи ми.

– Трябва да се намирам в своята пилотска кабина.

Луис се кикотеше наум.

Прикритият диск не прехвърляше същества от други раси. А Най-задния щеше да се озове зад непробиваема преграда.

Имаше ли вероятност човекът от буци да допусне това?

Пазител, произлязъл от *вампирите*. Той насили устните си да се раздвижат.

– С какво се храниш?

– Правя си каша от зеленчуци. Не съм вкусвал кръв от двадесет и осем фалана. Гладът ми не те заплашва с нищо.

– Добре.

Човекът затвори очи за миг, но чу ясно:

– Най-заден, първото ти нарушение на договора ще бъде и последното в живота ти. А сега ми покажи корабите на нашествениците.

Двуглавият издаде треперливо свирукане с басови обертонове. Клепачите на Луис сякаш се надигнаха не по своя воля, за да види как вместо танцуващите кукловоди се появяват въртящи се триизмерни карти.

Звездната система изглеждаше почти празна около Пръстеновия свят и засенчващите плоскости. Разноцветни светлини засияха далеч от конструкцията, ала много по-наблизо имаше десетки искрици. В такъв мащаб движението им беше незабележимо, обаче заемаха позиции, като че нашествениците съвсем наскоро се бяха открили взаимно.

– Трябва да се върна, за да защитавам Дъгата – натърти пазителят. – Ти идваш с мен.

Кукловодът трепна.

– Но нали можем да виждаме картите само ако сме в „Гореща игла на дознанието“!

– Видях ги вече. Ела. Луис остана сам.

Щом двамата изчезнаха, изображението се смени. В пилотската кабина сега имаше някаква триизмерна схема...

стига ми толкова. Облегна глава на товарните си дискове и затвори очи.

Дремеше, без да се отделя от дисковете, защото ръката му все още беше в медицинския комплект. Понякога се килваше и се будеше за малко.

Прозрачната стена отзад откриваше дока на совалката – почти празен откакто Тила изгори апарата. Мъчеше се да си припомни какво още

трябваше да има там. Разбира се, шкафове със скафандри и броня, също и резервни прехвърлящи дискове. Дразнеше го неясното впечатление, че Най-задния е направил някои промени през годините.

Вдясно и вляво стените чернееха. „Иглата“ си оставаше стисната в прегръдката на черен базалт – охладената магма, изсипана върху кораба от Тила Браун.

А зад предната стена се рееше мрежа от линии и точки, досущ като мравуняк, видян с дълбоко сканиране. Тайната на тази схема тормозеше Луис.

Две точки свързани, ония три също... По-нататък други десет. Оскъдно отбелязаният фон вероятно беше карта.

Най-задния явно се бе постарал да му покаже нещо важно.

Когато напънът в мехура му надделя над страха от болката, Луис си издърпа ръката и се заклатушка към тоалетната. Веднага стана очевидно, че все още имаше медицински проблеми. После изгълта цял литър вода. И хапна изискана салата за пръв път от единадесет години. Държеше вилицата с лявата ръка. Поне нямаше нищо против да изяде всичко, което намери по пътя.

Малко му олекна, когато огледа другата си ръка. Отокът беше спаднал, костите в китката като че си бяха на мястото.

Щом се отдели от машината за втори път, схемата отново привлече погледа му.

Прехвърлящи дискове!

Подсъзнанието му изглежда се бе потрудило. Картата показваше как ги е разположил Най-задния. Няколко бяха пръснати из милионите кубически километри на Ремонтния център. Имаше четири в „Гореща игла на дознанието“. Един точно до кораба. Двойната точка пък отбелязваше сондата за презареждане с гориво, останала в Града на тъкачите – вторият диск прехвърляше само водород.

Кукловодът му бе оставил схемата, за да я разучи. Луис се постара да я запази в паметта си, докато се чудеше какво все пак го е подтикнало...

Когато пазителят се появи върху прехвърлящия диск, в пилотската кабина отново танцуваха безчет кукловоди.

Човекът от буци държеше нещо в ръката си. Вдигна го към устата и духна, вторачил се в лицето на Луис. Прозвуча мелодичен звук – като от флейта.

Липсата на някаква по-особена реакция май не се хареса на пазителя и той прибра странния предмет. Прегледа Луис, както би го сторил

шаман – опипваше тук-там, за да провери какво го боли.

– Скоро ще ти мине.

На пациента му бе хрумнало нещо.

– Онази кухненска стена може да ти направи кръв.

– Ти ще отпиеш ли пръв?

– Няма. Не съм вампир. А и Най-задния ще трябва да промени програмата... Не, почакай, ще опитам друго!

Извика виртуална клавиатура, обозначена на Речта на героите – кзинтския език – с точки и запетаи. Можеше да го разбира, макар и трудно. Прегледа обширното меню под изпитателния поглед на пазителя. „Вундерландска кухня“... Не. „Факирска кухня“. Така няма да стане. Да видим „Морски дарове“. Ето ги под кзинтското име на планетата – Шаш. „Меса“, „Напитки“. Следваха твърде много названия. Може би съчетанието – „Меса/Напитки“? Първите три гозби се оказаха супи със съставка „шрийм“. Точно това му беше нужно!

„Отмяна на забраните, наложени от законите на Шаш/Фафнир, Земята, Джинкс.“

По улея се плъзна колба, пълна с мудно плискаща се червена течност.

Пазителят я пое и светкавично хвана челюстите на Луис, сякаш ги стисна с клещи.

– Сега ще пиеш.

Луис покорно отвори уста. Човекът от буци изстиска лепкава струйка. Вкусът беше непознат, но веднага надуши миризмата. Нямаше как – преглътна.

Чак тогава пазителят надигна колбата.

– Учудваш ме. Защо реши да направиш кръв за мен? От единадесет години се хранеше с онова, което хванеше, или с ястия, предложени му от странни раси.

– Не съм гнуслив.

– Гнуслив си.

Всъщност в момента настина му се гадеше, но продължи упорито:

– Придържам се към нашия договор, а той изисква от мен да се грижа за интересите ти. Ти обаче току-що го наруши. Смятам, че не е редно и аз да пия човешка кръв. И ти го казах.

– Медицинският комплект няма какво повече да направи за теб, нали? Сега си слагаш скафандър. И идваш с мен.

– Скафандър значи. Къде отиваме?

Пазителят не отговори.

Луис посочи ухилен през прозрачната стена.

– Снаряжението за работа във вакуум е в дока на совалката. Мога да се озова там само с прехвърлящ диск. Двамата с Кхмий бяхме пленници на Най-задния.

– Нямахте ли договор?

– Тогава нямахме.

– Аз се научих да боравя с дисковете. Ела тук!

Пазителят вече вадеше от джобовете си инструменти, направени от твърда дървесина. Приклепна до диска и го надигна.

Луис не виждаше какво точно върши. Пръстите на човека от буци шареха твърде пъргаво. За миг в пилотската кабина на Най-задния се появи схемата... примига. После пазителят пусна диска, бутна Луис към него и го последва.

След унищожаването на совалката докът представляваше почти изцяло празно пространство. Покрай стените имаше шкафове със скафандри за хора, кзинти и кукловоди. А въздушният шлюз водеше към тунел през няколко кубически километра магма.

Луис се озърна и към шкафовете с оръжия, но не посмя да ги доближи. Извади прилепващ по тялото скафандър с дръпнати ципове на ръкавите и крачолите. Не смяташе да използва колан. Опита да се вмъкне и изохка от болка.

Преди да помоли за помощ, пазителят вече пъхаше внимателно недоизлекуваната му ръка в ръкавицата, след това я обездвижи с вратовръзката, послужила като турникет на Новака. Затвори циповете, завинти шлем върху пръстена на шията и включи кислороден обогатител. Изчакаха скафандърът да се нагоди към тялото на Луис.

После пазителят се зае с контролния модул на голям прехвърлящ диск за товари, а той започна да проверява всичко по задължителния списък: „Камера в шлема, подаване на въздух, обогатител, регулиране на въглеродния двуокис и изпаренията...“

Човекът от буци го изтика върху диска.

ДВАДЕСЕТА ГЛАВА ИСТОРИЯТА НА БРАМ

Антиметеоритна защита, Ремонтен център, 2892 г. от н.е.

Картата на Марс се издигаше на повече от тридесет километра над Големия океан и представляваше плоска проекция на червената планета с център северния полюс, в мащаб едно към едно. Откъм външната страна на Пръстенов свят нямаше вдлъбнатина, която да покаяна къде се намира Картата.

Луис вече бе виждал огромни кухни в Ремонтния център, но в тази попадеше за пръв път. Пространството наоколо сякаш ставаше безмерно от гъстия здрач. На дълги прътове стърчаха устройства, напомнящи за скелети в кресла с подвижни клавиатури по страничните облегалки. А елипсоидната стена отсреща беше обзорен екран, висок десетина метра.

В звездната система на Пръстенов свят липсваха планети или астероиди. Създателите на конструкцията или ги бяха разчистили, или – използвали за строителен материал. Част от засенчена странична стена едва-едва блещукаше на черния фон. Усилената светлина правеше звездите твърде ярки на екрана, където примигваха и четири зелени кръгчета – бележещи курсори.

– Открих още четири – съобщи Най-задния. Намираше се до стена със струпани индикатори и превключватели. Най-сетне Луис разбра къде е попаднал – тази система изкривяваше магнитното поле на светилото. Бе зърнал холограма на залата преди единадесет години, когато кукловодът управляваше антиметеоритната защита.

Значи въздухът тук гъмжеше от спори на дървото на живота.

Изглеждаше доста спретнато, ако не се брои... Хм, виж ти.

Някакъв силует едва се различаваше в плътната сянка насреща. Застинал в заплашителна поза, прекалено тънък и остър на места. Аха – кости. Скелет на същество, готвещо се да нападне.

А около него май беше разпръснато в безпорядък чудновато снаряжение.

Има време и за това.

– Трябва да си довърша проверката на скафандъра – обади се Луис. – Незабавно ли имаш нужда от мен?

– Не. Най-заден, покажи ми другите четири кораба.

Никой миньор в астероидния пояс на Слънчевата система не би си позволил да издърпа във вакуум човек, който не се е уверил, че всички системи в скафандъра му работят надеждно. Грубост, дори гибелна небрежност. Дали пазителят бе разчел за частица от секундата всички показания на уредите? Или поставяше на изпитание готовността на Луис да

рисува? А може би – спривавостта му?

Най-задния бе стъпил върху един товарен диск. Издигна се на метър и устите му се протегнаха към някакъв контролен уред. Екранът сякаш връхлетя към оранжево, почти правилно кълбо, белязано с черни точки и запетаи. Кзинтски кораб, вероятно построен преди стотици години, много по-късно оборудван с хипердвигател.

Изображението се смени. Следващият звездолет изглеждаше тромав – дълъг, бавно въртящ се около оста си лост с мехур накрая. Луис не разпозна чий е.

После се появи чудато сивочерно тяло, подобно на болен картоф, видян през мъгла.

– Създателите на Пръстеновия свят са оставили само най-отдалечените комети – обади се кукловодът. – Може би са прекалено много, за това не са ги почистили докрай...

– Запас от въздух – отсече пазителят. – За да възстановяват загубите от атмосферата над страничните стени.

– ... Да, вероятно. Сега виж тук...

Мигащият зелен курсор обкръжи кратер върху прото-кометата. Дълбокото сканиране показа неясна структура под ямата.

– Коя раса е построила това? – попита човекът от буци.

– Трудно е да се прецени. Всички минни разработки имат такъв вид – приличат на коренова система. А тук...

Пак въртящ се лост, но видян отстрани. Познати планетарни апарати с късички крилца се бяха налепили навсякъде по него.

– Тези са на Обединените нации – властта в света на Луис Ву.

Луис тъкмо бе привършил проверката. Оказа се, че при нужда скафандърът ще поддържа живота му седмици, ако не и месеци наред.

– Добре. Сега е мой ред – изрече пазителят.

Стъпи върху друг товарен диск и се издигна. Деформираните му ръце пипаха нещо и пъргаво за разлика от неуверените действия на кукловода. Втори екран показа слънцето затъмнено до поносим блясък.

Минаха няколко минути. Изведнъж от светилото се изстреля ярък шум и започна да се изкривява в магнитното поле.

– Доколкото разбирам, каниш се да ги изтребиш – подхвърли Луис.

– Съгласен съм – отзова се веднага Най-задния. – Те са нашественици.

– Такива бяхме и ние.

– Вярно. Ти здрав ли си вече?

Луис раздвижи пръстите на повесената си ръка.

– Оздравявам. А и няма особено значение, ако ще се пъхам във вълшебния ти автолечител. С какво се занимавахте тук?

– Унищожихме шест големи звездолета и цял флот от тридесет и две совалки. Те бяха най-близо до слънцето, напълно уязвими. А тези, последните, са толкова далеч, че най-много да ги вбесим, като ги обстрелваме. Склонен съм напълно да пренебрегна инсталацията в кометата. Само ще кипнем малко лед. Открих и кораб на Аутсайдерите на една още по-отдалечена комета...

– Тандж! Ей, човек от буци, да не си гръмнал и техен кораб?

– Най-задния настоя да не го правя.

– Чудесно. Много крехки създания са, но пък разполагат с технологии, които дори не бихме могли да опишем на нашите езици. Впрочем нямат нужда от нищо, което ние притежаваме, а каквото поискат, купуват си го. Напълно безсмислено е да навредиш на Аутсайдер.

– Харесваш ли ги?

Малко изненадващ въпрос.

– Да – призна Луис.

– Какво търсят тук?

Той вдигна рамене в скафандъра си.

– Космосът е пълен с планети, но има само един Пръстенев свят. Аутсайдерите са любознателни.

Протуберансът се удължаваше все повече.

– Провери и ме укори, ако има за какво – обърна се пазителят към Най-задния.

Пръсти като нанизани на връв орехи заиграха по стената. Кукловодът наблюдаваше.

– Всичко е наред – заяви след малко.

Гледката някак предразполагаше към отпускане и леност. Трябваше да минат часове, докато слънчевото изригване придобие необходимите характеристики. Лазерният ефект на свръхпрегриване също щеше да продължи няколко минути. А със скоростта на светлината би се движил още много часове до мишените.

Луис мислено си поигра с идеята да спасява някого в последния момент и я захвърли небрежно.

Не дължеше нищо нито на Обединените нации, нито на копоите им. Нищо не го подтикваше да брани и кзинтските кораби. Невъоръжен и ранен не би могъл да се изправи срещу пазител, произлязъл от която и да било хуманоидна раса. Съзнаваше, че ще е голям късметлия дори да опази живота си, щом отново се бе забъркал в този прастар танц на

борбата за надмошие.

Договорът също не изискваше от него да спасява жертвите на човека от буци. Пък и корабите наистина бяха нахлули със завоевателски цели.

– Посочих му една наблюдателна станция, оставена от моята раса – сподели Най-задния. – И без това сега на власт е фракцията на консерваторите. Няма да им липсва.

– Предполагам. Човеко от буци, изкушавам се да те нарека Дракула – в чест на архетипа на всички измислени вампири в моя свят.

– Тогава угоди на прищявката си.

– Не. Пошло е. Ти си пазител, първичната движеща сила сред вампирите. Нека да те наречем Брам. Би ли ми казал вече какво искаш от мен?

– Онова, което ще е най-добро за моята раса. Вампирите са изложени на три заплахи и всяка от тях е опасна за всички по Дъгата, включително и за вас. – Човекът от буци не откъсваше погледа си от лицето на Луис, докато говореше. – Първо, ако вампирите се размножат прекалено, изтребват твърде бързо плячката си. Разумните раси биха имали сериозен стимул да измислят как да се отърват веднъж завинаги от тях. Затова аз не искам нито една вампирска разновидност да привлича вниманието към себе си. Вие пък едва ли ще пожелаете ние да плъзнем навсякъде.

– Нима ти си помагал на унищожителите на вампири? А, не, това вече е налудничаво. Нали те също са от твоята раса?

– Не, Луис, не са от моята. По Пръстеновия свят има може би стотина вида вампири, някои от които се различават много помежду си. – Ясно. А коя част от него обитава твоята раса? Брам се престори, че не е чул въпроса.

– Луис, уверявам те, че с нищо не съм помогнал за съюзяването на няколкото вида в похода им срещу Здравното леговище. Но те намериха елегантно решение на проблема си, нали?

– Тъх...

– Сега за втората заплаха. Нашествениците от космоса застрашават самото съществуване на Пръстенев свят.

Луис кимна.

– Един междувъзвезден боен кораб като нищо може да запрати някой метеорит по структурата. Тъй че внимавай за подозрително доближаващи се комети.

– Третата заплаха са самите пазители заради битките помежду им, в

които не се спират пред употребата на всякакви оръжия.

– Добре де, а с колко пазители имаме да се разправяме в момента?

– Трима или повече са заети да възстановяват инсталациите по страничните стени. Наглед задачата поглъща цялото им внимание, но се налага да ги държа под око.

– Знаеш ли от кои раси са произлезли?

– Да, важен въпрос. Господарите сред тях трябва да са вампири. Останалите, ако ги има, са слуги, подбрани измежду местните видове. Луис, би могло да се спори дала.

– Тандж! Как се развдиха толкова пазители-вампири по Пръстеновия свят?

– Дълго и сложно е за обясняване. А и защо да споделям с теб фактите?

Луис внимаваше да не обвърже себе си или Най-задния със задължението да издадат всичките си тайни. Как обаче да убеди Брам да сподели своята?

– Ти решаваш. Но първо си изясни какво всъщност искаш. И дали ние можем да ти го дадем. После прецени точно колко е нужно да научим, за да си вършим добре работата.

Издутата ръка се стрелна по стената. Пазителят замислено изрече:

– Вие си пазите тайните. Защо да ви разкривам своите? И без това се задължихте да ми се подчинявате.

Да опитаме иначе...

– Ти унищожаваш корабите. Разбирам подбудите ти, но ако пропуснеш някой от тях? Няма по какво да съдиш как ще постъпят съществата в него. Ние тримата – аз, Новака и Най-задния – единствени сме ти подръка. Надяваш се да ни наблюдаваш и по нашите реакции да предвидиш какво ще сторят нашествениците. Как да реагираме, ако не знаем нищо?

Извитият плазмен шнур вече се опъваше и изтъняваше.

– Най-заден? – повика Брам.

– Остава още малко, докато протуберансът бъде насочен точно в желаната посока.

– Ще довършиш ли задачата?

– Всичките четири цели ли искаш да унищожа?

– Не се занимавай с кометата. Луис, възможно ли е да реагираш естествено, щом ти е известно, че те наблюдавам през цялото време?

– Когато ме наблюдават, отвръщам със същото. Включи и това в преценката си. Брам, кой си ти все пак? Как един вампир се е промъкнал в Ремонтния център?

– Открих входовете по логически път.

Луис чакаше търпеливо.

– Виждал ли си – продължи пазителят – как се държат хуманоидите, които не само произвеждат гориво за Народа на машините, но и пият от него?

– И аз съм гопил.

– А аз не съм. Сега си представи, че си закърмен с това гориво още от млякото на майка си. Но десетки фалани по-късно се събуждаш изтрезнял за пръв път... и пращиш от енергия и желание да действаш. Родих се... не, бях *преобразен* преди седем хиляди и двеста фалана. Навсякъде около мен имаше трупове – десетки от себеподобните ми и един непознат, с издути стави. Моите стави също бяха издути, няхах пол. Измъчвах ме студ, глад и рани от скорошната схватка, но вече подреждах в ума си загадките на света. Още трима се събуждаха, променени също като мен.

– Убили сте пазител?! – възкликна Луис. – Не, вампирите не са толкова умни, че да го хванат в капан...

– Този си беше хванат по рождение и превърнат в слуга.

От кого ли?

– Слушам те, продължавай!

– Градът се опираше на отвесна скала и една грамадна колона. Аз се бях родил в сянката му. Вечно гладувахме. Някаква рампа се виеше по колоната, водеше към миризмата на плячка, но опитахме ли се да се катерим по нея или по скалата, натъквахме се на сплетени остри жезла. Машини излитаха от града или се връщаха в него. Никой никога не минаваше по рампата. Когато се превърнахме в пазители, досетихме се защо животът ни е бил подреден така. Според мен сме били допълнителна защита...

– Да, чудовищата в крепостния ров – съгласи се Луис. – Нападащите врагове биха налетели първо на вас, преди с тях да се заемат истинските бранители.

– Това е най-правдоподобната хипотеза. Настъпи време на лишения, когато машините престанаха да пристигат в града. Поражение във война, политически игри, бандити в околните земи?... Все едно. Ние, вампирите, знаехме само, че отгоре почти не хвърляха боклук, намаляха дори мръсните води. Животните, които се хранеха с отпадъците, се преместиха другаде. Ние пък зависехме от тяхната кръв. След много дни желязната преграда се издигна и големи кутии се спуснаха по рампата. Мъчехме се да ги отворим, да стигнем до кръвта вътре. Техните колела

ни газеха. И един невъобразим боец се мяташе около возилата, убиваше всеки, който успееше да ги доближи. Остана след като те се отдалечиха, изтребваше ни, за да не ги последваме. Не отвърщаше на зова ни...

– Какъв зов?

– Оказа се неподатлив на нашата миризма. Това ни разяри. Не бяхме срещали пазител дотогава. Чувствахме се тъпи, вбесени и гладни. Накрая повалихме уродливото същество, скупчихме се отгоре и изсмукахме кръвта, останала в тялото му след битката. Гладът ни терзаеше така, че пихме и от мъртвите си себеподобни. После всички изпаднахме в сън като смърт. Събудих се преобразен. И помнех какво ме е сполетяло, а паметта беше нещо съвсем ново за мен. Мнозина бяха вкусили кръв на пазител. Някои умряха в съня си. Оцеляхме четирима. По миризмата познах любимата си самка.

– Отдавна се питах дали вампирите са моногамни.

– Това какво означава?

– Само с една самка ли се събирате през живота си.

– Не. Когато тя няма миризмата на моята раса, значи е жертва. Изсмуквам вените ѝ до сухо, докато се сношаваме. Ако носи миризмата, може и нищо да не я заплашва. Но ние *умирахме* от глад, Луис. Аз и моята самка... Как да я нарека?

Човекът се чудеше на разпаления му разказ. А отначало дори трябваше да убеждава Брам! Дали пък пазителят бе попаднал на внимателни слушатели за пръв път в живота си?

– Съгласен ли си да я наричаме Ана?

– Добре. Двамата с Ана винаги имахме желанието да стискаме устни, когато се събираме. Разбира се, след превръщането си в пазители вече не се сношавахме, но помнехме взаимното доверие.

Споменът връхлетя неочаквано Луис и той изтръпна. *Да се доверяваш на вампирка?!*

Онази твар, която го нападна преди дванадесет години, тогава му изглеждаше пламнал от страст ангел. После напипа в пепеляворусата коса твърде малък череп. Едва ли който и да е хуманоид от Пръстенов свят беше способен да проумее какви всъщност са вампирите.

Забеляза, че Най-задния слуша – едната му глава обърната към Брам и Луис, другата – към приборите за управление.

– Четиримата тръгнахме да оглеждаме заедно с десет от нашите размножителни, които бяха твърде млади, за да минат през промяната. Мислено съставях карти навсякъде. Градът имаше формата на триъгълник – основата опряна в скалата, върхът – на колоната, която нагоре се

превърщаше в кула. Събаряхме врати, разбивахме прозорци, но открихме само неколцина хуманоиди, заключили се в кулата. Когато размножителите ни се нахраниха, а и ние утолихме малко глада си, последвахме друга миризма. Отведе ни към по-добре укрепено място, където двама пазители бяха живели над таен склад, пълен с жълти корени. Познаваш ли ги?

– Да. Дървото на живота.

– Двата с Ана веднага прозряхме, че и тези корени вече са кръв за нас. Без тях щяхме да загинем. Убихме останалите.

– А онзи, първият пазител?...

– Изучих внимателно тялото на някогашната жена. Беше по-дребна от мен, с яка челюст за дъвчене на жилавите клонки от храстите по тези земи. Имаше само първобитни инструменти. Би се, за да спаси размножи-тели от своята раса, пожертва се, за да минат те невредими през нас, вампирите. Луис, повечето животни, както и повечето хуманоиди оцеляват само в определени условия, които съществуват на едноединствено място. Представи си, че твоята раса е прикована към речно устие, гора, усамотена долина, пустиня или блато. Като пазител ставаш по-приспособим, но скъпоценните за теб същества обитават само това място. И друг пазител, не толкова ограничен по природа, може да ти отнеме всичко, ако не му се подчиняваш.

– Ти откри ли някакви признаци?

– О, да, бяха навсякъде, направо пълзяха по раменете ни, за ни ухапят по шиите! В онзи дом над корените са живели двама пазители. Единият е служел на другия. Господарят е бил на почти осемдесет хиляди фалана и е принадлежал към друга раса, вероятно променила се или вече измряла. След хиляди фалани отново усетих и познах миризмата му. Гладът бе прогонил и него от Клиновидния град. Подчиненият останал, за да спаси расата си.

– И кръвта му те е превърнала в пазител!

– Очевидно.

– Вирусът... Значи променящият генетичната структура вирус от дървото на живота се съхранява дори в кръвта на пазителите.

Стори му се забавно. „Вампирите добиват безсмъртие, като изсмукват кръвта на безсмъртните!“

Само че никак не му беше приятно да зависи от волята на един пазител-вампир.

Плазменият шнур се точеше на десетки милиони километри в пространството. Най-задния се реши под купола на залата, но едната

му глава още ги наблюдаваше. Не беше ли далечко, за да подслушва? Или... някой особено чувствителен микрофон...

Попита пак:

– Как проникна в Ремонтния център?

– Корените щяха да ни стигнат за около сто фалана. Трябваше да намерим източника им или да умрем, когато свършат. С Ана се научихме да четем. От намереното в Клиновидния град узнахме, че има и други градове с библиотеки. Подбрахме един с по-студен климат, за да прикриваме външността си под широки дрехи. Смятаха ни за гости отдалеч. Плапахме си данъците, купихме земя, скоро получихме достъп на пълноправни граждани до библиотеката на Народа от устието. И там прочетохме достатъчно, за да се досетим за Ремонтния център под Картата на Марс. Запътихме се към Големия океан и го прекосихме. Направихме си надуваеми обвивки, за да бродим, покрити с тях, по Картата. Въпреки че предпочитам вашите скафандри... Все пак оцеляхме, докато открием вход.

– И не започнахте схватка за последните корени преди това?

Така е. Вампирите нямат съзнание. Затова пазител от тази раса започва всичко отначало – свръхумен след прераждането си, без да му пречат предразсъдъци, някогашна вяроност или обети. Ако някой хуманоид не може да има пазител от своята раса, следващият му най-добър избор е бивш вампир.

Все пак сте щели да се вкопчите един в друг за последния корен... Луис не изрази гласно съмненията си. Не знаеше дали е прав.

– И сте намерили онзи стар пазител. Как? Защо се сражавате с него?

– За да определим кой ще закриля най-добре Дъгата и всичко по нея.

– Той се е справял чудесно дотогава, нали? По негово време сигурно са възниквали и загивали цели раси, цивилизациите обаче са процъфтявали, докато...

– Двамата с Ана го победихме. – Брам се озърна. – Най-заден, докъде стигнахме?

Луис пак се взря в сумрачния скелет. Досещаше се чии останки вижда.

– Как го докопахте? Та той е бил на осемдесет хиляди фалана!

Почти един милион завъртания на Пръстеновия свят. Двадесет хиляди земни години.

– Толкова време, а вие сте го убили...

– Принудихме го да дойде тук. Най-заден!

– Насочих антиметеоритната защита към трите мишени – докладва кукловодът отгоре. – Още минимум два часа не бихме могли да проверим резултатите. А ще изминат най-малко три, докато инсталацията в кометата забележи попаденията и предприеме нещо. Останалите няма как да се отместят от линията на лъча – какво би ги предупредило по-бързо от скоростта на светлината?

– Мнението ти за моя избор?

– Ние предпочитаме да постигаме целите си, като даваме на другите раси каквото те искат.

– Луис Ву, очаквам и твоята реакция.

– Започна нещо, което не ти е по силите да спреш. Нападна два бойни флота... или три, ако включим и Флота на световете. Брам, политическите структури също остаряват и издъхват, но информацията вече не се губи. Имаме прекалено свършени средства за съхраняването ѝ. Някой ще се опитва да пробие защитата на Пръстенев свят, докато в тази Вселена има протони.

– Значи и пазител ще бди над Дъгата, докато има протони!

– Може би е нужен не само един. Нашествениците не се стремят единствено да завземат огромна територия. Ще човъркат, ще променят и накрая сигурно ще повредят нещо. Както Строителите на градове са свалили двигателите за корекция на орбитата, за да имат наготово междузвездни кораби.

Луис млъкна, но човекът от буци явно очакваше още, затова той добави:

– Мисля, че е грешка пазител-вампира да се заеме с това.

– Такъв имате. И съпротивата срещу него може да се окаже още по-ужасна грешка...

Не продума, предъвквайки мислите си. Брам извади нещо от своя елек. И то беше издялано от дърво, но по-голямо от предишната флейта. Звучеше дълбоко, наситено, а пръстите на пазителя почукваха ритмично по инструмента. Мелодията уталожи раздразнението на Луис.

Изчака печалното свирукане да свърши и заяви:

– Имаш нужда от следяща система извън Пръстеновия свят. Антиметеоритната защита зависи от слънцето и не може да поразни нищо, което се крие под основата на конструкцията.

– Ела! – заповяда Брам. – И ти, Най-заден. После ще се върнем да проверим дали някой ни се е изплъзнал.

Пръстите му се усещаха както ако бръкнеш в чувал с мраморни

топчетата. Дърпаше с неустойима сила. Луис по неволя закрачи бързо. Само се обърна да погледне приведения заплашително скелет. После пазителят го бутна към прехвърлящия диск.

Попаднаха в дока на совалката.

Човекът от буци му помогна, като пазеше ранената му ръка и внимаваше да обърне скафандъра така, че никакви полепнали спори да не се разнесат из въздуха. Но къде ли беше кукловодът?

Брам го дръпна към другия диск и те се прехвърлиха в каютата на екипажа. На Луис и през ум не му минаваше да се съпротивява. Как ще се мери с такава мощ...

Пазителят клекна пред една гладка стена.

– Най-задния извикваше отгук образите в своята кабина. Да проверим дали съм го наблюдавал внимателно.

Извади от джобовете дървените си инструменти и се захвана за работа.

Светна схемата на прехвърлящите дискове.

После изглед от Града на тъкачите.

В това време кукловодът се появи в дока, а след секунда беше при тях.

– Моля да ме извините, че се забавих.

– Проверяваше колко сигурни са предпазните ми мерки, нали? – изгледа го Брам. – Сега събуди кзинта. По-късно ще искам да следя отблизо местата по страничната стена, където пазители възстановяват двигателите. Изпрати натам сондата си за презареждане.

Най-задния прочете данните по екраните на автолечителя, натисна нещо и отскочи, щом капакът се надигна.

Новака се изправи с едно пъргаво движение, готов да се изпречи срещу цяла армия.

Човекът от буци вече държеше в ръце лазерното фенерче и променливия нож, макар Луис да не го бе видял как си бърка в джобовете. Брам се увери, че кзинтът се е успокоил, и попита:

– Новако, ще поемеш ли задължения към мен съгласно условията в договора на Луис Ву?

Младокът се извъртя и потърси с поглед посочения му от неговия баща наставник.

– Да се съглася ли?

Луис преглътна напирещите възражения.

– Да.

– Приемам условията на договора.

– Излез от автолечителя.

Новака се подчини, Брам веднага отведе Луис към грамадния отворен ковчег и му помогна да се настани вътре.

Най-задния беше зает с друго. Шарени точки и дъги се преливаха и въртяха в пилотската кабина като отговор на издаваните от него напеви. Изведнъж той засвири фалшиво.

– Сондата!

– Казвай – подкани го пазителят.

– Погледни! Свалили са прехвърлящия диск от сондата! Почакай малко... – Кукловодът почукна с едната си глава по стената. Сега вместо от камерата на частично потопената сонда те вече гледаха от мрежовото око в скалата. – Ето го!

Устройството за телепортация лежеше на брега до Дома на Съвета.

– Никой не се и опитва да го скрие – обади се Луис от автолечителя. – А малкият диск с деутериев филтър още ли е в носа на сондата?

– Да.

– Чувствам се едва ли не поласкан. Някой иска да се завърна.

– Това е кражба!

– Е, да. Само не издребнявай. По-добре върни сондата тук и монтирай друг диск на корпуса. Новако, сега Най-задния ще ти прочете договора. Не се опитвай да навредиш на никого от двамата. Събудете ме, когато машината приключи с мен. Кухнята-робот може да изхрани един кзинт, както и пазител-вампир. Ще се справиш ли с положението?

– Да.

– Хубаво.

Не без сериозни опасения Луис се отпусна в кухнята. Капакът над него се затвори.

ДВАДЕСЕТ И ПЪРВА ГЛАВА УРОЦИ ПО ФИЗИКА

Станция на въздушните шейни, 2893 г. от н.е.

Видяха го няколко дни преди да стигнат там. Черна линия, изпъкваща ясно пред неизмеримо по-далечната дясна странична стена.

Доближаваха и линията постепенно се превърна в огромно

изкуствено съоръжение, извисяващо се над пустинята – площадка с някакви скупчени форми отгоре.

Накрая червенокожите започнаха да различават и лъчи дневна светлина между опорите на градежа. Уорвия се увери, че това е целта на нощните хора... и гробището на Народа от пясъците.

Пътуваха през суша ви земи. Пясъкът явно не се отразяваше добре на мотора. Преживяха няколко гладни дни, преди да се натъкнат на Народа от пясъците.

Бледите широки одаяния правеха тези хора трудно забележими. По дванадесет дребни стегнати добичета теглеха каруците. Оказа се, че племето се храни с плътта им. Месоядна раса! И червенокожите, и мършоядите живнаха изведнъж.

Подариха на домакините си топове плат, които бяха взели от града над Здравното леговище. Обитателите на пустинята заклаха две от животните си за пиршеството. Хората от различни раси си размениха предания и истории, доколкото можаха да се разберат. Само Каркър сред Народа от пясъците знаеше добре търговското наречие и превеждаше на останалите от племето.

За ришатра не бяха нужни думи, стигаха и жестовете. Без торбестите си роби местните хора се оказаха дребни и жилави, ниски като събирачите, но с по-широки торсове, тънки крака и ръце.

Арфиста и Тъжната флейта останаха през това време в товарния корпус на колата.

Потеглиха, щом се зазори.

Уорвия се безпокоеше, че мършоядите прегладняват. Но целта беше близо.

Още към средата на следобед пристигнаха.

Древен път с навят по него пясък се издигаше около основната колона на площадката. Три равномерно разположени издатини стърчаха от средата на съоръжението. Краищата им бяха клиновидни платформи, които висяха над земята без никаква опора.

Горе имаше цяла джунгла от стълбове, метални релси, макари и въжета. Покритите постройки изглеждаха тъй, сякаш някой се е сетил да ги добави доста по-късно. Бяха пусти и овехтели от пясъчните бури – складове, трапезария, странноприемница. В колоната намериха дълбок кладенец с чиста вода.

На една от широките пътеки между сградите Народът от пясъците

оставяше мъртъвците си. Личеше, че го правят от много поколения. Виждаха се стотици оглозгани от вятъра скелети. Десетина приличаха повече на мумии. Плътта на последните още не беше изсъхнала.

– Точно както Каркър ни описа мястото – промълви Сабарокареш.
– Уорвия, а той обясни ли ти...

– Знам как да намеря леговището на пискуните. Народът от пясъци-те не ги яде, но казах на Каркър, че за нас ще бъдат подходяща храна.

– Откъде знаеш?

– А имаме ли избор? Трябва да са срещу посоката на въртене спря-мо погребалната площадка...

Тя се обърна и млъкна изведнъж. Само на трийсетина крачки от тях равнината се превръщаше в хаос от подутини, сякаш се намираха пред миниатюрни руини на град.

– Няма да будим нощните хора – реши Сабарокареш. – Нека се нас-пят, а после носовете им ще ги отведат безпогрешно при храната.

Оставиха колата горе, но не прекалено близо до подведените трупо-ве. Отидоха да проверят леговището на пискуните.

Не беше най-необичайното нещо, което Уорвия бе виждала досега, но все пак изглеждаше доста странно.

Стотици плоски могилки, сякаш полуразтопено от горещината се-лище, но построено от хора, високи една стъпка. На стените срещу сре-дата на леговището имаше отвори.

Когато убийците на вампири доближиха могилките, през дупките се изсипа цяла армия и зае позиция.

Уорвия прецени на око, че един пискун ще ѝ стигне за цял ден. Му-цуните им издаваха животинска тъпота. Изпълзяваха на четирите си ла-пи, после се изправяха, протегнали към натрапниците нокти, по-подхо-дящи за копаене, отколкото за нападение. Разпищяха се гръмка и гнев-но. От шума я заболяха ушите.

– Имам нужда от тояги – подсказа Форн. Тегър завъртя глава.

– Ако ги налетим и започнем да ги налагаме, ще се струпат, за да ни повалят, и ще ни довършат. Там, където оставихме колата, има кол-кото искаш въжета. Май зърнах и една мрежа...

Стражите отново излязоха да бранят леговището. Барок и Тегър метнаха мрежата. Беше здрава и груба, очевидно предназначена за теж-ки товари. Повечето пискунци изпълзяха изпод нея и се хвърлиха в атака.

Червенокожите и търговците побягнаха, дърпайки я. Като се отдалечиха, спряха да я омотаят около останалите вътре безпомощни стражи. Останалите се отказаха да ги преследват, нададоха пронизителни вопли и се прибраха.

Уловиха четири едри животинчета.

Червенокожите се нахраниха веднага, а търговците се заеха да сготвят своя дял на огън, преди сянката да е закрила светилото. Скоро и нощните хора излязоха от колата, огледаха се и тръгнаха към мъртъвците. Уорвия и Тегър се вмъкнаха в товарния корпус да спят.

– Повечето са съвсем изсъхнали – сподели Арфиста сутринта. – Не са подходящи дори за гладни времена. А и са умрели от старост. Народът от пясъците изглежда живее добре и се радва на чудесно здраве. Все едно, имаше и...

– Един пастир – довърши Тъжната флейта. – Май беше смазан от собствения си добитък. По принцип ние рядко оставаме гладни.

– Радваме се за вас – смънка Уорвия.

Показалото се късче от слънцето ставаше твърде ярко за нощните хора. Те се свряха дълбоко навътре под навеса, докато другите се наслаждаваха на лъчите и чакаха утрото да се постопли.

– Разпитахме хората от пустинята – обади се Форанаидлай. – Живеят наблизо, но не знаят нищо за това място. За тях то е само гробище.

– О, още много може да се каже за него – увери я Арфиста. – Сега е необходимо да качим колата и да я закрепим здраво. Четиримата ще имате нужда от храна за пет дни...

– Тук ви напускаме – прекъсна го Сабарокареш.

Двамата червенокожи и без това знаеха, че мигът за раздяла е настъпил.

– Благодарим ви, че останяхте толкова дълго с нас – промълви Уорвия. – Щяхме да изглеждаме странно – пастири, каращи кола на Народа на машините. Променихте ли плановете си?

– Ще се върнем наляво, без да бързаме. Ще разменяме знания и интересни истории срещу храна. Ще учим племената, през чиито земи минаваме, как да произвеждат гориво. – Барок стисна ръката на дъщеря си. – Когато отново се върнем при своите, ще сме достатъчно богати, за да има Форн подходяща зестра.

– И ние искаме да ви благодарим за уроците – изрече Тегър нерешително.

Момичето му се ухили похотливо.

– Схватлив ученик си! – Стрелна с поглед баща си. – Е, някои неща още не сме обсъждали...

– Ухажването – подсказа Барок.

– Да. Не забравяйте, че повечето раси си имат свои ритуали на ухажване. Не се опитвайте да налучкате какви са, придържайте се към своите си. Така ще ви е по-удобно, а за другите – по-забавно.

– Ние не отделяме много време за ухажване – обясни Тегър. – А и първо преговаряме. Сигурно отстрани изглеждаме студени или свенливи.

– Хм, вярно си е...

Тъжната флейта се намеси решително:

– Не бива да протакаме. Барок, Форн, ще ни помогнете ли да качим колата, преди да си тръгнете?

– Непременно. Имаме храна, не бързаме. Какви са намеренията ви?

– Колата трябва да бъде закрепена неподвижно на возилото в края на дясната издатина.

– Това возило ли е?!

Говореха за една от трите дълги въздушни платформи. Покривът беше прозрачен, а основата – пет пъти по-широка от колата. От пода се издигаха множество яки алуминиеви дъги, малко по-дебели от Тегър.

Разположиха колата по средата. Двамата мършояди даваха наставленията си изпод навеса. Другите вързаха превозното средство с толкова въжета, стегнати и около дъгите на платформата, че сякаш никаква сила по Дъгата не би могла да го помръдне. Сетне изопнаха въжетата с макари.

По пладне привършиха работата. Барок и Форн започнаха да се готвят за пътешествието си.

– Не е зле да вземете повече храна. Да опушим ли още пискуните? – предложи Тегър.

– Благодаря ти. Вече измислих как ще ги носим.

Барок ги отведе при находката си – извита в краищата плоскост с дължина три човешки ръста и широка два. Вдигна я без никакво усилие.

Уорвия се ухили.

– Какъв късмет! Можете да я теглите.

– Да. Но първо да се погрижим и за вас.

* * *

Стражите изскочиха и преградиха пътя към леговището.

Четиримата метнаха мрежата. Уловиха повечето дребосъци, усукаха края и я извлякоха настрани.

После забиха в земята ръба на плоскостта, натиснаха с всички сили и я подпъгнаха под ронещата се пясъчлива пръст. Вече имаха част от котилото на пискуните върху поднос.

Стражите се измъкнаха един по един от мрежата. Гледката ги подлуди. Струпаха се трескаво в леко повдигнатата част от леговището, сякаш за да не им бъде отнета поне тя. Останалите се подредиха в дъга и заврещяха.

Натежалата плоскост не се буташе лесно, но успяха да я вдигнат с макари върху площадката. Местещите се лостове им дадоха възможност да я прехвърлят върху колата. С още малко усилия издърпаха плоскостта изпод голямата купчина земя и могилки.

В мрежата бяха останали четири животинки. Извадиха ги, убиха ги, почистиха месото и го опушиха над огън от дървени парчетии, които Барок домъкна от някаква схлупена сграда. Бащата и дъщерята пиеха неспирно вода, докато не им се издуха коремите. Тръгнаха малко преди здрачаване.

Уорвия и Тегър си поприказваха с нощните хора, които бяха излезли да огледат как е закрепена колата.

– Всъщност предполагахме, че и вие ще ни напуснете – промърмори Арфиста, взрян в смалилите се до точки Барок и Форн.

Народът от пясъците им бе обяснил как да намират други племена. Двамата от Народа на машините можеха да пътуват нощем от едно селище до друго, докато навлязат отново в по-богати на вода земи.

Къде ли ще са попаднали дотогава червенокожите, питаше се Уорвия.

Тя се обърна към мършоядите:

– Пастирите скитат неуморно. За нас не са нищо двайсетина пеши прехода. Където и да се заселим, слуховете и въпросите ще ни застигат. Не умеем да се измъкваме с лъжи. Трябва да се отдалечим още повече. Предпочитаме да живеем, без да отговаряме на въпроси.

Тегър добави:

– Малко време мина, а правихме ришатра с търговци, със стопани на сушавите земи, с хора от пустинята...

Уорвия не забравяше, че нейният опит е още по-богат. Не понечи да спомене за това, нито пък Арфиста се заяде.

– Не и с племето от мочурищата, нито пък с мършояди – ухили се той. – Ама че сте капризни!

Уорвия сведе очи. Ришатрата вече не я притесняваше, но двамата с Тегър не можеха да се насилват...

– И то без да ни подтиква вампирското ухание – продължи червенокожият. – Просто ни обзе някакво желание да търсим нови преживявания... или поне мен!

– Аз също мисля така – потвърди Уорвия. – Партньори сме и сега, но не само един с друг. Не се съмнявам, че можем да заживеем отново както преди...

– Затова обаче трябва да сме далеч от слуховете за двамата червенокожи, които не отбягвали ришатрата с почти никоя раса по пътя си! Оставихме зад гърбовете си империята на Народа на машините. Още малко...

Уорвия промълви:

– Казахте, че ще пътуваме пет дни с това нещо. Как се движи то?

Мършоядите се заеха да затворят задния край на огромния прозрачен покрив. Тя веднага започна да се чувства неуютно в затвореното пространство. Тревожеше се и че не знаят къде ще попаднат в края на краищата.

Вече си мислеше, че няма да дочака отговор. Но Арфиста отвърна:

– Ето така се движи.

Натисна един лост; за да го помръдне, напрегна мускулите и на ръцете, и на гърба си.

Платформата се отдели. Движението започна толкова плавно, че едва се забелязваше, но нямаше съмнение – потеглиха.

– Е, докъде смятате да стигнете? – не мирясваше Тегър.

– Лесно ще надбягаме слуховете, от които се боите – ухили се мършоядът.

Тъжната флейта пак обиколи колата.

– Барок ли се постара така? Превъзходно! Тегър, Уорвия, слушайте ме внимателно – намерението ни е да се доберем до страничната стена. Можете да слезете още при първото спиране или да продължите с нас, а на връщане да си изберете нов дом.

Червенокожият се засмя изумен.

– Ще умрете от старост, преди да зърнете отблизо страничната стена!

– Ясно, значи ще се разделим при първото спиране – сговорчиво предположи Арфиста.

Тъжната флейта забърбори ядосано на техния чудноват език. Партньорът ѝ отвръщаше през смях.

– Тя иска да бъдете с нас – осведоми червенокожите след малко. – Смята, че е по-благоразумно да пътуваме с хора, които могат да виждат на дневна светлина.

– Ние се стремим само да напуснем териториите, достъпни за търговската империя – напомни Тегър.

– Тръгнете си, когато пожелаете. Но първо помислете! Заели сме се с нещо много сериозно. Ще се качим До пръскащите планини, може би и отвъд тях. Никой червенокож пастир не е извършвал такъв подвиг досега. Ще имате толкова за разказване, когато си изберете дом, че дори не бихте се сетили да споменете за ришатра.

Пустинята се точеше назад край тях. Уорвия попита:

– А на какво се возим сега?

– Създадено е от Строителите. Само бях чувал за тези въздушни шейни. Нощните хора ги отбягват, използваме ги единствено при крайна нужда. Но ние имаме и разрешение, и указания какво да правим.

– А бързината им?

Околността отминаваше все по-стремглаво. Отзад площадката се бе превърнала в неясно петънце. Вече се чуваше шум като от вятър, свирещ край яка стена.

– Доста са бързи. Ще бъдем в подножието на пръскащите планини след пет дни.

– О, не!

– Така ми казаха. Но първото спиране е само след три.

– Боя се...

От скоростта Уорвия не виждаше добре земите, през които минаваха. Очите я наболяваха.

– Има линии под повърхността. Начертани приличат на пчелна пита. Те задържат въздушните шейни. Спирането е възможно единствено в точките, където линиите се събират.

– След три дни – повтори Тъжната флейта.

Далеч в пустинята се появи и изчезна керван от хора и животни – толкова светкавично, че Уорвия не успя да – разпознае расата, към която принадлежаха хуманоидите. А въздушната шейна се ускоряваше неспирно.

Металният товарен корпус миришеше на мършояди. И трепереше

лекичко от огромната скорост. Уорвия се притискаше към Тегър в тъмата, не й се говореше за света отвън. Прегръщаха се още по-трескаво заради страха. Поне за малко тя забрави къде е. После пожела да чуе гласа на спътника си, за да не слуша шепнещия звън на движението.

– Какъв беше Каркър? – попита я той.

– Силен. Чувствах се особено в прегръдката му. Имаше непривично тяло.

– Къде, тук долу ли?...

– Не. Беше широк и в раменете, и в хълбоците. А долу всички май сте еднакви. Много приказливо беше настроен, искаше да упражнява търговското наречие.

– Само си бърбихте ли? Тя се изкиска.

– Не, правихме и ришатра. Беше му за пръв път. Представи си, аз го учих!

– А каза ли му...

– Разбира се. Единствената от червенокожите, която практикува ришатра, а пък е негова за цялата нощ! Той се зарадва. Ти с коя беше?

– С Хен... С Ханшиърв. Помъчих се да запомня името правилно. Сещаш ли се – високата, на ръст почти колкото мен? – Двамата се засмяха. – Вдовицата на предишния вожд, но е на моя възраст. Е, нямаше на какъв език да си приказваме. Опитахме как ще е на тъмно, но така и не можехме да се разбираме с жестове и посочване. Затова излязохме отвън, под светлината на Дъгата.

– Чудя се дали нощните хора са гледали.

– И аз се питах същото.

Шепотът на неестествената бързина проникваше в ушите... и в главите им.

Задрямаха. Когато се увериха, че няма да заспят, пак се вкопчиха един в друг. И отново се помъчиха да потънат в унес. По някое време пролуката под вратата засия в бяло. Уорвия попита:

– Гладен ли си?

– Да. Искаш да излезеш ли?

– Не.

Вратата се отвори и пропусна светлината на утрото. Мършоядите се вмъкнаха в товарния корпус и затвориха.

– Много път изминахме – промълви Арфиста. Тегър долови в гласа му и облекчение, и умора. – Вие двамата как сте?

– Страхуваме се – призна Уорвия. А Тегър попита:

– Не трябва ли някой да управлява въздушната шейна?

– Движи се само по линии дълбоко в основата от скрит – успокои го Тъжната флейта. – Няма опасност да се отклоним нанякъде.

– Е, дори да се блъсне в нещо, при такава скорост изобщо няма и да усетим смъртния си миг...

– Ще свикнете.

– Защо си толкова уверен?

Арфиста само изръмжа, а мършоядката промърмори:

– Време ни е да спим.

Миризмата им тегнеше в товарния корпус. Уорвия се гушеше в партньора си, опитваше се да не мисли за мършоядите, за глада си, за треперенето на желязото около нея.

Накрая се изправи.

– Ще отида да хвана пискун. Искаш ли да донеса един и за теб?

– Да.

Вечните облаци останаха в безмерната далечина. Денят направо пламтеше. Светът се стрелкаше назад и сякаш дърпаше очите на Уорвия от главата ѝ. Тя скочи от колата и се повлече към купчината пясъчлива пръст, старайки се да гледа само в краката си.

Не ѝ се изпречиха стражи.

Порови с пръчка в една дупка. Изскочи дебел пискун и заврещя насреща. Тя го хвана, счупи му врата и започна да го разкъсва нетърпеливо.

Не се сдържа и вдигна очи. Бяха навлезли в огромна гора, но дори върховете на великанските дървета оставаха под платформата, смаляваха се и изчезваха отзад. От невероятната бързина Уорвия губеше равновесие.

Принуди се да заобиколи и да мушне пръчката в друга дупка: Щом се появи стражът, докопа го и го уви в полата си.

Вече вдигаше крак към страничната стъпенка на колата, когато чу един глас да произнася името ѝ.

Пискунът падна и изцъка настрани. Уорвия отскочи назад и вдигна пръчката за смъртоносен удар. Не я викаше Тегър, а мършоядите трябваше да са заспали дълбоко...

Наоколо беше пусто. Значи съществото се криеше някъде в колата.

Или под нея? Надникна, но беше прекалено тъмно. Отдръпна се предпазливо. Дали не започваше да ѝ се причува от уплаха?...

– Покажи се!

– Не смея, Уорвия. Аз съм Шепот.

Шепот ли?!

– Тегър те описа като бродещ дух на жена. Мислеше, че само си те е представял.

– Няма повече да говоря с Тегър. Уорвия, дано не ме издадеш нито на него, нито на нощните хора. Някой може да ме убие и тогава е възможно цялата Дъга да загине.

– Да, вече чух от своя партньор, че си много потайна. Шепот, а защо говориш с мен?

– Не искаш ли да си приказваме?

– Предпочитам да се прибера вътре.

– Знам. Уорвия, повярай ми, не сме достигнали дори скоростта на звука. Въздушната шейна изобщо не се движи бързо. Когато някое парче скала се блъсне в нашия свят откъм основата му, обикновено скоростта му е триста пъти по-голяма, а енергията – деветдесет хиляди пъти.

– Нима?

Тази представа я потресе. Но защо ли? Да не си е въобразявала досега, че звукът се пренася мигновено от едно място на друго?

– Знай, че светлината е несравнимо по-бърза от звука. Сама си се убеждавала в това. Първо виждаш мълнията, а по-късно чуваш гръмотевицата.

На Уорвия не ѝ хрумваше да се усъмни в думите на бродещия дух. Щом се сещаше да говори за такива неща, значи ги разбираше.

– А защо платформата не изпревари звука? Тогава няма ли да се чуваме?

– Когато въздухът се движи с нас, звукът прави същото.

– Аха...

– Въздушната платформа се подчинява на ограниченията, наложени ни от Вселената. Може да стигне само до едно място, тогава ще спре леко и постепенно.

– Защо се мъчиш да ми обясняваш?

– Ако знаеш какво ти се случва, няма да се плашиш. Разбира се, има и изключения от това правило, но шейната не е едно от тях. Лети в нещо като невидим улей от магнитни полета. Няма как да се отклони.

– Магнитни полета ли?

– Ще ти разкажа за магнитите, гравитацията и инерцията. Чуй – инерцията е силата, която те притиска към вътрешната повърхност на въртящ се пръстен. Така гравитацията не може да те придърпа към

слънцето...

– Истина ли е онова, което чух от нощните хора? Че Дъгата всъщност е пръстен?

– Истина е. Гравитацията е сила, която почти не се забелязва, но задържа слънцето да не се разпръсне и му позволява да гори. С магнитите пък обвинката на светилото може да бъде насочвана за защита срещу падащи към Дъгата тела. Ще те науча на още неща, ако излизаш по светло от колата.

– Защо?

– Двамата с Тегър се боите. Достатъчно е обаче да разберете какво става и страхът ви ще изчезне. Когато ти си възвърнеш спокойствието, ще го предадеш и на него. Така няма да обезумеете.

– Тегър!... – спомни си Уорвия и се озърна. – Трябва да е прегладнял.

Не видя никъде пискуна, дето бе изгървала. Върна се при отъмкнатата част от леговището, като отново внимаваше къде стъпва. Значи се движеха почти със скоростта на звука! Как ли се измерваше такова огромно разстояние в пеши преходи?

Порови с пръчката в една дупка, от нея изскочи пискун и тя го стисна за врата. Покатери се към товарния корпус; този път ничий глас не я спря.

ДВАДЕСЕТ И ВТОРА ГЛАВА МРЕЖАТА

„Гореца игла на дознанието“, 2893 г. от н.е.

... Ковчег!

Луис, се опита да избута капака, но проклетията не се поддаваше толкова лесно. Присви колене към корема си, за да тласне с крака, после изскочи като гмуркач от вода. Претърколи се по пода и зае защитна стойка.

Чак сега си спомни, че не беше в ковчег, но адреналинът кипеше в кръвта му – достатъчно добра причина да се поразкърши. Какво ли бе ставало тук, докато автолечителят е скърпвал наново организма му?

Глезенът го болеше. На излизане се удари в някакъв ръб. Всъщност – беше му все едно!

Най-много го учудиха усещанията за собственото му тяло.

Едва навършили двадесет години. Луис Ву и десетина негови приятели бяха започнали да си пускат древна програма за обучение по бойни изкуства. Неколцина се отказаха, когато програмата поиска от тях да се ритат и удрят с юмруци дори по лицата. Луис прояви повече инат и се занимаваше цели десет месеца с тази игра на смърт. Накрая все пак му омръзна, а оттогава бяха се източили двеста години...

Но в момента не се чувстваше като пациент, събудил се от упойка след операция, а по-скоро се оприличаваше на боец наред *йогациу*, в което победата му е сигурна. Настръхнал от сила, претоварен с адреналин.

Страхотно! Да идват насам, всички накуп! Движение!...

Извъртя се и осъзна, че е с голи ръце.

Вторачи се в предната стена на каютата – някаква скалиста местност отминаваше назад с такава скорост, че беше невъзможно да различи подробности. „Иглата“ май фучеше като свръхзвукова играчка за безумци, и то на метри над земята...

Аха, това е само изображение! Нямаше опасност канарите да я смачкат на пихтия. Черният базалт вляво и вдясно, както и докът на соваката под него си оставаха неподвижни.

Видя какво бе ритнал неволно на излизане от автолечителя. Каменно блокче. Преди го нямаше. Съвсем безобиден къс мъртва материя – грубо одялан гранитен куб. Стигаше до коляното му.

Беше сам в кораба.

Разбираше защо Брам бе оставил Новака в състояние на принудителна кома, докато отдели време да го обвърже с договора. Ако се бе събудил сам, кзинтът или щеше да започне да поставя клопки, или да насили някак кухнята-робот да му произведе оръжия. Не проумяваше обаче защо пазителят бе позволил на него да излезе от автолечителя, щом като нямаше никого наоколо.

Колко бързо се учеше този пазител от опита си! Бе наблюдавал поведението на Луис най-много три дни, ако се е включил и в мрежовото око над Града на тъкачите. *Дали вече ме познава достатъчно добре и затова ми се е доверил? Едва ли!*

Предположи, че Най-задния е пренастроил системата да се отвори веднага щом приключи лечението.

Какво се опитваше да му покаже кукловодът? И Брам досещаше ли се що за игра бе подхванал?

Вторачи се в холоекрана. Дори далечните дървета изчезваха бързо от погледа му. Обширна гора от иглолистни... А право пред него имаше планини и смътно познати облачни форми.

Потрепващият долен ръб в екрана всъщност беше тъмно дърво. Аха, предницата на возило, работещо със спирт – някоя от колите на Народа на машините. Забелязваше се и част от лъскав дебел обръч. Метал или пластмаса?

Мрежовото око, което мършоядите натовариха на колата, вече се намираще върху машина, носеща се стремително над земята.

По краищата на гората стърчаха ръбати скали. Луис прецени, че камерата е на височина петдесет-шестдесет метра. А скоростта? Малко под звуковата. Що за раси бяха способни да понесат такава бързина? Повечето хуманоиди от Пръстеновия свят биха умрели дори само ако напуснат привычната си жизнена среда. А от такова пътуване просто ще им спрат сърцата...

Очакваше ли се от него да измъдри нещо, докато се наслаждава на пейзажа?

Колко време имаше, за да се досети?

Затворен в помещение е размерите на просторна къща под километри застинала лава, кукловодът едва ли би могъл да смята, че притежава свобода на действие. Да, разполагаше с прехвърлящите дискове, но пък те щяха да го пратят там, където чакаха господарите му.

Луис се скастри – вместо да действа, реагираше като послушно куче, което се опитва да разгадае желанията на стопанина си. В гърдите му гореше буйно възвърнатата младост, а нямаше възможност да стори нищо.

„Я седни и се отпусни! Намери с какво да се разсееш. Храна, да речем?“

Имаше активирано меню в контролния блок на кухнята – някаква морска твар, изписана на Речта на героите. Хм, кзинтско *сашими*! Подобре да не рискува. Поиска от робота да се съобразява с човешката обмяна на веществата, избра френска кифличка и кафе с мляко. Реши, че ще е закуска. А докато чака...

Използва ли прехвърлящ диск, несъмнено ще загуби възможността си за избор.

Но ако го *огледа*...

Повдигна го за ръба, както бе виждал да прави Брам. Фучащата панорама угасна, смени я схемата на мрежата от прехвърлящи дискове.

Бяха добавени още елементи и връзки между тях. Всъщност няколкото мрежи се сливаха в една. Прехвърлянето, недостъпно за друг освен за кукловод – от каютата в капитанската кабина – оставаше изолирано. Така беше и с още някои двойки от точки. Все пак Най-задния бе

пренебрегна донякъде сигурността заради удобството. Вероятно по заповед на пазителя.

Диаграмата изобразяваше разстоянията в логаритмичен мащаб. В „Иглата“ и около нея схемата беше достатъчно подробна, за да разпознае Луис своята каюта и дока на совалката. Вече имаше точки за прехвърляне из целия Ремонтен център. Откри и Града на тъкачите на стотици хиляди километра оттук. Една точка се намираше далеч вдясно спрямо кораба, почти до страничната стена, на около милион километра. А най-отдалечената – на една трета от окръжността на Пръстенов свят. Стотици милиони километри...

По-ярките линии сигурно отбелязваха включените в момента връзки. Ако се досещаше правилно за значението им... имаше прехвърляне от каютата към дока, после към точката отвъд Големия океан. Брам май щъкаше дейно по света.

Дали бе взел Най-задния със себе си? Или кукловодът се свираше отпред в своята кабина?

Луис си каза, че научи ли *това*, ще знае и доколко съществува доверие между Най-задния и пазителя. В пилотската кабина кукловодът беше практически неуязвим, корпусът на „Дженеръл Продъктс“ го пазеше от всеки враг. А ако му се пречи да ползва привичните си удобства, ще стане мърляв, ще започне да се чувства зле...

Звън. Френска кифличка с кленов сироп. След секунда се появи и чаша кафе с бухнала отгоре млечна пяна. Луис побърза да се засити.

След това опита да човърка с вилицата контролния модул на диска.

Зъбците се огънаха и се пречупиха.

Засвири песничка през зъби и набра меню „Земя/Япония/сашими“.

Тези *хаши* наистина приличаха на дървени. Спука едната пръчица по дължина, за да има остър връх. И започна да мести всичко, което мърдаше, в прехвърлящия диск.

Ярки линии бледнееха, други светваха – включваше различни връзки.

Един плъзгач накара всичко да угасне. Щом го върна на мястото му, диаграмата замига. Системата се нуждаеше от уточняващи команди.

Продължи да си играе. След време успя да нагласи разкритен кръг от седем точки, появи се виртуален часовник, а отнякъде засвири смахнатата музика. Не разбираше мелодичния език на кукловодите, не можеше и да разчете показанията на часовника, но налучка как да го нагласи на „ускорено“.

Стига да не беше сбъркал, затворената верига щеше да го

прехвърли в дока на совалката, после в Града на тъкачите, за да види какво се е променило там. Трябваше да навлече скафандър в дока, иначе щеше да вдиша спори от дървото на живота, когато попадне в залата за управление на антиметеоритната защита! Разбира се, не би оцелял без скафандър и върху Картата на Марс. Нямаше да го сваля и при прехвърлянето към най-далечната точка на схемата, която май беше върху страничната стена. После ще продължи към тайнственото кътче на брега на Големия океан и ще се върне в „Иглата“.

Някакви колебания? Пътешествието не би трябвало да му отнеме повече от няколко минути, освен ако се натъкне на нещо интересно.

Постави блюдото *сашими* върху диска. Никаква промяна.

Разбира се! Ръбът още беше повдигнат за достъп до контролния модул. Луис го натисна надолу. Блюдото изчезна.

Както и схемата в екрана. Той едва се възпря да не подскочи. Отново виждаше бясно носещата се напред кола. И в далечината – пръскащи планини в подножието на странична стена. Бяха доста наблизко по мерките на Пръстеновия свят, на петдесетина хиляди километра.

Мислеше си какво би искал да проучи, ако можеше да поработи с корабния компютър. Реши непременно да помоли Най-задния за това след време. *Трябваше да прегледа всичко известно за пазителите. Но къде се губеше онова блюдо?*

Зае се с комплекс асани от йога и успя да потисне нетърпението си. Как ли си представяха кукловодите ускореното действие на своите системи?

Блюдото не се появи и след четиридесет и пет минути.

Нямаше да е чудно, ако останалите са в някоя от избраните точки. Току-виж Новака е докопал суровата риба, за да си похапне. Обаче... *Не е зле да премисля всичко отначало.*

Далечната цел в схемата се бе изместила малко.

Малко, а? Буца заседна в гърлото му. Триста милиона километра по Дъгата, представени в логаритмичен мащаб, *а точката се мести?! Нелоща скорост и за междупланетен кораб, поне няколкостотин километра в секунда.*

Ами да, това е сондата за презареждане с гориво. Сигурно са сложили нов диск на корпуса ѝ и са я пуснали в орбита покрай страничната стена. А блюдото със *сашими* е изгоряло като мъничък метеорит.

Луис пак надигна диска и се захвана да човърка. Псуваше и си мърмореше, мъчейки се да не обръща внимание на шантавия оркестър.

– Ето *това* променя *онази* връзка... Тандж! А защо не? Ох, нали

тъмното означава изключено. Сега да опитаме *така*...

Поръча си питка от кухнята и я пусна върху диска. Хоп! Вече я нямаше.

Минаха седемдесет минути, откакто откъсна сподвижниците си по неволя от „Иглата“. Всъщност прекъсна им достъпа до целия Ремонтен център. Ако откриеха... Все едно обявяваше война, а и нарушаваше договора.

Но пък какво можеха да сторят?

Понечи да се изсмее, но се задави. Познаваше нрава на кукловодите. Най-задния за нищо на света не би забравил да си присади в тялото резервна система за управление. Разчиташе единствено, че още се колебае *кога* да възстанови предишните връзки. Може би щеше да изтърпи ровичкането му, но на Луис никак не му се искаше да застане пред вбесения Брам.

Питката се появи отново.

Върху екрана предницата на колата летеше над вода. Планините вече се виждаха вляво и полека се изместваха в посоката срещу въртенето. Значи платформата е завила на... да, шестдесет градуса? Не можа да съдържа широката си усмивка.

Това чудо се движеше по свръхпроводниковата мрежа!

А тя беше част от основата на Пръстенов свят – шестоъгълници със страни по осемдесет хиляди километра. Чрез полетата на мрежата се манипулираха слънчевите изригвания. Очевидно возилото на Народа на машините бе качено върху магнитно-левитационна платформа, измислена от Строителите на градове или съществуваща още от създаването на този свят.

Дали Най-задния знаеше това?

Реагира отново. Явно сега бе затворил сполучливо веригата.

Струваше ли си да рискува?

Луис стъпи на диска.

От дока липсваха скафандри – един за кукловода, резервният на Кхмий и комплектът, предназначен някога за самия него. Това не означаваше задължително, че всички те са във вакуум. Пазителят може би просто държеше на предпазливостта, използвайки защитните облекла като броня.

Луис скочи от диска, стиснал под мишница скафандър, пояс, шлем и въздушен обогатител. И се пренесе в Града на тъкачите.

Появи се там в неловка поза. Олюля се и изгърва всичко. Огледа се засрамен.

Ярка дневна светлина. Прехвърлящият диск лежеше под наклон върху влажен речен бряг. Никой не се къпеше във вира. Ослуша се за детски гласове, но не чу нищо.

Прикликна да огледа диска и над него прозвуча леко заядлив глас. Падналият наблизко шлем преведе:

– Приветствам те! От коя раса си? Луис се изправи.

– От Народа на небесните кълба. Кидала, ти ли си?

– Да. Значи си от расата на Луис Ву? Старият тъкач се вираше неуверено в него.

– Така е. Кидала, колко време мина, откакто Луис Ву ви напусна?

– Но ти си самият Луис Ву, възвърнал младостта си!

– Вярно е. – Почувства се неудобно под пронизващия поглед на тъкача. – Спах дълго. Добре ли е всичко при вас?

– Благоденстваме. Търгуваме. Гостите идват и си отиват. Но Саур се разболя и умря. Минаха двадесет и две завъртания на небето...

– Саур ли?!

– ... откакто ти изчезна, следван по петите от някакво косматото същество. Само едно дете от мършоядите видяло. Да, Саур е мъртва. И аз бях на косъм от смъртта. Умряха и две деца. Случва се гостите да донесат болести, опасни за другите, но не и за тях.

– Надявах се да поговоря с нея. Призрак на усмивка по устните на стареца.

– Може, но дали ще ти отговори?

– Тя ми даде добър съвет.

За нищо на света не бива да протакаш...

– След като ти изчезна, Саур ми обясни какво те е мъчило.

– Реших проблемите си. Поне се надявам, че успех. Но попаднах в робство.

– Робство, казваш... Имаш десетки фалани да измислиш как да си възвърнеш свободата.

Гласът на Кидала натежа от умора и горчилка.

Луис се учуди на разочарованието си, че нямаше да беседва със Саур. Би останал да почете паметта ѝ, ако разполагаше с време.

Време... Двадесет и две завъртания на небето, тоест повече от два фалана. Сто шестдесет и пет от тридесетчасовите денонощия на Пръстеновия свят. Бил е в авто-лечителя над половин земна година!

А сега се старееше да навакса пропуснатото.

– Кидала, кой премести нашия прехвърлящ диск?

– Не знам за какво говориш. А, за това тук ли? Намерихме го сутринта, когато ти изчезна. Не сме го пипали.

По ръба на диска имаше засъхнала кал. Луис виждаше отпечатащи от големи пръсти и драскотини от остри нокти. Не бяха оставени от малките ръце на тъкачите. Друг хуманоид се бе опитал да промени настройката.

Мършоядите. Трябваше да се сети веднага. Зарадва се, че попадна тук денем. Нощните хора дори нямаше да научат, че се е мяркал.

Облече скафандъра.

– Поздрави децата от мен – помоли след малко Кидала и вече беше другаде.

Мрак.

Той включи прожектора в шлема и различи костите на скелет.

Прехвърли се в залата за управление на антиметеоритната защита. Екраните тъмнееха. Единствената светлина се излъчваше от прожектора му.

Костите като че бяха поставени там от някого, пожелал да ги изучава. Рамка от тънки метални пръти ги крепеше на местата им.

Съществото трябваше да е било с една глава по-ниско от Луис. Всички кости имаха някак изтрит, похабен вид. Ребрата изглеждаха изумително тънки, от пръстите не беше останало почти нищо. Но в залата нямаше ветрова ерозия, нали?! А ставите още се издуваха тежко.

Пазител.

Луис кососна черепа с ръкавицата си. Гладка повърхност. Изтъркана от времето, превръщащо постепенно костта в прах.

Тук липсваше променлив климат. Голите кости бяха изложени в залата поне от хилядолетие.

Дясната тазобедрена става – раздробена; лявото рамо, лакътят и вратните прешлени – счупени или пукнати.

Умрял при падане от високо или пребит до смърт при схватка.

* * *

Паките произхождаха някъде от галактическото ядро. Техният опит да колонизират Земята се бе провалил – в почвата липсвала особено важна съставка за дървото на живота. Но размножителите се пръснали по цялата планета от първоначалните селища в Африка и Азия. В

музеите излагат техните кости под имена като *Хомо хабилис*. Потомците им развили интелекта си. Типичен пример за неотения¹.

Институтът „Смитсониън“ пък излагаше мумифициран труп на пак-пазител, открит преди векове в марсианската пустиня. Луис бе виждал негова холограма още в курса по обща биология.

Каза си, че съществото пред него може и да е деформиран пак, само да не беше могъщата му челюст.

Пазителите губеха зъбите си при метаморфозата. Жалко, точно те биха могли да му подскажат много за загиналия. Имаше опасност обаче челюстта да счупи твърде дебели кости.

А и тялото беше прекалено удължено.

Нито пак, нито мършояд. Досещаше се кога е загинал пазителят, но преди колко хилядолетия бе се родил? Онзи в „Смитсониън“ беше прекарал тридесет хиляди години в полет от галактическото ядро до Земята с надежда да открие процъфтяваща колония там. Кой знае дати подготовката на експедицията не му е отнела още толкова време. Тези същества се отличаваха с учудващо дълголетие.

Сред боговете на древните гърци Кронос бил най-старият. Убивал децата си, докато някои не му се изплъзнали и на свой ред го погубили. Добре, ще нарече този Кронос!

Глутница вампири убила пазител – изоставения слуга на Кронос.

Брам и Ана сигурно са дебнали дълго господаря си. Години, векове, хилядолетия? Паките-размножители – праотци и на земните хора, и на вампирите – били великолепни бегачи и ловци още на планетата, в галактическото ядро на която възникнали.

А старият Кронос може и да се е отнесъл несериозно към пазители, произлезли от вампирите. В края на краищата, нали преди това те са били лишени от разум твари с отвратителни сексуални и хранителни навици? А той разчитал на своя свръхинтелект, пък и не го измъчвал нагонът.

Както е с Брам. Дали това нямаше да се окаже слабо място, ако успееше да измисли как да се възползва...

Луис се взря напрегнато. Тазът, лявата ръка и черепът са били счупени или спукани малко преди смъртта. Само че откриваше и стари, зараснали счупвания. Кронос си бе трошил гръбнака дълго преди да умре. Хм, дали и гръбначномозъчните нерви на един пазител се

1. Способност на някои животински или растителни организми да се размножават още в ларвено състояние. – Б. ред

възстановяват? Дясното коляно обаче не беше регенерирало в предишния си вид.

Имаше нещо смуцаващо в този гръбнак... Прозря какво точно едва когато го сравни с черепа.

Челото се издуваше. По-гладка, по-млада от другата кост. Неравните израстъци по челюстите също имаха такъв вид. На тях приличаше и гръбнакът. Възстановяване след счупването.

Ако Кронос бе победил в тази битка, щял е да оздравее за пореден път.

Да си представя, че разследвам убийство. Знам кой е убиецът, но за да го осъдят, имам нужда от всяка дреболия, от всеки детайл. Защо Брам е поставил тук скелета? Врагът е бил мъртъв, нямало е кой да отмъсти за него... Или двамата с Ана са се опасявали, че ще има и други като Кронос?

Изправен скелет и куп снаряжение в сенките. Стори му се, че нещата са разхвърляни безредно. Убеди се, че първото му впечатление е вярно само отчасти. Изглежда отначало са били наредени прилежно, за да бъдат изучени, но после пазител-вампир ги бе сритал в пристъп на ярост.

Великолепно някога палто с козината навън и колан към него. Още се долавяше слабата воня на кожа и на мършояд, който не се е къпал хиляди години. От вътрешната страна имаше двайсетина джоба с разнообразни форми, вече празни.

Оръжия – нож от стар метал, превърнал се в черна ивица ръжда. Тънък, дълъг цяла стъпка. Две ножчета от рог колкото показалец. Шест метателни ножове, почти еднакви, но дялани от камък, все така смъртоносни както и в деня на направата им. Прът от устойчива на времето сплав, сплескан в края като длето.

Останки от дървени обувки с дебели ремъци. Старателно изработен арбалет и десетина различни на вид стрели. Малка кутия... Паливо? Луис не успя да изтръгне искри от него. Купчина хартии или пергаменти. Карти?

Встрани лежеше телескоп – грубоват, но с великолепно полирани лещи. Я гледай... До него имаше инструменти – блокчета пемза, малки ножове. Брам или Ана, а може би двамата заедно си бяха подредили работилница в опит да възпроизведат оптичeskия уред.

Твърда черна буца колкото юмука му. Наведе се да го подуши. Месо... С изтекъл преди хиляда години срок на годност, но пък нали и пастьрмата винаги е малко вонлива на мирис и вкус! На един мършояд

би му харесала точно такава.

Кога е умрял старият Кронос?

Защо да не попитам?

Още се мъчеше да запълни пролуките в онова, което му беше известно. Щеше да научи повече, като задава въпроси... но само каквото Брам реши да му каже. А времето не стигаше.

Тупна Кронос по раменните кости.

– Довери ми се.

Прекрачи към диска.

Замижа ослепял и загуби равновесие.

Сви се като морска анемона, пресегна се между коленете си в търсене на опора. Стискаше клепачи, за да спаси очите си от яростния блясък на слънцето.

Лошо наклоненият прехвърлящ диск се плъзна крачка-две надолу. Луис се надяваше, че в момента стиска края му, а не нещо друго. Внимаваше да не шавне.

Светочувствителната лицева плоча на шлема посивя. И вече можа да се огледа.

Пак помисли, че Картата на Марс не е особено правдоподобна.

С лекота би изброил стотина отгънка на червеното, само че над себе си виждаше тъмна синева, каквото е небето над най-високите земни планини. А и светилото беше прекалено ярко за Марс. Нямахме как обаче да се промени и гравитацията, за да наподоби условията на червената планета.

Но за тукашните марсианци вероятно това беше без значение. Живееха си защитени от слънцето под толкова фин пясък, че течеше като гъст сироп. Може би дори ги пазеше отчасти от твърде силното притегляне.

Очакваше да попадне на Монс Олимпус и май позна. Озова се в горния край на стръмен склон, по който прехвърлящият диск продължаваше да се пързала.

За какво ли бе мислил Най-задния, когато е избирал мястото?

Ясно. Марсианците са превърнали устройството в капан.

До долу имаше много километри. Луис се притисна към импровизираната шейна.

А тя набираше скорост. Дискът подскачаше като кон, опитващ се да хвърли ездача си. Пръстите инстинктивно се вкопчиха в мъртвешка

хватка, закрепил се някак и с върховете на ботушите. Скоро щеше да налети на грамадна скала. Наклони се надясно, за да завие. Не успя. Щеше да бъде страхотен сблъсък!...

След миг се пренесе другаде.

И стисна още по-силно. Пропаднаше в черна пустош.

Не си позволи да писне: „По дяволите, нали го нагласих!“

Държеше се за прехвърлящ диск, закрепен към източена голяма пура – сондата на Най-задния. Наоколо имаше черно небе и безброй звезди.

Корпусът на сондата сияеше. Без да се пуска нито за миг, Луис изви глава да погледне.

Под и зад него се простираше Пръстенев свят. Забелязваше много подробности. Реки като гърчещи се змии, дъното на моретата, права черна нишка – вероятно път, прокаран от Народа на машините.

Тук атмосферата не го пазеше и слънцето се опитваше да го превърне в задушено. Нищо страшно, през този скафандър потта се изпарява. Но навлезе ли в сянка, ще стане лошо. Изобщо не се сети да навлече и термоизолационен слой.

Летеше наравно с горния край на страничната стена, а под себе си виждаше половинки от конуси. Пръскащите планини. От подножията им започваха реки. Значи ги съзерцаваше от около хиляда и петстотин километра. Далеч напред се мерзелееше дълъг двоен конус, направен сякаш от паяжина.

Двигател за корекция на орбитата. Лесно разпозна двойния тороид, който до днес смяташе за основна част, но двете пръстенчета явно бяха само изящната талия на огромно устройство. Двигателите на този свят бяха изработени от тел, толкова тънка в сравнение с общите им размери, че ту се виждаше, ту чезнеше. Клетка за уловения слънчев вятър.

Този явно тепърва щеше да бъде монтиран на мястото си. Не сочеше накъдето трябва.

От два века Луис не се бе страхувал толкова.

Нали си получих обратно питката!

Сондата летеше... не, беше застинала, а под нея Пръстенев свят се въртеше с над хиляда и двеста километра в секунда.

Системата се е пренастроила. Изолирах тонуса от веригата, но не е приела промяната. Не разбирам програмния език на Най-задния. Какво ли още съм оплескал?

Стискаше с все сила...

Дискът се блъсна в шлема на скафандъра.

Не пускаше и не отваряше очи; Все още. Не се чувстваше във форма да срещне когото и да било. След няколко секунди щеше да е невредим и сам в „Гореща игла на дознанието“.

Огромна лапа с остри нокти хвана рамото му и го обърна по гръб.

ДВАДЕСЕТ И ТРЕТА ГЛАВА УРОК ПО БЯГАНЕ

„Скритият Патриарх“, 2893 г. от н.е.

Кзинтът го издърпа да стане. Луис се задъхваше и трепереше. Новака не можеше да говори с него, докато шлемът беше на главата му, и човекът много се зарадва на това.

Беше на „Скритият Патриарх“ близо до кърмата.

Още една проклета, шашметяваща изненада. Бе оставил дългия километър и половина кораб край река Шенти. Как грамадният съд се е озовал тук?

Младият кзинт упорстваше да го попита нещо. И държеше... *По дяволите!* Луис рязко смъкна шлема от главата си.

– Обикалях по кърмата – обясни Новака, – когато това се появи върху прехвърлящия диск. Дар преди да ни гостуваш? Риба ли е?

Луис пое от ръцете му блюдото *сашими*. Резенчетата сурова риба сега изглеждаха подути и хрупкави.

– Била е за малко във вакуум – поклати глава той. – Имаше ли и една питка?

– Оставих я да продължи по веригата. Луис, вонииш на ужас.

Ама какво правя тук?

Само след няколко секунди можеше да е в безопасност, да се върне в „Гореща игла на дознанието“. И да се пъхне в безтегловността на спалните плоскости, за да се отърве от това треперене, да прогони влудяващия страх и да осмисли какво бе научил, а какво – не.

Новака обаче го видя. Ако убеди кзинта да си затвара устата... „Как пък не!“ Пазителят е изучавал издайническите реакции на тялото му половин година. Новака не би успял да скрие нищо от него, дори да се опита.

Затова само промърмори:

– И мъртвец може да надуши ужаса ми... – Пусна върху палубата шлема и обогатителя на въздух и започна да дърпа циповете. – Въобразявах си, че налучках как се управляват прехвърлящите дискове. Само че сбърках! О, да, марсианците пък бяха ми приготвили хубавичка клопка. Едва не ме довършиха, признавам.

Полуплешива глава на хлапе надникна от един люк. Аха, от расата на Строителите. Очите на момчето се изцъклиха от изумление, след миг вече се бе скрило.

– Марсианците ли? – повтори Новака недоумяващо.

Луис свалеше скафандъра.

– Остави това. Трябва да изгоря малко енергия. Добре ли тичаш?

Кзинтът се наежи.

– Надбягах баща си, след като се сражавахме.

– Добре, тогава да се надбягваме с теб до носа на кораба.

Новака нададе мяукащ вопъл и се втурна напред. В този миг нагънатият скафандър още беше омотан около глезените на човека. Като чу дивия врясък, мускулите му се сковаха и той тупна на палубата.

Великолепен боен вик! Съскайки древни проклетия и ругатни, изрича скафандъра настрани, претърколи се и побягна. Още виждаше кзинта и отбеляза, че младокът тича доста по-бързо от него. После Новака се скри зад някаква надстройка.

Луис бе живял на кораба почти две години. Не вярваше, че може да се залута тук. Понесе се бясно напред, състезавайки се със самия себе си. Имаше да измине километър и половина до носа.

– Луииис!...

Слаб необичаен глас някъде отвисоко... Кукловодът се бе покатерил на наблюдателница върху мачта.

– Здравсти! – изрева Луис.

– Почакай!

– *Не мога!*

Ах, колко добре се чувстваше...

Към него се спусна плътна сянка. Той не забави крачка. Тъмният силует се изравни с бягачия – товарен диск от Ремонтния център, но със заварени по периферията перила.

– Не ми се пречкай! – подвикна човекът. – Състезавам се.

– Не те разбирам.

– Това не е... тест за интелигентност.

– Как си?

– Прекрасно. Не мога да се ориентирам. И съм жив! Най-заднен... не използвай... диска на Монс Олимпус. Марсианците... още ги има там... са го превърнали... в капан.

Вдиша дълбоко и издиша докрай. Вкус на сол във въздуха. Чудесно! Белите му дробове се справяха с предизвикателството, краката също. Затича по-бързо.

– Пак ще го направят – добави разсъдливо.

– О, и аз мога да участвам в тази игра. Ами ако пусна друг диск в океана и започна да прехвърлям вода на Монс Олимпус?

– Защо ме питаш? Не изстребвай... никого. Може да ти бъде... полезен по-късно. Нали затова... не сте погубили... кзинтите?

– Общо взето, прав си – съгласи се кукловодът. Едноока глава се обърна към оранжевото петно, прекосяващо лудешки средната палуба. Новака...

– Луис, за щастие си се събудил точно навреме. Имам много да ти разказвам.

– Къде е Брам?

– Готви вечерята ни.

Главите се събраха и се зяпаха взаимно. Нима Най-задния се шегуваше? Може би така се смееха кукловодите?

– Брам има извънредно остро обоняние – добави двуглавият.

– А как върви танцът? – сети се Луис.

– Танцът ли? Продължава без мен. Луис, ужасно ми омръзна да използвам твоя рециклиращ робот! Дори нямах време досега да променя програмите.

– За което съм ти... благодарен.

Дръж се нехайно! Щом пазителят не се доверява на Най-задния до толкова, че да го остави да си прави привичните упражнения и да използва тоалетните удобства...

Току-виж кукловодът вече е готов отново да стане господар на живота си.

Горната средна палуба свърши. Провираше се по коридори, качваше се и слизаше по стълби. Кзинтските стълби бяха твърде стръмни, с раздалечени стъпала, но той фучеше по тях като орангутан, натъпкан с допинг. Все очакваше да задмине някъде Новака или нещо по-лошо – кзинтът да му се нахвърли от някоя ниша. Стремеше се да минава по

високи места.

Мислено се опитваше да състави къс маршрут, по който да заобиколи градината. Не, щеше да загуби време. В края на поредния коридор стигна до десетина дървени стъпала и те го отведоха до върха на стена. Притича по нея, за да избегне ограда от големи бухнали жълти кълба с внушителни тръни. После скочи от три метра в пръстта.

Някога тук бе имало кзинтски ловен парк. Две години Луис и двамата потомци на Строителите се бяха грижили за растенията, защото завариха подивяла джунгла. Най-вероятно в нея са пасти стада за екипажа от кзинти. Отдавна ги нямаше, човекът не очакваше и сега да завари животни.

Новака не се мяркаше никъде.

Корабът имаше осем великански мачти и безчет платна, а макарите за вдигането, свалянето и обръщането им бяха по силите само на кзинт. Или на пазител, да речем. Стигна до предната мачта с наблюдателница. Дишаше тежко, усещаше краката си като полусварени спагети.

Някой го чакаше на носа.

Луис изпсува наум. Не му достигаше въздух, за да говори. След секунда разпозна пазител.

Тръгна със спокоен ход към него. Брам стоеше като статуя. Дори не личеше дали диша.

– Май ти победи! – изграчи Луис.

– Нима с теб се надбягвахме?

Брам нямаше как да научи, че се е появил още някой, освен ако хлапето го е намерило в кухните... Или е чул тропота по палубите и също се е втурнал към носа.

– Все едно – завъртя глава човекът. – Имах нужда от това натоварване.

Пред него се откриваше планинска верига със съвсем неземан вид. Раздалечени конуси с различна височина се простираха вляво и вдясно. Без да вижда хоризонт, не успяваше да прецени истинските им размери. Повечето се издигаха достатъчно, за да са заледени върховете им, но надолу ги изпъстряха петна във всевъзможни оттенъци на зеленото.

Чак сега съзнанието му догони очите – проумя какво се извисява над планините. Ами че те бяха мънички!

Я да видим. Страничната стена е висока хиляда и петстотин километра. От трийсетината конични възвишения, които виждаше,

повечето приличаха на дребни подножия, но поне пет-шест далеч надхвърляха по ръст Еверест.

Най-задния долетя спокойно върху товарния си диск. Зад него се показва и оранжево туловище.

Кзинтът едва се влачеше. Нямаше никакви сили.

– Благодаря ти, Новако – каза Луис. – Имах отчаяна нужда от това състезание. Така врях и кипях от адреналин, че би ми стигнал за цяла война.

Кзинтът заръмжа пресекиливо:

– Моят баща... ме остави... да го победея... Не искаше... да ме убива.

– Тъй ли...

– Ти как... ме задмина?

– Сигурно успях някъде в градината.

– *Как?*

– Брам, предполагам, че знаеш за ловците-бегачи?

– Това понятие не ми е известно – отвърна пазителят.

– Ясно. Новако, повечето хищници се хвърлят върху изпраната жертва, но се провалят девет от десет пъти. Когато плячката им се изпълзне, търсят си по-бавна. Малко месоядни животни си набелязват жертва и я гонят, докато я повалят. Вълците обаче го правят. И хората. Големите котки в моя свят не са ловци-бегачи. И кзинтите не са. Твоите праотци са се научили постепенно, че е по-благоразумно да проследят и издебнат врага, за да не им досажда по-късно, но това вече е гласът на цивилизацията в главите им. Еволюцията не е смогнала да ви промени достатъчно...

– Знаел си, че ще победиш.

– Тъхъ.

Кзинтът примига насреща.

– Ами ако тичахме само до градината?

– Щеше да победиш ти.

– Благодаря ти за урока.

– Аз ти благодаря.

Хм, много любезно. Кой ли го е научил?

– Луис – обади се Брам. – Огледай се. Искам твоята реакция.

Ама че начин да се изразиш...

– Впечатляващо е. Толкова зеленина! От подножието чак до линията на леда: Но не би трябвало да се учудвам. Нали планините са от утайката по морското дъно. Готова плодородна почва.

– Друго ще кажеш ли?

– По някои от тръбите очевидно не се стича флуп. Това обяснява защо има и по-ниски пръскащи планини. Каквото е останало от тях, досега трябва да се е втвърдило до плътна скала. А на най-високите явно има изобилие от воден лед. Виждам, че оттам започват много реки. И си мисля, че тези планини са единственият източник на земетръси в Пръстеновия свят.

– Трудна за обитаване среда, така ли?

– Предполагам. Брам, това сме го виждали преди петдесетина фалана. Ти забеляза ли признаци на живот по пръскащите планини?

– Разстоянието дотам е колкото една обиколка на твоята планета, но вече се уверихме, че има живот. Луис, трябва да се погрижа за храната. Най-заден, Новако, заведете го в трапезарията. И му покажете.

Кукловодът бе напръскал мрежови очи и на четирите стени.

Едното не се използваше в момента. Изглеждаше си като бронзова паяжина. Екран с формата на разлята локва показваше редица тъмнозелени конуси с бели върхове. Във втория страничната стена се изнизваше бавно – изглед от сондата за презареждане.

А в третия двайсетина мускулести космати мъже насочваха с въже-та плоча, върху която би се побрала къща с шест стаи. Тя се рееше над главите им. Голяма товарна платформа или част от въздушна сграда. Дърпах я към Луис... тоест към колата и отъмкнатото мрежово око.

– Оставих ти в кораба запис отпреди шест дни – каза Най-задния, – за да го видиш, щом се събудиш. Това обаче е в реално време.

– Какво са намислили?

Отговори му кзинтът:

– Опитват се на всяка цена да стигнат до страничната стена.

– Но *защо*?

– Още не знам. Брам може и да се е досетил. Докато машината те лекуваше, той намери твоите приятели, потомците на Строителите, и ги премести на „Скритият Патриарх“. Подчинени са му, както робите на баща ми се подчиняват на господаря си. Само след един ден насочиха кораба надясно. Брам изучава страничната стена.

– Защо? – пак промърмори Луис.

– Не ни обясни.

Най-задния се намеси:

– Никога не съм виждал Брам да проявява страх, но според мен се бои от другите пазители.

Луис веднага схвана връзката.

– Необходимо е да се възстановят двигателите за корекция на орбитата. Иначе Пръстенът свят може пак да се измести. Всеки пазител, който проумява това, е на страничната стена и монтира двигатели. Прав ли съм?

– Ако сме разбрали подбудите им, да.

– А защо Брам не е на стената?

Кукловодът издаде кратък остър звук като кихавица на тромпет.

– Ех, ако пазителите знаеха, че три раси от други светове се опитват да нахлуят тук, а четвърта ги наблюдава от далечна орбита, всички сякаш да се струпат в Картата на Марс.

– Да им осигурим ли мощни телескопи? Не, въпреки това ще... Охо!

– Какво „охо“?

– И Брам смята, че мястото му е на страничната стена. Подготвя се. Другите пазители ще се мъчат да го убият.

Главите на Най-задния се спогледаха за миг.

– Както и да е. От „Скритият Патриарх“ можем да оглеждаме страничната стена. Моята сонда е в околослънчева орбита цял фалан, плъзга се край стените и записва. Много нови неща научихме.

Кукловодът изчурулика.

В първия екран се намести само една пръскаща планина. Бледо и тъмно зелено, ливади и гори чак до бялото на леда. На самия връх черна нишка потъваше в гъсто кълбо тъмна мъгла. Дънна утайка от моретата падаше неспирно от тръбата.

Във втория екран страничната стена прелиташе размазана, видяна твърде отблизо. Луис се стареше да не поглежда натат.

А откранатото мрежово око показваше...

Той се разкикоти.

Колата на Народа на машините се подрусваше и полюшваше петшест метра над земята. Наоколо имаше закръглени могилки като хиляди спящи хипопотами.

Опънати въжета дърпаха товарната платформа. Теглеха ги вече трийсетина мъже от непозната за Луис раса. Имаха леки раници на гърбовете си, не носеха нищо друго. Права черна коса падаше почти до коленете им. Може би нямаша нужда от защита срещу студа.

Бягаха нагоре към билото на един рид, където пък ги чакаха трийсетина космати жени. Те размахваха ръце и крещяха насърчаващо. Сред тях се виждаше и червенокожа пастирка, която се опитваше да покаже накъде трябва да се насочат мъжете.

Ставаше струмно и вече не тичаха. Жените се струпаха наоколо и също хванаха въжетата. Чуваха се смях и задъхани разговори.

Луис забеляза, че жените имат силни крака – като тези на мъжете. Тълпата преодоля възвишението и тръгна надолу. Всички изчезнаха от екрана – явно се струпаха отзад, за да забавят движението на платформата.

А червенокожата се хвърли към едно свободно въже и се покатери по него.

Платформата се ускоряваше. Помощниците вероятно бяха пуснали въжетата. Могилките растяха бързо пред очите му, добиваха очертанията на внушителни хълмове. Между тях лъкатушеха поточета и се събираха някъде напред. Луис се досещаше, че вижда подножието на пръскаща планина.

От клатенето на платформата започваше да му се гади.

– Така ще се пребият – промърмори накрая. Новака изскимтя присмехулно.

– И аз не мисля, че са постъпили разумно – вметна Най-задния.

В първия екран планината също се уголемяваше. Върхът ѝ вече не се виждаше. Луис различаваше цветни точки и мигащи светлинки по склона. Хм...

– Хелиографи.

– Прозорлив си.

– Едно дете от мършоядите ми разкри тайната, а си мислеше, че ми говори със загадки. Цялата им империя трябва да се опира на съобщенията с хелиографи от пръскащите планини. Според теб как го правят? Мършоядите не понасят дневната светлина.

– Нощем виждат сигналите от осветените планини. Това е лесно, но как изпращат съобщения от тъмните земи? Луис, мисля, че си осигуряват помощта и на някои местни раси.

– Някак им се отплащат. Както и на хората от пръскащите планини. Обзалагам се обаче, че не с ришатра.

– Нямам нужда от особено много вестоносци. Забелязахме проблемъци само по няколко десетки планини. А още няколко хиляди точки за препредаване на съобщения на повърхността биха им стигнали, за да поддържат връзка из целия Пръстенев свят.

– Ами... Онези неща там да не са балони? Най-задния изчурулика отново. Камерата се завъртя.

Двайсетина цветни кръгчета се носеха два – три километра над леда. Още повече бяха те в широките пространства между планините.

– Балони с горещ въздух. Където и да погледнем, виждаме ги да летят от планина към планина.

– Какви разновидности?...

Харкабийпаролин и Кауаресксенджаджок влязоха с подноси в ръце и се смръзнаха.

Кукловодът изсвири остро. Замайващият полет край страничната стена и подскачащите подножия избледняха в бронзовите паяжини. Луис се чудеше как двамата потомци на Строителите не изгърваха всичко и не избягаха с писъци. Но Харкабийпаролин още зяпаше втрещена, а Кауаресксенджаджок ѝ се хилеше.

Аха, мен гледа.

– Аз съм, не се съмнявай. Само че се погрижих за себе си. Жената се извъртя към мъжа и изсъска. Преводачът на Луис предаде думите ѝ:

– Ти си знаел!

– Да, Зелз ми каза.

– Ще ви науча аз, дребни хитреци!

Тя обаче също вече се смееше. Дватама оставиха подносите на масата. Купчинки кафяви и жълти корени, съдове с розова течност. Харкабийпаролин се настани в скута на Луис и заразглежда лицето му от дватри сантиметра.

Струваше му се съвсем естествено, сякаш го бяха правили всеки ден от паметивека. Все едно се бе прибрал у дома.

– Бяхме самотни без теб – промълви жената.

– Там, където ви оставих, имаше много хора.

– Бе ни заповядано да тръгнем – тя кимна към кухнята. Подчинили са се на пазител. И това трябва да им се е сторило съвсем естествено...

– Какво поиска той от вас?

– „Плавайте надясно“ – вдигна рамене Харкабийпаролин. – Понякога ни навестява, оглежда кораба, променя курса. Обяснява ни местните ветрове и течения, казва ни как да хванем риба или топлокръвни животни, какви грижи са нужни за градината. Според него не ядем достатъчно червено месо.

– А, сигурно се обажда производът му.

– Луис, сега си млад като Кауа. Може ли?...

Отговори ѝ кукловодът.

– Възможно е само за хора и кзинти от кълбовидните светове. За да лекуваме местни човешки раси или кзинти, поне хиляда от себеподобните ми трябва да се посветят на изследвания, траещи десетки фалани.

Жената му се озъби.

Кауарескенсдждаджок и Брам влязоха с още подноси. Шест големи, стъписващо грозни дълбоководни риби. Две все още помръдваха, другите бяха опечени на скара и гарнирани със странни растения... Кзинтски зеленчуци. Имаше и купичка със сурови листа от ловния парк.

Луис се вираше в съда с розовата течност.

– Кръв от риби?

– От китове – поправи го пазителят. – Направил съм и пюре от зеленчуци. Не бих могъл да издържа дълго на такава диета. Вашата кухня-робот се оказа чудесна сполука за мен.

Настаниха се около масата. Кауарескенсдждаджок донесе двегодишно момиченце с гъста оранжеворуса коса. Луис трудно би разпознал в нея потомка на Строителите. По-голямото момче не се появи.

Прецени, че Брам готви добре, макар гозбите да имаха необичаен вкус. Явно се съобразяваше с предпочитанията на Строителите, а и разполагаше само с растенията от парка. Несъмнено липсваха жизнено важни вещества и микроелементи.

– Колко ли бих издържал с такава храна? – осведоми се.

– Около един фалан, преди организъмът ти да пострада сериозно – увери го пазителят и отпи съдържано от кръвта.

Новака вече бе погълнал суровата риба.

– Стигна ли ти? – попита го Луис.

– Да. Който се тъпче, става дебел и муден.

Момиченцето пълзеше към края на масата. Харкабийпаролин изви глава да погледне. Детето се хлъзна и увисна на пръстите си. Държеше се здраво.

– Да не се уплашихте, че ще се удари? – засмя се жената и се обърна към Брам. – Ще оставиш ли Луис поне за малко при нас?

В мига преди пазителят да отговори, погледът му се плъзна по лицата им – преценяващ, дирещ решение.

– Порадвайте се един на друг до утре на обяд. Трябва скоро да се върнем в „Иглата“, Луис. Няма да научим нищо повече, докато не пратим сондата отвъд ръба на стената. Най-заден, затова ли го събуди?

– Разбира се.

Очите на Брам зашариха отново.

– Искам да знам всичко за ръба на Пръстенов свят и за пръскащите планини. Но пазителите по стените не бива да научат за мен. Те са основният ни проблем. Трябва да разбере къде са, колко са, от кои раси произхождат, какви са намеренията, похватите и целите им. Досега трупах сведения, без да предприемам каквото и да било, избягвах да

привличам вниманието. Откраднатото мрежово око обаче е твърде близо до страничната стена. Мършоядите очевидно искат да ни съобщят нещо. Скоро ще трябва да се покажа. Очаквам съветите ви.

Новака заговори пръв.

– Ако и други забележат сондата, ще се досетят за присъствието на нашественици. Трябва да си готов да браниш Ремонтния център...

– Да, но сондата издава кукловода, а не мен. И съм готов, разбира се. Най-заден, слушам те.

Кукловодът не каза нищо.

„Той прекъсна доста грубо младока – помисли Луис – Как ли това раздразнително котенце преглъща обидата? Синът на Кхмий дойде да се учи от мен. Но Брам е имал твърде много време, за да го впечатли. Дали не си загубих ученика? Ако исках да спечеля уважението му... Щях да го предизвикам и да го победея в надбягване! Браво на мен. А каква да бъде следващата ми стъпка?“

– Харкабийпаролин, какво знаеш за пазителите? – попита Брам.

Преди години тя беше наставничка в библиотеката на въздушния град.

– Помня изображения на брони, намерени на десетки хиляди километра около града. Очевидно са били предназначени за същества от различни раси, но всичките се отличаваха с огромни шлемове и кухни за раздути стави. Имаме множество предания за спасители и разрушители със страховита външност, с широки рамене и буцести колени и лакти. Никой мъж или жена не могат да се сражават срещу тях или да ги съблазнят. Брам, нима искаш от мен да ти разказвам вехти истории?

– Когато знам какво искам да чуя, ще го науча. А когато питам: „Пропуснал ли съм нещо?“, мога само да се надявам на полезен отговор. Луис? Той вдигна рамене.

– Все още съм два фалана зад събитията.

Вкоравеното лице на пазителя нямаше никакво изражение. Най-задния и двамата потомци на Строителите отвръщаха напрегнато на погледа му. Новака се държеше спокойно, дори проявяваше признаци на досада.

Брам стана и се премести при някаква решетеста конструкция в ъгъла. Тръби, метални полусфери и жици бяха свързани с дървен гръбнак по начин, който не изглеждаше нито смислен, нито случаен. Луис не бе обърнал внимание на странното изделие. Заприлича му на образец от някой смахнат период в земната скулптура. Поне такова естетическо излъчване имаше.

Но пазителят вече наместваше чудото между коленете си, подръпваше струните...

Кукловодът попита:

– Научи ли докрай Реквиема на Моцарт?

– Ще видим. Записвай.

Най-задния запя на своя програмен език към четвъртото мрежово око. Луис вдигна вежди срещу седналата в скута му Харкабийпаролин. Тази щуротия им отнемаше време, което можеха да прекарат заедно... но жената му прошепна:

– Слушай.

Изведнъж пръстите на пазителя се замятаха по целия инструмент и музиката сякаш взриви въздуха.

Новака се надигна недоволен и излезе от трапезарията.

Музика – необичайна, богата, изящно точна. Кукловодът пееше съпровода, Брам поддържаше основата на мелодията. Луис не помнеше да е чувал дори бледо подобие на тези звуци.

Беше *човешка* музика, въздействаше върху нервите му. Испита неудържим оптимизъм... божествен покой... печален копнеж... мощ за покоряване на светове.

Познатата му музика беше творение на компютри; не я изтръгваха ходила, подритващи или поглаждащи полека изопнати повърхности и бронзови плочи, пръсти, бягащи по струни, твърда уста, подухваща в тръбички с по няколко дупки.

И отгоре на всичко дяволски се натопорчваше. Жената в скута му пък сякаш щеше да се разтопи всеки миг. Остави се вибрациите да минават свободно през него.

Когато и последният акорд отзвуча, той все още седеше слисан.

– Според мен този път се получи добре – реши Брам и остави настрани музикалната скулптура. – Благодаря ти, Най-заден. Луис, би ли ми описал въздействието?

– Шеметно. Аз, ъ-ъ... не, съжалявам! Думите не са подходящи в случая.

– Възможно ли е да се използва като средство при преговори?

Човекът завъртя глава.

– Проклет да съм, ако зная. Брам, а не си ли обмислял възможността да сложиш мрежово око и в Юмрука на бога?

– Защо? Да, разбрах – за да наблюдавам и извън Пръстеновия свят!

– Точно така. Ще имаш неспирна кръгова панорама в плоскостта на

ekliптиката. Юмрука на бога е кух конус с размерите на луна и с дупка отгоре. Би могъл да разположиш там грамадна крепост, ако успееш да я закрепши към основата на света. Ще има обем към една десета от целия Ремонтен център, а и ще е не по-зле прикрита.

– Значи да браня плоскостта на еклиптиката оттам?

Луис се поколеба.

– Е, поне можеш да наблюдаваш. За отбрана... не знам. Всеки враг ще поиска да се крие в сянката на Пръстенов свят. А ако се сражаваш отвъд страничната стена, имаш същия проблем. Антиметеоритната защита не може да стреля през основата, нали?

– Не бива и да разпръскваме силите си. Трябва да господствам над стената и пазителите по нея – отсеке Брам. – Утре ще преместим сондата където е необходима. Луис, как ти хрумна тази идея?

– Ей тъй, изскочи ми внезапно в главата. Може пък музиката да ме е разсеяла и мозъкът ми да е порботил на спокойствие.

– А друго не ти ли изскочи в главата?

– Не знам достатъчно за пазителите. В залата за управление на антиметеоритната защита имаше скелет. Не ме пусна да го разгледам отблизо, но е на пазител, нали?

– Утре ще ти го покажа. След като преместим сондата. Луис виждаше в екрана мимолетните ярки искрици над линията на снеговете. Империята на нощните хора се беше разпростряла навсякъде по Пръстеновия свят.

ДВАДЕСЕТИ ЧЕТВЪРТА ГЛАВА КОСТИТЕ

Прехвърлиха се от облачния дневен сумрак в розовещата изкуствена светлина на дока за совалката, после веднага към каютата на екипажа и изгледа от мрежовото око, където страничната стена отминаваше стремглаво под яростното слънце на космическия вакуум.

Брам се появи последен. Остави своята музикална скулптура до скафандъра на Луис и отиде направо при кухнята-робот.

– Най-заден, искам данни за сондата. Колко време остава до кацането й?

Кукловодът издаде добре оркестриран акорд. Във въздуха се изписаха уравнения със символите на интересика.

– Ако започнем сега ускорение с минус две G, ще кацне след

петнадесет часа и половина.

– Каза ми, че сондата ще издържи и на ускорение десет G.

– Предпочитам да се придържаме към правилата за безопасност.

– Най-заден, двигателят на сондата е лесно забелязващ се източник на рентгенови лъчи. Трябва да дадем на врага възможно най-малко време да засече посоката ѝ. Изчакай колкото е необходимо, после я включи на обратно ускорение с десет С.

– При пълна мощност синтезният двигател става още по-лесно забележим. – Брам премълча. – Слушам и изпълнявам. Започваме обратно ускорение с десет G след шест часа. Кацане след малко повече от девет часа. Мога ли да се върна сега в пилотската си кабина, за да се нахраня, да се изкъпя, да потанцувам и да поспя?

Пазителят изстиска в устата си част от съдържанието на меката колба. Кзинтът сбърчи нос, макар Луис да не надуваше никаква миризма.

– Всичко това можеш да направиш и тук.

– Брам, и без това ще се наложи да вляза в кабината, когато настъпи моментът за промяна в полета на сондата. Пусни ме да се прехвърля още сега.

– Покажи ми какво има вътре!

Кукловодът изчурулика. Холограмата се изключи и всички се взряха в картината.

Жълта светлина, клоняща към оранжево, но обрамчена отвсякъде в безкрайното зелено на гора, израснала при студен климат. Никакви тъгли и ръбове. Подът и стените, цялото оборудване бяха заоблени.

– Остави я така – заповяда пазителят. – Изкъпи се и спи. Щом ще тантуваш, прави го сам... – Най-задния изпръхтя като сърдита брас-секция на оркестър. – Ако зърна холограма там, където трябва да виждам един-единствен кукловод, ще бъда принуден да действам. А ти искаш да се чувствам в пълна безопасност, нали?

Брам прилекна над гранитното блокче. Вдигна го, завъртя се и остави камъка настрани.

Аха...

Най-задния застана на мястото; после вече беше от другата страна на прозрачната преграда.

Очертанията на пилотската кабина се промениха още с първото му движение. От пода се надигна голяма купа и се оцвети в прасковени отънъци. Кукловодът пристъпи внимателно в нея, а тя израсна като цвят и го обгърна почти целия. Вана с високи стени, не по-различна от онези,

които използват обитателите на лунните градове.

Брам тутакси забеляза унесеня поглед на Луис.

– Какво те впечатли толкова?

Ву се бе стъписал от мисълта, че Най-задния няма да е особено ценен помощник в задачата по спасяването им. Пазителят бе имал твърде много време, за да го наплати. Но измисли какво да каже:

– Изведнъж ми хрумна нещо. На какво ти приличат покоите му?

– Може би на... утроба.

– Или на вътрешността на животно?

– С думите ли ще си играем сега?

– Има разлика, уверявам те. И вероятно тя е важна. Женските кукловоди нямат утроба. Едно... хищно същество се е превърнало в симбионт на тяхната раса в толкова прастара древност, че и кукловодите са свикнали да го смятат за своя женска, но не е така. Всъщност партньорът му Несус е дал яйцеклетката при тяхното сношение. Брам, провери дали в архивите на Най-задния има нещо за паразитиращите оси и го прочети.

– Разбрах. Паразитиращи оси. Имаме девет часа, които да запълним с полезни занимания. Ти пък трябваше да ме просветиш за пазителите.

– Ще отидем ли да огледаме скелета?

– Просвети ме сега!

Луис се подчини.

– Нашият предтеча е пакът-размножител. Паките са възникнали и са се развили на планета близо до галактическото ядро, на разстояние от тук... да речем, сто и тридесет хиляди фалана със скоростта на светлината. Много отдавна някои от тях се опитали да основат колония на моята планета – Земята. В почвата обаче липсвали нужните количества талий, за да се съхрани вирусът в жълтите корени, а именно той преобразява размножителите. И пазителите на колонията измрели. Може би са имали достатъчно време, за да изтребят някои хищници и така са дали шанс за оцеляване на размножителите, които започнали своя самостоятелна еволюция. Същото се случило и тук. На Земята те се пръснали постепенно навсякъде от първоначалните си средища в Африка и Азия.

– Догадка или факт?

– Намерили сме кости на размножители в Олдувей и други места. А в института „Смитсоуиън“ има изсъхнал труп на пак-пазител. Изровили са го от марсианската пустош. Не съм го виждал с очите си, но го изучавахме по обща биология.

– Как точно е станало?

– Дошъл да спасява някогашната колония. Това обяснение се опира само на твърденията на един миньор от астероидния пояс, който също хапнал от жълтите корени. В архивите на Най-задния сигурно ще намериш и неговия разказ. Но като съберем в едно някои сведения за кораба му, историята на Бренън, данните от дисекцията на трупа, химическите...

- Да не безпокоим кукловода засега. Значи си изучавал мумията?
- Да.
- Отиваме да огледаме скелета!

Пазителят го дърпаше за ръката със сила, срещу която не можеше да устои. Новака тръгна с тях без скафандър. Кзинтите нямаше защо да се боят от дървото на живота. Скоро Луис се озова срещу скелета, стърчащ мрачно под усилената светлина на звездите в екрана.

Брам ги накара да застанат срещу костите, дръпна се встрани и заповяда:

- Очаквам реакцията ви.
- Новака веднага обиколи, за да огледа отвсякъде.
- Загинал е в битка – промърмори след малко.

Вдиша дълбоко и обонянието му го отведе към останките от инструменти и дрехи на Кронос.

Човекът прокара пръстите на ръкавицата си по загладените ръбове на счупените кости. Дали Брам щеше да се досети, че непослушният му подчинен вече е бил в залата?

- Изглежда, сякаш е оставен така от хиляди фалани...
- Почти седем хиляди – потвърди пазителят.
- Бил е пребит до смърт. Ти ли го победи?
- Аз и Ана.

Кзинтът се озърна към тях, наострил уши.

- Разкажи ни! Той тук ли те предизвика?
- Не, не издавахме присъствието си до самия край.
- Как го открихте? Как успяхте да го подмамим?
- Беше принуден да дойде. А ние го издебнахме. Новака чакаше

напрегнато, но Брам не пожела да каже нищо повече, затова заговори Луис:

– На пръв поглед бих се заблудил, че е просто малко по-уродлив пак-пазител. Само че челюстта му е приспособена за трошене на здрави кости. И надочните дъги на черепа му не са особено добре изразени.

Струва ми се и че тялото е прекалено удължено, за да е на пак. Брам, според мен сте се разправяли с хуманоид, свикнал да яде мърша.

Кзинтът се върна при тях, за да слуша внимателно. Пазителят попита:

– На какви факти градиш изводите си?

– За челюстта вече споменах. Хищник би имал по-остри зъби, с които да разкъсва големи кръвоносни съдове или да разпаря търбух. А в дългото тяло са се побирали достатъчно черва, за да смелят и по-тежка храна. Надочните дъги... Те може би липсват, защото е излизал да се храни само нощем или е имал щръкнали напред вежди, които да му паят очите, а защо не...

– Дали не е бил пазител, произлязъл от нощните хора? – намеси се кзинтът. – Ако си представим черепа и ставите нормални... Луис завъртя глава.

– В Града на тъкачите видях дете от расата на мършоядите. Разгледах и възрастните екземпляри сред безстрашните изстребителни вампири, а преди много фалани съм срещал мършояди и в една ферма за гъби под въздушен град. Личеше, че всички те са от един и същи вид, но това същество не е било от него. По-ниско е с десетина сантиметра. Няма зъби, за да ги сравним, но я му погледни ръцете! При мършоядите те са много по-едри и яки, могат да разкъсат каквото и да е труп. Особено важно е, че сегашната им раса е хомогенна дори на разстояния от няколко милиона километра по Пръстеновия свят.

Новака слушаше търпеливо и не се обаждаше. Рядко можеше да се види толкова кротък кзинт.

– Истината е очевидна – търпеливо изрече Брам. – Този е по-старият предшественик от расата, превърнала се по-късно в нощни хора.

– Значи Кронос? – не се сдържа Луис.

– Богът-праотец на древните гърци ли? Луис не скри изненадата си.

– Много си научил!

Тандж! Ето как се е запознал и с музиката...

– Кукловодите обичат да се бъркат в делата на другите раси, не сте ли го забелязали? В архивите на Най-задния открит човешка литература от последните сто поколения, записи на кзинтски устни предания, дори тринокски саги на отмъщението. В създаденото през деветнадесетия и двадесетия век на Земята намерих и прегледах забавни неща, основаващи се на „Дракула“ от Брам Стоукър, включително произведения на Фред Саберхаген и Ан Райе. Но защо да не запазим за друг името Кронос? Луис, този не е първият. Да помогна ли на въображението ти с

един не много подробен разказ? Преди осемдесет хиляди фалана имало мъртъв пак-пазител. Кой знае на колко фалана е бил, преди да намери края си? Защо да не е участвал и в построяването на Пръстенов свят? Нека наречем *него* Кронос. Дошли древните нощни хора и яли от плътта му. Дори ако мършата на пазителя не е предизвикала промяна у тях, после са намерили жълтите корени, които той е носил. И мършоядите на свой ред се превърнали в пазители. Колкото и много да са били, накрая е останал само един.

Луис тупна скелета по ключицата. Вдигна се облече прах.

– Брам, този е най-старият пазител, за когото ще научим нещо. Може и преди Кронос да е имало богове, но древните гърци не са разказвали митове за тях...

Брам кимна.

– Щом искаш, наричай го Кронос.

– Спогодихме се. Тая раса трябва да е свикнала с мършата след катастрофа, подобна на онази, от която се е появил Юмука на бога...

– Необходимо ли е да изричаш на глас всяка очевидна истина? А, да, ти имаш и ученик. Новако, схващаш ли смисъла в твърденията на Луис?

– Струва ми се, че вече разбирам. Всичко това щеше да е нелепо, ако някой не е водел мършоядите в определена посока, и то на огромни територии. Една империя... Щом са еднакви на разстояния от стотици милиони километри или дори по целия Пръстенов свят...

– Правилно! Кронос се е грижел като пастир за своята раса. Брам, пазителят опитва ли се да запази генетичния си фонд?

Кзинтът изведнъж заговори разпалено:

– Как би могъл той да напътства потомците си? Дори промяната към добро щеше да го отблъсне! Чакайте, ами ако си е подбрал и други мършояди? Не, не би допуснал те да имат власт над собствения му вид!

Явно Новака се учеше как да разгадава главоблъсканици.

– Бил е мършояд – напомни Брам. – Обонянието на такива видове се променя с еволюцията. Какво да доближи, какво да докосне, какво да сложи в устата си – всичко това за него е важен избор. Един мършояд може и да не е толкова ограничен в стремежите си като останалите пазители. Нищо чудно да е насочил расата си към усъвършенстване.

Взираха се в древния скелет. *Бил е принуден да дойде... Почти седем хиляди фалана...* Значи хиляда и седемстотин години? Ако в засилващото се подозрение на Луис имаше нещо вярно, най-добре беше да не го издава с никакви директни въпроси. Е, тогава да опита по обиколния

път!

– Твоята някогашна партньорка тук ли е?

– Ана може и да е мъртва. Когато се досетихме, че Дъгата е неустойчива – значи непременно е имало двигатели по страничните стени – тя отиде да се справи с проблема. Дълго успях да следя действията ѝ. Но не е изключено другите, които вече работеха там, да са я убили.

– Брам, тя е била принудена да създаде още пазители.

– Когато ме напусна, изобщо нямаше такива намерения. Мисля, че би се постарала да намери и осъществи решението сама. Появилите се отскоро пазители може да са дело на онази новата от кълбовидните светове...

– Тила.

– Тила Браун. *Твоята* партньорка. В архивите на Най-задния имаше сведения и за нея.

– Ти беше ли тук, когато Тила дойде?

– Да. От нея се криех по-трудно, отколкото от Най-задния. Наблюдвах я как се учи да използва антиметеоритната защита. Не се съмнявах, че ще направи каквото е редно за един пазител – да спасява Дъгата от сблъсък със светилото. Луис, това ли е бил истинският ѝ стремеж?

– Тилът беше пазител, как да си представя мислите ѝ?

– Щом не можеш да прозреш какво е ставало в нейния ум, тогава значи и всеки друг ти е недостъпен.

– Прегледал си архивите и знаеш, че Тила беше голяма особнячка.

– Влязоха двама. Ядоха от корените. Единият умря. Другият изпадна във вцепенение, предшествашо преобразяването в пазител. Имах време да залича следите си и да си осигурия начини да наблюдавам. Твоята Тила бродеше надлъж и нашир из Ремонтния център. За мен беше удоволствие да гледам какво прави. Откриваше и онова, което аз бих пропуснал. Накрая се натъкна и на тази зала. Поигра си с антиметеоритната защита и следящите устройства. И потегли. Видях я как се насочва към страничната стена. Там се възползва от магнитната транспортна система...

– Кога се случи това?

– Двадесет и два фалана по-рано някакво тяло нахлу в нашия звезден сектор и се удари в слънцето. Бурите от субатомни частици изместиха Дъгата от равновесната ѝ орбита. Личеше си колко бърза Тила да се изправи срещу опасността.

Пръстенът свят е загубил стабилността си около пет години преди пристигането ни с „Гореща игла на дознанието“...

– Учила е на Земята – обясни Луис. – С ума на пазител и с основни знания по физика почти веднага си е представила приближавашото бедствие. И е отишла да възстанови системата от двигатели за корекция на орбитата. Какво или кого би намерила на стената? Ана ли?

– Ана щеше да се скрие от нея – увери го Брам. – Наблюдала е, също като мен. И при първия признак, че Тила е неспособна да се справи, би я убила.

– Хм...

– Ти си я познавал.

– Само като жена. Слушай, Брам, *никой* не познаваше Тила. Тя беше статистическо отклонение – притежаваше късмет винаги когато се нуждаеше от него, още откакто Несус я привлече в първата ни експедиция към Пръстенов свят. Не вярвам животът ѝ да е имал дори бледа прилика с нормалното...

– И моят баща говореше понякога за Тила – вметна Новака. – Тъй и не могъл да си обясни какво е представлявала. А за кукловодите тя била част от размножителна програма, която трябвало да създаде хора с невяротен късмет. Кхмий вярва, че програмата им е постигнала успех.

– Не! – натърти Брам.

– Тя е мъртва – напомни му човекът. – И не те заплашва с нищо.

– Но какво ли пазител като нея е оставил след себе си, за да подготвя желаното бъдеще? Нашите замисли се простират цели епохи напред, Луис. Впрочем видя ли тук всичко, което искаше?

Щом се прехвърли, Брам извика:

– Най-заден, събуди се!

Кукловодът беше буден и танцуваше в пилотската си кабина... с още три призрака – твърде прозирни, за да го скрият от погледа на пазителя.

– Сетих се за нещо хитро – похвали се той. – Преди около час включих за малко двигателя на сондата. Спуснах я под ръба на страничната стена, за да остане незабележима за корабите на нашествениците.

– Искам данни.

Най-задния изсвири. Засияха уравнения в дъгоцветни редове.

Брам се съсредоточи в тях. Луис го виждаше за пръв път потънал в толкова дълбок размисъл, но и уравненията изглеждаха извънредно сложни. Поне със своите знания по математика едва ли би могъл да се справи!

– Добре – изрече пазителят. – Започни обратното ускорение още

сега.

Кукловодът изпя акорд и зад него се откри изглед към страничната стена.

– Така може ли?

– Да, стига да не ми пречи да те виждам.

Ръбът беше високо горе, а върховете на пръскащите планини – много под него. Луис прецени на око, че сондата се движи на височина петстотин километра.

Най-задния изчурулика. Всички очакваха резултатите от тази команда, но не ги видяха веднага... Всъщност по засенчената част от стената заиграха сини отблясъци от включен малък двигател с термоядрен синтез. А светещите във въздуха уравнения подсказаха, че ускорението е започнало – някои от числата намаляваха неударимо.

Призраците танцуваха с Най-задния. Луис ги позна въпреки различните им украси по гривата и козината. Несус, умножен по три.

Кзинтът гризеше нещо, от което падаха червени капки. Не особено привлекателна гледка, напомнила на човека, че е гладен. Отиде пред пулта на кухнята да си избере нещо, като не преставаше да следи екрана с крайчеца на окото.

Брам попита:

– Най-заден, какво знаеш за Тила Браун?

Кукловодът издаде звън като бронзова камбанка. Зад него се появи трета холограма. Доколкото Луис можа да се досети, беше само съдържанието на голям архив. Пилотската кабина се изпълни с изображения.

– Ела тук веднага! – гневно заповяда пазителят.

Кукловодът реагира мигновено. Пристъпи встрани и се озова при тях.

– Не бях си наумил нищо лошо...

– Предпочитам да си колкото може по-близо. Слушайте ме и тримата – опитвам се да създам мислен образ на пазител в ума си. Имам смътна представа за Кронос, Ана познавах добре, докато Тила Браун беше от непознатата за мен раса. Предстои ни да се сблъскаме и с други пазители от раси, които много се различават от моята. Най-заден, какво ми показваш?

– Това са архивите на проекта по създаването на хора с късмет. Смятахме, че такива съюзници ще ни бъдат полезни. Експериментът беше ограничен по обхват – провеждахме го само на Земята. Добавихме лотария към официалните изисквания за придобиване право на деца. И следяхме всички, родени благодарение на лотарията. Дори влагахме

средства за поддържането на организация, която се грижеше такива хора да се срещат и на свой ред да създават поколение.

– Тя наистина ли имаше късмет?

Луис вече не ги слушаше или поне полагаше сериозни усилия да не чува нищо. Когато успя да се измъкне от Пръстенев свят първия път. Тила бе пожелала да остане. Вече четиридесет години упорито се стараше да не мисли за нея.

– Беше шесто поколение от децата на лотарията. Трябва да призная обаче, че не носеше късмет нито на нас, кукловодите, нито на спътниците си. Не мога да кажа, че сполуката работеше и за самата нея. Всяко същество се стреми към равновесие. Тила загуби своя партньор, след това пола, расовите си отлики, а накрая и живота си. Е, в такъв случай явно е трудно да се определи обективно що е късмет...

– Ами ако е търсила цел, за която си е струвало да умре? – обади се Новака. Луис зяпна от изненада, а кзинтът продължи: – Или пък я е подтиквало желанието да стане по-умна? Както е с баща ми. Че и с мен. Късметът ѝ е дал и едното, и другото.

– Какво ще кажеш, Луис? – обърна се към него пазителят.

– Интересно обяснение...

Минаха толкова десетилетия, а нито веднъж не бе му хрумнало онова, което с лекота прозря единадесетгодишният котак!

– Няма ли да добавиш нещо?

Той затвори очи. Можеше да я види, да я докосне...

– По случайност се раздели с нас. Отново късмет. Когато пак я срещнахме, вече си бе намерила Търсача. Едър и як, роден за изследовател и пътешественик, значи и превъзходен водач. Мисля, че тя се влюби в него...

– Ясно, но все пак твоя партньорка ли беше или негова?

– Първо моя, после негова. Не е важно...

– Да разбирам ли, че те е изоставила заради него?

– Не само заради Търсача. Брам, тя се натъкна на тази... тази огромна играчка. А на Тила никога не би ѝ хрумнало, че нещо е над нейните възможности, че няма да ѝ стигнат способностите да си поиграе с него. Не можеше дори да помисли, че не ѝ е по силите!

– Според теб е искала да си поиграе с Дъгата? Без да я унищожи, разбира се. Да приемем, че това е било възможно само ако се превърне в пазител. Оставил си я. А после?

– Търсача трябва да я е отвел до Картата на Марс или поне ѝ е разказал достатъчно, за да се досети тя за най-важното. Знаела е, че влиза в

странно място, в съкровищница, пълна с тайни. После... Я да видим – събужда се след преобразяването. Търсача е мъртъв. А Тила вече е пазител наред Ремонтния център. Открива как да превръща слънцето в свръхпрегрят лазер. И може би се упражнява, като маха още няколко комети от небето?

– Именно това направи!

– Научава се как да използва следящите системи на антиметеоритната защита. Забелязва, че орбитата на Пръстеновия свят е неустойчива. Намира и двигатели за корекция по страничните стени, но повечето липсват. Всеки пазител би могъл да предскаже какво ще стане в края на краищата. Тя се запътва към страничната стена. Брам, Тила взе ли си от жълтите корени?

– Корени, цъфнало растение и талиев окис.

– Намира кораби на Строителите, построени с двигатели за корекция на орбитата. Ана може и да е върнала няколко по местата им... Аха! Ето с какво се е занимавала твоята някогашна партньорка – пресрещала е завръщащите се кораби, вадила е двигателите и ги е монтирала отново на стената. Тила обаче е предположила, че Строителите просто не са успели да откънат всички. И се заела с дотогавашната работа на Ана. Превърнала е неколцина размножители в пазители. Веднъж май спомена за планинец, вампир и мършояд... Вече са имали двадесет двигатели, а повече кораби не се връщали. Направеното не било достатъчно за предотвратяване на катастрофата. Тила оставила другите пазители да се занимават с двигателите. Отново се озовала в Ремонтния център. Сигурно е знаела какво ѝ предстои. Забелязала е „Гореща игла на дознанието“ едва когато пак започнала да използва следящите системи...

– Би ли познала кораба?

– Корпус трети размер на „Дженеръл Продъкст“? Непременно.

– Как появата на „Иглата“ е променила плановете ѝ?

– Брам, нали ти казах нещо за способността си да наподобявам мислено процесите в ума на пазител?

– Трябва да се опиташ!

На Луис *не му се искаше* да опитва.

– Ще ти предам каквото тя ми разказа. Не можела да се принуди да убие един трилион разумни същества, за да спаси тридесет трилиона. Интелектът на пазител и присъщата ѝ емпатия... Съпреживявала е предварително тяхната гибел. Знаела е, че това е единственият изход; не се е съмнявала и че ние – аз, Кхмий и Най-задния – ще открием решението. И в същото време не би ни позволила да го изпълним... Брам, тя просто

ни подканяше да я убием.

– Наблюдавах как се сражаваше с вас. Щях да се справя по-добре дори мъртъв!

– Ъхъ, за същото ти говоря. Въпреки това в по-напечено положение не съм изпадал през целия си живот. Никой хуманоид-размножител не може да се пребори с пазител.

– Ако е знаела, че не би се насилила да насочи плазмения шнур към страничната стена, защо се е върнала в Ремонтния център?

Отговорът беше очевиден и Брам не изчака да го чуе от тях.

– Какво е искала всъщност?

Луис поклати глава.

– Кое желание е изначално присъщо на пазителите? Поне това научихме за вас – подбудите ви са заложили във вашето съзнание. Закриляте своето генетично наследство. Ако то се загуби, преставате да се храните и умирате. Тила нямаше потомци на Пръстенов свят, но тук живеят предостатъчно хуманоиди. Близки роднини, ако си затвориш едното око и замижиш малко с другото. Не е имала изход, освен да ги спаси... Брам го прекъсна.

– Изчака „Гореща игла на дознанието“ с компютърните програми на кукловодите. Видях как ги приложихте и се радвам, че не се намесих.

Виж ти...

– Но защо просто не дойде при нас? Какъв смисъл имаше в онази схватка? – *Постой...* – Брам, Ана да не те напусна веднага след като убихте Кронос?

– Остана няколко дни, докато се подготви за пътешествието.

– И това се случи преди около седем хиляди фалана?

– Да.

– Значи в началото на тринадесетия век по нашия календар. Тя взе ли корени? Налага ли й се да се връща за още?

– Също като Тила взе корени, цъфтящо растение и талиев окис. Засадила дървото на живота, но след време то изсъхнало. Върна се преди около пет хиляди фалана. Не остана дълго при мен. Оттогава не съм я виждал. Или градината й този път се е прихванала, или просто Ана е мъртва.

– Ъхъ... И Тила се е сетила за това. Ако е имало особено подходящо място за засаждане на дървото на живота, градината на Ана е щяла да бъде там. А пък Тила Браун веднага би я познала.

– Ана щеше да прикрие добре градината си.

– Как ще скриеш растенията, ако трябва да ги огрява слънцето?

Разбира се, едва ли би я разположила на място, където случайно минаващ хуманоид може да надуши дървото на живота. Но е искала да й бъде под ръка – на пръскаща планина, достатъчно високо, за да не стигат дотам балоните с горещ въздух. А защо не в пролом или някоя постръмна долина... Сега остава да познаем дали Тила я е намерила.

– Изводите ти в този случай?

Луис въздъхна.

– Брам, какви сведения имаш за пазителите, които са живи в момента?

– Най-заден, покажи му! Аз искам да се изкъпя.

ДВАДЕСЕТ И ПЕТА ГЛАВА РЕЗЕРВЕН ВАРИАНТ

Сондата се носеше на няколкостотин километра над върховете на пръскащите планини. Пръстенов свят отминаваше под нея като необозрима замръзнала река, но вече не с хиляда и двеста километра в секунда. Сондата изравняваше скоростта си с неговата.

Луис попита кукловода:

– Вижда ли се от онази инсталация в кометата, която ти не разпердушени?

– Да, самата комета е над плоскостта на еклиптиката, но докато светлината стигне до нея, сондата вече ще е кацнала.

Новака седеше отстрани огромен и мълчалив. Кхмий го бе пратил да се образова и Брам го беше наставлявал повече от два фалана. Сега обаче Луис се питаше как да изпълни заръката да научи младока на мъдрост. Пазителите си имаха ум в излишък, та чак им течеше от ушите, но *мъдрост*?... Дали недораслият кзинт беше способен да прозре разликата?

– Пръснал си на атоми всичко друго, откъдето биха могли да забележат термомядрен двигател, нали?

– Да.

– Добре. Да разгледаме ръба на страничната стена.

– Луис, разбери най-сетне, че не съм в състояние да ти покажа пазители. И аз чух нареждането на Брам, но не разполагаме с чак такова увеличение.

– Какво мога да видя тогава?

Най-задния бе натрупал цели фалани записи от наблюдения на

стените и пръскащите планини. Навсякъде, не само по стръмните склонове, имаше трескаво мигащи хелиографи.

Кукловодът спря записа на едно село. Около хиляда къщи, разпрострели се от едната страна на величествен водопад, издигащ се приблизително три хиляди метра над равнината. От другата страна на водопада се забелязваше площадка за балони с горещ въздух – скала, белязана с ярка оранжева боя. Надолу, между леда и каменните блокове, се трупаша работилници и складове, стигащи до друг оранжев камък и още една площадка. Обитателите на това място явно добре знаеха, че пътуващите с балони зависят и от капризите на ветровете.

Кукловодът му показа и друго село на осемдесет милиона километра нататък по Дъгата. То пък се ширеше по ниски обрасли хълмове. Покриви от спретнати зелени чимове и наредени по-високо сгради. Над и под тях – все съдите оранжеви площадки за кацане.

– Новако – озърна се Луис, – ти си гледал повече от мен. Какво пропускам?

– Луис, не си представям кое е важно за теб, за да ти посоча пропуските; Жилищата им се различават, но са разположени по почти еднакъв начин. Балоните и работилниците са едни и същи навсякъде. И Брам, и аз смятаме, че огледалата на нощните хора предават успешно чертежи, карти, прогнози за времето, вероятно дори записана по някакъв начин музика... Търговия с идеи.

– Също като междузвездната.

Страничните стени бяха от сравнително тънък слой скрит – материалът, от който бе изградена основата на целия Пръстенен свят. По якост се равняваше на силата, свързваща атомните ядра. Но дори скритът не издържаше на метеорити, забиващи се с огромна енергия заради скоростта на въртене на гигантската конструкция. Луис забеляза дупка високо в стената, на десетина милиона километра срещу посоката на въртене спрямо другия Голям океан. Иначе навсякъде виждаше опорите за липсващите двигатели, разположени на пет милиона километра една от друга по еднообразния ръб. По протежение на една трета от него се точеше и тънка нишка – недовършена магнитно-левитационна транспортна система.

Но на двадесет и три от опорите отново имаше двигатели. И при най-голямото увеличение мъничките двойни тороиди едва личаха.

– Ето как изглеждат включени – обади се кукловодът.

Промяната не беше особено впечатляваща. При термомодерния синтез се излъчват най-много рентгенови лъчи. Правоточният Бусардов

двигател свети и във видимия спектър само защото се нагорещява или понеже в него навлиза работна маса за увеличаване на тягата. Сега дантеленият двоен конус ставаше яркобял и се огъваше според магнитните полета на плазмата. Тороидите приличаха на тънкото кръстче на оса, сътворено от ослепителен огън, а по оста се проточваше призрачен тъмноносин пламък.

Най-задния пусна последователни записи от работата по-двадесет и третия двигател. Крановете и въжетата бяха толкова големи, че се виждаха. Забелязваха се и огромни плоски платформи, може би действащи на магнитно-левитационен принцип. Никаква надежда да зърнеш нещо с размерите на човек!

Ех, той мислеше само как да си поприказват, без да ги подслушва Брам...

Пазителят се къпеше в банята на екипажа. Дълбоко в себе си Луис признаваше, че именно това устройство запази неговия и на Кхмий разсъдък, а навярно помогна не по-малко и на Кауарексенджаджок и Харкабийпаролин. Въпреки това то беше тясно, едновременно сложно и първобитно. Чуваха шепота на струите през стената.

Подхвана по-невинно, за проверка:

– Щом изобщо му хрумва да се къпе, недоумявам защо не използва своята кабина.

– Луис, съжалявам, че не мога да ти покажа пилотската си кабина. Схемата на този диск не подлежи на промяна. Невъзможно е да прехвърля същества от други раси.

– Прекалено много цениш уединението си – промърмори кзинтът.

– Знаеш, че не е така. Имам нужда от общуване. Щом липсват други от моя вид, търся компанията на Луис или дори своята. Но в избора си ние се съобразяваме първо с нашите опасения. Когато замислях този кораб, поддах се на страха.

– Успя ли да убедиш и Брам, че това е истина?

– Надявам се, защото е вярно.

На сондата й оставаше още час, докато изравни скоростта си с тази на Пръстеновия свят.

– Ще имаме нужда от скафандри – напомни Луис. – Я да проверим дали са годни.

– Винаги поддържам своя в идеално състояние – натърти кукловодът.

– Не се съмнявам. Прехвърли мен и Новака в дока на совалката.

– Не е зле да дойда и аз – побърза да каже Най-задния. – Защото

има и друго оборудване, което е задължително да проверя.

Стъпиха един след друг върху диска.

* * *

– Тук няма да ни подслуша – увери ги кукловодът. Кзинтът изпръхтя, а човекът се усъмни:

– Ами ако един пазител с неговата изобретателност иска *непременно* да чуе какво обсъждаме?

– Няма да успее. И аз щях да подслушвам теб. Кхмий и... – Да, Харлоприлалар от расата на Строителите не бе доживяла момента кукловодът да я включи насила в екипажа си. – Отгук. Никой не би могъл да добави дори само още едно устройство в дока на совалката, без да науча.

Кой *знае*...

– Най-заден, ти като че ли вече не се чувстваш в безопасност дори в личната си пилотска кабина?

– Брам е измислил как да ме нападне и там.

– Нямах ли с какво да му попречиш?

– Засега не проумявам какво точно средство използва.

– Да не е само умела заблуда, а? Той е имал време да поработи върху психиката ти. Виждам, че вече изпитваш ужас от присъствието му.

Погледът на двете глави се съсредоточи към Луис.

– Убеждавам се, че така и не си се научил да ни разбираш. Криещият се в Ремонтния център пазител ме ужасяваше от самото начало. Сега просто продължавам да се плаша от него. Каквото и да си намислил, за да го надхитриш, ще приема риска или ще се откажа само в зависимост от вероятността да победим. Не обръщам гръб на всяка опасност.

– Аз пък не смятам да нарушавам договора си!

– Това е чудесно.

Имаше няколко скафандъра и обогатители, предназначени за хора. Луис и Брам щяха да носят два комплекта. Той провери всички херметични съединения. Изпразни старателно рециклиращите резервоари и от последната пращинка в тях, допълни хранителните запаси, продуха отново скафандрите и презареди батериите.

Новака се занимаваше със своя защитен костюм. Най-задния оглеждаше подредени накуп прехвърлящи дискове.

– Знам защо умря Тила Браун – промърмори Луис.

– Пазителите умират лесно – отвърна кукловодът, – когато се почувстват ненужни...

Човекът завъртя глава.

– Открила е нещо. Може би градинката на Ана, може би следи по двигателите за корекция на орбитата. Все едно. Знаела е, че в Ремонтния център има друг пазител. Била е принудена да вкара „Иглата“ в Картата на Марс, но така ни е направила негови заложници в борбата с нея. Единственият начин да ни осигури безопасност е била собствената ѝ смърт. Обаче...

– Луис, нямаме време. Казвай какво искаш от нас!

– Искам да променя схемата на прехвърлящите дискове, без Брам да научи. После може би ще се наложи да я възстановя в първоначалния ѝ вид. Още не знам дали съм налучкал най-доброто решение. Имам нужда от резервен вариант.

– Какво означава това? – не съдържа любопитството си кзинтът.

Отговори му Най-задния:

– Означава да решиш предварително какво ще правиш тогава, когато няма да ти остане време за умуване.

– Като първата и основна отбранителна техника при бой с вашите ножове *уцай* – обясни Луис. – Ако те нападнат изненадващо, спасява те подготовката.

– За изкормващия удар ли говориш?

– Не знаех, че се нарича така, но не се съмнявах, че го има. В което и да е бойно изкуство принципът е все същият – превръщаш движенията в условен рефлекс, за да не ги измисляш тепърва при атаката на противника. По подобен начин задаваш на компютъра команди какво да върши, ако не въвеждаш никакви допълнителни указания.

– Хитро – одобри Новака.

– Най-заден, май не мога да разбера нещо в схемата на твоите дискове...

Обсъдиха затрудненията на Луис.

– Системата проверяваше дали наистина искаш да извършиш промяната. Винаги натискай ръба на диска надолу.

– Схванах. Вече мога да го правя и без ти да забележиш. Така ще отричаш искрено обвиненията, че си замесен. Новако, ще имам нужда и от отвлечане на вниманието.

– Опитай се да ми опишеш по-точно какво искаш от мен.

– Аз самият още нямам и най-смътна представа. Но мисля, че едва ли ще трае повече от две вдишвания.

Когато се пренесоха в каютата, Най-задния тъкмо казваше:

– Луис, известно ли ти е, че умираше?

Човекът се подсмихна.

– Според традиционното виждане по въпроса всички умираме полека-лека. Може би с изключение на кукловодите и пазителите. Здравей, Брам. Някакви промени?

Пазителят беше изпаднал в бяс.

– Най-заден, искам най-голямото увеличение. Трябва да видя това село! И направи изображението по-светло!

Сондата летеше през един от засенчените участъци. Много по-близо от приближаващата светла ивица бяха подредените по тъмния сняг на поредната пръскаща планина силуети.

Кукловодът изсвири като камерен струнен оркестър, съпровождащ флейта. Всичко в екрана изведнъж се освети изкуствено и стана по-едро.

Видяно почти точно отгоре, селото приличаше на голям разлят кръст. Бялото на къщите се различаваше от оттенъците на снега. Наклонените покриви се редяха върху скални площадки сред канарите, свързваха ги отгъпкани тъмни пътеки, простиращи се на трийсетина километра. Вертикална широка лента от работилници и складове минаваше през средата му. Сградите бяха събрани нагъсто на височина два-три километра над равнината. Горе и долу се виждаха неизменните яркооранжеви петна и още неясни цветове.

Пазителят вече се владееше напълно.

– Мястото ти беше тук. Опасявах се, че сондата ще отmine, преди да се върнеш. Разбираш ли защо това ме тревожеше?

– М-м... А, да.

Едва сега забеляза най-важната подробност. Три сребристи квадрата. Големи товарни платформи. На първата нямаше нищо, на втората – непознати очертания. А върху третата се мъдреше по-малък кафяв квадрат, откроен отстрани със светли широки линии. Колата на Народа на машините още беше върху платформата си, вързана до горната площадка за кацане на балони.

– Бързичко са се покатурили – отбеляза Луис.

Денят ги връхлетя с хиляда и двеста километра в секунда. Екранът блесна ослепително и след секунда се регулира автоматично.

– Имат свое мрежово око – напомни Новака.

Кукловодът нагласи още един екран до този от камерата на сондата. Станаха четири. Вече можеха да наблюдават и от предницата на

колата.

Ето ги червенокожите пастири, увити в прекрасни пухкави кожи на сиви и бели ивици. Луис зърна само керемиденочервените пръсти, подаващи се от широките ръкави, плоските носове и тъмните очи, скрити дълбоко в качулките, но нима можеше да сбърка? Безстрашните изтребители на вампири! Няколкото по-едри фигури, също в кожи от главата до петите, трябваше да са планинци. Имаха широки длани с дебели пръсти. Лицата им бяха сребристосиви.

От всички усти начесто излизаха облачета пара – значи работеха усилено... Изведнъж червени и кафяви ръце сграбчиха размитите краища на екрана и изображението се заклатушка.

– Сондата ще бъде далеч от мястото, преди да я забавя достатъчно – обади се Най-задния. – Искаш ли да я върна, за да огледаш пак?

– Защо? Имаме начин да ги наблюдаваме. Най-заден, доближаваме единия край на транспортната система по ръба, където е вероятно да ни засекат. Издигай сондата над стената, когато можеш.

– Слушам и изпълнявам. След дванадесет минути.

Селото бе останало далеч назад, а откъртеното мрежово око се движеше на тласъци и подскоци – издигаха го по несигурни опори в стръмните скали. Екраните отчасти се препокриваха.

– Къде бяхте? – най-сетне попита пазителят.

– Времето да провериш скафандъра си... – започна Луис.

– Да, докладвай.

– ... е преди да видишаш жалко вакуум.

– Ти проверяваш по списък, аз веднага виждам състоянието на системите.

– Ще запомниш първата си грешка, макар и за кратко. Втора не би успял да допуснеш.

– Разбрах. Какво е положението?

– За скафандъра на кукловода не знам нищо. Нашите ще поддържат живота ни два фалана. Допълнихме и презаредихме каквото трябва. Най-задния разполага с шест свободни прехвърлящи диска, затова можем да връщаме някои запаси за рециклиране. Можем също да напръскаме мрежови очи където поискаме. Не намерих оръжия в дока на совалката. Предположих, че си ги преместил. Ти решаваеш какво ще носим. Не се сетихме има ли и друго за проверяване.

Брам премълча.

От наблюдателницата на „Скритият Патриарх“ не се виждаше нищо ново и Най-задния изчурулика на този екран да изчезне. Сондата

летеше край страничната стена, хвърляйки виолетови отблясъци. Следващото „око“ подскачаше по полегат склон към правоъгълници, затрупани от сняг.

– Ти умираше – упорито напомни кукловодът.

– Видя ли?... Няма значение! Я ми покажи медицинското заключение на машината.

Най-задния издаде звук като от гонг. Подробно описаното състояние на Луис Ву преди лечението отчасти закри двата екрана.

– Ето ти го на интерезик.

Биохимия... промени в структурата, дивертикулоза. Тандж!

– Най-заден, човек е способен да свикне с онова, което му причинява възрастта. Някога старците са казвали: „Ако сутрин се събудиш и нищо не те боли, значи си умрял през нощта.“

– Не е смешно.

– Но и идиот би забелязал, че не е наред, ако започне да пикае газ заедно с урината.

– Струваше ми се крайно неделикатно да те наблюдавам и в такива моменти.

– Много ми олекна от това, което каза! А и дали щеше да забележиш нещо? Дивертикулозата означава поява на малки, издути от газ участъци по дебелото черво. Навреждат на организма по най-различни начини. Моите изглежда са се съединили с пикочния мехур. Тъканта се е инфектирала и перфорирала. Така се е появила свързваща тръбичка между дебелото черво и мехура. Фистула.

– Ти какво си мислеше?

– Имах медицинския комплект. Инжектираше ми антибиотици. Два-три дни се надявах... Случва се на онова място да се появи газ и от проникнали бактерии. Тогава лекарствата щяха да ми помогнат. Скоро обаче разбрах, че имам нужда от водопроводчик, тъй да се каже.

Новака обикновено избягваше да гледа някого право в очите, но този път се вторачи в Луис. Ушите му бяха така плътно прилепнали към главата, че не се виждаха.

– Умирал си? Когато отказа първото предложение на Най-задния?

– Да. Най-заден, ако знаеше, щеше ли да се примириш с предложението от мен договор?

– Въпросът ти е несериозен. Луис, изразявам възхищението си. Ти си *страховит* противник в пазарлъците.

– Благодаря.

– Възстанови изгледа от сондата – намеси се пазителят. – И аз

благодаря! След шест минути тя ще се издигне над ръба и ще премине от външната страна на стената. Най-заден, да разчитам ли, че няма да загубим сигнала?

– Скрытът спира част от потоците неутрино. Би трябвало да се дължи на някакъв процес в атомните ядра на основата. Но отслабването на сигнала е предсказуемо и знам как да го компенсирам.

– Добре. *Моят* скафандър в изправност ли е?

– Та това е резервният ми в края на краищата! – напомни Луис. – Избери който от двата ти се стори по-надежден. Аз ще нося другия.

Сондата все повече изравняваше скоростта си с тази на Пръстеновия свят.

– Сега ли?

– Сега.

ДВАДЕСЕТ И ШЕСТА ГЛАВА ПЛОЩАДКАТА

Висок чукар, 2893 г. от н.е.

Платформата и колата върху нея се издигаха в нощта. Уорвия и Тегър се крепяха един друг в товарния корпус. Страхът от височини е труднопоносимо изтезание. И двамата креснаха, когато усетиха удара, но тутакси се разсмяха – все още бяха живи.

А да излязат от привидната безопасност на корпуса беше истинска мъка. Задъхваха се и трепереха в ледения разреден въздух. Слънцето тъкмо се подаваше иззад засенчващата плоскост.

Мършоядите примигаха в предутринния здрач. Побързаха да влязат в колата, за да потънат в сън.

Арфиста бе откарал платформата при по-високата от белязаните с оранжево скали. Остави я до друга подобна, където имаше три кошници с разстлани по земята балони.

Селото се разбуждаше. Надолу по склона обвити в кожи фигури се подаваха от заснежениите си къщи.

Дори за номад като Тегър то не беше особено голямо. Все пак не можеше да прецени колко жилища и обитатели има – заради снега, който ги правеше почти невидими. Покривите се забелязваха най-вече от сенките, които хвърляха.

Петима местни хора пристъпяха към дошлите отдолу посетители. Над тях кръжеше птица с човка на хищник. Червенокожите пастири се

взираха в посрещачите си, но не различаваха нищо изпод няколкото слоя кожи. Видяха само, че петимата носят мехове с вода и още дрехи.

Водата се оказа топла. Беше неопишуемо удоволствие да я поглъщат. Уорвия и Тегър с трескава припряност навлякоха подадените им допълнителни одеяния и се загърнаха така, че само носовете им се подаваха от качулките. Уплахата от студа и учестеното им дишане май развеселиха планинците.

– Не, не стряскайте се, това чуден ден! – увери ги Сарон на почти неразбираемия си диалект. – Трябва ходи във виелица. Тогава се учи почита планина!

Петимата наобиколиха от всички страни колата, направена от желязо и дърво. Не обърнаха никакво внимание на товарната платформа.

Изглеждаха като буренца с кожата по себе си. Дрехите на Сарон се отличаваха – бяха на бели и зеленикавокафяви ивици, с качулка от главата на някаква очевидно свирепа твар. Тегър предположи, че тази жена заема по-високо положение.

Сарон разглеждаше бронзовата паяжина и каменната ѝ основа.

– Това ли око?

– Да – увери я Уорвия. – Сарон, не знаем какво да правим сега.

– Казаха ни, че идват и нощни хора. Те къде са?

– Спят. Не е нощ, та да излязат. Жената се разсмя.

– От майка ми чувала, че това само приказки. Значи наистина бродят нощем?

Червенокожите закимаха.

Птица се носеше по вятъра с неподвижни криле, после изведнъж се спусна далеч надолу по склона. Удари с нокти и се издигна, стиснала гърчещо се животинче.

Деб попита:

– Какво трябва види това око?

Тегър и Уорвия нямаха представа. Смущението им явно пролича и Деб си отговори сама:

– Да, огледало и проход. Взимаме око с нас. То говори ли?

– Не.

– А откъде знаете, че още вижда?

– Питай Арфиста и Тъжната флейта – вдигна рамене Тегър.

– Ще вляза да ги завия – сети се Уорвия. – В този мраз може и да умрат насън.

– Правилно се сетила – одобри Дженауил и останалите побързаха да внесат кожи в товарния корпус.

После Харийд и Барей се заеха да свалят бронзовата паяжина. Тегър реши, че тези двамата трябва да са мъже. Макар да зяпаха гостите с откровено изумление, предпочитаха да си мълчат. Очевидно тук жените приказваха повече.

Опита се да помогне. Но докато пристъпяше настрани, хванал единия край на каменния къс, усети, че се задушава. Деб и Дженауил дойдоха да държат от неговата страна и го накараха да отстъпи. Едва си поемаше дъх.

– Ти болнав – отсъди Сарон.

Той се постара да диша не толкова шумно.

– Е, поне можем да ходим.

– За твои дробове тук няма достатъчно въздух. Утре обаче ще усещаш повече сили. Днес вие двама трябва почивате.

Планинците понесоха паяжината косо надолу към къщите. Сарон вървеше с Уорвия и Тегър, сочеше им къде да стъпват и беше готова да ги прихване, ако се подхлъзнат.

Птицата се спусна върху парчето щавена кожа, пришито на горната дреха на Деб. Жената се препъна, изруга на непознат език и крилатият досадник отлетя.

Тези хора се движеха учудващо уверено по коварния наклон.

Двамата червенокожи си помагаша, за да се задържат на крака. Прекалено дълго се бяха клатушкали в товарния корпус. Сега им се струваше, че дори планината се олюлява под ходилата им. А вятърът сякаш търсеше и най-нищожната пролука в дрехите. Тегър замижаваше, за да махне изникващите сълзи от клепачите си.

Вече дишаше малко по-спокойно. Подвикна на Деб:

– Какъв беше този език? Твоят ли? Как научи търговското наречие?

Жената произнасяше особено и гласните, и съгласните. Червенокожият напрягаше слух, за да долови смисъла на изреченията през воя на вятъра.

– Нощни хора казали да обясни всичко на вас. Но вие не трябва издава пред *вишници* от равнина. Ще пази наши тайни, нали?

Тегър не разбра за какво говори, но Уорвия се сети.

– *Вашнец* – произнесе правилно думата тя. Пазители... Значи трябваше да не издават тайните на планинците пред равнинните пазители!

– Да, няма да им кажем нищо – обеща Тегър.

– Тила дошла отдолу, от равнини – подхвана Деб. – Чудновата била, цялата на буци, не можела прави рещра. Разбира, нали? Ей тук нямала нищо. Сама ни показала. После влязла в проход. Ние знаем език на

огледала, но лошо. Тя ни научила да предава добре, заръчала да научим и хората от балони. И влязла в проход. Върнала се след седемдесет фалана, а била все същата. Тъй ние се уверили, че тя наистина *вишиниций*.

Навлязоха сред къщите – правоъгълни кутии от цели одялани трупи, явно пренасяни от по-ниското. Наобиколиха ги деца с бляскащи в качулките очички. Бърбореха неуморно и Уорвия се опитваше да отговаря на въпросите им.

Тегър попита:

– А ще можем ли и ние да говорим с тази Тила?

– Тя пак слязла в равнина преди четиридесет фалана – отвърна Деб.

– Повече – съдържано я поправи Сарон. Намеси се и Дженауил:

– Вие какво знае за рещра?

Червенокожият се озърна към Уорвия, която опита да се измъкне също с въпрос:

– А вие как сте научили за рижатрата? И други хора от равнината ли се качват при вас?

Всички планинци се разсмяха.

– Не отдолу, а отстрани! – обясни с кикот Деб. – Гостуват ни от близки планини...

– Как, не сте ли всички от една раса?

– О, не сме. Ние тук живеем във Висок чукар. А Сарон...

Стигнаха до врата. Тегър пусна Уорвия да влезе преди него. Птицата се настани на рамото на Деб и също се вмъкна в къщата.

Тясното помещение беше само преддверие, ала имаше куки за окачване на излишните кожи. В дъното се виждаха още две врати, разположени една срещу друга.

Щом започнаха да смъкват горните си дрехи, хората от двете раси се вторачиха в тях с откровено любопитство.

Планинците от Висок чукар бяха широки в телата и в лицата, с дълбоко хлътнали очи. Тъмните им коси – а и брадите на мъжете – се виеха на ситни къдрички.

Деб се оказа яка жена на средна възраст. Птицата Скрийпу ѝ принадлежеше. Приличащите си младежи Харийд и Барей бяха нейни синове. Още по-младата Дженауил живееше с Барей.

А старата Сарон с дълбокия глас не беше като тях. Уорвия забеляза нещо странно в очертанията на челюстите и ръцете ѝ, затова попита:

– И ти ли си от Висок чукар?

– Не, от Двоен връх съм. Един балон ни пренесъл до Висок чукар, така подминали Дребосъка, където щели да гостуваме. Тук вятър духа в

лоша посока. Не могли да се върнем. Други продължили нататък, но мой мъж Макрей склонил да останем. Той вече не може има деца, аз пък родила моите, защо да не живеем във Висок чукар?

Стаята беше с висок таван, мебели почти нямаше. Прът с напречник за птицата, две ниски масички без столове. Тегър се чудеше дали и в другата половина на дома за гости не живее някой.

Мъжете подпряха бронзовата паяжина на стената. После планинците насядаха в кръг с кръстосани крака, оставиха място и за двамата червенокожи.

– Това сега ваше място – обясни Сарон. – За повечето гости топло, но вие сигурно трябва спите завити с кожи.

Дженауил махна с ръка.

– Ние Висок чукар. Съседи в посока на въртене се нарича орлови хора. Техни носове като човки. По-дребни от нас, по-слаби, обаче правят най-здрави балони. Дори продават на други. Може имаме деца, ама съвсем рядко, затова не отбягваме рещра с тях. Срещу въртене са ледени хора. Живеят нависоко, не бягат от студ. Мазаресч си родила момче от един такъв мъж. Както тя разправя, докато правили ришатра, цяла планина се разтресла... Нейно момче Джарт може катери по-нависоко от други деца. Идват гости и от двете посоки. Всички приемаме, правим ришатра, а деца не се раждат. Те казват, че с тях същото било. Хора от съседни планини понякога правят деца, но от далечни – никога. Тила ни обяснила, че наши праотци се местили от планина на планина и се променяли. А вие?

Уорвия така се бе захласнала от кикот, че не можеше да говори. Тегър си помисли, че по-скоро ѝ е неудобно, отколкото весело. Помъчи се да измъдри смислен отговор.

– Из равнините се пътува лесно. Срещат се всякакви раси, смесват се по различните земи. Виждаме какви ли не разновидности на ришатра. Ние, червенокожите пастири, бродим с нашия добитък през целия си живот. Не можем да участваме в ришатра. И избираме партньор само веднъж. – Не успя да разгадае реакцията им, ала продължи: – Някои раси правят ришатра за удоволствие, други заради търговията, трети – за да сложат край на война или да отложат раждането на деца. Чували сме за блатни хора, почти лишени от разум, с които ришатра е много приятна, а и особено удобна за онези, дето не искат да губят време в ухаждане. Водните хора са готови за ришатра с всекиго, който успее да задържи дъха си по-дълго, но малцина се престрашават...

– Водни хора ли?

– Барей, те живеят в течна вода. Не вярвам да са ви посещавали.

Пак смях. Дженауил се обърна към Уорвия:

– Значи не правите рещра, а само слушате?

– Нямаме какво друго да предложим, когато ни идват гости от най-различни раси. Ако искате, поговорете за това с нощните хора, когато се събудят.

Тегър забеляза, че лицето на Дженауил се изопна.

– Моля да разберете – започна Сарон, – ние правим рещра само с хора от близки планини. Всички планинци, всички приличаме си, ако ще и да няма деца. А вие...

Тя потърси подходящите думи и накрая млъкна.

Малко сте странни? Големи особняци сте? Изглеждате ни като... демони от равнината?

Преди тишината да стане още по-неловка, Уорвия изрече:

– Чували сме, че пазителите могат да проникнат във всяка тайна. Защо се надявате да скриете нещо?

– Само от равнинни *вишниций* – обясни Деб.

А Сарон добави:

– *Вишниций* опасни. И Тила ни каза, и нощни хора ни казали, и в легенди така. Но проход принадлежи на Висок чукар. А той нужен на *вишниций*. Проход минава през странична стена. Така те излизат от света, ако носят свои дрехи като балони и шлемове с прозорчета отпред. Нощни хора не искат *вишниций* да ровят в техни дела.

– Имате ли пазители тук?

Вече беше ясно, че Сарон говори и на бронзовата паяжина, не само на Тегър и Уорвия.

– Трима *вишниций* от равнината станали господари в прохода. И отвели наши, от по-старите. Някои после се върнали, но вече били като онези тримата. Когато започнала Смъртна светлина, равнинни *вишниций* ни казали как да се пазим. Кал или скала спирала светлина, която минавала през кожа и плът. Най-добре било да се крием в прохода. Макрей бил на лов, когато започнала Смъртна светлина. На половин ден от подслон, а наблизко нямало *вишниций* да го предупреди.

Деб подхвана:

– Много от нас били на лов или вършили друго навън. Един от трима умирал. А после се раждали уродливи или болнави деца. От околни планини разказвали същото, но само ние и съседни имали *вишниций* да ни пази. Не са винаги лоши.

– Какво е Смъртна светлина? – промърмори Тегър.

Планинците май предпочетоха да не чуят въпроса и той не настоя повече.

– *Вишниций*, които от Висок чукар – продължи Сарон, – служат на онези от равнина. Но не им казват за огледала. Равнинни вишниций умеят да надушват тайни, ама планини не са техни.

Уорвия въздъхна.

– Нощните хора много ще се зарадват да чуят това. Сигурно ще ви зададат по-добри въпроси от нас.

– И Луис Ву ще пита – предположи Деб. – Или той измислен?

– От кого чухте това име?

– От съобщения по огледала и от Тила.

– Луис Ву кипна едно море – подхвърли Тегър. – Харлоприлалар от расата на Строителите търгувала и правила ришатра с него. Луис Ву съществува, но дали е от другата страна на тази паяжина? Деб, очите ми се затварят...

– И моите! – веднага потвърди Уорвия.

Дженауил изрази общата изненада на планинците.

– Но сега само среда на ден!

– Ние работихме и през нощта. Тук дори дишането е трудно за нас.

– Оставяме да спят! – заповяда Сарон. – Ще се събуди ли, когато станат нощни хора?

– Дано... – измънка Тегър.

– Храна зад тази врата. Флуп, как забравила?! Вие какво яде?

– Прясно месо от току-що убити животни.

– Значи храна зад врата не за вас. Скрийпу ще намери нещо. Спете добре.

Един по един планинците се изнизаха от стаята.

Все пак Тегър и Уорвия надникнаха веднага зад малките вратички и така пуснаха студа вътре. Наистина имаше само растения и пушено месо, неподходящи за червенокожите пастири. Решетки пазеха замръзвалата храна от досадни животни.

Сгушиха се върху кожи и под кожи. Проснаха дрехите си да се проветрят. Стоплиха се, но червенокожият още усещаше как студът щипе носа му. Унасяше се, когато Уорвия промълви тихичко:

– Шепот щеше да зададе по-добри въпроси от нас.

– Шепот беше плод на моето безумие.

– Значи и на моето. Обаче ме научи на разни неща...

– Какво?!

Тя зашепна упорито в ухото му:

– Беше с нас на въздушната шейна, криеше се под колата. Обясни ми що е скорост, за да не полудея. Тя се крие, Тегър. Затова не искам и паяжината да ни чуе.

Пастирът се озърна към подпрения на стената каменен къс и се ухили:

– Ами ако е само парче скала?...

– Тогава ще бъдем големи глупаци.

– Как изглежда Шепот?

– Не видях. Може все пак да е безтелесен дух.

– На какво те учеше? Не, не сега. Трябва да се наспим.

– Защо каза, че не можем да правим ришатра? Не ти харесаха ли?

– Не е заради това. Пясъчните хора бяха още по-чудати. Представих си как се задъхвам като риба на сухо в ръцете на Дженауил... – Уорвия мило се засмя. – После си спомних, че предават съобщения за мършоядите. Ще се прочуем. Нали искаше някой ден да се заселим при подобни на нас, където никой не е чувал за червенокожи, правила ришатра с всяка раса по Дъгата?

– Прекаляваш!

– Разказвачът винаги украсява историята. А в империята на нощните хора всичко се предава. Не забравяй, помогнахме им да унищожат най-голямото леговище на вампири...

– Вярно е.

– Какво си намислила?

– И на тях ще им е за пръв път. Правила са ришатра само с други планинци. Любими, не ти ли се иска поне веднъж *да учиш* някого на ришатра?

След малко заспаха.

ДВАДЕСЕТ И СЕДМА ГЛАВА ЛАВКРАФТ²

Сондата зави и се понесе право нагоре с ускорение десет G, сближавайки се със стената. Сините отблясъци заиграха по-ярко, после угаснаха.

2. Лавкрафт и споменатият по-нататък Колиър са автори на произведения за вампири, също както и Брам Стоукър. – Б. Пр

Ръбът на страничната стена беше тесен. Сондата се издигна стотина метра над него и се прехвърли от другата страна. Кратко включване на двигателя спря свободното ѝ падане близо до тъмната страна на стената, която сякаш продължаваше в безкрайността.

От носа изскочи нещо.

И в пилотската кабина светна още един екран. Показваше сондата, задържана на място от син пламък. После тя продължи надолу и в екрана останаха само звездите.

– Сега – обади се Най-задния – имаш мрежово око и извън Пръстен-нов свят.

– Нужно ми е още едно от външната страна на основата. Погрижи се – заповяда Брам.

– Слушам и изпълнявам. Кукловодът обаче не направи нищо.

– Най-заден!

– Вече съм изпратил команди на сондата – да изключи двигателя и да се завърти около оста си. Искам да огледам.

В екрана се появяваха ту страничната стена, ту звездният простор... докато и една сребриста нишка се показва на черния фон.

– Виж това! – викна Луис. – Включи двигателя или ще се удари в него!

– Ей сега. – Висок звук от флейта. – Какво е то според теб?

– Прекалено тясно изглежда за издатина на космодрум. Чакаха напрегнато – получаваха информацията няколко минути след събитията заради огромното разстояние. Сребърната нишка се уголемяваше в екрана, виждаше се все по-ясно. Вече личаха сегменти, сякаш тя беше някакъв невероятен червей.

Въртенето на сондата се прекрати. Краищата на екрана потрепнаха – двигателят се включи, излъчвайки огромно количество рентгенови лъчи.

Непоносимо сияние като от взрив на свръхнова звезда нахлу през холограмата.

Луис, закрил очите си с длани, чу адска музика, после глас, изведенъж лишил се от всякаква прилика с човешкия.

– Загубих единствения си източник на гориво! Брам невъзмутимо изрече:

– Тревожа се повече от врага, който стреля по нашата сонда.

– Отправят ни предизвикателство! – раздаде се безумен зверски рев. – Дай ми оръжие и ме прехвърли там!

Дали Новака си представя така маневрата за отвлечение на

вниманието? Или сме затворени натясно с побеснял кзинт?

– Пусни ме в пилотската кабина! – примоли се Най-задния. – Трябва да проверя дали някои системи на сондата още работят.

– Как си го представяш? Тя е унищожена, а нашето присъствие вече е известно на врага, щом ни нападна. Възможно ли е някой пазител да реагира толкова бързо или това е дело на нашествениците?

– Поне прехвърлящият диск трябва да е невредим.

Луис мигом се ококори.

– Как тъй?!

– Не съм глупак! – възмутено изблея кукловодът. – Щом сондата мина над ръба, включих линия за прехвърляне. Изстрел от каквото и да е кинетично оръжие, дори плазмен шнур би преминал, без да причини вреди.

– Преминал значи... Докъде?

Луис примига. В очите му още играеха шарени петна.

– Връзката е с диска на Монс Олимпус.

Човекът избухна в гръмък смях. Едва ли можеше да се надява, че точно в този момент хиляда марсианци са се събрали там, за да подготвят нов капан, и все пак...

Големи нокти стиснаха рамото му, лъхна го миризма на сурово месо.

– Луис Ву, във война сме! Не е време да се разсейваш!

Да се разсейвам ли? Аха...

– Новако, върви да си облечеш скафандъра. Донеси и моя, вземи пръскачка за мрежови очи, също купчината товарни дискове, където и да ги е... Брам?

– В трапезарията на „Скритият Патриарх“ са – отвърна пазителят.

– Най-заден, първо прехвърли там кзинта. Брам, осигури му някакви оръжия. Ако прехвърлящият диск на сондата е изправен, ще се възползваме от него.

– Върви – разреши Брам.

Кукловодът затрака като с кастанети, след това звънна като камбанка. Новака изчезна. Най-задния се озова в пилотската си кабина, скоро езиците му облизваха нещо подобно на чуждоземна шахматна дъска, която сигурно беше виртуална клавиатура. Едната глава се обърна да съобщи:

– Връзката все още е активирана. Прехвърлящият диск работи.

– Опитай да напръскаш мрежово око – нареди Брам.

– Върху какво?

– Във вакуума.

След единадесет минути изключеният екран отново светна – бавно въртяща се звездна панорама, по която сякаш минаваха мудни вълнички. Луис си представи как мрежовото око пропада и се отдалечава постепенно от останките на сондата. И докато пазителят се тревожеше какви ли ги върши кзинтът, опитвайки се да следи същевременно всяко действие на кукловода и ставашото в *четирите* холоекрана, човекът коленичи до прехвърлящия диск и надигна горния ръб.

Грейна мъничка холограма от чертички – системата от прехвърлящи дискове. По-голяма схема би го издала, но явно и тук Най-задния предварително се бе погрижил за безопасността си. Луис бързо набра промените и натисна ръба надолу.

– Виждаш ли?

– Най-заден, обясни ми веднага как сме могли да пропуснем *това!*

Пазителят и кукловодът изобщо не му обръщаха внимание. Той отново се обърна към екраните.

За реещото се мрежово око нишката се бе превърнала в сребриста лента с извити нагоре краища, досущ миниатюрно копие на Пръстеновия свят. Над нея се редяха тънки пръстени.

Нямаше съмнение – виждаха транспортна система на магнитно-левитационен принцип. Аварийният екип на Тила явно я бе продължил по външната страна на стената.

– Е – подхвърли човекът, – аз поне не съм се любувал на подобно зрелище от половин година.

– Трябваше да наблюдаваме по-внимателно – призна Най-задния.

Сребрилата лента се скри над горния край на екрана, останаха само звездите. Трепкщото мрежово око вече беше под основата на Пръстенов свят и пропадеше в безкрая.

– Трябваше да се досетя – поклати глава Луис. – Ти също, Брам. С какво друго създадените от Тила пазители са могли да пренасят двигателите, за да ги върнат по местата им?

– Началният пункт е далеч срещу посоката на въртене, може би в някой от космодрумите. Тук няма защо да търсим работилниците им.

В каютата се появиха товарните дискове с различни инструменти за работа във вакуум и пръскачка за мрежови очи. Луис напъна с рамо да избута купчината настрани. Освободи място за Новака.

Кзинтът бе навлякъл прилежно скафандъра си. Бутна назад шлема и попита:

– Готови ли сме?

Човекът посочи звездната панорама:

– Нали не искаш да се прехвърлиш в онази пустош?

– Връзката все още е активирана, крайната точка престана да се мести! – изненада ги Най-задния.

– Какво?... Пазителят изрече рязко:

– Обгорена с плазма и още работи? Невероятно! Луис взе пръскачката.

– Да проверим. – Останалите го гледаха с недоумение. Явно не бяха схванали идеята. – Най-заден, искам пак да пусна мрежово око през прехвърлящия диск на сондата. Да видим на какво ще се лепне!

Бронзовата паяжина изчезна.

Зачакаха. Новака се пхна под душа. Тридесет и пет дъгови градуса по Пръстеновия свят – пет и половина минути дотам и още толкова, докато сигналът се върне. Пренасящите кабинички не можеха да надхвърлят скоростта на светлината. Май същото ограничение важеше и за прехвърлящите дискове.

– Имаме сигнал – съобщи кукловодът и единият му език се стрелна към клавиатурата.

Пети екран. Звезди и черната грамада на страничната стена. Неясно туловище в единия край – може би сондата. Образът не беше задоволителен, но поне преподавателят не се движеше. Бе се тръшнал точно върху трасето на транспортната система.

– Новако, вземи пръскачката – заповяда Брам. – Прехвърли се. Сложи око там, откъдето можем да видим нещо интересно. Върни се незабавно и докладвай. Не се опитвай да провериш има ли опасност. Знаем, че има.

Изпревари ме!

Луис тепърва нагласяше скафандъра по тялото си. Младокът щеше да стъпи върху диска, преди той да се е подготвил.

– Брам, не припирай толкова. Трябва да е въоръжен!

– С кого искаш да се сражава? С вече намиращите се там пазители? Предпочитам да забележат веднага, че не ги заплашва с нищо. Новако, прехвърли се!

Кзинтът изчезна.

Все пак Луис облече скафандъра. Имаше единадесет минути за прахосване.

Нима Кхмий се е заблуждавал, че старец като него може да усмирява и закриля доближаващ зрялата си възраст кзинтски мъжкар?!

Минаха само четири минути, преди в екрана да се покаже нещо.

Тъмно, размазано по краищата му петно – някой май оглеждаше внимателно разнебитената сонда. Изведнъж се очерта отчетливо и съвсем отблизо. Необикновен скафандър, плътно прилепнал, с шлем като полупрозрачен мехур, а вътре – триъгълно лице с втвърдена до кост уста. Пръст в ръкавица сякаш се опита да ги докосне, минавайки по невидимите за Луис извивки на паяжината. Съществуто бе открило мрежовото око.

След миг се извъртя светкавично, но и тази пъргавина не му помогна. Черен силует се стрелна край него и отскочи извън екрана.

В прилепналия скафандър зееше широк разрез по левия хълбок. Нападнатият вдигна оръжие, напомнящо за старинен химически ракетен двигател. Виолетовобелият пламък като че не улучи целта си. Съществуто се понесе, почти закрило дупката с лявата си ръка, докато стреляше неспирно с дясната. След него обаче оставаше призрачна следа от ледени кристалчета.

Брам промърмори:

– Ана.

– Тя ли пострада?

– Не, уби жертвата си. И двамата са пазители, произлезли от вампирите. Но аз помня как умееше да връхлита набеязаната плячка...

– Как ще предупредим Новака?

– Няма никакъв начин.

Луис чу зъбите си да скърцат. В момента кзинтът всъщност не беше никъде – сигнал, безтелесна точка, енергиен квант, понесъл се със скоростта на светлината към мястото, където един пазител, току-що погуби друг и беше готов да се разправи с всекиго.

– Твоята Тила е била прекалено доверлива – поклати глава Брам. – Превърнала е вампир в пазител, а той трябва да е сторил същото с още неколцина от своята раса, преди тя да успее да се отърве от него. Ана и аз сме от друга разновидност на вампирите.

– Имаме сигнал – обади се Най-задния.

Два екрана показваха транспортната система.

Новака се бе прехвърлил и пръснал мрежово око върху... Кой знае защо Луис не можа да се досети за повърхността. Наоколо не се мяркаше никой. Кзинтът стоеше до сондата – полуразтопена и никак разпарчетосана, точно върху трасето.

Всеки пазител веднага би премахнал опасното препятствие.

Новако, разкарай се оттам!

Сребърната лента се смаляваше в безмерната далечина. Беше

широка шейсетима метра и наглед абсолютно права.

Новака се въртеше бавно, за да обозре всичко. Пръсна още едно око, дръпна се към сондата и изчезна.

– Най-заден, къде, по дяволите, го запрати този път?

– Не се заблуждаваш, че бих допуснал в кораба да нахлуе плазма, нали?

– Поне за това ми стига умът. Но къде го прехвърли? – Кукловодът не каза нищо и Луис веднага налучка отговора. – На Монс Олимпус, а, двуглава отрепко?!

Скочи, но се спря навреме и се покатери върху товарните дискове. Трескаво прокара въже през облегалките и го върза за колана с инструментите си. Твърде калпава импровизация на предпазни ремъци.

– Заради теб Кхмий ще ме изкорми и ще ми отреже ушите!

Вдигна возилото си и го отпусна полека върху прехвърлящия диск.

Частица от секундата... сетне попадна под черно небе, обсипано със звезди. Под краката си, през сребрилата фрактална дантела, също виждаше звезди.

Направо прелестно...

Огледа трасето и в двете посоки. Мир и покой. Нищо не помръдваше.

Къде ли беше срещал такова устройство? Очакваше линията на транспортната система да е плътна, не да прозира...

Ами да! Също като Въртележката, старата орбитална браква, с която още прехвърляха едри и масивни товари между Земята, Луната и астероидния пояс. Фракталните структури понасяха по-добре напрежението. Но защо ли мисли за това сега...

– Брам, Най-заден, трасето е истинска дантелка. Виждате ли го? Ако бях взел пръскачката, щях да лепна едно око точно върху него. През тази рехава мрежичка можем да наблюдаваме чудесно всичко, което опитва да се скрие в сянката на Пръстенев свят.

Щяха да го чуят след пет минути и половина.

Силует като мастилено петно се прехвърли през страничния ограничител на трасето и закрачи към него. Приличаше на черен чувал с картофи, а в едната си ръка държеше небрежно разширяваща се към края тръба.

Луис побутна лостчето за издигане.

Товарните дискове дори не шавнаха. Магнитно-левитационната линия отдолу не ги отблъскваше с достатъчна сила.

– Виждам оръжие, каквото използват земните копои – промърмори

той.

Брам и Най-задния щяха да го разберат – шурмоваци на Обединените нации са кацнали на издатината на някой космодрум, но там са се натъкнали на пазител...

Как ли се включва прехвърлящ диск, щом не можеш по-напред да слезеш от него? Докато ме чуют, отдавна ще съм мъртъв. Да си бях донесъл записи на командите...

Ана го разглеждаше едва ли не собственически. Носеше скафандър, правен за някой малко по-едър и доста по-широк от нея. Хлътнали очи се взираха в неговите...

После Луис увисна с главата надолу в мъждивочервена светлина.

Навсякъде под черепа му имаше скали в ръждиви оттенъци. Стотици метри гладка застинала лава, спускаща се по склона. Товарните дискове отскочиха над повърхността и той усети как възетата ей сега ще се изхлузят. После возилото му си възвърна устойчивото положение и Луис застана нормално върху него.

Струваше му се, че и мозъкът, и червата му са се разместили. Минаха миг-два, докато погледът му се фокусира.

Никакви марсианци не зяпаха окаяното му представление.

Реше се над почти отвесна и равна като стъкло ивица лава, която триста метра по-надолу се извиваше плавно като шанца за ски-скокове. Забеляза оранжевата козина на Новака в прозрачния му скафандър. Лежеше на дъното. Може и да бе оцелял след такова падане, знае ли човек...

Този път марсианците бяха поставили прехвърлящия диск с капака надолу върху най-стръмната скала. Тук първо бе нахлула плазмата, унищожила сондата на Най-задния. И да е имало зяпачи около клопката, изпарили са се. Част от скалата се бе разтопила, образувайки чудатата пързалка.

Луис спусна товарните дискове, разхлаби възлите на възето и скочи.

Новака лежеше свит неудобно върху горещ червен камък.

Човекът подложи рамо. Не, така нямаше да успее. Дръпна с все сила, за да намести отпуснатия кзинт на гърба си. Усещаше как счупените ребра се движат хлабаво в тялото.

Ех, защо в Картата на Марс го нямаше и слабото марсианско притегляне!

Напрегна мускулите по корема, бедрата и гърба си, после изпухтя мъчително и се насили да се изправи на крака. Ама че ужас! Почти

порасналият кзинт в скафандър едва се изравни с горния край на товарните дискове и Луис успя някак да го претърколи върху тях.

Покатери се пълзешком до него. Овърза Новака с въжето и издигна возилото. Нагласи го над долната страна на прехвърлящия диск. Пресегна се и дръпна така, че раменете му почти се долепиха.

Вече лежах на пода в каютата на „Иглата“, а товарните дискове паднаха отгоре им.

Брам свърши каквото беше нужно – махна тежестта, отвори всички херметизиращи ивици в скафандъра на кзинта и го смъкна. Новака отвори очи и зърна Луис. Не мърдаше.

Пазителят свали и двата скафандъра, просна човека до кзинта и се зае да го прегледа. Беше болезнено преживяване.

– Скъсал си няколко мускули и сухожилия. Трябва да те сложим в автолечителя, но състоянието на Новака е по-тежко.

– Първо него! – изграчи Луис.

Какво ще каже на Кхмий, ако младокът умре?

Брам вдигна кзинта без никакво усилие, настани го в машината и затвори капака. Чудна работа – нима пазителят бе очаквал разрешение от човека?

Всъщност нямаше нищо озадачаващо. Болките се усилваха, но той реши да не се издава пред Брам. Луис беше хуманоид, а Новака – не. Един пазител наистина би потърсил съгласието на размножител, преди да помогне първо на същество от съвсем чужда раса.

Брам дойде и с ловко движение го премести върху товарните дискове. За миг Луис спря да диша, понечи да кресне, ала само изписука. Пазителят издърпа някакви тръбички и контакти от автолечителя на Тила, заварен към дисковете.

– Най-задан – изрече недоволен той, – много от резервоарите са празни. По-голямата ти машина не може ли да прави лекарства?

– Кухнята-робот има и фармацевтично меню.

В един от екраните торбестият черен силует се метна над ограничителя и се скри. Само сребристото трасе се простираше в безкрая.

Болката стихваше. Луис знаеше, че няма да остане в съзнание още дълго.

Корави пръсти с издути, стави го опипваха навсякъде. За секунда усети по-остра болка в ребрата отдясно. Гръбнакът му изпука, след него тазобедрените стави, накрая дясното коляно...

Гласът на Брам се разнесе току до ухото му, макар пазителят да не говореше на него.

– Нощните хора се постараха много упорито да ни покажат една от десетките хиляди пръскащи планини. Защо избрах точно това село?

– Не видя ли как... – започна да отговаря Най-задния. В този момент Луис заспа.

ДВАДЕСЕТ И ОСМА ГЛАВА ПРОХОДЪТ

– Усети ли нещо?

– Да – каза Уорвия.

Стаята трепереше, леко се подрუსваха и стените, и скалната основа под къщата.

Пътуването с твърде странните возила ги бе замаяло и объркало, но многото часове сън трябваше вече да са ги отървали от преумората. Тук наистина ставаше нещо странно. Отначало Тегър не го забеляза. Дори сега долавяше само дишането на Уорвия и трептенето на тъмната стая.

– Хрумва ли ти някакво обяснение?

– Кал от дъното на морето. Пада тежко отгоре, затова разрусва цялата планина. – Той я зяпна в мрака. – Тръбите я качват чак до ръба на страничната стена. Пада от разстояние петдесет пеши прехода. Така е по всички пръскащи планини. От тази кал са се натрупали. Без помпите цялата почва по Дъгата щеше да се отмие в моретата. Шепот ми го обясни подробно.

– Измъкнала си от нея повече знания, отколкото успях аз.

– Питам се къде ли е сега.

– Тя ли?

Пръстите ѝ го погалиха по брадичката.

– Не съм сигурна, само предполагам. Поинтересувах се, но не пожела да ми отговори каква е. Знаеш ли как се нарича онази тиня от дъното на морето?

– Как?

– Флуп.

Тегър се разсмя до болка в корема.

– Затова ли всички ругаем така?... И си мислим, че знаем какво означава думата! Значи от дъното, а?

– Казах ти, цялата планина е от кал. Страшното налягане я превръща в скала...

Обля ги бяла светлина.

– Здравейте.

Скочиха, увивайки се в кожата. Планинците им бяха оставили наметки като онази на Сарон – в зелено и бяло. Тегър помисли, че на Уорвия ще й стои добре.

Тя обаче се притесняваше за друго. Прошепна му:

– Тукашните хора не приказват така...

– Здравейте. Чувате гласа на Луис Ву. Желаете ли да поговорим?

Червенокожият пастир примижа срещу сиянието, от което го заболяха очите. Не различаваше подробности, само човешки силует и нещо доста по-озадачаващо...

– Нарушихте уединението и почивката ни – промърмори заядливо.

– Не спяхте. Устройството за наблюдение, което пренесохте на такава огромно разстояние, е наше. Ще беседваме ли, или предпочитате да го отложим за по-късно?

Някой потропа по дървената стена до опънатата кожа на вратата.

– Тегър? Усърдия?

– Флуп! – изръмжа той. – Влизай!

Появиха се Дженауил и Барей, а около тях се разнесе миризма на кръв.

– Ние чули гласове – обясни младата жена, – иначе щели остави това пред врата. Наричаме го гуил. Скрийпу убил него за вас.

Гуилът се оказа едър гущер. Краят на опашката му още се гърчеше.

– Навреме идвате – увери ги Тегър. Опипа влечугото. Кожата му беше като броня. Налагаше се да го одерат. На светлината в паяжината и чудовищата в нея той каза: – Говорите и с Дженауил и Барей от Висок чукар. Те знаят онова, което ние тепърва научаваме. Дженауил, Барей, най-сетне се запознаваме с Луис Ву.

Както дремеше, подпрял брадичка на медицинския комплект, Луис Ву долавяше отстрани собствения си глас.

– Чувате думите ми, а виждате моите помощници Брам и Живеещия в паяжината. Досега мълчахме, защото имаме врагове.

– Ние пък сме Уорвия и Тегър – отвърна висок непознат тембър. Човекът отвори очи и видя червенокожите изтребители на вампири. – Защо се отказахте от мълчанието си?

– Необходимо ни е да чуем отговорите на немалко въпроси.

Той тръсна глава и се опомни – неговият глас излизаше от една от устите на Най-задния. Обади се планинецът:

– Трябва да ви покажем тайното огледало, прохода през стената и всичко друго, което пожелаете да видите.

– Благодарим ви. Готови ли сте да минете през прохода по наша молба?

Стреснатата Дженауил подскочи.

– Не! Там има *вишниций*...

Преводачът се запъна, преди да подбере съответстващата дума „пазител“.

Луис реши да си затрае. Чувстваше се омекнал и глупав, а болката само се бе притаила и ако не внимаваше, щеше да я изпита отново. А и какво биха си помислили събеседниците пред мрежовото око, ако чуят двамина Луис Ву?

– Кажете ни онова, което знаете за пазителите – помоли кукловодът.

– Те са два вида. Онези, дето някога принадлежаха към нас, се строят да ни закрилят, но са подчинени на пазителите от равнината...

– Възможно ли е да говорим с някой пазител, живял преди във Висок чукар?

– Едва ли. Твърде трудно е да опазим тайните си от пазителите-господари. Веднага ще открият, ако някой от слугите им се появи сред нас. Но ще попитам.

– А Шепот ще желае ли да беседва с нас?

Това пък как го измисли?

Червенокожите се спогледаха и жената отсече:

– Няма да поиска.

– Какво ще ни кажете за Шепот?

– Нищо.

– А какво има отвъд прохода?

– Според нас отвъд е пълно с отрова – вдигна рамене Барей.

Дженауил добави:

– Пазителите обличат одеяния, които ги покриват целите, когато минават през прохода. Носят и множество инструменти. Според мъвата градят нещо чудовищно грамадно там.

Уорвия подхвърли:

– Луис Ву, само обединената мощ на нощните хора успя да премести дотук твоята бронзова паяжина. Щом се стъмни, поговорим с тях.

– А кога ще се стъмни?

– Скоро – успокои ги Дженауил. Кукловодът изсвири като квартет от контрабаси.

– Чу ли всичко, Луис? – озърна се Брам.

– Не от самото начало. Най-заден, бива те да наподобяваш гласа ми, но имаш нужда от по-свестен грим...

– Луис Ву е *вашнец*. Магьосник. Затова не се показва, а уродливите му слуга говорят от негово име.

– Схванах. А коя е Шепот?

– Ана – обясни пазителят. – Видях на запис как водеше червенокожия пастир. Използвала е пътешествието на мършоайдите за прикритие.

– „Шепот“ ѝ подхожда – подсмихна се Луис.

Най-задния престана да се взира в екрана за момент.

– Луис, според теб къде е Шепот? И ще се намеси ли?

Човекът зарея поглед към седящите пред мрежовото око, В кръвта му нямаше достатъчно обезболяващи, за да се унесе...

– Брам, единствено ти би могъл да прозреш намеренията ѝ.

– Вярно е.

– Твърде замаян съм, за да мисля. И ми се ще повече да не ми отнемате гласа.

– Както желаш – промълви кукловодът.

Уорвия дереше гуила с нож. Тегър побърза да каже:

– Ние, червенокожите пастири, можем да се храним само с месо от току-що убити животни. Може би ще ви е неприятно да гледате.

Уорвия нарязва трупа и подаде голямо парче на спътника си. Планиниците се вторачиха в тях изумени, но и с погнуса. Червенокожият се питаше защо още седят тук – окото отново се бе превърнало в мъртва бронзова паяжина.

Скоро останаха само костите. Тегър се обърна очаквателно към Барей, който му посочи в коя дупка на стената да ги изсипе.

Дженауил подхвана:

– Ние забелязали, че вие не иска говори за рещра, преди да види какво има под наши кожени дрехи.

Охо...

– Избираме партньор за цял живот – напомни ѝ Уорвия. Спогледа се с Тегър и се разбраха без думи. – Дватама преживяхме нещо, което ни промени. Ришатра не е необходимост за нас. Но можем да избираме.

И той бе намислил какво да каже.

– Барей, Дженауил, никой никога не е чувал за червенокожи пастири, които правят ришатра. Ами ако вашите огледала за съобщения

пуснат историята по цялата равнина? Къде ще си намерим дом? Кой от нашата раса ще поиска да избере децата ни за партньори?

Този път двамата планинци се спогледаха.

– Дженауил, ти вече видя и подуши нощните хора – продължи Уорвия. – Какво ще стане, щом научат, че сте правили ришатра с червенокожите от равнината?

Барей закима.

– И те ще поискат прави рещра с нас. Мила моя, колко любопитни ние с теб?

Тя пляскаше якото му рамо с длан и се заливаше от смях. Тегър предположи, че това означава „не“.

– Те страшни не само на вид – избърбори Дженауил. – Тази воня!...

Барей я потупа насърчаващо по задника.

– Значи ние пазим още една тайна.

Забавно. Луис зяпаше, обзет от ленива похот. Каза си, че такова шоу ще бъде гвоздей на сезона по всеки платен канал на всяка планета в човешкия космос. Разбира се, всичко се записваше... Тъкмо се сети – на колко ли сетива можеше да предава информация мрежовото око? Не само образи и звуци, а и миризма. Дали нямаше и някакъв радар за осезанието?

По някое време се унесе.

Стори му се, че се разсъни часове по-късно и зърна слисан самия себе си, застанал на една крачка встрани.

Ох... Скафандър, но ъгловат и издут вместо с плавните очертания на човешко тяло.

Брам отметна шлема назад и попита:

– Добре ли си?

– Всичко ме смъди.

– Две ребра се бяха разместили. Оправих ги. Нямаше счупени кости. Пресилил си много мускули, открих скъсани ставни торбички и сухожилия. Наместих и един от прешлените в гръбначния ти стълб. Силите на организма ти и медицинският комплект биха стигнали да се възстановиш самостоятелно.

– А защо носиш моя скафандър?

– Имам си стратегически причини.

– Твърде сложни за моя немоощен ум, тъй ли? Твоя си работа! Брам, пред окото има нови събеседници. Ако ме откачиш от медицинския

комплект, можем да добавим и лице към гласа на Луис Ву.

Брам и Най-задния стояха от двете му страни и малко зад него.

Пастирите се гушеха под няколко завивки от пухкави кожи. Бяха отстъпили главната роля на мършоядите. А те трепереха. Дългурестата жена промълви:

– Навън е страшен студ. Все едно. Аз съм Тъжната флейта, а този е Арфиста. Вашата кутия разбира ли ме?

– Всяка дума. Как научихте за моя преводач?

– Познатият ти Ритмотворец май е тръгнал на дълго пътешествие, но синът му Каварфа разказа за гостуването ти в Града на тъкачите.

– Предайте моите поздравии на Каварфа. Защо пренесохте две човешки тежести лят камък толкова надалеч, щом сте могли да говорите с мен чрез Ритмотвореца?

Мършоядите се засмяха, откривайки големи зъби.

– Да, но какво щяхме да кажем? Че страничната стена е в неподходящи ръце? Не сме сигурни. Ти, който стоиш отляво, *вашнец* ли си?

Брам потвърди.

Тегър понечи да се надигне, но Уорвия го задържа. И мършоядите трепнаха, Арфиста обаче се насили да говори на пазителя.

– Знаем достатъчно, за да ни е ясно колко – сме безсилни. Има пазители, произлезли от вампирите. Отмъкват планинци подобно добитък от стадо. По-късно някои се завръщат променени като теб. Повечето обаче просто изчезват.

– Тези пазители поправят Дъгата – изрече Брам.

– Значи доброто е повече от злото?

– Така е. Те обаче са прекалено много и ще се вкопчат в схватки помежду си, когато завършат поправките. Надяваме се да възстановим равновесието.

– Как смятате да ни помогнете?

– Трябва да научим повече. Кажете ни каквото знаете. Мършоядът сви раменете си почти до ушите.

– Планинците от Висок чукар ще ни покажат какво има тук, щом се зазори.

Най-задния изчурулика и екранът се смали.

– Ще чакаме. Луис, записахме предишния им разговор. Знаят много за пазителите, дори за Тила Браун. Ще го чуеш ли, или предпочиташ да ти изсвирим серенада?

Брам вече посягаше към своята налудничава музикална скулптура.
– Малко музика с вечерята ще ми се отрази добре на храносмилането – любезно отвърна Луис. – А пък съм направо прегладнял!

* * *

Опитваше се да се разкръши. Явно бе съсипал немалко мускули и сухожилия в усилията да повдигне Новака. Брам наистина му помогна, но се налагаше още да внимава.

Бяха минали много часове. Сега мрежовото око във Висок чукар се въртеше и подскачаше по покрития от тъма склон. Смесена група хуманоиди го търкаляше като каменно колело по пътеките на селото. А когато се покатериха по-нагоре и започнаха да се борят със стръмните скали, от движението в екрана му се свиваше стомахът.

Обърна се, за да не гледа. Не се съмняваше, че другите ще го предупредят веднага, ако се задава нещо интересно. Защо ли автолечителят се занимаваше толкова дълго с кзинта? Навсякъде другаде в познатия космос Луис би могъл веднага да разчита на грижите на машини. Медицинският комплект обаче нямаше какво да стори за него, освен да го натъпче с химикали. Щеше да си получи поредната порция след няколко минути.

Четирима планинци носеха бронзовата паяжина и нейната основа. Катереха се във въгленочерен мрак. Сарон вървеше пред пастирите и мършоядите, за да им показва къде да стъпват.

Нощните хора отначало искаха да участват в носенето, но бързо се убедили, че им стига и усилието да си поемат дъх.

– Скоро слънцето ще се покаже – напомни Уорвия на Тъжната флейта. – Какво ще правите?

– Нали ни казаха, че дотогава ще сме в прохода? Там ще се скрием.

Тук нямаше пътеки, само белези по твърдата пръст и камънаците. Хората от планината не познаваха равни пътища.

В посоката срещу въртенето небето просветляваше.

Около подножието земите приличаха на релефната карта, която два мършояда бяха направили пред укреплението на тревопасните великани. Дали изгледът от пръскащите планини им бе подсказал идеята? Понататък трудно се различаваше нещо. Сребрилата нишка, разливаща се тук-там в дреони езерца, можеше да е Реката-дом или пък която и да е друга река. Уорвия се тормозеше от тези мисли.

– Пасищата, които обикаляхме, виждат ли се изобщо оттук? Как ще намерим други пастири, при които да се заселим?

– Това няма да е трудно – опита се да я успокои Арфиста.

Тъжната флейта прозря, че думите му не са достатъчни.

– Нашите хора знаят къде бродят племената на червенокожите пастири. Ще ни предадат... Извинете. – Тя спря да си почине. – Ще ни предадат карта по огледалата. Може да си намерите нов дом дори по-бързо, отколкото дойдохме тук.

– О, чудесно! – засмя се Уорвия. – Но мисля, че избрахме най-обикновения път в търсенето му...

Тегър стискаше зъби, за да не покаже слабост пред нея. С последни сили се влачеше след Сарон, но и старичката вече крачеше по-бавно. Чувахе как се задъхват планинците, помъкнали бронзовата паяжина.

Денят се носеше към тях от посоката срещу въртенето. Щом крайчецът на светилото се подаде иззад сянката на нощта, Арфиста измъкна от раницата си две навити шапки с огромни периферии. Мършоядите единствени останаха на сянка.

– Сигурно сме в самия край на земите, обитавани от нашите племена – отново подхвана Уорвия. – Дано сме далеч и от историите, които вече са се разнесли.

– Уорвия – съдържано изрече Арфиста, – не всички червенокожи пастири са еднакви.

– Еднакви сме, разбира се!

Тегър я подкрепи:

– Избираме си партньори дори когато се събираме на пиршества с други племена. Правим го откакто се помним.

– Добре правите... – вдигна рамене мършоядът.

– Но не винаги е така – натърти Тъжната флейта. – Двамата с Уорвия имате един и същ изговор...

– Да, родени сме в племето на Гинджерофър, ала мнозина предпочитат партньори от друго племе.

– Някои племена са се отказали от кръстосването на кръвните линии. Други не го смятат за задължително, както и вие. Тегър, разбери – колкото по-далеч сте от племето на Гинджерофър, толкова по-слаба е вероятността вашите деца да си намерят партньори, с които също да заченат деца. Нямахте да е толкова страшно, ако не се свързвахте по двойки за цял живот...

– Флуп! – прошепна червенокожият.

Нещо блесна насреща им след поредния ръб на ронлива скала.

Бе се помъчил да си представи що е огледало, но едва сега проумя. Виждаше себе си, Уорвия, нощните хора, планинците, небето и страничната стена. Плосък прозорец, който показва онова зад теб. Беше висок колкото пастир и три човешки ръста на ширина.

Четиримата носачи отпуснаха предпазливо паяжината на смръзналата се пръст и отидоха при огледалото заедно със Сарон. Мършоядите застанаха до тях.

Арфиста заговори на своя език, сякаш съскаше и плюеше. Мъжете започнаха да накланят огледалото на-горе-надолу – беше закрепено на подвижни панти. Дженауил дойде при Тегър и му посочи гледката по протежение на страничната стена към съседната планина.

Склонът ѝ просветваше.

– Как става? – учуди се червенокожият. Жената се засмя.

– Аха, нощни хора не казали всичко на вас! Слънчеви огледала пращат тайна азбука, която знаем ние и мършояди. Така пренасят вести от планина на планина, също от равнина и обратно.

Ето какво било решението на загадката! Отдавна си казваше, че нощните хора знаят твърде много за времето, за Здравното леговище и за бронзовата паяжина.

Четиримата мъже Отново вдигнаха окото на Луис Ву.

– Сега ние заобикаля тази канара – обясни Сарон – и продължава нагоре.

– Дватама с Тъжната флейта обсъждахме вашето затруднение – изрече Арфиста на пресекулки – и като че ли измислихме как да ви избавим от него. Тегър също бе размишлявал унило.

– Все едно да те смажат два налитащи бивола. Ако отидем надалеч, обричаме децата си на безплодие. Ако останем прекалено близо до племето на Гинджерофър, ще слушаме всякакви приказки за себе си.

– Набиваме се на очи – въздъхна Уорвия, – навсякъде вече ще ни разпознават. Щом гостите в избраното от нас племе започнат да разправят за изстребителите на вампири, които се научили и на ришатра, всички ще зяпат нас.

Арфиста се хилеше така, че се показваха широките му зъби.

– Има старо предание! Някога всички раси се придържали към обичая да си избират партньор завинаги. Никой мъж дори не поглеждал друга жена, освен своята, а и тя не шарела с очи. И при сблъсъците на расите неизменно започвали войни. Но се появили двама герои, които

знаели, че хората могат да живеят и другояче. Измислили ришатрата и така спрели поредната война. После тръгнаха да проповядват доброто...

– Наистина ли има такова предание?! – ахна Уорвия.

– Е, още не, но...

– Тъй ли?

– Нощните хора подбират с кого да говорят, но и не мълчат винаги. Видяхте слънчевите огледала. Ето как беседваме. Известно ви е и че всеки нов жрец трябва да научи как да постъпва с мъртъвците от своята раса. Затова жреците не ни отбягват и се вслушват в думите ни.

Стръмнината ги затрудняваше все повече, пухтяха немощно.

– Ще пуснем преданието от няколко посоки – продължи Тъжната флейта. – Ще подскажем, че само неколцина старци го помнят. При всяка раса то ще се отнася за нейни си герои, които измислили ришатрата и оставили войните в миналото. Подробностите ще се различават, разбира се. И когато се разчуе предание, в което героите са червенокожи пастири, намерили съюзници срещу вампирите...

– ... то ще е само поредната измислица – ухили се Тегър. Позволи си да повярва, че са намерили изход. – Уорвия, какво ще кажеш?

– Може и да ни провърви. Струва си да опитаме. Защо да не мамим другите, любими, щом няма да се лъжем помежду си?

Един зъбер, по-висок от което и да е здание във въздушния град, се бе разцепил по средата. Планинците ги поведоха през пролома. Скалата беше нашарена на пъстри ивици.

– Лед направил това – каза Деб. – Вода се просмуква в камък. Замръзва. Пак се топи и пак замръзва.

Мразовит вятър свиреше в теснината, проникваше и под дрехите. Изгаряше очите. Тегър вървеше слепешком след Уорвия, която също се тътреше, стиснала клепачи.

Голяма длан се опря в гърдите му и го спря. Той поотвори очи, за да погледне.

Най-сетне имаше къде да се скрият от вятъра – в скалата навлизаше дълбок тунел. Но всички се свирах в края на пролома; оттук се виждаше само входът, към който водеше пътека от натрошен камък.

Барей се обади за пръв път.

– Теегр, това не подслон.

– Защо? Да не би вътре да се крият чудовища?

– Правилно разбрал. Има *вишниций*.

Обърнаха бронзовата паяжина към тунела и я подпряха изправена. Сарон попита:

- Луис Ву, виждаш ли?
- Ами да, но не много добре – отвърна паяжината. – Колко дълбоко е онова чудо?
- Мислим, че минава през цяла планина. Никой от нас не стигал до края.
- А влизали ли сте изобщо?
- Почти всички от Висок чукар – увери го Деб – и стотина гости от балони крили се вътре, когато започнала Смъртна светлина. Излизали на лов само нощем. Когато Смъртна светлина свършила, нас прогонили и забранили да се връщаме.
- Глас с придихание помоли:
- Опишете ми тези *вишници*.
- Тегър и Уорвия се спогледаха. Говореше онзи вашнец от паяжината – Брам, но им напомняше за Шепот...
- *Вишници* се грижили за нас – започна Деб, – обаче ние никога не виждали тях.
- Нито веднъж?!
- Но се случвало някой от нас да се загуби. Имало предел докъде можем влизаме в тунел. Ние знаели, че там дебне смърт, но гибел чакала нас и навън.
- Не можехте ли сами да си построите убежища? – неуверено попита Луис Ву. – Всяка скала ой спряла радиацията... тоест Смъртната светлина.
- И това знаели. *Вишници* казали: „Крийте се в пещери.“ Но как трябвало направим къщи от камъни? Нали планина се тресе? Щяла да ги срути върху наши глави.
- Моите помощници ми показват картина на онова, което се намира десетки пеши преходи над вас. Деб, невероятно е колко подробности можеш да видиш, ако гледаш отдалеч. Планината, на която живеете, е като конус с отсечен връх, но при тунела прилича на пясъчен замък, струпан до стена с подаваща се от нея тръба.
- Всички чакаха търпеливо Луис Ву да каже нещо по-смислено.
- Тъх, не ме разбирате... Исках да ви обясня, че тунелът е по-стар дори от планината, а и много по-здрав от нея. Обзалагам се, че е направен от скрит. Планината постепенно се сляга под собствената си тежест, но тунелът си остава на мястото и онези *вишници* непрекъснато копаят, за да не се затрупа входът. Ще ми покажете ли вътрешността му?
- Не! – отсякоха в един глас Барей, Сарон и Дженауил.
- Нас прогонили! – напомни разтрепераната Деб. – Ако пак ни

видят, ще умрем!

– Тук сме на трошен камък – по-спокойно продължи Сарон. – Не оставили следи, нито миризма. Ако някой *вишиниций* научи, че донесли това, ние все едно мъртви.

Арфиста обаче възрази:

– Толкова надалеч пренесохме окоето на Луис Ву само за да види толкова малко!

– Няма какво направим. Харийд, ти върви след нас. Ако откриеш следи, махни ги...

– Оставете тук паяжината – изрече нов глас.

Деветимата хуманоиди се смръзнаха. Тегър не виждаше десети. И... макар да не говореше нито Шепот, нито пазителят Брам, незнайният натрапник леко фъфлеше като тях.

Планинците безшумно се отдръпваха през пролома. Тегър и Уорвия вървяха след тях. Водеха мършоядите, които бяха почти слепи и с шапки на главите си. Оставиха бронзовата паяжина подпряна на скалата и не се озърнаха нито веднъж.

ДВАДЕСЕТ И ДЕВЕТА ГЛАВА КОЛИЪР

В каютата за екипажа на „Гореща игла на дознанието“ едва-едва се побираха четирима: Брам, Най-задния, Луис Ву и Новака, който още легеше в грамадния черен ковчег на автолечителя, заел мястото на някогашния кът за упражнения. Тримата будни използваха поред едни и същи баня и кухня.

Стараеха се да не си пречат. Кукловодът се пхаше за почивка между спалните плоскости, човекът пък нямаше нищо против това. Преместиха товарните дискове с медицинския комплект до водното легло, където той се изтягаше на свой ред.

Сега обаче седеше, скръстил крака върху податливата гъвкава повърхност, дъвчейки нещо хрускаво и лишено от калории. Скуката го изкушаваше да преяжда. Може би в кръвта му имаше и излишни количества обезболяващи вещества.

Брам не го пускаше да се разкършва сам в дока на совалката, а Луис Ву се чувстваше достатъчно оздравял, за да има нужда от движение. Предложи на пазителя да идва с него, за да го научи на йога или дори на някои бойни похвати. Брам отказа. Искал да бъде тук, когато...

Какво ли очакваше да се случи, дяволите го взели? Два дни почти не откъсваше поглед от съсипаната сонда. Екранът, който закриваше отчасти останалите шест... не, само пет като нея, я показваше как си лежи върху магнитно-левитационната транспортна система.

Луис започваше да изпитва непоносимост към затворени пространства. Вляво и вдясно виждаше чернилката на изстиналия базалт. В космоса поне щеше да има звезди; и безкрая на Вселената, ширнал се навсякъде около него.

Е, да му се не знае, можеше да ги зяпа и в момента!... Едното мрежово око беше напръскано върху трасето и показваше именно космическа гледка през фракталната си дантела.

В друг екран откраднатото мрежово око се местеше по тунел с гладки стени. Спря за няколко часа пред въздушен шлюз, после мина през няколко люка. Мяркаха се, макар и за малко, купища странно оборудване. Тъй и не видя кой го пренася, нито пък отново чу гласа с придиханията.

Обърканите екрани в пилотската кабина направо му кръстосаха очите. В един играеше графика като друсана от земетръс планина. Изобщо не се досещаше за смисъла ѝ. Появяваха се записи: Висок чукар се стрелкаше под прелитаща сонда, която после маневрираше, докато бъде разбита от ослепителен лъч, след това пазителят умираше отново с разпорен скафандръ.

Но около унищожената сонда на трасето не се случваше нищо. А Брам си стърчеше и се вираше като мрачна фигура от картина на Салвадор Дали.

Луис затвори клепачи и се свлече на водното легло...

Само миг по-късно се ококори отново. Бе доловил с въгълчето на окото синкавобял светлинен удар.

Сиянието вече гаснеше, затова пък сондата грееше във вишнево-червено. А някаква дребна точица фучеше по магнитно-левитационната релса, устремена право към екрана.

Скоростта беше страховита, подобие то на шейна се носеше на около стъпка над трасето. Започна да спира невероятно бързо. Изскочи фигура с горе-долу човешки очертания и светкавично се претърколи настрани, а возилото забави и спря на сантиметри от мрежовото око.

Най-задния вече стоеше до Брам.

Плитка кутия. Черното дъно напомняше за ковано желязо. Стените бяха толкова прозрачни, че личаха само по монтираните куки за закрепяне на товари. По тях висяха инструменти и уреди: жезъл с дръжка

(трион?); масивно устройство с широка тръба накрая – оръдие, ракетомет или енергетична пушка; дебел дълъг лост; наредени сандъци; скелетообразни метални конструкции.

В екрана отзад заблещукаха звезди, най-долу се появи плоска повърхност. Човекът поклати глава. Откраднатото мрежово око бе пренесено в доста неподходящ момент върху нещо като открит асансьор.

Чуваше разговор:

– Аз не разбирам от война, но Луис вероятно ще може да те посъветва.

– Той е упоен.

– Попитай го все пак.

– Луис, буден ли си?

– Разбира се, Брам!

– Това е дуел между пазители...

– Също както в средновековна Япония – дрезгаво изрече човекът. Макар да се перчеше, от лекарствата здравата му се дремеше. – Крий се и удрай в гръб. Победи на всяка цена. Самураите не са се дуелирали като европейците.

– Явно разбираш какво става тук. А ясно ли ти е защо вторият противник е още жив?

– Не... Я почакай.

Новодошлият притича странешком като рак, за да огледа полуразтопената сонда. Типичните издути стави, очертаващи се и в скафандъра. Само че на това широко тяло защитният слой *прилягаше*, а не висеше.

Пазителят изглежда забеляза следите от доскоро монтирания прехвърлящ диск върху корпуса на сондата. Рязко завъртя глава и отпраши нанякъде.

Луис успя да огледа лицето му.

– Бил е от планинците. Вероятно и Шепот го е разпознала. Брам, този е слуга, нали? Но трябва да има и господар, който наглежда транспортната система. Пратил е слугата да провери какво се е случило.

Един екран се разтресе, претърколи се, показва звездите и мрака, после тъмното дъно на Пръстенов свят, пак звездите... Слугата бе разчистил трасето, избутвайки останките от сондата в пространството.

Съседният екран сякаш отстъпваше назад. Пазителят-планинец отскочи от него.

– Разбрах – започна Луис. – Първият, който умря, бе оставил плъзгаща се шейна на трасето. А Новака е напръскал мрежово око върху нея. Сега гледаме от него. Значи пращат някого да разкара сондата и

шейната от линията. Ето ти го следващия пазител измежду слугите. Избута сондата и прати първата шейна по посоката, откъдето дойде – издатината на космодрума. Проблемът е решен. Онзи се качва в своето возило... и също се връща там, откъдето е дошъл.

– Вярно е – съгласи се Брам.

– Шепот е започнала нещо, което вече не й е по силите да спре.

– Досетила се е, че аз съм пратил там сондата. И не е искала моите врагове да я изучават.

– Няма как да знае броя им.

– Може да си помогне с екстраполации. Да започне с Тила Браун например...

– Тъхъ. Всичко започва с Тила.

Болката пак се свираще някъде на тъмно в тялото му. Луис сякаш не опираше в пода. По-добре беше да се отдели за малко от медицинския комплект, за да си прочисти главата.

Движението на мрежовото око спря. После и то се понесе над трасето.

Шепот следваше другата шейна.

– Тила е създала още пазители, за да й помагат във връщането на двигателите по местата им – говореше Брам. – Могла е да се довери на пазители, произлезли от планинците, защото ги е заплашвала с гибелта на расата им. Бивш мършояд би преценил, че неговата раса и без това владее всичко по Дъгата, би действал, за да съхрани статуквото. А един вампир...

– Започва на чисто! Пазител с празен ум, но Тила е до него, за да го учи. Ти сам ми го каза.

– Да. Дракула ли да го наречем?

– Мери Шели.

– О, защо ли поучавам един оглупял от опиятите размножител?!

– Според мен Тила би подбрала жена за пазител. По-точно – три жени.

Брам вдигна рамене.

– Добре, прав си. Името не ми е познато, но да бъде както искаш. И тъй – Мери-Шели е създала свои чеда, пазители от собствената й разновидност вампири. Скрила ги е от Тила и когато тя се е върнала в Картата на Марс, последвали я двама пазители. Само мършоядът останал на страничната стена. Мери-Шели е знаела, че отрочетата й ще го убият и ще се заемат с работата му. Щяла е да владее страничната стена чрез тях. А пазителят-планинец може би се е досетил, че Тила е намислила

да окъпе стената в слънчев огън. Искал е да защити расата си. Само че Браун е убила и двамата... Време е да се запитаме – колко са чедата на Мери-Шели?

Най-задния се обади:

– Производство, снабдяване, превоз, монтиране...

– Май са трима – отсъди Брам. – За производството използват ремонтните работилници, останали на космодрума. Колкото до снабдяването, никой пазител не би допуснал друг да контролира онова, от което се нуждае. Съгласни ли сте? Трима. Лавкрафт за двигателите, Колиър за пренасянето им, Кинг за монтирането.

Луис се ухили. *Брам си спомни все пак коя е Мери Шели!*

– Ние щяхме да сме стотина дори само за да си правим компания – отбеляза кукловодът.

– А пък всеки от нас – отвърна Брам – би създал свое владение, и то такова, че животът там да продължава без негова помощ. Планинците са били под ръка. Нека те произвеждат, пренасят и монтират, докато Лавкрафт, Колиър и Кинг дебнат, за да ударят изневиделица.

– Кого – Шепот ли? Как са научили за нея? – учуди се Луис.

– Шепот, мен, звездните нашественици... Нима ни смяташ за толкова глупави, че да не се досетим за съществуването на планетите от онова, което знаем за Вселената? Ана е очаквала на страничната стена да има пазители, готови да я убият. Където и да е била и каквото и да е вършила, стигна до стената, без да я забележат – нито те, нито аз. И вече уби Лавкрафт.

– Но е чудесна мишена за Колиър. Най-заден, можеш ли да получиш образ и откъм обратната страна на мрежовото око?

– Какъв е смисълът... О, да, напръскал го е върху прозрачна повърхност! – Сякаш катедрален орган извика от болка. – Пратих командата, но ще чакаме единадесет минути.

Времето мина и изведнъж върху екрана се появи вътрешността на возилото.

Луис различаваше неясните очертания на разни уреди, но нямаше нищо толкова голямо, зад което да се скрие пазител. Къде ли беше Шепот?

Образът се обърна отново – първата шейна намаляваше скоростта си.

Втората също забавяше.

Чу се писък на множество флейти. Главите на Най-задния се изпълнаха на шиите си от изненада. Не той бе издал звука, а Брам го бе

изтръгнал от музикалната си скулптура. Пазителят вече я оставяше настрана. Пристъпи към диска и изчезна.

* * *

– Брей, видя ли го това?... – промърмори човекът.

– Прехвърли се – смотолеви кукловодът.

– Къде? И защо?

– Ти ми кажи! Луис Ву е голям познавач на дуелите, нали така? Искаш ли храна?

Най-задния стоеше до него и му подаваше продълговат съд. Луис го надигна и отпи. Бульон. С чудесен вкус.

Гранитното блокче си беше на мястото и пречеше на кукловода да се върне в пилотската си кабина.

– Прехвърля се на място, където ще има нужда от скафандр... – проточи човекът. – В момента обаче не е никъде. Най-заден, ако изключиш веднага мрежата от дискове, какво ще го сполети?

– Системата за безопасност не би допуснала това.

– А защо да не я позагреем с лазерно фенерче? Тандж, не става! И лазерът, и променливият нож са у него...

– Луис, системата е част от корпуса на кораба.

– Добре де, прати го тогава на Монс Олимпус! Покажи ми схемата, моля те.

Кукловодът засвири. Нищо не се промени.

– Лишил ме е от достъп. Брам е научил моя програмен език. Отне ми и контрола над прехвърлящите дискове.

Краката на Най-задния се подгънаха, главите му се мушнаха под тях.

Луис се опита да повдигне ръба на диска в каютата. Не подаваше. Пазителят се бе погрижил за всичко. Проклетите му концерти не са били никакво забавление. Упражняват се с музикалните си инструменти, докато е успял да възпроизведе съвършено мелодичните команди на кукловода.

Но нещо се случваше на страничната стена – екранът здравата се разтресе.

– Най-заден, покажи ми обратната страна! Така не виждаме какво става!

Кукловодът не помръдна.

Мрежовото око изви встрани, удари се в ограничителя на трасето и отскочи, въртейки се лудешки. Успешна атака срещу магнитната шейна!

Най-задния се разгъваше полека.

Шейната се блъсна тежко в отсрещния ограничител. И когато спря, мрежовото око показваше само сребриста дантела.

Кукловодът изсвири остро. Вече виждаха в противоположната посока. Усилената светлина на звездите стигаше, за да забележат пукнатините и дупките в прозрачните стени на возилото. Някакви куршуми буквално ги бяха изгрисали. Уредите в шейната блещукаха, посипани с ръбести късчета.

И май бяха превърнати в купчини отпадъци. С едно изключение! Луис се замисли. Като е видяла Новака да се появява и изчезва внезапно, Шепот трябва да се е досетила за предназначението на прехвърлящите дискове. Затова бе откъснала онзи от сондата. Дискът още си легеше невредим на дъното на возилото.

Три фигури в скафандри нахълтаха едновременно. Двама нападатели изсипаха навсякъде порой от куршуми, после разхвърляха трескаво парчетиите. Но не откриха Шепот.

Двама вдигнаха диска и го обърнаха на ръб, за да може третият да огледа поред долната и горната му страна. Пазителят-вампиr явно сметна непознатия предмет за опасен, защото намести оръжието в ръцете си и насочи тесен ярък лъч...

...Който изскочи от диска в каютата и започна да овъглява тавана.

Луис не помнеше да е търсил укритие, но осъзна, че двамата с Най-задния са се стгушили почти интимно зад туловището на рециклиращото устройство. Кукловодът май имаше намерение да остане задълго свит на яйце.

Човекът надзърна, за да наблюдава екрана.

Вампирът повдигаше прехвърлящия диск и се мъчеше да го запрати над ограничителя на трасето.

Но кръгът в ръцете му като че натежа изведнъж.

Брам замахна преди другият да отскочи. И вторият вампир – дали беше Колиър? – падна, разрязан на две от шест стъпки невидима жица в стагисно поле. Раните за миг блъвнаха рехава мъглица. Въпреки това едната ръка вдигна тромавото оръжие...

Променливият нож се стрелна отново. Лъчевото оръжие падна.

Изобщо не се видя откъде се шмугна Шепот, но тя вече стоеше до Брам. Двама пазители-планинци срещу двама пазители-вампир.

Кукловодът оставаше напълно безчувствен. Луис се стараше да проследи всичко на екрана. Не беше лесно.

Планинците не нападнаха.

Шепот носеше скафандър като техните. Сигурно можеше и да говори с тях. Луис чуваше дишането на Брам, все още накъсано от усилията. Не се намесваше в беседата. Нямаше подходящата апаратура в скафандъра си.

Затова пък примигваше към Шепот с прожектора в шлема си.

Тандж! Май си говореха с кода, използван в хелиографите на мършоядите! Другите двама също включиха прожекторите си.

Чудатите преговори се проточиха, но накрая изглежда се стигна до споразумение.

Пазителите-планинци се напъваха да поместят разбитата магнитна шейна. Брам даде оръжието си на Шепот и им помогна да я хвърлят над ограничителя.

Оставиха прехвърлящия диск в невредимото возило. Първо се качиха вампирите, после – планинците. И шейната потегли обратно. Брам напръска мрежово око върху линията, след това и едно във возилото.

Издаде шум като оркестър, нападнат от терористи.

Стъпи на диска и изчезна. В същия миг прекрачи в каютата и бутна назад шлема си. В твърдата си човка стискаше дебела къса свирка.

Когато един кукловод е в потрес, не владее интонацията на речта си. Затова гласът на Най-задния звънна като цимбал.

– Научил си моя програмен език!

Брам извади свирката от устата си.

– Нашият договор не забранява такива действия.

– Аз обаче съм обезпокоен.

– Проследихте ли всичко? Не? От чедата на Мери-Шели убихме Лавкрафт и Колиър. Слугите на Колиър ни съобщиха, че онези на Лавкрафт са готови да товарят. Разчитаме да ни помагат. Остана само Кинг. Когато и той умре, Шепот ще властва над страничната стена, а аз – над Ремонтния център. *Чак тогава* ще постигнем нещо.

В улея на кухнята се плъзна мека колба и Брам отпи огромна глътка. Луис забеляза, че е донесъл мощното лъчево оръжие. Вероятно можеше да изтреби всички в каютата с един-единствен изстрел.

Пазителят се вторачи в него.

– Луис Ву, ти какво би предприел в този момент?

– Е, тя просто е *принудена* да убие Кинг. Твърде късно е за умуване. Какво бих направил ли... Скафандърът ще поддържа живота ми цели два фалана, значи не е задължително да пришпорвам шейната до хиляда и двеста километра в секунда, за да стреля Кинг удобно по мен.

– Ще загубиш предимството на изненадата.

– Въпреки това той...

Брам го спря с жест.

– Скафандърът на Ана не е толкова усъвършенстван.

– Хм... – *Брам спомена за товарене...* – Ами ако имам нещо, което е нужно на Кинг, ще си го натоваря с мен в шейната. Какво се стреми да постигне той?

– Няма значение. Само исках да чуя мнение, различно от моето.

Пазителят подсвирна и стъпи върху диска.

– Сега пък къде се отнесе? Най-заднен, още ли си лишен от достъп?

– Не мога да контролирам мрежата, но ще открия Брам.

– Непременно!

Два от екраните чернееха еднообразно – унищожени в битката мрежови очи. Най-задния веднага ги махна и нагласи друг вместо тях. Изображенията се сменяха бързо – Градът на тъкачите, предната наблюдателница на „Скритият Патриарх“...

Духов акорд, удар на гонг...

– Пуснах програма за търсене – обясни кукловодът. – Ако нашествениците пак доближат Пръстенев свят в познати за компютъра космически апарати, ще ни уведоми незабавно.

– Добре. – Луис посочи един полузакрит екран. – Дано записваш и това.

– Записвам.

Откраднатото мрежово око вече беше на космодрума по издатината. Дребни фигурки в скафандри вървяха във вакуума към едно толкова огромно съоръжение, че не се виждаше напълно. Сякаш мина цяла вечност, докато го заобиколят.

Но имаше нещо още по-величествено – два златисти тороида, повдигнати от колосални кранове. Луис не можа веднага да осмисли гледката.

От пръстените излизаха жици и се разпростираха като разлистващо се растение. В краищата изтъняваха до пълна невидимост.

– Аха... Наистина правят нови двигатели.

– Питам се – подхвана Най-задния – дали тези телени рамки не са някаква новост. В моите записи се виждат само тороидите.

– Интересно хрумване, но може би Строителите на-истина са взимали само тях. Как си представяш един кораб да кацне, ако е обгърнат в такава крехка паяжинка от жици?

...Задната наблюдателница на „Скритият Патриарх“, после кухнята – двама възрастни и три деца. Къде ли са се крили по-големите,

разсеяно се чудеше Луис, та не ги срещна, когато беше на кораба?

Всички се втурнаха към вратата. След миг се върнаха, бърборейки оживено около Брам.

Той бе свалил скафандъра. Просна се на широка пейка. Харкабий-паролин и Кауаресксенджаджок се заеха да го масажират.

Кости, издути стави – и никъде дори намек за тлъстинка.

– Вече прилича на скапан скелет... – промърмори Луис. Брам като че задрямва в екрана. – Щом смята, че има време и за това, сигурно е прав. Най-заден, хайде да измъкнем Новака от автолечителя, за да се пхна аз вътре.

Кукловодът накара още един екран да светне.

– Луис, нанотехнологичните модули продължават да се занимават с уврежданията в гръбначния му мозък. Ще свършат след няколко часа.

– Тандж!

– Да го оставя ли вътре?

– Да! – Луис се сви на водното легло. – Ще убия времето в сън.

ТРИДЕСЕТА ГЛАВА КИНГ

Изправи се бавно. Болката е упорит учител. Все пак се движеше по-свободно, отколкото през последните четири дни.

Медицинският комплект продължаваше да вкарва в тялото му необходимите добавки към храната, но вече бе изключил обезболяващите. Луис се освободи от тръбичките и контактите и отиде да погледа.

В трапезарията на „Скритият Патриарх“ Брам разговаряше с двамата потомци на Строителите. Всички мрежови очи по стените светеха, в едното се виждаше същата картина като на втория екран...

Огромната шир на космодрума върху издатината. Двигателят за корекция на орбитата го нямаше – явно бе завършен и преместен някъде. Мина огромна магнитна шейна с великански кули и макари по ъглите. Друга кула се приведе като блестящо пипало и обгърна с безкрайно разклонените си краища изкормения корпус на звездолет, от който бяха свалени златистите тороиди.

А покрай издатината се извисяваха наредени пръстени – терминалът на системата за изравняване на скоростта, в която навлизаха пристигащите кораби.

Друг образ – размазано от движението трасе, над него слабички

звезди. Луис реши, че Шепот пак е подкарала возилото си. И докато той си отспиваше, бе го ускорила впечатляващо. Трябваше да е Шепот. Кой друг щеше да напръска мрежово око в шейната?

Следващият екран – бавно изместваща се звездна панорама, видяна през сребрилата фрактална дантела. Мигаше мъничък зелен курсор.

– Открих кораб – обади се Най-задния.

– Покажи ми го.

Увеличението нарасна неимоверно. Смътен силует на дълъг прът. Крилати апарати се лепяха по него като листни въшки на клонче. В близкия край се мярна голямо конусовидно сопло и/или край на плазмено оръдие.

– Поредният кораб-майка на Обединените нации. Добре си се справил.

Брам бе излязъл от трапезарията. Кукловодът забеляза движение по транспортната система. Гонг. Екранът показваше картината от другата страна на мрежовото око.

Не беше предишната магнитна шейна на Шепот. Внушителна тъмна платформа. Издигаха се намотки от кабели с всевъзможна дебелина, разклоняваха се подобно на артерии и се губеха в краищата на екрана. По средата стърчеше тънка колона.

Шепот се държеше за най-близкия кабел, широк поне колкото китката ѝ. Рееше се над дъното близо до камерата.

Фантастична гледка, досущ корица на древна книга. Единственото, което Луис успя да разпознае, се намираще до Шепот – прехвърлящият диск от сондата.

Каза си, че умът му не догонва навреме събитията. Имаше нужда от бърза закуска.

Мускулите в гърба, слабините и десният му крак възроптаха, когато се премести пред пулта на кухнята-робот. Да вдигаш кзинт, ако ще и недорасъл... Набра омлет, папая, грейпфрут, хляб.

– Луис, какво има?

– Нищо. Новака готов ли е за излизане?

Едната глава се обърна към екраните.

– Да...

– Не бързай. – Той набра нова поръчка. – Нека го укротим с бут от по-едър бозайник.

Кзинтът се надигна и се озова пред чудесен телешки бут. Взе го и

видя Най-задния, който му бе подал месото.

– Твоята щедрост трябва да е пословична навсякъде – учтиво изрече Новака и заръфа бута.

– Баща ти беше добър посланик на расата си – отбеляза кукловодът.
– Научил те е на много неща.

Кзинтът само зашава миролюбиво с уши, без да се откъсва от яденето.

Най-задния си взе от кухнята голяма купа с накълцана трева, но така зае само едната си уста. Постара се Новака да навакса пропуснатите случки – описа му убийствата по магнитно-левитационната линия, пускайки къси записи, а Луис само добавяше по някоя дума. Човекът отново се убеди, че кукловодът няма понятие от стратегия. Кзинтът още не чуваше и намек за това, че Брам бе превърнал слугите си от други раси в затворници.

Новака бутна голямата бяла имитация на кост в рециклиращото устройство.

– Луис, здрав ли си?

– Още не съм готов да се надбягваме.

– Постъпи похвално. Представям си какво ти е струвало. Май гръбнакът ми беше счупен. Да те сложа ли в автолечителя?

– Не, не, не! Всичко ще се реши скоро! Погледни...

Той посочи екрана, в който Шепот висеше неподвижно над плетеницата от свръхпроводници. Бе успял да си поблъска главата и сега обясняваше не само на недораслия кзинт, но и на Най-задния.

– Шепот е в безтегловност. Това означава, че се движи с хиляда и двеста километра в секунда срещу посоката на въртене. И се намира във возило, заело цялата ширина на трасето, но явно е още по-дълго. Тези намотки... Новако, ти беше в автолечителя, когато Брам пускаше намеци. Виждаш нищожна частичка от правоточен двигател за корекция на орбитата. Екипът на Лавкрафт имаше един готов. А Шепот го е превърнала в средство за принуда.

Споменатата тъкмо се озърташе към мрежовото око. Брам едва ли би пропуснал да ѝ обясни какво представлява то.

В този момент пазителят пристъпи от диска. Носеше скафандър с бутнат назад шлем. Огледа съратниците си, после екраните и се запъти към кухнята.

– Какви са новините?

– Каквито ги виждаш – отвърна Най-задния. – Един кораб-майка на Обединените нации е в орбита на сто и петдесет милиона километра от

основата на Пръстенов свят, в плоскостта на еклиптиката. Как ще постъпиш с него?

– Още не е време за решение.

Брам отново се взря в екраните. Шепот вече се вкопчваше в кабела като разтревожена маймуна.

– Започнала е да намалява скоростта. Новако, разбираш ли? Надяваме се, че за Кинг двигателят и голямата шейна са прекалено ценни и няма да ги унищожи.

– Луис ми обясни.

– Шепот ме очаква. Искате ли нещо от мен, преди да тръгна?

– Дай ми достъп до прехвърлящите дискове! – изблея кукловодът.

– Засега не може.

– От каква съпротива се боиш? – попита Луис.

– Кинг трябва да управлява снабдителни линии с огромна дължина. Би си помогнал с няколко пазители-планинци. И ще ги сменя начесто, освен ако не му е все едно дали ще измират. Трябва понякога да надушват миризмата на своята раса, да си припомнят кого закрилят. Иначе биха се утешавали само с мисълта, че бранят цялата Дъга, но Кинг запазва тази роля за себе си.

– Значи няма под ръка мнозина.

– А може изобщо да няма помощници. Стига му неговият ум. Правоточните двигатели и без това не се преместват със силата на мускулите. Все едно. Не се боя от пазителите, произлезли от Висок чукар. Ако видят на чия страна клони победата, сами ще довършат губещия. Защото тяхната раса е заложник в ръцете на победителя.

– Подскажи ни поне какво да правим, ако убият и теб, и Шепот.

– Изпълнявайте договора. Закриляйте всички по Дъгата.

Брам херметизира шлема си. След миг вече беше виртуална частица без определено място в света, а лявата и дясната стени светнаха за малко в оранжево от отделилата се топлина при прехвърлянето.

Мънички шишенца се плъзгаха в улея на кухнята. Най-задния ги слагаше поред в медицинския комплект.

– Антибиотици.

– Благодаря ти. Май съм се отнесъл, а? Още шишенца.

– И обезболяващи.

Шепот не се мяркаше никъде по голямата магнитна шейна. Досега уж не се бе крила... Кинг несъмнено я беше засякъл с телескопите си, а

пък скъпоценното му съкровище просто се набиваше в очи. Каква ли игричка подхващаше Шепот?

Дали се е мушнала някъде високо в този конус от свръхпроводници? Умееха ли впрочем вампирите да се катерят ловко?

Или е *под* огромната магнитна платформа?

Нищо не се променяше. Дори при свирепо обратно ускорение спирането щеше да отнеме доста време. Луис се почуди дали Шепот смята да нахлуе като та раи в крайната точка на линията. Може би и Кинг се питаше за същото.

А, не. Десетина часа с хиляда и двеста километра в секунда... Изминала е не повече от четиридесет милиона километра. Транспортната система се простираше на триста милиона километра, а къде ли точно по невероятното разстояние дебнеше противникът? Не би дала на Кинг такава прекрасна възможност да я обстрелва.

Пазителят-вампир можеше да е навсякъде, особено ако е оставил на планинци работата по монтирането на двигателите. *Това какво беше?...*

Магнитна шейна от по-малките, която почти се губеше по широкото трасе. Фучеше право към мрежовото око, и то на зигзаг. Забави... изравни скоростта си с платформата... опря се в нея. Пет еднакви скафандъра се стрелнаха напред, преди Луис да успее да мигне. Най-задния изсвири остро, екранът сякаш се завъртя, но нападателите вече не се виждаха из джунглата от кабели.

Пет еднакви... значи са планинци, нали? Щяха да пазят двигателя от случайни повреди в битката, да служат временно и на единия, и на другия враг. Освен това Кинг явно ги използваше за отвлечане на вниманието.

Всеки, гледал поне веднъж изпълнението на опитен фокусник, би се досетил лесно, че и той самият е сред тях, пораздул скафандъра си отвътре с допълнителна броня или оръжия.

Далеч назад се развихряше сблъсък. Луис си каза, че става досадно. Нищо не се виждаше. Озърна се към кзинта – щеше ли пак да пошурее? Новака обаче се бе вторачил с търпението на котка, притаила се край миша дупка.

Едва различимо движение, бледи проблясъци... и изведнъж още две шейни се запромъкваха през намотките! Просветващи лъчи се мъчеха да ги напипат. Спуснаха се и той ги изгуби от поглед, после се появиха пак. Едната се блъсна в кабел сред отровносино съияние, отскочи и се праметна през ограничителя на трасето. А другата...

– Хитро! – прошепна Луис и побърза да огледа дъното на

платформата.

Нямаше никой.

– Луис?... – неуверено се обади кукловодът.

– Шепот е залепила малките шейни отзад, където Кинг не би ги забелязал. Мярнаха се две, но може да са били и повече. Управлявала ги е от онази, в която се е криела, само че в коя точно? Вече се е измъкнала и ги издигна, за да стреля Кинг по тях. Дори да е проумял маневрата, тя сигурно е някъде по платформата, а той се издаде. Де да знам обаче дали не греша...

– Платформата ще спре скоро. И тогава бойното поле ще се разшири, нали?

– Ами да, прав си. Ако...

Брам вече беше на нея.

Ярко острие мина през мястото, но пазителят ловко се мятеше между кабелите и отвърщаше на стрелбата с лазерното фенерче, отнето от Луис. Истинска енергийна буря се развихри из дебрите на двигателя. С другата ръка Брам притискаше срязания си скафандър.

Още две дребни фигурки подскачаха из намотките и се дуелираха с лъчи.

– Аз тъкмо... – промърмори Луис и стисна устни.

– Сподели с нас прозрението си! – подкани го Новака.

– Светлината няма да повреди свръхпроводниците. *И тримата* използват само лъчеви оръжия. Ако Кинг знаеше предварително...

Брам щеше да умре скоро, ако не се върнеше. Сега се криеше и само наблюдаваше. И като че ли нямаше представа кой от сражаващите се е Шепот, кой – Кинг. Бе направил каквото можеше.

Единият противник избухна като свръхнова звезда и се разпръсна на гаснещи искри.

Другият блесна още по-ярко и бързо се загуби от погледите им. Четири фигури подскачаха като бълхи и се опитваха да обкръжат Брам.

Луис се разкикоти.

Пазителят-вампир се втурна към прехвърлящия диск. И той грейна в миниатюрно подобие на слънце, после изчезна. Вече отскачаше от диска в каютата, отмяташе шлема си и поемаше въздух с хриптене. Туктам скафандърът му беше нажежен до червено. Пазителят го смъкна, като свали ръкавиците последни. Захвърли останките под душа и пусна водата.

Луис още се хилеше.

И Новака сякаш се усмихваше, само че при кзинтите това не беше

признак на веселие. Младокът изръмжа:

– Някой от вас ще ми обясни ли какво се случи?

– Шепот е мъртва, останах сам – изрече Брам. – Какво още трябва да знаеш? Пазителите, които служеха на Кинг, бяха длъжни да се грижат за двигателя. И тримата избрахме лъчеви оръжия. Схвана ли, Новако? Безопасността на Дъгата зависи от двигателите. А ние сме пазители!

– Схванах.

– Четиримата слуги се убедиха, че никой от нас няма да унищожи платформата или двигателя. Шепот си мислеше, че ще доубият претърпелия поражение. Те обаче видяха, че двама загинаха, а третият е в затруднено положение. Решиха да ме довършат, за да се отърват от нас веднъж завинаги. Явно съм им се сторил лесна плячка. Лишени от разсъдък твари... Щом ме видяха да се появявам толкова внезапно, не проумяха ли, че ще се махна по същия начин?

Брам се вторачи в екрана, на който четирима пазители от Висок чукар се скупчиха около прехвърлящия диск. Прожекторите в шлемовете им примигваха трескаво. Единият погледна право в мрежовото око. Всички се отдръпнаха.

И екранът почерня.

– Това няма да ги спаси – промълви Брам й се обърна. – Най-заден, защо имаше активирана линия между Града на тъкачите и залата на антиметеоритната защита?

– Попитай Луис Ву.

Как да укориш кукловод от Пиърсън, че е пъзльо? Луис дори не го погледна.

– Брам, в договора ни има и клауза за непреодолимите нравствени противоречия. Аз реших, че си неподходящ да властваш над Пръстенов свят.

Ръката на пазителя стисна по-силно от клещи лявото му рамо и го повдигна над пода. Кзинтът настръхна, не знаеше дали да се намеси.

– Каква безумна наглост у един размножител... О, заради Тила е, нали?

– Какво?!

– Тя ви е принудила да я убиете. Както ви принуди да изтребите стотици милиони планинци, за да върнете Дъгата на мястото й. Разбира се, трябвало е да умре, за да спаси заложниците, тоест вас. Разбира се, и Дъгата би се ударила в слънцето без плазмен шнур, който да охранява малкото работещи двигатели. Но защо е дръзнала да натрапи тази работа именно на теб?

– Добре де, аз се питам същото.

Брам му позволи да стъпи на пода, но все още не го пускаше.

– Прочетох каквото имаше за теб в корабния компютър. Ти започваш да разчепкваш проблеми, после ги зарязваш...

Вече си бе внушил, че е готов да умре, но разговорът определено ставаше по-смахнат от очакванията му.

– Какви проблеми?

– Открил си опасна чужда раса в космоса. Свързал си се с тях, посочил си им пътя към родния ти свят, но си стоварил на професионалните дипломати трудната задача по постигането на разбирателство. Довел си Тила Браун на Пръстенев свят и си поверил на друг грижите за нея.

– Тандж, Брам, тя сама направи избора си!

– Харлоприларар пък си отвел на Земята и си допуснал да я погуби полицията на Обединените нации.

Луис си замълча.

– Въпреки недвусмисленото последно послание на Тила, ти си пре-небрегвал дълга си цели четиридесет и три фалана. Само страхът от смъртта те върна тук. Но си разбрал какво е искала да ти подсказе, нали?

– Ама това е абсолютно...

– Трябва да отсъдиш кое е добро за безопасността на Пръстенев свят. Доверила се е на твоята преценка, а не на своята. Или по-скоро само се е надявала...

Кукловодът се намеси иззад кухнята-робот.

– Тила не беше мъдра. Това не е задължително качество у пазителите. Не обмислят логично подбудите си. Но може и да е налучкала вярното решение.

– Най-задан, стига с тези смехории! Брам, трябва да знаеш, че съм си нагъл по природа. А ти търсиш изгънчени кроежи там, където ги няма. Присъщо е на прекалено умните същества.

– Как да постъпя с пазителите, които убиха партньорката ми?

– Ще помолим хората от Висок чукар да ни свържат с някой от тях. Ще им обясним, че вече те отговарят за страничните стени. Брам, пазителите-планинци буквално ще горят от желание да защитят Пръстенев свят при каквато и да е заплаха. Всяка опасност се стоварва първо върху страничните стени и това им е ясно до болка.

– Вярно. Но да се заемем и с другото. Управлявах Ремонтния център седем хиляди фалана. Защо реши, че...

– Знам какво си направил. Датите съвпадат твърде точно, за да е

случайност. Дори не се опита да прикриеш истината!

– Говориш с много раси. Пътувал си из космоса. Как бих успял да те излъжа?

– Аз обаче съм озадачен – призна си Новака. Луис бе забравил за него.

– Той и Шепот са търсили загадъчния старши пазител... Колко време го издирвахте, Брам? Стотици фалани? Дори със следящите системи в Ремонтния център не сте го открили. Пръстенов свят е прекалено голям. Но ако знаеш къде ще отиде един пазител, можеш да го изпревариш. Например при приближаващо бедствие. Брам също непременно ще измисли как да премахне онзи кораб-майка, криещ се под основата. Нали?

– Така е.

– Двамата са забелязали огромно тяло, летящо към този свят. Точно от това имали нужда. Кронос не би допуснал катастрофата. Трябвало е да се върне в Ремонтния център. А Шепот и Брам щели да го причакат. Познах ли?

Мълчание.

– Вероятно е знаел как да предотврати бедата. Те са искали първо да проверят ще стори ли нещо. Брам обаче скоро надушил, че работите не вървят според плана...

– Луис, той действаше по навик. Първата му грижа беше да се защити. И ние не се стърпяхме... Не можехме да чакаме повече. Не можехме!

Пръстите му се забиваха до кръв в рамото на Луис.

– Значи сте го убили, преди да си е свършил работата.

– И едва не закъсняхме! Дебнехме се взаимно. Познавахме добре този грамаден лабиринт и си поставяхме клопки. – Брам вече говореше на Новака, разказвайки за кървави битки на онзи, който обожаваше такива истории. – Ана остана саката. Тъй и не разбрах как той ми ступи крака в мрака. Но го убихме.

– А после?

– Оказа се, че не е знаел какво да прави. Луис, огледахме старателно всичко, което носеше. Не открихме нищо полезно.

– Дори да е знаел, вие не сте му позволили. Но ти и Шепот също не сте измислили нищо.

– Новако... – започна пазителят.

– Оставили сте Юмука на бога да се забие в Пръстеновия свят!

– Новако! Един враг ме чака в залата за управление на

антиметеоритната защита. Ето, връщам ти твоя уцай. Отиди и го убий.

– Добре.

Брам изсвири преливащи се трели с късата си флейта. Кзинтът пристъпи върху диска и се прехвърли. Луис понечи да скочи след него, но коравите пръсти потънаха още по-надълбоко в плътта му.

– Ах, ти, скапан кръволок...

– Знаеш къде трябва да отида. Аз решавам. Ще дойдеш с мен.

Двамата с Брам заедно прекрачиха към прехвърлящия диск.

ТРИДЕСЕТ И ПЪРВА ГЛАВА ТРОНЪТ НА ПРЪСТЕНОВ СВЯТ

Изскочиха в здрача на залата и Луис вече хвърчеше, запратен мощно от ръката на пазителя.

Опита се да смекчи падането с кълбо напред. За миг зърна как Брам се прехвърля отново с акорд от флейта и обой. Чудовищна сянка напираше към него, а някой несравнимо по-бърз ги връхлиташе отзад.

Прегърколи се върху дясното си рамо, където вампирът бе забивал мръсните си нокти в мускули и сухожилия. Кресна и се превъртя, разминавайки се на косъм с първия нападател. Другият отби ритника на могъщ крак с оранжева козина и се метна към прехвърлящия диск. Прозвуча същият акорд и той изчезна.

А първият хвана Луис и го завлече към по-дълбоката сянка.

– Как си?

Рамото му сякаш пицеше със свой глас. Дробовете се напъваха да поемат въздух. В носа му се съгъстяваше миризмата на кзинт.

– Новако...

– Имам намерение да убия Брам – изгърси кзинтът.

– Той може и да е мъртъв. – Долавяше друг аромат наоколо. Но какъв? – Онзи, който чакаше тук, опита ли да се разправи с теб? Брам искаше ти да умреш, за да го забавиш. Същото бе отредил и за мен.

– Изобщо не надуших втория, преди да скочи. Сигурно си е казал, че съм безобиден.

– Да не се чувстваш оскърбен от това?

– Но къде е Брам?

– Кой го знае... Контролира мрежата от дискове, а те трябва да са поне двайсетина, пръснати из Ремонтния център.

– Да, включва връзките с музика. Другият май го последва, преди

да е променил схемата, нали?

– Значи пропускаме великолепна битка.

Какво надушваше все пак? Цветове на растение. Уханието му пречеше да се съсредоточи. Кзинтът обаче миришеше доста по-силно. По тялото му се усещаха твърди ръбове. Аха... Метателен нож, дълъг прът със заострени краища.

– Вероятно не би успял да победиш Брам – предупреди го Луис. – А и досега се учеше от него, доколкото забелязах.

– Че какво лошо има да убия учителя си?

Охо...

– Ще запомня.

– Не говоря за теб, Луис! Дойдох да почерпя от твоята мъдрост, но Брам ме принуди да му стана слуга. Учих се и от него, като слушах и наблюдавах, докато не реших, че е време да узная и как мога да си върна свободата. Виж какво имам. Оръжията на Кронос.

– Съвсем подходящо за случая, но Брам...

И в този момент пазителят скочи от тавана. До пода имаше десет метра. Тупна тежко, извъртя се и насочи нагоре невидимото острие, защото още един силует падаше след него.

Ръцете на другия замахнаха и Брам се метна встрани. Някакви кръгчета издрънчаха по камък. *Я, да не са шурикени?! Променливият нож отлетя от ръката на вампира. Врагът се приземи умело на нозете си. И той беше целият на буци, но значително по-едър от Брам. В едната му ръка блестеше остър метал, другата притискаше към гърдите.*

Луис пак трябваше да догонва мислено вихрените случки.

Брам явно бе закрепил на тавана обърнат надолу прехвърлящ диск. Дали се бе поучил от клопката на марсианците?

Отново тичаше с все сила към първия диск, едрият му противник изоставаше поне с един скок. Новака също се втурна напред от укритието си. Мушна яростно с дългия прът към ребрата на Брам.

Вампирът дори не се озърна. Закова се на място, прътът се стрелна покрай корема му и Брам вече го държеше точно в средата. Изтръгна оръжието от ръцете на кзинта и го халоса по челото с другия край.

Забавянето обаче се оказа гибелно. Едрият се стовари отгоре му, удари с ножа по китката на вампира, после съсече замахналия към лицето му крак, срязва втората ръка, втория долен крайник...

Брам плюсна безпомощно с разпрани сухожилия.

А нападателят пак не се виждаше никъде. Обади се от сенките на търговското наречие, както го знаеха в Града на тъкачите, но с

обичайното за пазителите придихание. Преводачът на Луис не се запъна и за секунда.

– Косматият, не доближавай засега. Ще бъдеш удовлетворен накрая. В момента е най-добре да поговорим.

Зашеметеният кзинт се подпря на ръце и седна.

– Луис?...

Ако вторият пазител още се боеше от Брам, това важеше и за човека. Реши да не мърда от мястото си.

– Новако, не се намесвай. Аз го доведох тук.

– Вярно е – потвърди едрият. Стените отразяваха гласа, тъй че не се знаеше откъде точно звучи. – Защо го направи, Луис Ву?

Брам лежеше в локва кръв. Не се и опита да превърже раните си. Не посягаше към оръжията. Луис предположи, че каквото и да направят за него, вампирът ще престане да се храни и ще умре. Пазителите губеха желание за живот, ако бъдат обезсмислени стремежите им.

Луис подвикна към мрака:

– Ти си Ритмотвореца, нали?

– Ти пък си Луис Ву, който кипна цяло море. Защо ти хрумна да превърнеш един нощен човек в това?

Брам се намеси.

– Времето ми свършва. Мога ли да взема малко от твоето? Ела на сам. Кълна се, че нищо не те заплашва. Луис, Ритмотвореца зададе моя въпрос. Защо включи прехвърляща линия за един мършояд, когото дори не си виждал с очите си?

– Извинете ме за секунда... – измънка човекът.

Пак го мъчеше проклетото ухание на цветя. Изобщо не се надигна от пода, само поглаждаше смъдящото си рамо.

– Брам – започна той, – вече знаеш защо реших, че ти и Ана сте неподходящи да властвате в Ремонтния център. Не те чух да възразяваш. Нека изложим доводите си пред Ритмотвореца и той да отсъди кой е прав. Съгласен ли си?

Мълчание.

– Ритмотворецо, разгледа ли скелета?

– Да.

– Нарекох стария пазител Кронос. Бил е от твоите предшественици. Мисля си, че дори Брам разбра какво означава това. Кронос е имал осемдесет хиляди фалана да насочи развитието на своите потомци в желаната от него посока. Създал империя, скрепена от съобщителна мрежа, по цялата Дъга...

– Пръстена. Светът е пръстен – поправи го съдържано Ритмотвореца.

– Почти невъзможно е да си представим каква площ е обхванала размножителната програма на Кронос. Нощните хора сигурно са десетки милиарди. И всички сте от една и съща раса, а вампирите не са. Кронос ви е превърнал в идеалните пазители.

– Вече виждам възможности за още някои подобрения – осведоми го мършоядът.

– Нима? Брам пък е пазител, произлязъл от една разновидност вампири. Имаме изобилие от записи. Ще се убедиш, че си безспорно по-висш от него. По-голям мозък. По-гъвкава приспособимост. Разчиташ не толкова на рефлексите си, колкото на способността да избираш. Брам, някакви възражения?

– Той ме победи, какво да обсъждаме? Естествено е да бъде по-умен, щом и като размножител се е отличавал с разум. Но, Луис, той не знае нищо. А нашествениците са наблизко. Длъжен си да го научиш!

– Това ми е ясно...

– Няма значение, че ще нарушиш договора си с мен. Трябва да го обучиш по-бързо. Ритмотворецо, ти се доверявай на намеренията му, но се съмнявай в неговата логика. Учи се и от Живеещия в паяжината, ала не му вярвай, преди да ти предложи договор.

– Може ли и аз да кажа нещо? – нетърпеливо го прекъсна Луис.

– Говори.

– Ритмотворецо, пазителите могат да причинят страшни беди, когато се сражават помежду си. Брам и партньорката му отстраниха един проблем. Сега пазителите по страничната стена са планинци. Нека да си останат там. Ще ти обясня защо, когато... – *Ох, ароматът!* – ... се върнем в кораба. – *Ами да, това е дървото на живота!* – Ритмотворецо, измъкни ме оттук. Не бива да оставам повече!

– Луис Ву, ти си *прекалено млад*, за да реагираш на миризмата, която изпускат корените. А и тя е слаба.

– Не, твърде стар съм! Корените ще ме затрият! – Застана непохватно на колене. Не можеше да движи дясната си ръка. – Предишния път, когато ги надуших, едва ми се размина.

Стана с помощта на Новака и се повлече към прехвърлящия диск.

Веднъж вече бе надмогнал пристрастяването към жицата. Потисна влечението и към дървото на живота. Е, да, миризмата наистина беше по-силна преди единадесет години. И само отказал се от токоманията човек би намерил сили да се откъсне от нея.

Пръсти като наниз от орехи хванаха китката му.

– Луис Ву, чух го да използва три различни мелодии. Всеки път го следвах. Едната линия води към капан и скривалище с оръжия, втората към онзи диск на тавана, последната – към мястото, където се бихме. Там има обширни полета с дърво на живота под изкуствено слънце...

– Луис се закиска. Миризмата упорито се загнездваше в мозъка му, а изходът минаваше през градината, където се бе сражавал с Тила Браун!

Ритмотвореца се взираше в него.

– Бил си твърде стар, но нещо те е променило. И Брам като че се смееше. Звучеше страшно.

– Четох архивите. Експериментална технология, открадната от Земята, после „Дженеръл Продъктс“ я купил от някакъв подозрителен търговец на планетата Фафнир. Луис, не забравяй, че лега в личния автолечител на кукловода! – Гласът му беше съвсем неподходящ, а и дробовите му изневеряваха, но той все пак се хилеше. – Сега си на осемдесет фалана. Най-много на деветдесет. Не повече. Така ще ме запомниш!

Ритмотвореца и Новака зяпаха Луис Ву. Миризмата още гъделичкаше носа му, но не го изпъкваше с непреодолимо влечение. И мислеше горе-долу ясно. А това означаваше...

– Бях тежко болен – обясни на двамата. – Вероятно автолечителят се е престарал, докато ми е връщал здравето. Променил е всичко. До последната клетка.

Брам беше прав. Двайсетина години, в краен случай двајсет и пет...

– Значи би могъл да се преобразиш и в пазител – напомни мършоядът.

– Това е само една възможност за избор.

Озърна се. Брам беше мъртъв. Дали пазителите можеха да спират сърцата си по своя воля?

– Възможност, но не неизбежна – добави. Силите му сякаш изтичаха.

– Ти си зле – забеляза Ритмотвореца.

Кзинтът го прихвана и го настани на пода. Раздутите пръсти на мършояда започнаха да го мушкат и опипват. Медицинският комплект не бе постигнал чудо. Имаше какво да се лекува в тялото му. И рамото се подуваше заради петте дълбоки рани.

Лявата ръка на Ритмотвореца, добила още по-страховит вид вече висеше на превръзка през шията му. Пазителят обаче не й обръщаше внимание.

– Не познавам твоята раса. Не ми се вярва, че ще можеш да ходиш, а и скоро май ще започне да те тресе. Как би се лекувал?

– Като се върна на кораба. Ще се пхна в автолечителя. Той оправя всички болести.

Ритмотвореца отведе кзинта. Върнаха се скоро. Вдигнаха Луис и го отпуснаха по гръб върху товарен диск на метър над пода. Щяха да го теглят с въже.

– Това ще те носи. Дай знак на вълшебната врата.

– Не мога да пея програмния език на Най-задния!

– Значи няма измъкване оттук?

– Мисля, че не е точно така.

– Луис, как да намеря сина си?

– Ох... Тандж! В тази бъркотия и аз забравих за Каварфа. Ще се навърта ли при тъкачите? Има ли други от нощните хора наоколо?

– Имаше още неколцина с нас, когато се пренесох тук. Ако иска, ще му помогнат да се върне при майка си. Боя се само да не ме е последвал.

– Не, щеше да го надушиш. Мозъкът ти на пазител веднага открива онези, които са ти подобни генетично. Той ме познава. По-добре да изпратиш мен, отколкото да отидеш ти.

– Прав си. Ще се ужаси от вида ми. Луис, как мислиш, ще включи ли накрая вълшебната врата, ако опитвам различни мелодии?

– Можеш ли да провериш къде ще те прехвърли? Брам се е погрижил да има предостатъчно клопки. Пък и не е задължително да минаваме през дисковете. Веднъж вече се връщах по обиколния път до „Иглата“ без помощта на Най-задния. И пробих тунел до кораба. Съществува и в момента.

– Колко дълго ще пътуваме?

– Няколко дни. Ще трябва да ме дърпате. Нуждаем се също от храна и вода.

– Вода има в стопанството за дървета на живота. А храна...

Ритмотвореца и Новака се обърнаха към трупа на Брам, но се поколебаха. Мършоядът промърмори:

– Доколкото знам, на другите не им е приятно да гледат как ям.

– А и той още не се е разложил – напомни кзинтът.

– Приятелю на моя учител, малцина са склонни да обсъждат храната на нощните хора, но виждам, че ти си любознателен. Можем да ядем и наскоро умрелите. По-някога дори предпочитаме плътта им, макар някои да са жиливи отначало, а пък този беше и пазител. Мога да го сложа върху втори товарен диск и да го дърпам с много по-дълго въже...

– Аз обаче огладнях. И също не бих те обидил, като ям пред очите ти, нали?

– Вземи колкото ти е необходимо.

Луис обърна гръб на сценката, но се ухили неволно. Звуците му стигаха, за да си представи гледката. Новака се опитваше да откъсне достойно заслужената си порция от тялото на вампира. Най-сетне замахна със своя уцай и се отдалечи.

Ритмотвореца се върна и скръсти крака на пода.

– Трудно е да промениш навиците на едно дете. Дали ще желае да ме изслушва по-нататък?

– Добре започнахте.

– Луис Ву, има храна и за теб. Не вярвам да рискуваш, ако хапнеш от корените на дървото на живота.

Неволно трепна в първия миг. И все пак...

– Да, приличат на сладки картофи. Ние ги печем.

– Тоест?

– Разпалваме огън. И слагаме корените в жаравата, когато изстине малко.

– В стопанството ще намерим какво да горим.

Зад тях се разнасяха упорито жвакане и вбесено ръмжене. Кзинтът още се бореше с коравото месо.

– Новако, ще намериш плячка в онези полета. Има малки бързи животинки. Струва ми се, че никой освен нощен човек няма да вкуси от Брам, и то не само днес.

– Добре, пусни ме на лов!

– Ще се наложи да ти помогна с връщането. Ритмотвореца издаде приятен звук и двамата стъпиха върху диска.

Пазителят-мършояд донесе цяла купчина жълти корени.

– Новака ловува сам. Изсвирих знака за връщане. Може да дойде при нас, когато се засити. – Започна да нарежда корените в огъня. – Как предпочиташ водата си?

– Чиста. За температурата нямам предпочитания.

– Дори и студена?

– Разбира се.

Ритмотвореца се върна с голям леден къс.

– По-лесно е, вместо да се чудя какъв съд да подбера.

– Откъде го взе?

– Далеч горе, там въздухът е рядък и мразовит. – Пазителят намокри парче плат с капките от леда и го уви около шията на Луис. – Колко трябва да се пекат корените?

– Около час. – Запитаният посочи часовника в кожата на китката си. – Отбелязва приливите и отливите, от което-обаче няма голяма полза тук, нали? Ето така се включва калкулаторът. Това пък е игра, местиш числата като... А, бързо налучкваш!

Появи се Новака с окървавена уста и нещо червено в ръката си. Зае се да го нареже със своя уцай.

– Потърсих животно като в Картата на Земята. Не са съвсем същите, но това поне прилича на заек.

Махна кожата и нагласи малкия труп над огъня.

– Позабавлява се, нали?

Кзинтът поумува.

– Е, да. Аз поне не съм ранен.

Луис се вгледа в издутото му чело и спечената по козината коричка.

– Всички сме ранени. Победителите обаче не се тревожат за раните си. Разкажи ни някоя история.

– Нека ти си пръв. Сражавал си се с Тила Браун – пазител, надарен с късмет.

– Не се гордея особено с тази случка. Предпочитам да ти разкажа как кипнах едно море.

Описа борбата с огледалните слънчогледи. След това Новака сподели каквото бе слушал от баща си – как се появил в Картата на Земята с кзинтски шурмови катер и кукловодски прибори. Войната. Приятелите и враговете, изстреблението, взимането на самки от родове, с които да скрепи съюза си. Как се учил да говори с тях.

Кхмий бе създал три деца през малкото дни, прекарани в Картата на Кзин. Когато успял да отдели време, прибрал най-големия си син, без да разваля дружеските си отношения с местния владетел Катакт, и го отвел в Картата на Земята. На дванадесет фалана Новака видял първия човек в живота си.

А старшият син на владетел трябвало да мине през дълга и трудна подготовка. Учил за все същите приятели и врагове: кого да държи под око, на кого почти да се доверява, как да подхваща разговора с вероятни партньорки...

– Това може да бъде и досадно – подхвърли Ритмотвореца.

– О, накрая наистина ми идеше да вия от скука. Един ден регнах

срещу баща си и го предизвиках. Той ме пусна да замина. Бях ранен, гладувах, пороби ме пазител-вампири, но поне се отървах от всички наставления. Ритмотворецо, сега ти ни разкажи нещо!

– Ще го изпея. После ще поспим и Луис ще ни поведе към безопасността.

Пазителят-мършояд запя за творение на огнената магия, оставено от Луис Ву, който някога кипнал море. Петима храбреци измежду нощните хора взели тази вълшебна врата. Не знаели накъде води, нито как да я накарат да действа.

Една нощ Камбанката изчезнала.

Останалите обещали, че ще попречат на неговия син да го последва, и Ритмотворецо минал сам през вратата. Привлякъл го аромат, обещаващ невъобразимо блаженство.

Събудил се в градината, където расте дървото на живота. Жената, преминала преди него, лежала мъртва наблизо. Камбанката се оказала твърде стара, за да се преобрази.

Обикалял и се учел. Намерил залата за управление на антиметеоритната защита с нейните следящи устройства. Измислил сам цяла нова физика, за да си обясни видяното... Двамата с Луис обсъдиха прозрението му, а Новака слушаше. Ритмотворецо се бе досетил за съществуването на черните дупки във Вселената. Знаел и за останалите пазители, дори кой от коя раса е произлязъл.

– А с какво се хранеше? С мърша от зайци ли?

– С Камбанката, разбира се. Пък и не се събудих след толкова много време, че да прегладнея.

Луис се опита да му обясни набързо всичко, което според него пазителят трябваше да научи. Корабите на нашествениците. Време било да хванат пленници, за да проумеят какви са всъщност намеренията на бойните флоти. „Скритият Патриарх“ и неговият екипаж. Сигурно навсякъде имало потомци на Строителите. А децата щели да имат нужда от партньори – след броени години. Живеещият в паяжината...

– Луис, договорот е равносилен на недвусмислено обещание, нали? Защо обаче Живеещият в паяжината ще пожелае да ми предложи такъв договор?

– Заради страха си – увери го Новака.

– А най-добре е и ти да му предложиш нещо, което той жадува – добави Луис. – Ритмотворецо, не би ли му обещал четиристотин и първия правоточен двигател?

И неговата вечеря беше готова. Продължи обясненията, си между

хапките. Бусардов правоточен двигател, двигател за корекция на орбита, термоядрен синтез... Ритмотвореца вече разбираше принципа на реактивното движение и бе научил за неустойчивостта на Пръстеновия свят.

– Има само четиристотин опори. Когато направите четиристотин и първия двигател, ще поставим „Гореща игла на дознанието“ в оста му. Корпусът на „Дженеръл Продъктс“ защитава от всякаква радиация. Със субсветлинна скорост Най-задния ще настигне Флота на световете за около хиляда години...

На Новака явно му замириша на интриги и изведнъж реши да се махне.

– Предполагам, че дори толкова дълго пътуване не би го притеснило – каза Луис. – В момента консерваторите управляват Флота на световете. Нищо няма да се промени дотогава. Може би дори ще го приемат охотно. Както и да е, поне имаме какво да му предложим.

– Обича игрите на надмощие, нали?

– Прозорлив си.

– Нека си играе тогава! Ако силата му стане прекалена, ще му дам двеста и първия двигател. Очевидно е, че не са необходими четиристотин. Новако, още ли се чудиш защо оживя?

Кзинтът побърза да седне при тях. Ритмотвореца изпя как е намерил скелета и оръжията на Кронос. Имало какво да го подсети, че старият пазител е бил предизвикан и победен. Избрал своето място за засада и се притаил.

Огромно същество с оранжева козина нахлуло изневиделица в залата. Ритмотвореца го дебнел, но не усетил заплахата в него.

– Може би, защото моята раса не е свикнала да приема миризмата на твоята като знак за опасност. – Новака се замисли. – Но вече знаех, че врагът ще се опита да ме изненада. И когато се прехвърлиха двама хуманоиди, а единият от тях хвърли другия настрана...

В този миг Най-задния изникна върху прехвърлящия диск.

Изписука като смазано от ковашка преса пиано и изчезна, но Ритмотвореца беше удивително бърз. Стъпи върху диска частица от секундата по-късно, следван от кзинта.

Луис напрасно крещеше:

– Чакайте! Ами ако паднете на Монс Олимпус? – Намръщи се от болка. – Идиоти... – промърмори той, но все пак се затътри към диска.

Ритмотвореца бе застинал в чудновата защитна стойка. Новака,

доближил го опасно, се опитваше да го успокои. Пазителят като че не чуваше.

– Искам да беседвам с най-старшия от вас – заяви той непреклонно.

Хиляди двуглави трикраки същества сезираха в него откъм пилотската кабина.

– Ние се казваме „Най-задния“ – отвърна едно от тях. – Това съм аз. Какво желаеш?

– Да ме учиш.

Гранитното блокче беше избутано встрани. Луис доуцука при пазителя и кзинта. Болката в рамото го ядосваше.

– Как успя?

– Опрях предните си крака в стената и бутнах със задния. Брам изпита веднъж силата на ритника ми. Не биваше да си позволява такова нехайство.

– Имали сме късмет...

– Къде е Брам?

– Довършихме го. Ритмотворецо, най-добре ще учиш тук в „Гореща игла на дознанието“, особено от тези картини. Предават ги бронзови паяжини като оная на скалата в Града на тъкачите.

– Ще се вслушам в съвета на Брам. Живеещ в паяжината, ти ще ме учиш, но не бива да ти се доверявам, докато не сключим споразумение.

– Ей сега ще разпечатам стандартния договор, който моята раса използва при наемане на служители.

– Искаш да ме разсмееш ли? Луис, моят син трябва... – Пазителят се озърна. – А! Веднага в автолечителя! Голямата кутия там, нали?

Новака вече носеше Луис. Наместиха го, а Ритмотворецо сезираше неуверено в данните.

– Колко трябва да остане вътре?

– Най-много три дни – успокои го кукловодът. Човекът изведнъж заговори припряно:

– Никой нищо да не подписва! Най-заден, не знам с какво можем да храним мършояд тук. Опитай все пак с престояло телешко или вонясало сирене. Ритмотворецо, надявам се да не унищожил последния кораб на земните копои, освен ако направят голяма глупост...

– Нямах други вероятни партньорки от своята раса наблизко, така ли?

– Е... и за това помислих. В момента пазителите-планинци са господари на страничните стени, но вероятно са уплашени до полуда. Ще си поприказваш ли с тях през онзи прозорец с черното небе и големите

странни градежи? Хора от твоята раса отмъкнаха паяжината от легвището на вампирите и я пренесоха триста хиляди километра. После нагоре по планината...

– Вече научих по нашата съобщителна мрежа.

– Кажете на пазителите-планинци, че те отговарят за страничните стени. *Внуши им го.*

Новака затваряше капака. Луис неочаквано се разсмя.

– Ей, това напомня ли ти за нещо?

Чу своя глас да казва на безбрадо лице с червена кожа:

– Моля ви, искаме да говорим с някой от пазителите в тунела. Ще им предложим договор.

Капакът се затвори. Вече можеше да си откъдне.

ПРИЛОЖЕНИЕ

РЕЧНИК

Вишнѝий (вашнещ): Магьосник или пазител.

Дъгата: Частта от Пръстенов свят, видима от някоя точка на повърхността му. Доста от местните жители вярват, че светът им е плосък, а над него има параболична арка.

Мрежово око: Устройство на кукловодите, способно да предава данни на няколко сетива едновременно.

Патриаршията: Кзинтската империя.

Пеши преход: Разстоянието е различно според расата, но обикновено понятието означава дълъг преход. За На-рода на машините един пеши преход е около петнадесет километра. За тревопасните великани – по-малко, но те пък могат да бродят неспирно ден след ден. А събирачите изминават за два часа един и половина пеши прехода на Народа на машините.

Посока срещу въртенето: Посоката, срещуположна на посоката на въртене на Пръстеновия свят.

Прехвърлящи дискове: Система за телепортация, използвана във флота на световете. (Другите известни раси използват не толкова съвършен метод – закрити пренасящи кабинни.)

Пръскащи планини: Върхове край страничните стени, натрупани от тръбите, връщащи утайката от моретата. Един от етапите в кръговрата на флупа. Имат собствени екосистеми.

Ремонтен център: Древно средище за поддържане и надзор на Пръстеновия свят, скрито под Картата на Марс.

Ри шатра (рещра): Секс със същества от други раси (но само хуманоиди).

Скрит: Материалът, от който е изградена основата на Пръстеновия свят. Върху него е напластена тераформираната повърхност. От скрит са и страничните му стени. Извънредно плътен; якостта му е сравнима със силата, свързваща атомните ядра.

Тандж: Жаргонно съкращение, означаващо „Няма справедливост!“ Използва се като ругатня. (Не подлежи на точен превод от английски.)

Товарен корпус: Затворен железен контейнер върху кола на Народа на машините.

Флотът на световете: Петте планети на кукловодите.

Флуп: Утайка по дъното на моретата, носена от вливащите се в тях реки.

ПАРАМЕТРИ

30 часа = 1 денонощие на Пръстеновия свят

1 обиколка = 7,5 денонощия = пълно завъртане на Пръстеновия свят

75 денонощия = 10 обиколки = 1 фалан

Маса = 2×1030 грама

Радиус = $0,95 \times 10$ мили

Окръжност = $5,97 \times 108$ мили

Широчина = 997 000 мили

Повърхност = 6×1014 квадратни мили

= 3×106 пъти повърхността на Земята (приблизително)

Гравитация на повърхността = 0,992 G

Странични стени = високи са 1000 мили, с лек наклон навътре

Звезда = клас G3, близък до клас G2, незначително по-малка и по-хладна от Слънцето.

КРАЙ

© 1996 Лари Нивън
© 1999 Владимир Зарков, превод от английски

Larry Niven
The Ringworld Throne, 1996

Сканиране: NomaD и sig_Ivanhoe, 2007
Разпознаване и редакция: sig_Ivanhoe, 2007

Публикация:

Лари Нивън ТРОНЪТ Американска, I издание
Преводач: Владимир Зарков
Редактор: Светослав Николов
Художник: Ивайло Петров
Портрет: Камо
Библиотечно оформление: Пламен Аврамов
Компютърна подготовка: ЕГИ
Коректор: Светлана Петрова
Формат 56×84/16. Печатни коли 22
Печат: „Балкан прес“
София, 1999

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/3221>]